

Salgótarján Megyei Jogú Város
Alpolgármestere

Szám: 6036/2014.

Javaslat
Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadására

Tisztelt Közgyűlés!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: tv.) alapján az önkormányzatoknak 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot (HEP) kell elfogadniuk. Az önkormányzatok pályázati támogatásban csak akkor részesülhetnek, ha rendelkeznek a törvénynek megfelelő, hatályos esélyegyenlőségi programmal.

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a 216/2010.(XI.18.) Öh. sz. határozatával fogadta el a 2010-2015. időszakra vonatkozó Települési Esélyegyenlőségi Programját, melyet a Tv. rendelkezései értelmében két évente át kell tekinteni, felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

Az Esélyegyenlőségi Tanács 2012. november 28-án megtárgyalta, a 3/2012. (XI.28.) ET. sz. határozatával, valamint Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a 268/2012 (XII.13.) Öh. sz. elfogadta az Esélyegyenlőségi Program 2012-ben esedékes felülvizsgálati határidejének 2013. évre történő módosítását.

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium háttérintézménye, a Türr István Képző és Kutató Intézet (a továbbiakban: TKKI) számára feladatként határozta meg a 321/2011. (XII.27.) Korm. r. a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésében, felülvizsgálatában való közreműködést.

A Települési Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát az Önkormányzat a TKKI mentorálásával megkezdte.

A felülvizsgálat alapján megállapítást nyert, hogy a 2010-2015. időszakra vonatkozó Települési Esélyegyenlőségi Program átdolgozása helyett a jelenleg érvényes jogszabályok alapján új Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésére van szükség.

Az új HEP elkészítését Salgótarján Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala a TKKI mentorálásával elkészítette. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat képviselő civil szervezetek, intézmények, hivatalok - amely szervezeteket a HEP elkészítési jegyzékében feltüntettünk – képviselőiből álló települési Esélyegyenlőségi Fórum megvitatta az HEP tervezetét. A Fórum mind a helyzetelemzést, mind az intézkedési tervet elfogadta, azt részletesen kidolgozott, alapos, minden szükséges elemre kiterjedő, átfogó munkának találták, kisebb pontosításokra és kiegészítésre tettek javaslatot, és vállalták, hogy a kiegészítésre vonatkozó javaslatukat kidolgozzák és eljuttatják a Polgármesteri Hivatal részére 2014. február 4. napjáig. Az Esélyegyenlőségi Tanács ezt követően, az Esélyegyenlőségi Fórumon elhangzottakkal

egyetértve, a kért pontosításokat és kiegészítéseket beledoolgozva a HEP tervezetébe, 1/2014.ET. sz. határozatával elfogadásra javasolta a Közgyűlésnek. Az anyagküldés napjáig beérkezett javaslatokat, észrevételeket tartalmazza a tervezet.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést az előtejesztés megtárgyalására és a határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése elfogadja a Salgótarján Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját az 1. melléklet szerint.

Felelős: Székyné dr. Sztrémi Melinda polgármester

Határidő: azonnal

Salgótarján, 2014. február 4.

Fenyvesi Gábor sk.
alpolgármester

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata

2014-2019

2014- február 14.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	4
Bevezetés.....	4
A település bemutatása	4
Kisebb városrészek, tanyak, lakótelepek	7
Salgótarján kisebb városrészei:	7
Fekvése, földrajzi helyzete	7
Története.....	7
Szénbányászat	10
Ipar.....	10
Népesedési adatai	10
Értékeink, küldetésünk.....	14
Célok	15
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	17
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	17
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	18
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	20
Munkaerőpiaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatások	33
- Álláskeresési járadék (korábbi nevén munkanélküli segély).....	34
- Nyugdíj előtti álláskeresési segély	34
- Költségtérítés.....	34
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	66
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	88
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	95
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	102
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	106
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	113
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	114
1. A HEP IT részletei.....	114
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	114
A beavatkozások megvalósítói.....	116
Jövőképünk	117
Az intézkedési területek részletes kifejtése	118
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	137
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	137
3. Megvalósítás.....	148
A megvalósítás előkészítése.....	148
Monitoring és visszacsatolás	149
Nyilvánosság	149
Érvényesülés, módosítás	151
4. Elfogadás módja és dátuma.....	152

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A város bemutatása

Salgótarján Megyei Jogú Város. Nógrád megye székhelye és legnagyobb városa, népességét tekintve Szekszárd után a második legkisebb megyeszékhely Magyarországon.

A Salgótarján név a Salgó és a Tarján nevek összetételéből keletkezett. A Salgó a közeli Salgó várra utal, mely név a salgó (ragyogó, fényes) melléknévből származik. A Tarján a honfoglaló magyar törzsek egyikének a neve volt, mely ótörök eredetű szó, jelentése fejedelem, alkirály.

Városrészei:

Salgótarjánnak 16 városrésze van. Ezek közül 5 egykori község amelyet hozzácsatoltak a városhoz. Somoskőújfalu 2006-ig tartozott ezen városrészek közé. Salgótarjánban a városrészekhez 4 nagyobb és 1 kisebb lakótelep tartozik amelyek túlnyomórészt házigyári panel elemekből vagy betonból épített többszintes torony vagy sokemeletes sorházak alkotnak.

Városrészek

Baglyasalja

Baglyasalja a [középkorban](#) is létező kis település, mely a vár alatt terült el, a Salgótarján felé eső északi részen és a török világban menekültek lakosai a falu mostani helyére.

Felette magasodott Bagolykővár, másként „Kővár” vagy „Bagolyvár”.

Innen ered a neve (Bagolykővár-alja, Baglyos, Baglyasalja). Az itteni várat [1310](#)-ben említette először oklevél.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Salgóbánya

A településrész egyik látnivalója

Salgótarján legmagasabban fekvő városrésze, mivel 500 méteres tengerszint feletti magasságban egy fennsíkon helyezkedik el 2 km hosszan. Salgóbánya szintén a középkorban létező nagyon kicsi település, inkább tanya volt.

Somoskő

A somoskői vár

A település felett magasodó 526 méter magas hegyen, már Szlovákia területén lévő várát a Kacsics nemzetség Illés ágának tagjai építették a 13. század második felében. Mivel az Árpád-ház kihalása után a család tagjai Csák Mátét támogatták Károly Róbert király ellen, ezért a király Csák Máté halálát követően birtokaikat elkobozta és Szécsényi Tamás ispánnak adta. 1593-ban Prépostváry Bálint vezetésével foglalták vissza a magyarok, köztük volt Balassi Bálint is. A 17. században házasság útján a Forgách család birtokába került a vár. Falait a Rákóczi-szabadságharc végén királyi parancsra rongálták meg.

1910-ben a falunak 499 magyar anyanyelvű lakosa volt. Salgótarjánhoz 1977-ben csatolták.

Zagyvapálfalva

Látkép Zagyvapálfalva bérházás beépítésű területéről

Ezen a néven a belügyminiszter Andrásfalva és Pálfalva községeket 1910. január 1-jén egyesítette s így közigazgatásilag egy községgé vált. Házainak száma 218 és római katolikus vallású magyar lakosaié 3499 fő. Postája, távirója és vasúti állomása helyben volt. Andrásfalvának az 1548. évi adóösszeírás szerint Lotho János volt a földesura. A későbbi összeírásokból hiányzik a község, sőt az 1705-1720. évi összeírásban sem fordul elő.

Zagyvaróna

A település északi végében lévő 423 méter magas Várhegyen állt egykor Zagyvafő vára, melyet a 13. század végén építette a Kacsics nemzetségből származó Zagyvafői család. A Zagyvafői családnak a 15. század húszas éveiben magva szakadt, így birtokaik Luxemburgi Zsigmond királyra szálltak, a vár ekkorra már romokban hevert. Az 1440-es években cseh huszita zsoldosok kerítették hatalmukba a környéket, akik újjáépítették a várat.

Nagyobb lakótelepek

Kemerovó-lakótelep

Látkép a lakótelep "kiskőrűti" részéről

Az 1960-as években építették a József-akna meddőhányójára a Nógrád Megyei Állami Építőipari Vállalat (NÁÉV) tervei alapján. Két részből áll: Az ún. "nagykörútból" és az ún. "kiskörútból". Utóbbi egy északi irányú kisebb méretű toldása a lakótelepnek. A lakótelep az oroszországi Kemerovo városáról kapta a nevét, mellyel Salgótarján testvérvárosi kapcsolatot ápolt. Viszonzásként Kemerovo egyik lakótelepét Salgótarjánról nevezték el.

Gorkij-lakótelep

A Gorkij-lakótelep légi felvétele

A Gorkij lakótelepet az 1960-as –1970-es évek tájékán kezdték építeni Zagyvapálfalva nyugati peremén a 21-es főúttal párhuzamosan húzódó domboldalra. A lakótelep a Pálfalva-patak-Bányagépgyár-21-es főút háromszögben helyezkedik el. Névadója Makszim Gorkij orosz drámaíró.

Beszterce-lakótelep

A lakótelep teljes látképe

A város lakótelepei közül a legnagyobb és a legnépesebb. A város északi részén a21-es főút párhuzamosan épült ki a Nógrád Megyei Állami Építőipari Vállalat (NÁÉV) tervei alapján.

Kisebb városrészek, tanyák, lakótelepek

Salgótarján kisebb városrészei:

Barackos, Béketelep, Dugdelpuszta, Csernyik-völgy, Csizmadiatelep, Csókáspuszta, Eperjes-telep, Eresztvény, Forgách-telep, Gedőcipuszta, Gyurtyános-Idegértelep, Jónás-telep, Kempingtelep (Camping-telep), Kotyházapuszta(Kotyháza), Kotyházatelep (Hámán Kató telep), Kormospuszta, Kőváralja, Művésztelep, Napsugár-lakótelep, Nyárjaspuszta, Pécskőpuszta, Pintértelep, Ponyipuszta (Kisponyi), Rökkantelep, Rónabánya, Rónafalu, Somlyóbánya, Szilvás, Szigetpuszta, Szilvaskő-puszta, Vízválasztó

Fekvése, földrajzi helyzete

Salgótarján a Karancs, a [Medves](#) és a Cserhát hegységek találkozásánál, a Tarján-patak és a Zagyva vízgyűjtőjének két szűk völgyében fekszik, melyek „Y” alakot formáznak. A völgy kisebb völgykatlanokra tagolódik, ahol elhelyezkednek a városrészek (például Baglyasalja,Zagyvapálfalva). A város közlekedési gerince a Tarján-patak völgyében délről északra haladó, a területre 2x2 sávosan beérő 21-es főút (amely csak a városig 2x2 sáv), és a Hatvan–Somoskőújfalu-vasútvonal. A városközpont völgyfenéki részei a 230–240 méteres, egyéb lakott területei pedig a 220–500 méteres szinteken helyezkednek el. A város legmagasabban fekvő lakott területe az 500 méter magasan fekvő Salgóbánya.

A település közelében található legmagasabb hegy a Karancs, amely 729 méter magasra emelkedik. A megyében és a környéken a jellemző talajtípus a barna erdőtalaj és a fakó erdőtalaj, valamint a porhanyós homokkő. A Zagyva völgye miatt kialakult az ún.:Réti talajok amelyek kisebb művelésekre is kiválóak. Ezek főleg a bogyós termékek lehetnek. pl:szőlő, földieper, szamóca, kökény.

Története

Történetét a honfoglalás idejéig vezethetjük vissza. A 10. század első évtizedében a Tarján nevű törzs birtokolta, melyet a belső gyeplépcsővel védelmezte telepítették ide.

A település a Kacsics nemzetség ősi birtokaihoz tartozott. 1246-ban a Kacsics nemzetség Illés ágából származó Péter birtoka volt.

1280-ban Péter testvérének, Simonnak fiait, Miklóst és Simont találjuk itt. 1327-ben az ugyane nemzetségből származó Salgai Illés és Miklós, valamint ezek fiainak osztatlan birtoka volt.

1332-1337-ben már a pápai tizedjegyzék is említette plébániáját, tehát ekkor már egyházas hely volt. Egy 1348-ban kelt oklevél már említette Salgó várát is, amelynek közelében feküdt a község.

1411-ben a Szécsényieké, akik ekkor megosztották az öröklött javakon, az itteni vár Salgó Simon-nak jutott.

1450-ben a cseh husziták birtokába került, akiktől azonban 1460-ban Hunyadi Mátyás király visszafoglalta.

Tarján helység az egész középkorban a Salgó vára sorsában osztozott és vámhely is volt.

1439-ben az oklevelek Salgó községet is említették, amely közvetlenül Salgó vára alatt, a későbbi Salgó-puszta helyén feküdt.

1548-ban Bebek Ferenc volt a település földesura.

1552-ben a vár Derencsényi Farkas kezében volt, de 1554-ben, miután az őrség Zagyvai Ferenc kapitány vezetése alatt az ellenség közeledtére megfutamodott, a vár a törökök kezébe került.

1562-1563-ban Hüsszein, Ali basa nagyvezér csauszának hűbérbirtoka lett.

1593-ban Tiefenbach Kristóf és Pálffy Miklós foglalták vissza a várat a törököktől.

A 17. században már kovácműhelye és malma is volt a falunak, amelynek ekkor 247 lakója volt. Fülelék várának 1682-es ostroma után a település elnéptelenedett, és tíz évig lakatlan maradt. 1782-ben lassan újra benépesülő település még sokáig nem tartozott a jelentősebbek közé. Ekkor eléggé színes lett a nemzetiségi összetétel, amelyek főleg szlovákok voltak. Érkeztek ide visszavándorló magyarok illetve ruszinok.

A török hódoltság után a helység gróf Volkra Ottó Kristóf birtokába került, akinek örökös nélküli halála után, a 18. század elején, báró Szluha Ferenc szerezte meg.

1715-ben 17, 1720-ban 20 magyar háztartását írták össze, 1470-ben még a báró Szluha család volt a birtokosa.

1770-ben Jeszeniczei Jankovich László, 1828-ban Jankovich Antal, Nógrád vármegye alispánja, majd gömöri főispán volt a földesura.

1783-ban újabb betelepülési hullámban érkeztek visszamenekülő magyarok és romák.

1821-ben régi kis temploma tűzvész áldozata lett. Jankovich Antal, a plébánia akkori kegyura, a leégett templomot helyreállította és megnagyobbította, Luby József pedig 1866-ban tornyot építtetett hozzá. A hívek szaporodásával azonban ez a templom is szűk lett, mire azt Kovács Nándor prépost-plebános kezdeményezésére 1900-ban teljesen átalakították. Református temploma 1882-ben épült, de a tornya 1894-ben.

A 19. században többször érték a helységet súlyos elemi csapások. Az 1840 években az árvíz döntötte romba a katlanszerű völgyben álló lakóházakat és gazdasági épületeket. Árvíz volt még 1870-ben és 1873-ban is, majd 1821-ben nagy tűzvész volt, amelyben a római katolikus templom teteje is leégett.

A II. katonai felmérés térképe

1847-től Hyeronimus Morsbrugger bécsi vállalkozó Weber Alajos mérnökkel szén után kutatott a falu közelében és 1850-ben barnakőszénen fedeztek fel a falu közelében. Beindult a bányászat, majd az erre alapuló ipar, így a település is gyors növekedésnek indult. Az 1860-as évek végén megalakult az akkori idők egyik legnagyobb társasága: a Salgótarjáni Kőszénbánya R.T. 1881-ben két cég egyesülésével óriási gyárkomplexum alakul ki elsősorban az itteni szénelőfordulásoknak köszönhetően: a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R.T. Ez akkoriban az ország második legnagyobb vasfinomító vállalata volt, és az elit üzemek közé tartoztak ahol magas fokú kiképzésben részesültek a szakmunkások. Az ide özönlő idegen munkások miatt ekkoriban a város etnikai viszonyai is jelentősen változni látszottak. A megszervezett oktatásnak köszönhetően azonban sikerült egységes magyar munkásréteget kinevelni. A település az üzemek sokaságával és a bányászattal fejlődésnek indult. A várossá fejlődést a vasút is meghatározta amely 1867-óta létezik. Ez a vasútvonal (Pest-Salgótarján) is fontos tényező volt a fejlődésben. Az akkori végállomás után egy iparvágány indult ki

az Acélgyárhoz. De az Acélgyáron kívül a Tűzhely- és az Üvegyárhoz is kiágazott iparvágány. A vasút később tovább épült ki. Ezáltal 1922-ben kapott a község városi rangot. A város első polgármestere dr. Förster Kálmán volt. A háború idején a város bányáit használták légópincéknek, valamint a Bányavasút alagútjait. A háborút erősen megsínylette a település, de hamar visszaállt minden a régi kerékvágásba.

1950-ben az addigi Balassagyarmat helyett Salgótarján lett Nógrád megye székhelye, bár a megyei tanács végrehajtó bizottsága ténylegesen csak 1952-ben tudott átköltözni, mivel itteni működésének technikai feltételeit csak ekkor tudták biztosítani. Ez újabb fejlődéshullámot indított meg. Megépült a Síküvegyár és az Üvegyapotgyár. 1950-ben hozzácsatolták Baglyasalja községet, 1961-ben Zagyvapálfalvát, 1973-ban Zagyvarónát, 1977-ben pedig Somoskő és Somoskőújfalu községeket. Közigazgatásilag Salgótarjánhoz tartozik Salgóbánya is. 1968-ban a belváros megkapta a Hild János-díjat. A szocialista beruházások idején Salgótarján az iparvárosok közé tartozott. A hatalmas beruházások a bánya, az ipari üzemek körül. Sorra épültek fel a lakótelepek, megújult a belváros, amely ekkor nyerte el mai formáját. A közigazgatási területen belül felújították az utakat és a vasutat. Ekkor kezdték építeni a 210-es főutat. Az üzemek bezárása az 1970-es évekre tehető vissza, amikor a bánya bezárt a szén fogyása és a gazdaságtalan kitermelés miatt.

A Salgó úti felüljáró

A rendszerváltás után visszaesés állt be a gazdasági életben. Elsőként a Síküvegyár jelentett csődöt, 1993-ban. Ebből a bajból az Öblösüvegyár és a Tűzhelygyár szerencsésen jött ki. 1992-ben a BRG elköltöztette Salgótarjáni üzemét, amellyel újabb üzem szűnt meg a városban. 1994-ben Salgótarján megyei jogú város lett, mivel ekkor valamennyi megyeszékhely a népességétől függetlenül megkapta e rangot. 1999-ben az Acélgyár is részben megszűnt. Ebben az egykori óriási üzemben már csak a hideghengermű és a szögyártó gépek működnek. 2000-ben elkészült az ipari park amely munkalehetőséget nyújt a város lakóinak. 2001-ben a Széchenyi Terv keretében megújult a Kórház és a Könyvtár. Somoskőújfalu a 2004. szeptember 4-i népszavazás alapján 2006-ban levált Salgótarjáról. 2008-ban újabb üzem zárt be, az Üvegyapotgyárban is leállt a termelés.

2009-ben városszépítő program indult, amely a következő 20 évre azt tűzte ki céljául, hogy szebb, jobb, élhetőbb várossá teszi Salgótarját, hasonlóan mint az 1970-es, 1980-as években.

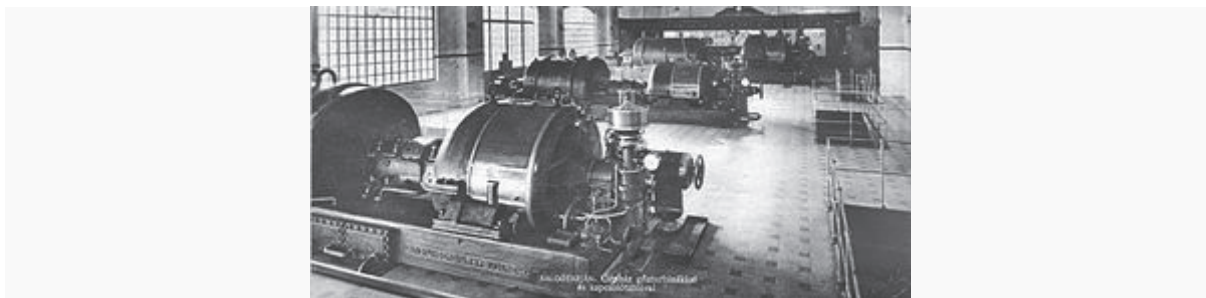
Salgótarján 1950 óta a megye székhelye. Ugyanebben az évben hozzácsatolták Baglyasalját. Ezt követően egyre több környékbeli település is a város részévé vált. A belváros mai képét a szocializmus időszakában kapta, ekkor jelentős iparváros volt a település. A 19. század második felétől a város fontos bányavidék központja volt, amíg a termelés a széntartalékok kimerülése és a magas önköltségi ár miatt meg nem szűnt. Nehézipara továbbra is hanyatlik, amely látszódik a városképben is. A csökkenő lakosság számára az ipar és a szolgáltatási szektor biztosítja a megélhetést. A rendszerváltás óta arra törekszik, hogy ipara alkalmazkodjon a változó körülményekhez, illetve turisták idecsalogatása is fontos szempont.

Szénbányászat

1847-től Hyeronimus Morsbrugger bécsi vállalkozó Weber Alajos mérnökkel szén után kutatott a falu közelében és 1850-ben barnakőszénen fedeztek fel. Beindult a bányászat, majd az erre alapuló ipar, így a település is gyors növekedésnek indult. Az 1860-as évek végén megalakult az akkori idők egyik

legnagyobb társasága: a Salgótarjáni Kőszénbánya R.T. A kitermelt szén nagy mennyiségét főleg a helyi acélgyárba, és az országon belül szállították, de exportra is sor került. 1970-ben a bánya bezárt a gazdaságtalan kitermelés és a tartalék kifogyása miatt. Azóta az egyik város belterületén lévő vájat helyén (József lejtősakna) bányamúzeum működik. A látogatók nagy kedvence a bányaló.

Ipar

A Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. gépháza Láng Gépgyári turbinákkal, és kapcsolótáblával Salgótarján iparának meghatározó elemei (vagy elemei voltak) a gépgyártás a nehézipar a szénbányászat és az üvegyártás. Salgótarjában 1893 óta működik huta, ahol palackok, poharak gyártásával foglalkoznak. A salgótarjáni üvegyártásra jellemző volt a csiszolt üveg. A gyár már nem az eredeti helyén működik, hanem az egykori üvegyapot-gyárépülete ad otthont az üvegyárnak. A régi Öblösüvegyár területén lévő épületek többségét lebontották. A nehézipar a városra erősen rátelepült, ennek köszönhető a Salgótarjáni Vasmű 1868-es megalapítása amely a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rt. tulajdonában működött. Ma már a gyár bezárt, egyáltalán nem működik. Az acélgyárhoz hozzátartozott az Ötvözetgyár is amely szintén nem működik. A városban az üvegyártás másik ága a tömeges síküvegyártás is jelen volt az 1990-es évek közepéig. A későbbi jogutód cég 2009-ben került felszámolás alá. A gyár bezárása után az épület sokáig üresen állt, az üvegyapotot gyártó URSA Salgótarján Üvegyapot Kft. raktára volt. Az üvegyapotgyártás 2009-es felszámolása után az épület újra üres lett, 2012 után pedig lebontották. A gépgyártás képviselői a Bányagépgyár és a BRG salgótarjáni üzeme már nem működik (utóbbi üzem épületeit 2009-ben lebontották), egyedül a vegyipari gépgyár működik rendesen, de az üzemeltető cég a csőd miatt leépítésre kényszerült.

Salgótarján jelenlegi iparát a város déli határának környékén működő ipari park üzemei, a Wamsler SE Zrt., valamint az újraélesztett öblösüvegyár határozzák meg.

Salgótarján jelenlegi fő ipari helyszíne a város déli határánál elhelyezkedő ipari park. A parkban több közepes méretű 50-300 főt foglalkoztató ipari vállalat helyezkedik el, melyek az utóbbi két évben növelték a foglalkoztatottaik létszámát.

Amelyeket mindenképpen meg kell említeni mivel dinamikus fejlődésre képes társaságok : a SALGGLAS Kft., a Tarjánglass Kft., a japán MITSUBA Kft. , az olasz érdekeltségű MHG Hangszórógyártó Kft. , RPM Hungária Kft., a belga SINIA Kft. és a magyar Mikropakk Kft.

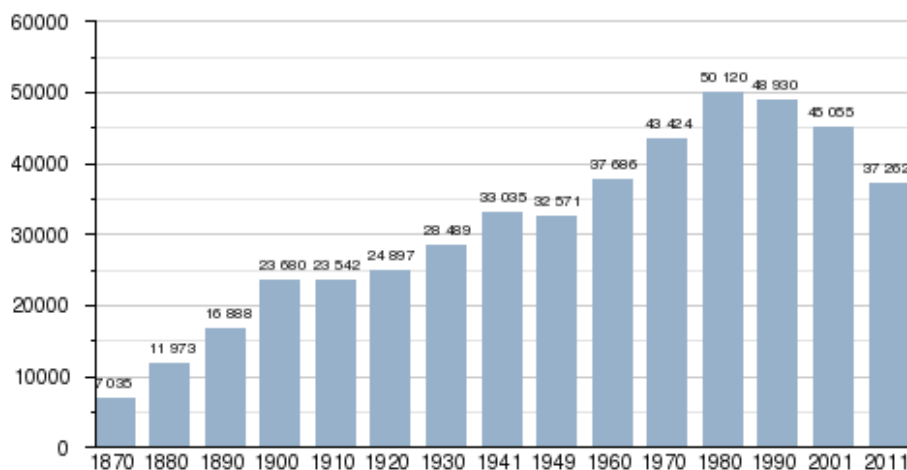
Mindezek mellett jelenleg Salgótarján egyetlen nagyvállalata a Tűzhelygyár utódja a WAMSLER SE Zrt. állandó létszámmal 800, ideény jelleggel pedig 1100 főt foglalkoztat.

Népesedési adatai

A 19. század közepén a falu népessége mintegy 800 fő volt, a mai Salgótarján területén fekvő falvak együttes lélekszáma pedig mintegy 3500.

A település és környéke a szénbányászat majd az ahhoz kapcsolódó ipar fejlődésével indult jelentős gyarapodásnak. Maga Salgótarján az 1870-es években lépte át az 5 ezer fős határt, az 1890-es években a 10 ezer főt és 1940 körül a 20 ezret. A szomszédos, később hozzácsatolt települések hasonló ütemben gyarapodtak.

A II. világháború rövid időre megakasztotta a fejlődést, de Nógrád megye székhelyének idehelyezése és az ipar erőteljes fejlesztése újabb lendületet adott annak. A népességnövekedés újabb három évtizeden át folyamatos és jelentős volt, 1980 körül laktak a legtöbben Salgótarjánban, ekkor a város népessége (beleértve az időközben hozzácsatolt településeket is) kevéssel meghaladta az 50 ezer főt. Azóta azonban a népesség folyamatosan csökken, a csökkenés üteme jelentősen meghaladja az országos átlagot, és fő oka a helyi gazdaság, főleg az ipar visszaesése. 2008-ban már 38 683 fő élt itt, igaz, ebben a számban nincs benne a 2006-ban önállóvá vált Somoskőújfalu több mint 2000 lakója. Salgótarján népességének változását az alábbi ábra szemlélteti (2001-ig Baglyasalja, Somoskő, Somoskőújfalu, Zagyvapálfalva és Zagyvaróna népességét is beleértve, 2008-ban viszont a 2006-ban önállóvá vált Somoskőújfalu 2287 fős népessége nélkül). 2011. október 1-én a város lakónépessége 37.262 fő (ez Nógrád megye népességének 18%-a).

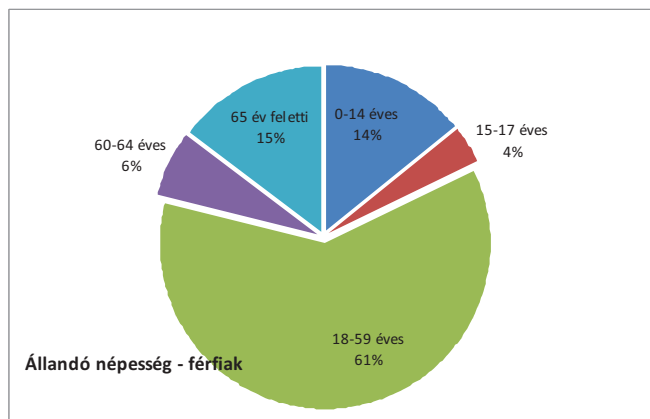

Salgótarján népességének alakulása (fő)

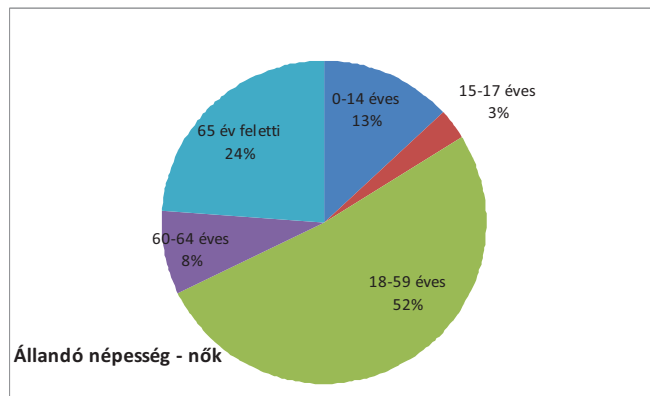

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

2011. október 1-én a város lakónépessége 37.262 fő

A lakónépesség nemenként és életkoronkénti aránya

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	20469	18219	38688	53%	47%
0-2 évesek			856		
0-14 éves	2431	2583	5014	48%	52%
15-17 éves	602	653	1255	48%	52%
18-59 éves	9690	11142	20832	47%	53%
60-64 éves	1522	1172	2694	56%	44%
65 év feletti	4503	2669	7172	63%	37%

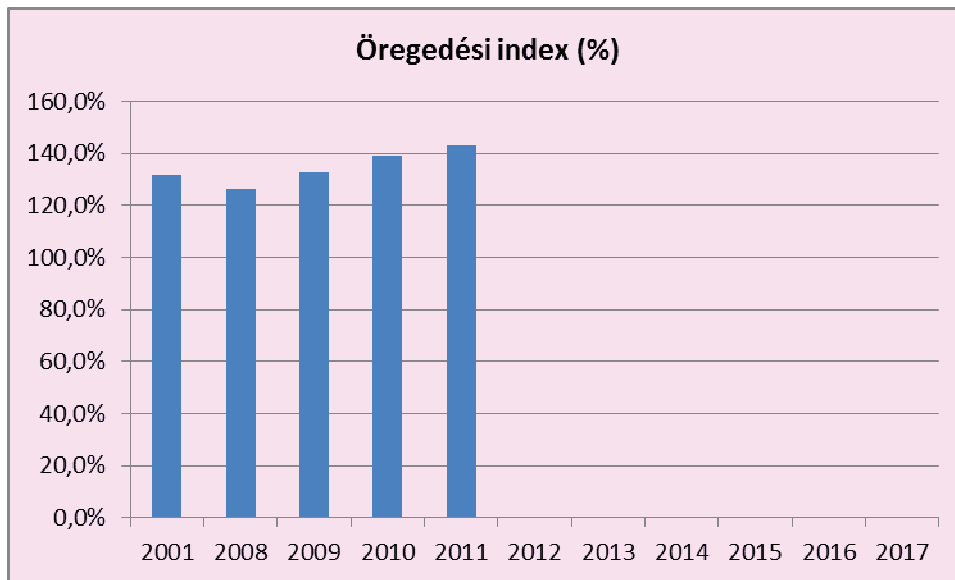
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat - Állandó népesség

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	9424	7145	131,9%
2008	6932	5490	126,3%
2009	7080	5335	132,7%
2010	7168	5158	139,0%
2011	7172	5014	143,0%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

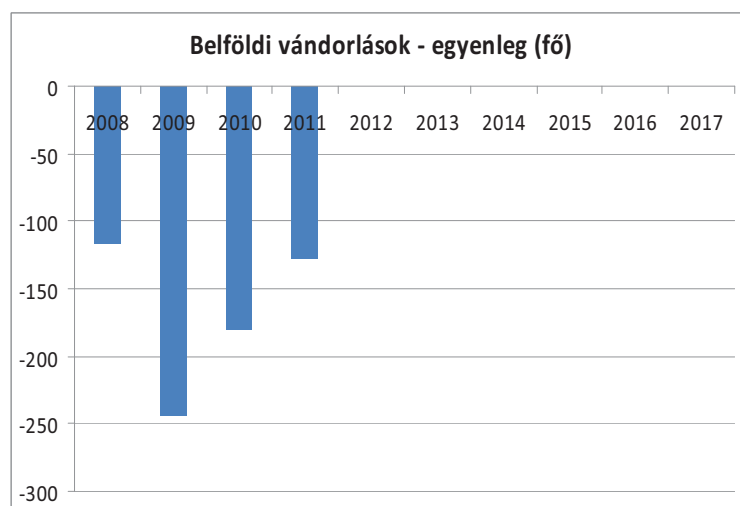

2008-tól a 65 év felettek aránya a 0-14 év közötti lakosság számához viszonyítva folyamatosan növekszik.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	789	906	-117
2009	671	915	-244
2010	704	884	-180
2011	653	781	-128

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

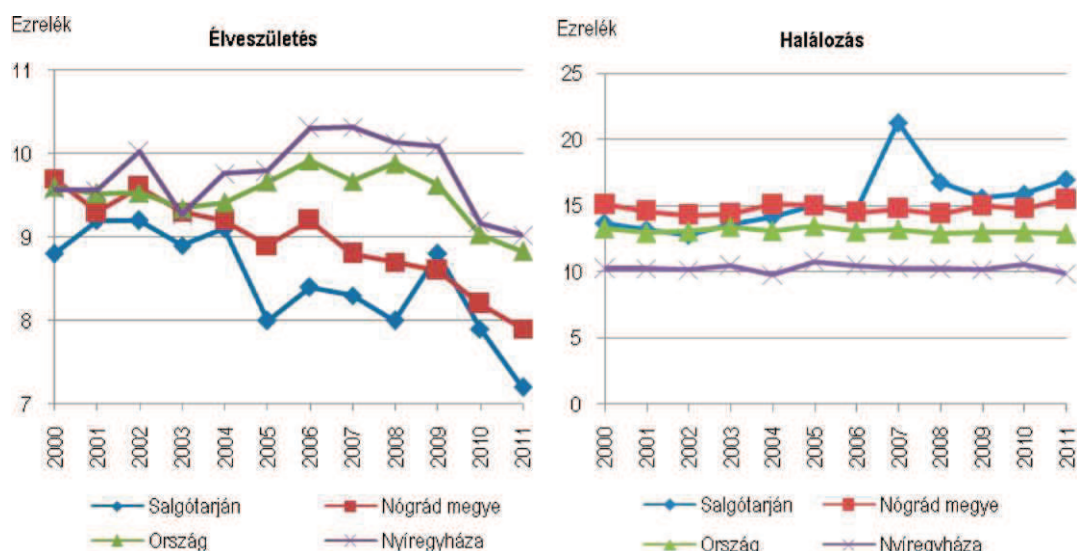

A természetes népmozgalmi folyamatok mellett a vándorlás is csökkentette a népesség számát. 2000 és 2011 között minden évben többen vándoroltak el Salgótarjánból, mint ahányan ideköltöztek. A 12 év során 16 731 fő telepedett le és 20 782 fő hagyta el a várost, így 4051 fős belföldi migrációs veszteség keletkezett, ami évi átlagban 338 fővel csökkentette a népességet.

2011-ben 1824 fő vándorolt el Salgótarjánból, közülük a legtöbben Nógrád megyén belül költöztek más településre (Bátonyterenye, Somoskőújfalu, Karancsalja, Karancslapujtő, stb.) ezután a főváros és Pest megye következett. A Salgótarjánban letelepedő 1505 fő közül legnagyobb számban a megye más településeiről érkeztek (Bátonyterenye, Somoskőújfalu, Karancsalja, Karancskeszzi, stb.).

A természetes népmozgalmi arányszámok alakulását jelentősen befolyásolja a korösszetétel. A többi területhez képest Salgótarjánban magas az időskorúak és alacsony a gyermek- és aktív korúak aránya, ezáltal viszonylag magas a halandóság és alacsony a termékenység. Az élveszületési arányszám a vizsgált időszak minden évében kisebb volt a megyei és az országos átlagnál. A halálozások ezer lakosra jutó száma 2000 és 2004 között Salgótarjánban a Nógrád megyei átlagnál alacsonyabb volt, 2007 óta megfordult a helyzet, a megyei arányszám vált kedvezőbbé.

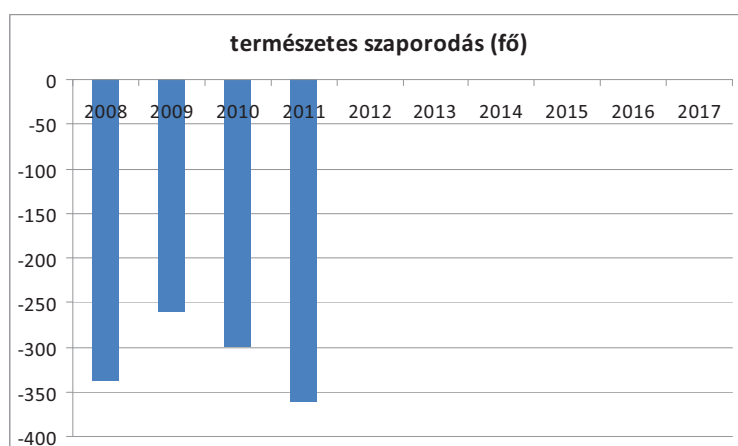
Az élveszületések és halálozások ezer lakosra jutó száma

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	309	647	-338
2009	333	593	-260
2010	295	594	-299
2011	266	627	-361

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az élve születések száma folyamatosan csökken, ugyanakkor a halálozások száma közel hasonló, de mindig több száz fővel meghaladja az élve születések számát, és 2009 óta folyamatosan emelkedik, így a természetes szaporodás tendenciája folyamatosan csökkenő.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékosan él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a város működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az egyenlő bánásmód elvének betartása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása. Az Országgyűlés elismerte minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára. Kinyilvánította, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami feladat.

Önkormányzatunk az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a város lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötvt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- 23/2013.(IV.25.) rendelet - az önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodás rendjéről
- 22/2013.(IV.25.) rendelet - „Itt van az otthonunk, itt van a jövőnk!” ösztöndíjról
- 17/2012.(III.29.) rendelet - A Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról
- 34/2011.(VIII.25.) rendelet - Az óvodáztatási támogatásról
- 36/2010.(XII.16.) rendelet - A közoktatási intézményekben biztosított gyermekétkeztetés intézményi térítési díjairól
- 48/2006.(XI.28.) rendelet - A védőnői körzetek meghatározásáról
- 21/2005.(IV.28.) rendelet - Az adósságkezelési szolgáltatásról
- 18/2005.(III.31.) rendelet - Az oktatási intézményekben fizetendő térítési díjakról és tandíjakról
- 24/2003.(VIII.28.) rendelet - A háziorvosi körzetek meghatározásáról
- 26/2000.(XI.27.) rendelet - Az önkormányzat helyi közművelődési feladatairól
- 15/2000.(V.29.) rendelet - A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról
- 12/2000.(III.27.) rendelet - A szociális ellátások rendjéről
- 9/1995.(III.27.) rendelet - A lakásbérlemények lakbéréről és a lakbértámogatásról
- 12/1994.(VI.6.) rendelet - Az önkormányzati tulajdonban lévő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek elidegenítésének szabályairól
- 18/1993.(VII.12.) rendelet - Az önkormányzati tulajdonban lévő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérlőinek víz- és csatorna használati díjfizetési kötelezettségéről

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Salgótarján város esélyegyenlőségi tervét megelőzte a város egészére kiterjedő közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzés és terv, valamint az Integrált Városfejlesztési Stratégia és az ennek külön fejezetét képező Anti-szegregációs terv. A két dokumentum megvalósítását az önkormányzat testületi határozataival elfogadta, ennek megvalósítását vállalta. A Települési Esélyegyenlőségi Program készítése során az alábbi stratégiákat, fejlesztési terveket, koncepciókat, tekintettük át, és gondoskodtunk a Települési Esélyegyenlőségi Program és azok összhangjának megteremtéséről:

- Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának gazdasági programja 2007 – 2018
- Salgótarján Megyei Jogú Város Környezetvédelmi Programja az 2005. évi felülvizsgálattal egységes szerkezetben
- Salgótarján Városi Kártya Program
- Salgótarján Megyei Jogú Város Kulturális Koncepciója 2009 – 2018
- Salgótarján Megyei Jogú Város Civil Koncepciója
- Salgótarjáni CIVIL KÓDEX
- Integrált Városfejlesztési Stratégia Salgótarján Megyei Jogú Város fejlesztésére Budapest, 2008. április 30.
- Előzetes akcióterületi terv Salgótarján városközpontjának funkcióbővítő rehabilitációjára Budapest, 2009. július 21.
- Előzetes akcióterületi terv Salgótarján városközpontjának funkcióbővítő rehabilitációjára vezetői összefoglaló
- Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának sportfejlesztési koncepciója 2008-2018
- Salgótarján Megyei Jogú Város Középtávú Gyermekek és Ifjúsági Koncepciója 2011
- Salgótarján Megyei Jogú Város középtávú Gyermekek és Ifjúsági koncepciójában foglaltak rövid távú megvalósítása érdekében a 2010-2011. évekre szóló cselekvési terv
- Salgótarján város közterületein elkövetett jogsértések visszaszorításának komplex programja 2007
- Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának bérlakás gazdálkodási koncepciója 2008 – 2018
- Salgótarján Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Esélyegyenlőségi Terve 2007-2013. évi Időszakra
- Salgótarjáni Kistérség Területfejlesztési Koncepciója 2008-2015
- A Salgótarjáni Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
- Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása Közoktatási Intézkedési Terv 2008-2013.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata 3 térségi társulásnak tagja: Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása

Salgótarján Megyei Jogú Város és a térségében elhelyezkedő települési önkormányzatok a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján annak érdekében, hogy önkormányzati feladatkörüket hatékonyabban lássák el, egyes közszolgáltatásaikat biztosítsák és fejlesszék, társulást hoznak létre, melynek működésére vonatkozó szabályokat az alábbiakban határozzák meg: Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása A Társulás az alábbi feladatokat látja el:

- egészségügyi feladatok,
- szociális feladatok,
- gyermekjóléti feladatok

A Társulás szociális és gyermekjóléti feladatainak ellátására költségvetési szervet alapított, Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ néven.

A Társulás tagönkormányzatai: Salgótarján Megyei Jogú Város, Bárna, Cered, Egyházasgerge, Etes Község Képviselő-testülete, Ipolytarnóc, Karancsalja, Karancsberény, Karancskeszi, Karancslapujtó, Karancsság, Kazár, Kishartyán, Litke, Mátraszele, Mihálygerge, Rákócziabánya, Ságújfalu, Somoskőújfalu, Sóshartyán, Szalmatercs, Szilaspogony, Vizslás, Zabar Község.

Kelet-Nógrádi Hulladékrehabilitációs Társulás

A rehabilitációs feladatok finanszírozására a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2007. nyarán hirdette meg a Környezet és Energia Operatív Program keretében a KEOP-2.3.0 kódszámú, „A települési szilárdhulladék-lerakókat érintő térségi szintű rehabilitációs programok elvégzése” című pályázatát. A pályázat keretében megvalósításra kerülő projektek az Európai Unió támogatásával, a Kohéziós Alap társfinanszírozásával valósulnak meg.

Pályázatot önkormányzatok és önkormányzati társulások nyújthatnak be.

A támogatás alapvető célja, hogy a felszíni és a felszín alatti vizek további szennyezését megakadályozzák és a környezetterhelés csökkentése érdekében, összhangban az Országos Hulladékgazdálkodási Tervvel, illetve a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről szóló 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelettel, térségi szinten rehabilitálásra kerüljenek a környezetet és a lakosságot is folyamatosan veszélyeztető, régi, műszakilag nem megfelelő, bezárt, illetve felhagyott települési szilárd hulladéklerakók.

A pályázati forráslehetőség felhasználása érdekében 2008. április 14-én megalakult a Kelet-Nógrádi Hulladékrehabilitációs Társulás 14 település összefogásával. A projektgazda mind az előkészítés, mind a megvalósítás szakaszában Nógrád megye 4 – bátonyterenyei, pásztói, salgótarjáni és szécsényi – kistérségét érintő hulladékrehabilitációs társulás, rövid nevén Kelet-Nógrádi Hulladékrehabilitációs Társulás.

A társulásban résztvevő települések: Bátonyterenye, Cered, Ecseg, Etes, Karancslapujtó, Karancskeszi, Karancsság, Mátraterenye, Nógrádmegyer, Pásztó, Salgótarján, Somoskőújfalu, Szalmatercs, Szécsény és 2009. óta Borsosberény is.

Társulás célja 16 db hulladéklerakó rehabilitációja.

Kelet-Nógrád Térségi Hulladékgazdálkodási Társulás

A Társulás a cél megvalósítása érdekében a Környezet és Energia Operatív Program „Települési szilárdhulladék-gazdálkodási rendszerek továbbfejlesztése” (KEOP-7.1.1.1/09-11 és KEOP-1.1.1/09-11) című pályázati kiírás (továbbiakban: KEOP pályázat) keretében kívánja a „Kelet-Nógrád Térségi Hulladékgazdálkodási Rendszer fejlesztése” elnevezésű projekt-ötletét (továbbiakban: Projekt) benyújtani a korszerű, térségi szintű hulladékkezelő rendszer pályázati források segítségével való megvalósítása érdekében.

A társulásban résztvevő települések: Alsótold, Bátonyterenye, Cered, Cserhátszentiván, Dorogháza, Ecseg, Endrefalva, Felsőtold, Garáb, Karancsalja, Karancsberény, Karancskeszi, Karancslapujtó, Karancsság, Kazár, Kisbárcány, Kishartyán, Kozárd, Lucfalva, Ludányhalászi, Magyargéc, Márkháza, Mátramindszent, Mátranovák, Mátraszele, Mátraterenye, Mátraverebély, Mihálygerge, Nagybárcány, Nagykeresztúr, Nemti, Nógrádmegyer, Pásztó, Rákócziabánya, Rimóc, Ságújfalu, Salgótarján, Sámsonháza, Somoskőújfalu, Sóshartyán, Szalmatercs, Szécsényfalu, Szilaspogony, Szuha, Szurdokpuszti, Varsány, Vizslás, Zabar.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőségre vonatkozóan külön nem állnak rendelkezésre kutatások, illetve kutatási adatok.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység viszonylag új keletű jelenség az emberiség történelmében; a XX. században jelent meg először. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program (későbbiekben: TÁMOP) „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint:

„Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

A mélyszegénység megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más. Az ENSZ által használt abszolút mélyszegénységi küszöb szerint például ebbe a csoportba tartozók kevesebb, mint 1 dollárból élnek naponta. Ez a mérőszám elsősorban a fejlődő országokra jellemző, a fejlett világban, más mutatókat használnak. Így Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ez forintosítva Magyarországon 46 000 forint havi jövedelmet jelent. A fogalmak, mint látható, nem azonos élethelyzetet fednek, általánosan elmondható, hogy a szegényebb országok szegényei sokkal szegényebbek, mint a gazdagabb országban élő alacsony társadalmi státuszúak. Másik használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. Ez jelenleg Magyarországon a 67000 forintos havi jövedelem. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg a népesség 30-35%-át teszi ki.. Ekkora tömeget a szociálpolitika képtelen eltartani, így a mélyszegénység határát a minimál nyugdíj 28 000 forintos havi értéke alatti jövedelműeknél húzzák meg.

A mélyszegénységgel, mint szociológiai jelenséggel számos hazai szociológus foglalkozik, mint Ferge Zsuzsa, Czibere Ibolya, vagy Szalai Júlia. A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet. Ezekben a térségekben a születéskor várható élettartam is lényegesen alacsonyabb. Hazánkban a mélyszegénység fogalmát gyakran azonosítják a cigánysággal, holott a mélyszegénység nem egyértelműen bőrszín függő. Bár kijelenthető, hogy a mélyszegénységben élők nagy része cigány származású.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

Foglalkoztatás Salgótarjában

Salgótarjában a népesség gazdasági aktivitás szerinti összetétele pozitív irányban változott a 2001-es és a 2011-es népszámlálás között. (A továbbiakban a 2001-es adatok a 2006-ban önálló településsé vált Somoskőújfalu adatait is tartalmazzák.) A gazdaságilag aktív népesség száma 18,6 ezerről 16,4 ezer főre csökkent, a népességben belüli részesedése 41%-ról 44%-ra növekedett. Az

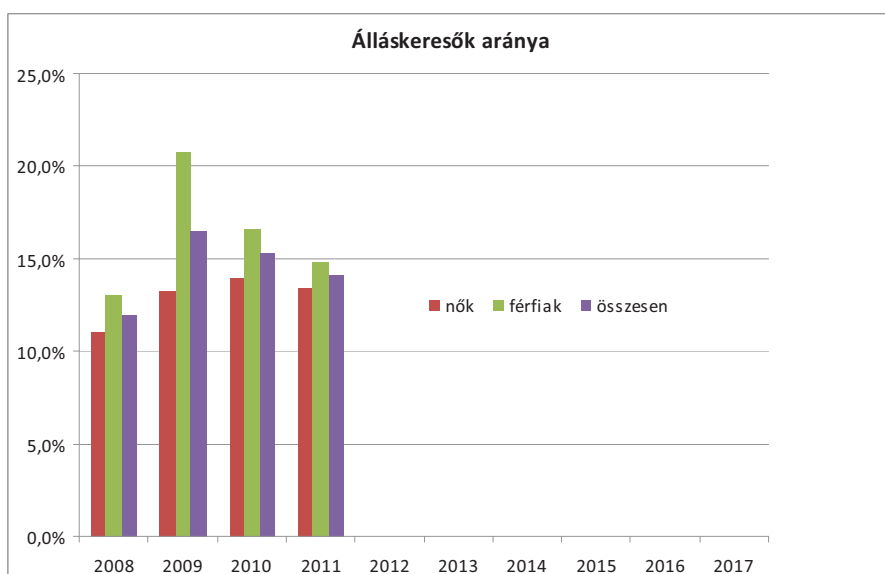
inaktív keresők hányada nem változott, az eltartottaké a mérséklődő születésszám következtében 2,6 százalékponttal esett vissza.

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya Salgótarjánban a két utóbbi népszámlálás között 59%-ról 56%-ra csökkent. A 2011-es arány csak a Nógrád megyeinél (57%) alacsonyabb, ezzel szemben 1,4 százalékponttal meghaladta az országos átlagot.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

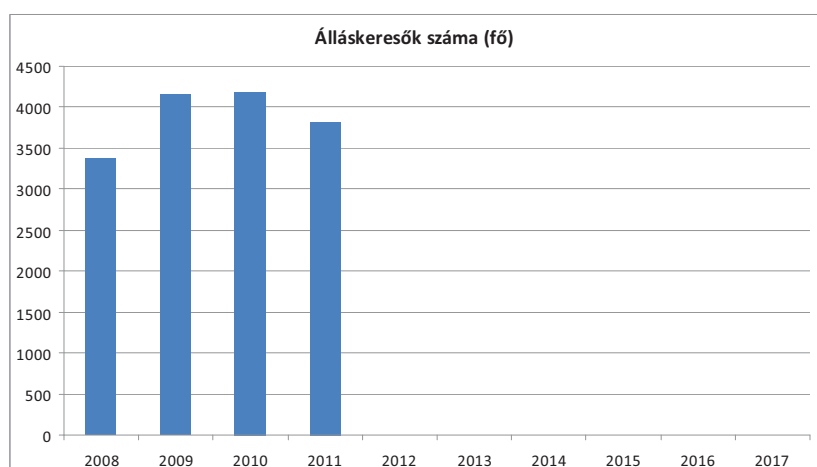
3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	14537	13639	28176	1602	11,0%	1772	13,0%	3374	12,0%
2009	14303	10974	25277	1894	13,2%	2272	20,7%	4166	16,5%
2010	14060	13335	27395	1965	14,0%	2224	16,7%	4189	15,3%
2011	13833	13206	27039	1859	13,4%	1956	14,8%	3815	14,1%

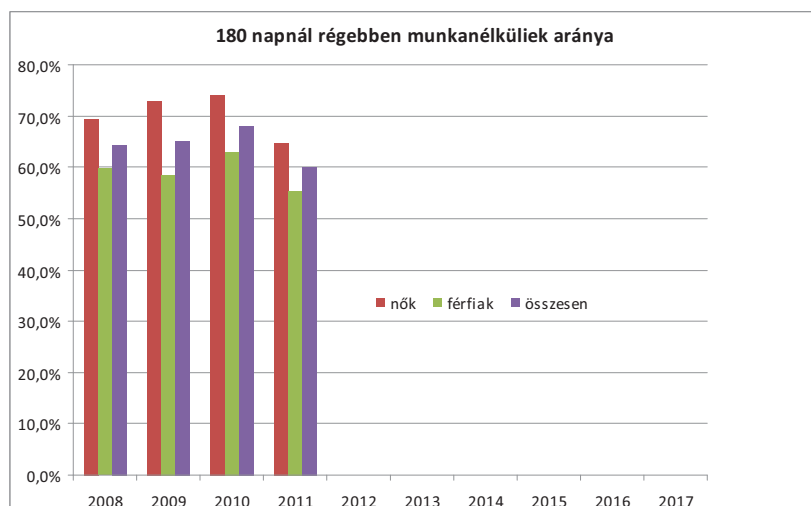
		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	3374	4163	4189	3815
	%	4,6%	4,8%	3,4%	3,4%
20 éves és fiatalabb	fő	156	200	142	128
	%	4,6%	4,8%	3,4%	3,4%
21-25 év	fő	398	501	527	464
	%	11,8%	12,0%	12,6%	12,2%
26-30 év	fő	485	570	502	447
	%	14,4%	13,7%	12,0%	11,7%
31-35 év	fő	511	630	572	509
	%	15,1%	15,1%	13,7%	13,3%
36-40 év	fő	456	502	554	503
	%	13,5%	12,1%	13,2%	13,2%

41-45 év	fő	379	532	501	501
	%	11,2%	12,8%	12,0%	13,1%
46-50 év	fő	391	514	514	433
	%	11,6%	12,3%	12,3%	11,3%
51-55 év	fő	389	495	539	489
	%	11,5%	11,9%	12,9%	12,8%
56-60 év	fő	201	210	322	322
	%	6,0%	5,0%	7,7%	8,4%
61 év felett	fő	8	9	16	19
	%	0,2%	0,2%	0,4%	0,5%

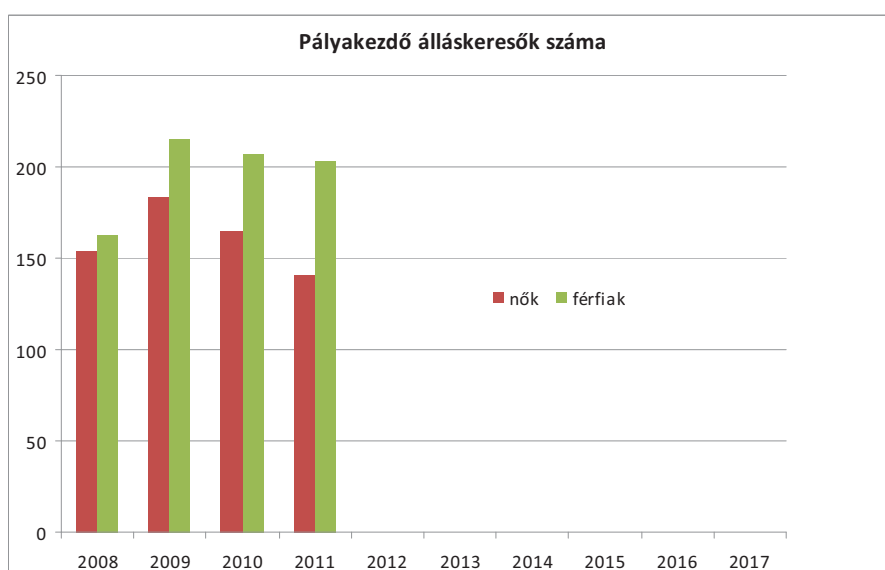
3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/registrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	1602	1772	3374	1112	1058	2170	69,4%	59,7%	64,3%
2009	1894	2272	4166	1379	1333	2712	72,8%	58,7%	65,1%
2010	1965	2224	4189	1457	1401	2858	74,1%	63,0%	68,2%
2011	1859	1956	3815	1208	1084	2292	65,0%	55,4%	60,1%

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	2917	2983	5900	154	5,3%	163	5,5%	317	5,4%
2009	2842	2908	5750	184	6,5%	215	7,4%	399	6,9%
2010	2742	2885	5627	165	6,0%	207	7,2%	372	6,6%
2011	2707	2850	5557	141	5,2%	203	7,1%	344	6,2%

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A népesség e csoportját döntően az iskolázatlanság, a munkaerőpiacról történő tartós távolmaradás, a segélyekre történő berendezkedés, az alacsony foglalkoztatási szint, illetve a kiugróan magas munkanélküliség jellemzi. A romák regisztrált álláskeresőkön belüli arányát 15-18%-ra becsüljük a megyei munkaügyi központban rendelkezésre álló nemzetiségi hovatartozásról szóló nyilatkozatok alapján.

A rendszerváltás után megjelenő munkanélküliség legelőször a romákat érintette tömegesen, de általában is elmondható, hogy ők kerültek ki legnagyobb számban a munkaerőpiacról, és nekik

jelentette és jelenti még ma is a legnagyobb nehézséget az új, piaci munkaviszonyokhoz való alkalmazkodás. Körükben a képzetlenség, a munkanélküliség sajnos újratermelődik. Legtöbbjük soha nem dolgozott, illetve nem rendelkezett tartós munkavissonnyal.

E népesség körében szembeűnő a nők alacsony aktivitása, ami magyarázható egyrészt azzal, hogy a tradicionális roma kultúrában a nemi szerepek jobban elkülönülnek, másrészt a cigányság sajátos demográfiai magatartásával.

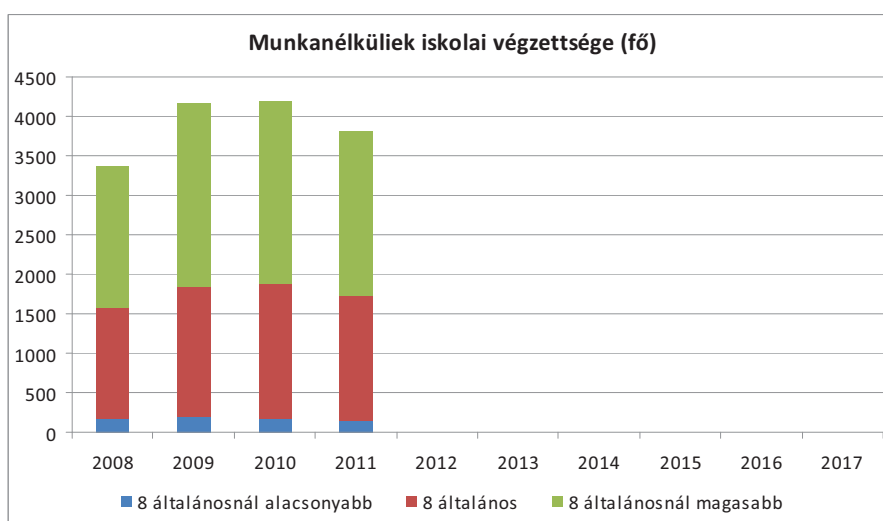
A roma népcsoporthoz tartozók esetében az átlagosnál sokkal magasabb a munkanélküliség szintje, 50-60%-os is lehet. A roma munkanélküliek körében a férfiak az átlagosnál nagyobb arányban vannak jelen. Munkaerő-piaci integrációjuk nem csak az alacsony iskolai végzettségük miatt nehéz, hanem a velük szembeni előítélet is nehezíti a munkához jutásukat, de egészségi állapotuk is rosszabb az átlagosnál.

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
							fő	%	fő	%	fő	%
2001	40392	21824	18568	34441	18098	16343	5951	14,7%	3726	17,1%	2225	12,0%
2011	34211	18336	15875	30896	16566	14330	3315	9,7%	1770	9,7%	1545	9,7%

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

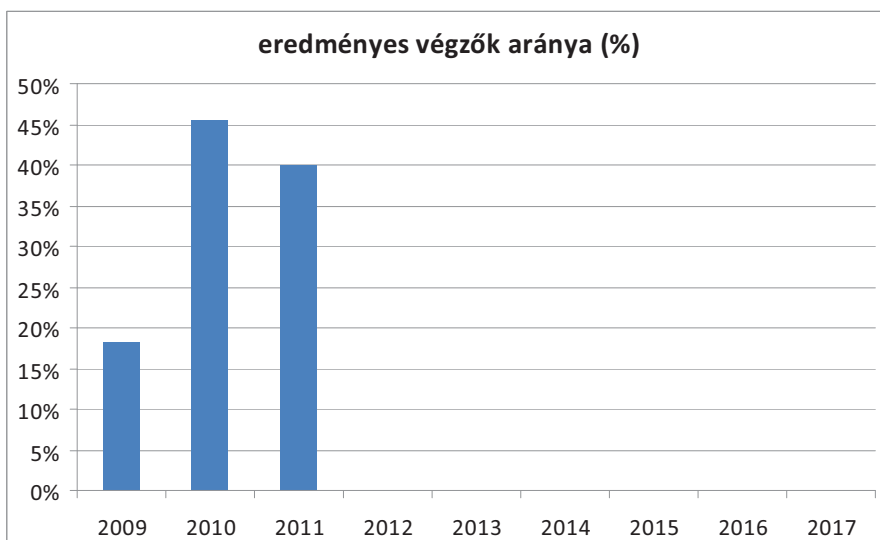
év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	3374	180	5,3%	1398	41,4%	1796	53,2%
2009	4166	184	4,4%	1667	40,0%	2315	55,6%
2010	4189	180	4,3%	1710	40,8%	2299	54,9%
2011	3815	162	4,2%	1564	41,0%	2089	54,8%

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	104	19	18%
2010	22	10	45%
2011	25	10	40%

c) közfoglalkoztatás

A önkormányzati közfoglalkoztatási programok lebonyolítását a Salgótarjáni Foglalkoztatási Nonprofit Kft. végzi. Évről-évre jelentős létszámban dolgoznak közfoglalkoztatottak kommunális területen (köztisztasági, városüzemeltetési, városgondnoki feladatok), szociális területen (iskolákban, óvodákban, polgármesteri hivatalban és intézményeiben), valamint egyéb közérdekű területen (civil szervezeteknél). A programok 4-6-8 órás foglalkoztatást tettek lehetővé. 2012. áprilisától már nem szerepelt a közfoglalkoztatás rendszerében a rövid idejű közfoglalkoztatás támogatási konstrukciója, mert csak a hosszabb időtartamú program maradt meg támogatásként. Alább a 2012. és 2013. évek közfoglalkoztatásának adatait összegezzük, mely összegzésből megállapítható, hogy szélesednek városunkban ezen foglalkoztatási forma által igénybe vehető lehetőségek. Figyelemre méltó, hogy a START mintaprogram 2013 novemberében kezdődő programja különböző típusú képzésekkel is társul.

2012 év

Hosszabb időtartamú (napi 6-8 órás közfoglalkoztatás)

Ezen közfoglalkoztatás 3 ciklusban került megvalósításra kommunális és szociális területen.

I. ciklus:	2012.03.01 – 2012.07.31.	170 fő
II. ciklus:	2012.08.15 – 2013.01.31.	8 fő
III. ciklus:	2012.09.17 – 2013.01.31.	69 fő

START – mintaprogram

2012. március 1-től 2012. október 31-ig, **505 fő** (8 órás)

- önerdősült területek tisztítása - 67 ha gondozatlan zöldterület megtisztítása
- illegális hulladék lerakók felszámolása - 600 tonna háztartási és egyéb hulladék összegyűjtése és elszállítása

- vízfolyások, patakok tisztítása – vízfolyások tisztítása 20,39 km hosszban, ároktisztítás a város 33 pontján, 7347 fm-en, árokburkolat javítás 147 m²-en, hordalékfogók tisztítása 43 helyen 308 fm –hosszon
- földutak javítása - gépi és kiegészítő kézi földmunka 153467 m² – en, bozót és cserjeirtási feladatok 127649 m²- en
- közutak, járdák javítása - járdák aszfalt kopórétegének feljavítása 5000 m² – en, járdalapos járdák fenntartási munkái 3640 m² – en.

START – mintaprogram

- A város összes közparkjának karbantartása
- 4x621.000 m² terület lekasználása.

Országos közfoglalkoztatási program

2012.05.21 – 2012.09.30 **50 fő**

- „Idegenforgalmi- városisztasági” közfoglalkoztatásban való részvétel.

2013 év

Hosszabb időtartamú (napi 6-8 órás) közfoglalkoztatás

Ezen közfoglalkoztatás több ciklusban valósul meg kommunális és szociális területen.

I. ciklus:	2013. március 01 – 2013. június 30.	84 fő
II. ciklus:	2013. július 01 – 2013. szeptember 30.	18 fő
III. ciklus:	2013. október 01 – 2013. november 30.	12 fő

Völgy-városi menedék-program:

2013. május 08 – 2013. szeptember 30. **13 fő**

START – mintaprogram(napi 8 órás közfoglalkoztatás)

- zöldterületek kezelése
- kaszálás 2 290 000 m²-en
- 28 000 m² parlagfű mentesítése
- 604 000 m²-en bozótirtás végzése
- illegális hulladék lerakók felszámolása
- 690 tonna háztartási és kommunális hulladék összegyűjtése és elszállítása

START – mintaprogram(napi 8 órás közfoglalkoztatás)

- közutak, járdák javítása
- 3 329,52 m² útburkolati kátyúk javítása
- 4 311 m² aszfaltfelületű járdák javítása
- 2 097 m² járdalapos járda burkolatának javítása
- 2 042 m² járdaburkolat cseréje térkő burkolatra
- 700 m lépcsőburkolat javítás
- 501 m nyílt vízelvezető árokburkolat javítás

START – mintaprogram(napi 8 órás közfoglalkoztatás)

- vízfolyások, patakok tisztítása
- vízfolyások tisztítása 11 196 fm hosszban
- ároktisztítás 23 972 fm-en
- hordalékfogók tisztítása 441 fm –hosszon
- földutak javítása

- 82 277 m² –en gépi földmunka, 177 196 m²-en gépi fűkaszálás
- bozót és cserjeirtási feladatok végzése 194 793 m²- en

START – mintaprogram(napi 8 órás közfoglalkoztatás)

2013. november 1-jétől december 1-jéig rendkívüli közfoglalkoztatotti létszám, **1200** fő felvételére került sor.

- Ebből kb. **750 fő különböző betanító tanfolyamon, képzésen** vesz részt.(Pl. motorfűrészes kezelő, hulladék kezelő - szállító, építőipari gépkezelő, számítógép kezelő, konyhai kisegítő, alapkompétencia képzés stb...)
- A többi munkavállaló a téli közterület karbantartási feladatokat látja majd el, és a közintézményekben végez általános kisegítői tevékenységet.
- A foglalkoztatás változó időtartamú.(A legrövidebb 2 hónapos, a leghosszabb 6 hónapos időtartamú.)

2013. november. 01- 2014. április .30 –ig, **14** fő

- közfoglalkoztatottak a Polgármesteri Hivatalban és intézményeiben, valamint az önkormányzati cégeknél gyűjtik, selejtezik a keletkezett megsemmisíthető iratokat és irodai eszközöket szakmai irányítás mellett.

Az alábbi táblázat a Nógrád Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjának közfoglalkoztatással kapcsolatos adatait tartalmazza 2011 és 2012 évek vonatkozásában:

Salgótarján	<u>2011. év</u>			
Érintett nettó létszám	Létszám, fő	Munkavállalási korú népesség 2011. 01.01. , fő		
Rövid idejű közfoglalkoztatás támogatása	1 454			
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	193			
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	170			
Vállalkozások részére BPJ-ban részesülő személyek	54			
Értékteremtő közfoglalkoztatási program	3			
Munkaerőpiaci támogatás eszközei	1 874	25 305		
Alapfokú	1 161			
Középfokú	662			
Felsőfokú	51			
Iskolai végzettség	1 874			
	<u>2012. év</u>			
Érintett nettó létszám	Létszám, fő	Munkavállalási korú népesség 2012. 01.01. , fő		
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	912			
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	238			
Rövid idejű közfoglalkoztatás támogatása	238			
Értékteremtő közfoglalkoztatási program	1			
Támogatási paraméter	1 389	24 897		
Alapfokú	741			
Középfokú	597			
Felsőfokú	51			
Iskolai végzettség	1 389			

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Az álláskeresők, a nem nyilvántartott munkát keresők és szolgáltatást kérők is rendszeresen járhatnak az elhelyezkedési információk megszerzése, a közvetítés és az esetleges foglalkoztatási támogatásba kerülés céljából a Munkaügyi Központba. Az álláskeresőknek jogszabály biztosítja az útiköltség-térítést.. A tanácsadás a foglalkoztatás esélyeihez való hozzáférést segíti és információs szolgáltatást nyújt. A Munkaügyi Központ munkatársai igyekeznek a betölthető állásokat áttekinteni és az ügyfelüket kiközvetíteni. Nem csak az álláskeresők, de minden érdeklődő kap itt információt az elhelyezkedési lehetőségekről.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük /

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata régóta tudja, hogy a város versenyképességének erősítése céljából fontos a szakképzett, diplomás fiatalok megtartása. Ennek érdekében az önkormányzat évek óta sokat tesz és folyamatosan keresi azokat a lehetőségeket, hogyan lehet elősegíteni, hogy a város fejlődése, jövője szempontjából értékes szaktudást megszerzett fiatalok e szellemi tőkét Salgótarjánban kamatoztassák. Ezért Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése megalkotta a 22/2013. (IV.25.) önkormányzati rendeletét az „Itt van az otthonunk, itt van a jövőnk!” ösztöndíjról. Ennek értelmében az Önkormányzat ösztöndíj formájában pénzügyi támogatást nyújt azon fiatalok számára, akik vállalják, hogy felsőfokú tanulmányaik befejezését követően salgótarjáni székhelyű, vagy telephelyű munkáltatóval foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesítenek.

Az ösztöndíj pályázat első ízben 2013. május 1-jét követően került meghirdetésre. A meghirdetett pályázatra 17 hallgató adta be a pályázatát, a Bíráló Bizottság 7 fő pályázatát javasolta elfogadásra a polgármesternek, így ebben a tanévben a polgármester döntése alapján 7-en kerültek be az ösztöndíj programba, akik a képzési idő alatt havi 50 000Ft támogatásban részesülnek. A 7 fő pályázót 6 munkáltató szervezet alkalmazza majd a diploma megszerzése után.

Az ösztöndíj programba ebben az évben az alábbi szervezetek kapcsolódtak be:

Munkáltatók:

1. Szent Lázár Megyei Kórház
2. Trigon Electronikai Fejlesztő és Szolgáltató Kft.
3. Sagglas Zrt.
4. Salgó- vagyon Kft.
5. Salgótarjáni Közművelődési Nonprofit Kft. (Zenthe Ferenc Színház)
6. SMJV Polgármesteri Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A Nógrád Megyei Közigazgatási Hivatal Munkaügyi Központja elsődleges célkitűzései deklaráltan tartalmazzák a foglalkoztatottak számának növelését az elsődleges munkaerőpiacon, a munkahelyek megőrzését, a munkanélkülivé válás megelőzését, a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetben lévő álláskeresők részére szervezett közfoglalkoztatási programokban résztvevők foglalkoztathatóságát javító, az elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedés esélyét növelő intézkedések hatékony megvalósításának az elősegítését-

Kiemelt célcsoportként kezeli

- a pályakezdő, illetve a 25 éven aluli álláskeresőket, valamint a 30 év alatti pályakezdő diplomásokat,
- az 50 év felettieket,

- tartós munkanélküliséggel veszélyeztetetteket, közülük kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket és az ellátatlanokat,
- a munkaerőpiacon egyéb okok miatt hátrányt szenvedők közül
 - a (munkaerőpiacra visszatérő) nőket,
 - a roma népcsoportokhoz tartozókat, valamint
 - a megváltozott munkavégző képességűeket.

Álláskereső ügyfelek többsége az elhelyezkedés reményében tartja a kapcsolatot szervezetükkel, így irányukban elsődleges feladatuknak a **munkahelykeresés segítését, a munkaerő-közvetítést tekintik**. Mind az állást kereső, mind az állást kínáló partnerek körében jelentős szerepet szánunk az **aktív foglalkoztatáspolitikai eszközöknek**, melyek jelentős segítséget nyújtanak a foglalkoztatás bővítésére, a képzettségi szint emelésére, az alkalmazkodóképesség javítása terén egyaránt. Az álláskereső ügyfelek érdekében végzett tevékenységek között fontos szerepet töltenek be továbbá azok az ún. **humánszolgáltatások**, melyek az egyéni lehetőségek, képességek feltárásában, a munkavállalási motivációk megerősítésében, orientálásban nyújtanak segítséget.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzati fenntartású intézmények esetében nem áll rendelkezésre adat a foglalkoztatottak szociális helyzetére és etnikai identitására vonatkozóan.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A hátrányos megkülönböztetés a munkahelyi felvételnél, és az elbocsátásoknál jelentkezik leginkább. Jellemző, hogy országosan is nagy a rejtettség erre vonatkozóan. Negatív diszkriminációra vonatkozó információk nem álnak rendelkezésre, de valószínűsíthetően létezik ez a jelenség. Nem rendelkezünk pontos adatokkal a gyakoriságra, vagy a esélyegyenlőségi célcsoportokon belüli megoszlásra, de a kisgyermekes szülők, az 55 év felettek továbbá származás és egészségi állapot miatti diszkriminációra is hivatkoznak az állásukat elveszítőket, gyakran említik, hogy hátrányos megkülönböztetés érte őket.

A testi fogyatékkal, megváltozott munkaképességgel élők esetében a munkáltatók és a társadalom nincs felkészülve az alkalmazásukkal járó speciális körülményekre, ezért megvalósul a hátrányos megkülönböztetés. Alkalmazásukkor legtöbb helyen a rehabilitációs hozzájárulás megtartása a cél és nem a pozitív diszkrimináció. Többnyire az ilyen alkalmazottak nem igazán azonos feltételekkel dolgozhatnak. A romák esetében még rosszabb a helyzet a munkaerőpiacon, de ez összefüggésbe hozható a motiváltságukkal és az alulképzettségükkel is. A fiatalok és az 50 éven felüliek is nagyobb számban maradnak ki a foglalkoztatottak köréből, előbbieket tapasztalatlanságuk okán, utóbbiak az előrehaladottabb koraikkal összehozható teljesítménycsökkenésük miatt. Megállapítható hogy a diszkrimináció képességek, tulajdonságok hiányából fakad, nem pedig eleve meghatározott.

A hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemben az első lépés annak elszenvetőit támogatni, és tájékoztatni, hogy milyen fórumokhoz fordulhatnak segítségért. (Egyenlő Bánásmód Hatóság, civil jogvédők, stb).

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az önkormányzat, a járási hivatal által folyósított pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, valamint a munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások alanyai legnagyobb részben a

mélyszegénységben élők és a romák közül kerülnek ki. Önkormányzatunk a törvény által szabályozott ellátásokat és támogatásokat biztosítja.

Szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások

Időskorúak járadéka

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező, rá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött időskorú személyek részére nyújtott támogatás. 2012. december 31-ig a jegyző hatáskörébe tartozott, 2013. január 1-jétől a járási hivatal állapítja meg az ellátást.

Aktív korúak ellátása

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátásán belül a jegyző rendszeres szociális segélyt, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatást állapíthat meg. Az ellátásban részesülők száma évről – évre 2000 fő, illetve afölötti.

Lakásfenntartási támogatás

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez nyújtunk lakásfenntartási támogatást a törvényben meghatározott feltételek szerinti jogosultnak vagy az adósságkezelési szolgáltatásban részesülő személynek.

A lakásfenntartási támogatást elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában, és a lakásfenntartással összefüggő azon rendszeres kiadásokhoz kell nyújtani, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti.

Adósságkezelési szolgáltatás

Az adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás. Az adósságkezelési szolgáltatás esetén a jogosult adósságkezelési tanácsadásban, és adósságcsökkentési támogatásban részesül. Az adósságkezelési tanácsadást a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása által fenntartott Egészségügyi-Szociális Központ munkatársai végzik, az adósságcsökkentési támogatás megállapítása önkormányzatunknál történik. Az adósságkezelési szolgáltatásban részesülő személy lakásfenntartási támogatást is kap.

Ápolási díj

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az ápolási díjat az ápolást végző személy lakóhelye szerint illetékes járási hivatal, illetve - amennyiben az ápolott súlyosan fogyatékos vagy fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos -, a jegyző állapítja meg.

Önkormányzati segély

A létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére a rendeletünkben meghatározottak szerint önkormányzati segélyben részesül. Önkormányzati segélyben elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak

gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező, nem várt többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

Természetben nyújtott szociális ellátások

A szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások közül természetbeni szociális ellátás formájában is nyújtható a rendszeres szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, a lakásfenntartási támogatás és az önkormányzati segély.

Önkormányzatunk a fenti ellátások közül a lakásfenntartási támogatást, illetve bizonyos esetekben az önkormányzati segélyt nyújtja természetben. A lakásfenntartási támogatás összegét a jogosult nem közvetlenül, hanem a közüzemi számláján jóváírva kapja meg. Az önkormányzati segély csak néhány esetben – például temetési segélyre vagy elemi kár esetén – kerül megállapításra pénzbeli támogatásként, egyéb esetben Erzsébet utalvány formájában kapják meg a jogosultak.

Köztemetés

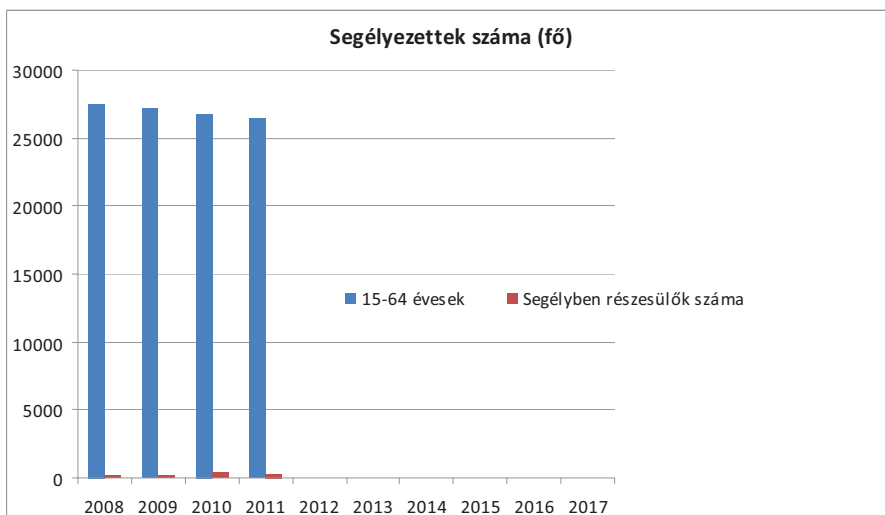
A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármestere önkormányzati hatáskörben – a halálesetről való tudomásszerzést követő huszonegy napon belül – gondoskodik az elhunyt személy közkölségen történő eltemettetéséről, ha nincs vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.

Közgyógyellátás

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott járóbeteg-ellátás keretében rendelhető egyes, a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló jogszabályban meghatározott gyógyszerekre – ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszereket is – gyógyszerkerete erejéig.

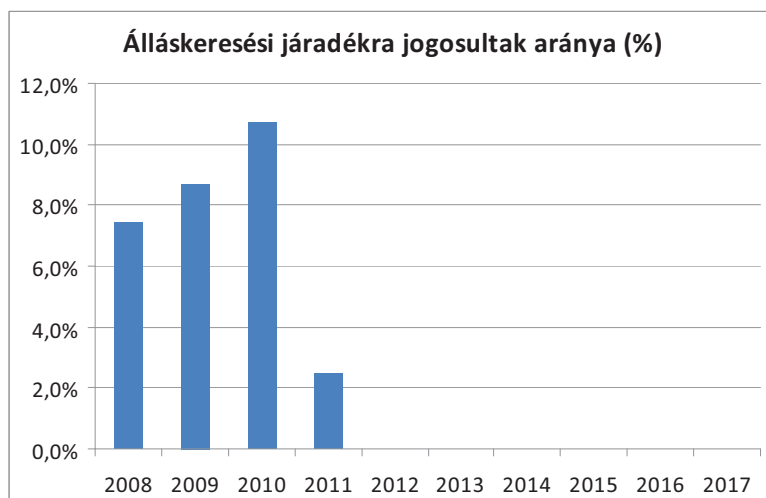
Adósságkezelési szolgáltatás

Az adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás. Az adósságkezelési szolgáltatás esetén a jogosult adósságkezelési tanácsadásban, és adósságcsökkentési támogatásban részesül.

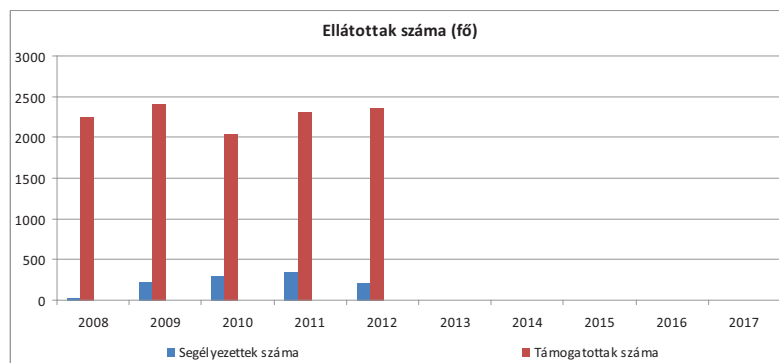

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	27583	221	0,8%
2009	27174	266	1,0%
2010	26829	384	1,4%
2011	26502	271	1,0%

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Munkaerőpiaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatások

Munkaerőpiaci szolgáltatások

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény a munkahelykeresést, a munkához, valamint megfelelő munkaerőhöz jutást, továbbá a munkahely megtartását szolgáltatások nyújtásával is elősegíti. Ezen szolgáltatások a következők:

- munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás, munkaközvetítés.

Foglalkoztatást elősegítő támogatások

Az állam által nyújtott foglalkoztatást elősegítő támogatások formái:

- a) **Képzések elősegítése:** Bizonyos feltételek fennállása esetén támogatható az álláskeresők ill. jogszabályban meghatározott egyéb személyek (pl. GYES-ben vagy TGYÁS-ban részesülők) állami foglalkoztatási szerv által felajánlott, vagy elfogadott képzése.
- b) **Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások:** Bizonyos feltételek fennállása esetén a munkaadó részére külön jogszabályban meghatározott hátrányos helyzetű személy munkaviszony keretében történő foglalkoztatásához a munkabér és járuléka legfeljebb ötven százalékának, megváltozott munkaképességű személy esetében legfeljebb hatvan százalékának megfelelő összegű támogatás nyújtható főszabályként egyévi időtartamra.
- c) **Az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás:** Támogatás nyújtható annak az álláskeresőnek, valamint rehabilitációs ellátásban részesülő személynek, aki munkaviszonyon kívüli tevékenységgel gondoskodik önmaga foglalkoztatásáról, ideértve azt is, aki vállalkozást indít, vagy vállalkozáshoz csatlakozik.
- d) **Munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatása:** Támogatás nyújtható új munkahelyek teremtéséhez, a meglévő munkahelyek megtartásához, a foglalkoztatási szerkezetátalakítás elősegítéséhez, valamint a munkaerő szakmastruktúrájának korszerűsítéséhez fűződő foglalkoztatáspolitikai célok elérése érdekében.
- e) **Munkaerőpiaci programok támogatása:** A Nemzeti Foglalkoztatási Alap előre meghatározott, összetett célok érdekében biztosíthatja olyan programok megvalósításának pénzügyi fedezetét, amelyek térségi foglalkoztatási célok megvalósítására, munkaerőpiaci folyamatok befolyásolására, valamint a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben lévő rétegek foglalkoztatásának elősegítésére irányulnak.
- f) **Egyes, az általánostól eltérő foglalkoztatási formák támogatása:** Támogatás nyújtható a részmunkaidős, valamint olyan foglalkoztatáshoz, amelynek során a munkavégzés a foglalkoztató székhelyéhez, telephelyéhez nem tartozó helyen, számítástechnikai eszköz felhasználásával történik.

Álláskeresők ellátása

Az álláskereső részére – törvényben meghatározott feltételek szerint – álláskeresési ellátásként álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély, valamint költségtérítés jár.

- Álláskeresési járadék (korábbi nevén munkanélküli segély)

Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki álláskereső, az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap – jogszabályban meghatározott – jogosultsági idővel rendelkezik, továbbá munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

- Nyugdíj előtti álláskeresési segély

Az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresési segélyt kell megállapítani, amennyiben teljesíti a jogszabályban meghatározott feltételeket, így különösen:- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani,- a kérelem benyújtásának időpontjában a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és legalább 45 napon át álláskeresési járadékban részesült,- rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel.

Az álláskeresési segély összegét a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér összege 40 százalékának alapulvételével kell megállapítani. Az egy napra járó álláskeresési segély összege az erre is figyelemmel meghatározott segélyalap harmincad része.

Az álláskeresési segély az álláskereső öregségi nyugdíj, megváltozott munkaképességű személyek ellátása jogosultságának megszerzéséig terjedő időtartamra folyósítható.

- Költségtérítés

Az álláskereső részére járó álláskeresési járadék, álláskeresési segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos (ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez történő oda- és visszautazást, valamint az állami foglalkoztatási szerv által kezdeményezett foglalkozás-egészségügyi szakvélemény beszerzéséhez szükséges utazást is), a tömegközlekedési eszköz igénybevétele felmerült indokolt helyközi utazási költséget meg kell téríteni. Jogszabály az álláskereső részére a fentiekben felsorolt okokból felmerült, indokolt helyi utazási költségek megtérítéséről is rendelkezhet.

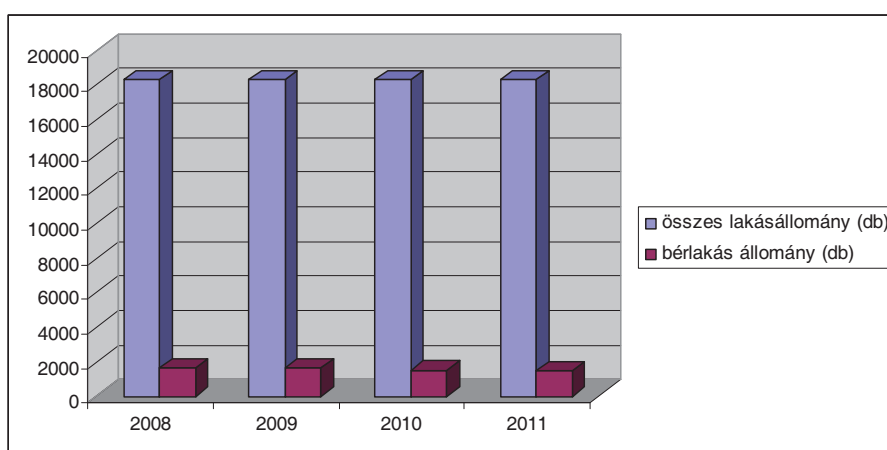
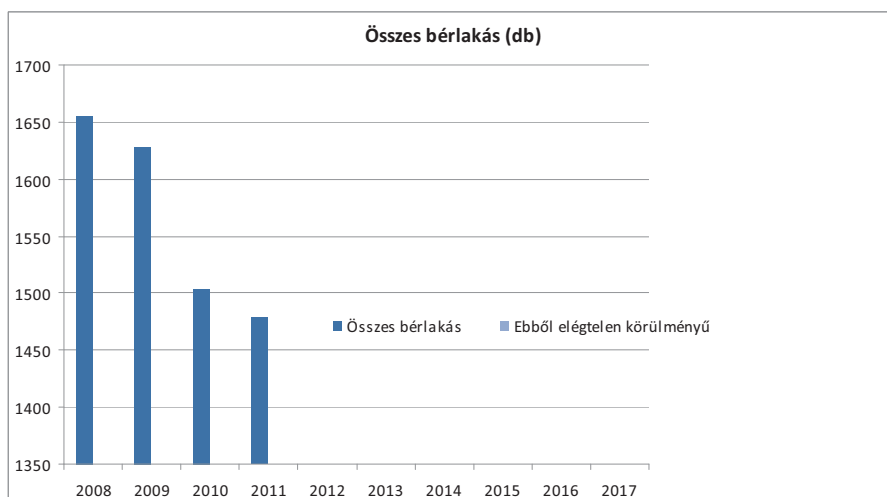
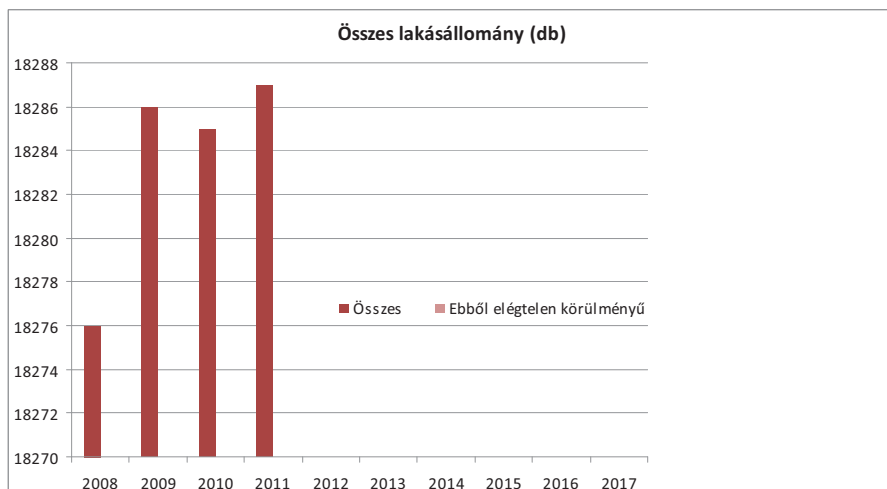
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az ezredforduló utáni években (az országos folyamatoktól eltérően) Salgótarján lakásállománya 2007-ig változó ütemben bővült, 2007-ben csökkent. Az ezt követő két évben 5, illetve 10 lakással nőtt, majd 2010 és 2011-ben fogyott a lakásállomány.

A 2011. évi népszámlálás időpontjában a város lakásállománya (a lakott és nem lakott lakások, valamint a lakott üdülők együttes száma) 18 105 volt. Az összeírt lakásállomány 0,4%-kal kevesebb, mint az előző népszámlálás időpontjában. Nógrád megyében 1,3%-kal, országosan 8%-kal bővült a lakásállomány.

A 2011. évi lakásállomány kilenczede lakott volt, mely a megye lakott lakásainak a 21%-át adta. (A lakott lakások fogalma tartalmazza a lakott üdülőket is.) Számuk 3,1%-kal, arányuk 2,5 százalékponttal maradt el a 2001. február 1-jei értéktől. A lakott lakások hányada mind a megyeit, mind az országot meghaladta.

Lakásgazdálkodás:

Az önkormányzat vagyongazdálkodója a Salgó Vagyon Kft. 2012. december 31-ig 1090 db önkormányzati tulajdonú bérlakást és 28 db magántulajdonban lévő lakás üzemeltetését, kezelését végezte.

Az önkormányzati tulajdonban lévő bérlakások komfortfokozat szerinti megbontásban a következők:

Önkormányzati bérlakások komfortfokozat szerint	
Komfortfokozat	Mennyiség (db)
Összkomfortos	431
Komfortos	150
Félkomfortos	28
Komfortnélküli	479
Szükséglakás	2
Összesen:	1.090

A bérbbe adott lakások piaci, költségelví és szociális bérelti díj (vagy jogviszony megszűnése esetén ennek alapulvételével megállapított használati díj) alkalmazásával kerültek hasznosításra az alábbiak szerint:

- Szociális bérelti/használati díj: 587 db lakás
- Piaci bérelti/használati díj: 94 db lakás
- Költségelví bérelti/használati díj: 17 db lakás
- Ingyenes használat: 5 db lakás
- Kedvezményes használat: 1 db

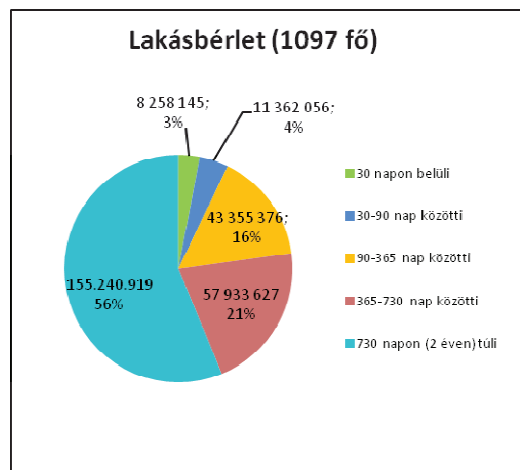
A lakások közül közgyűlési döntés alapján van bérbbe adva 16 db. A bérlőkijelölési joggal érintett lakások száma 28 db, melyből 10 db bérbbe adott.

2012. december 31-ig 209 db lakásbérelti szerződést (vagy hosszabbítást) kötöttünk.

Közgyűlési döntés alapján az Acélgvári út 43. szám alatt 3 db szükséglakás és 4 db komfortnélküli lakás, a Forgách Antal út 110/A szám és a Salgó út 54/C szám alatt 4-4 db komfortnélküli lakás, valamint a Kakuk József út 2/C szám alatt 1 db komfort nélküli lakás került elbontásra.

Kintlévőség alakulása, hátralékkezelés:

2012. december 31-én a lakbér és közüzemi díj alkotta kintlévőség a lakásbérelmények vonatkozásában **276.150 eFt**, az előző év hasonló időszakához viszonyítva a csökkenés **16.033 eFt** volt. A lakásbérellet díjhátralék korosítás szerinti szerkezete az alábbi:

A lakásbérleti díjhátralék jelentős részét (77 % 213.174 eFt) a tartós (365 napon túli) tartozás teszi ki . A nehéz gazdasági helyzet következményeként egyre több az állás nélküli családok száma, ami problémát jelent egy összkomfortos lakást bérlők esetében, hiszen a rendelkezésre állási támogatásból megfizetni a lakbért és a közüzemi költségeket nem tudják.

A Salgó Vagyon Kft álláspontja szerint a megváltozott - *Salgótarján vonatkozásban különösen nehéz* - gazdasági környezetben, a lakossági követelés állomány kezelésére a hagyományos módszerek mellett , újszerű és speciális követeléskezelési technikát kell bevezetni és alkalmazni, amit 2012.IV. negyedév folyamán meg is tettünk. Fontos szempont a tartozás kialakulásának megakadályozása , már a tartozás kezdeti stádiumától (90 -180 nap) folyamatos kapcsolattartás, rendszeres felszólítás, fizetési egyeztetés a bérlővel, egyedi fizetési megállapodás kötése és annak következetes utánkövetése. 2012/09-2012.12. hóban 10.698 eFt lakásbérleti hátralék beszedésre 51 családdal kötöttünk fizetési megállapodást, mely a tárgyhavi bérleti díj megfizetése melletti hátraléktörlesztésre vonatkozott. A tartozás 25 %-át 2.712 eFt-ot már év végéig sikerült beszedniük, valamint ezzel együtt a bérlői fizetési készséget növelni. Egyedi fizetési felszólításra 26 bérlőtől további 2.378 eFt-ot szedtünk be valamint jelentős eredménynek tarják, hogy az a 365 napon belüli (*még kezelhető*) követelésállományt a 2012.III. negyedévihez képest 7 mFt-tal sikerült csökkenteni.

A lakásbérleti díjhátralékok megoszlása a díj fajtája és a tartozás lejárata alapján 2012. december 31-én:

Díjfajta	0-90 nap (eFt)	91-180 nap (eFt)	181-365 nap (eFt)	365 nap feletti (eFt)	Összesen (eFt)
Lakbér	11 720	9 124	19 371	130 442	170 657
Vízdíj	2 778	2 303	5 346	50 913	61 340
Fűtési díj	5 120	998	6 215	31 820	44 153
Összesen	19 618	12 425	30 932	213 175	276 150

A hátralék behajtására és lakáskiürítésre a korábbi években megkezdett eljárások száma 2012. december 31. napján 926 db, melyek között szerepel valamennyi fizetési meghagyás kibocsátása iránt indított nem peres eljárás, meghatározott cselekmény iránti kérelmek, első és másodfokú perek, végrehajtási eljárások. Az összjelárból 250 db eljárást tartanak nyilván, amely jelenleg is bent lakó jogcím nélküli lakáshasználók ellen folyik lakás kiürítésére, és használati díj megfizetésére.

Az alábbi táblázat a 2012. I-IV. negyedévben indított eljárásokat tartalmazza 2011. évi bázisadat mellett.

A tartozások behajtására tett intézkedések 2012. december 31-ig:

Lakás kiürítése és tartozás megfizetése iránti peres eljárások				
Megnevezés	2011. év		2012. év	
	db	Ügyérték (eFt)	db	Ügyérték (eFt)
<i>Bérleti jogviszony felmondása</i>	44	6.777	23	6.463
Keresetlevél / fizetési meghagyás benyújtása	62	25.090	140	45.717
Vh eljárás indítása	70	23.422	96	43.774
Kitűzött kilakoltatás	4	1.279	28	6.573
Megvalósult kilakoltatás	1	290	21	6.226

2012. évben összesen 23 bérlő jogviszonyát kellett felmondani tartós nem fizetés miatt. Sajnos egyre állandósulni látszik a fizetéseképtelenség, a bérlők sok esetben egyáltalán nem tudnak befizetést teljesíteni hónapokon keresztül. A felmondásokban szereplő tartozás 6.463 eFt volt.

Lakhatással kapcsolatos megítélt támogatások alakulása:

Lakhatással kapcsolatos támogatási formák 2012. I-IV. negyedévben		
Támogatás típusa	Támogatások összesen (eFt)	Támogatottak száma 2012. (fő)
		I-IV. név.
Normatív lakásfenntartási (csak lakbér)	5.271	183
Helyi lakásfenntartási	134	22
Adósságcsökkentési	3.601	23
Adósságcsökkentő lakásfenntartási	965	25
Összesen: *	9.971	-

**A támogatottak számának összesítése nem ad értelmezhető adatot*

Az adósságcsökkentő határozatok száma a támogatáshoz jutás feltételeinek szigorítása miatt jelentősen visszaesett, mivel az 59/2009.(XII.15.)Ör. rendelet szerint nem részesülhet támogatásban, aki a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző legalább 3 hónapon keresztül nem fizeti az aktuális számláit, ezért lecsökkent az igénylők száma, főleg azoké, akik támogatást kaptak. Így ki lehetett szűrni azokat a bérlőket, illetve lakáshasználókat, akik a havi előírásukat is képtelenek fizetni, és a határozatban megállapított önrészeket sem tudták teljesíteni a havi számláikon felül.

Hajléktalanok intézményes ellátása:

Salgótarjánban a hajléktalan személyek átmeneti elhelyezést nyújtó ellátása a férfi, illetve női átmeneti szállón valósul meg. Mindkét átmeneti elhelyezést nyújtó intézményt Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása fenntartásában lévő Egészségügyi-Szociális Központ működteti. A férfi átmeneti szálló Acélgyári úton lévő telephelyén 42 férőhelyen 2011-ben 100%-os, 2012-ben 81%-os volt a kihasználtság, míg a női átmeneti szálló Hősök úti telephelyén 20 férőhelyen 2011-ben 80, 2012-ben 63%-os.

A téli időszakban a hajléktalan személyek önfenntartását szolgálja a nappali melegedő, amely a női átmeneti szálló telephelyén működik. Férőhelyeinek száma: 15, kihasználtsága évek óta 200% fölötti. A szolgáltatás a krízisidőszakban (november 1-től – április 30-ig) időszakos férőhelyek működtetésével éjjeli menedékhelyként is funkcionál 15 férőhelyen, melynek kihasználtsága szintén magas, jóval meghaladja a 100%-ot.

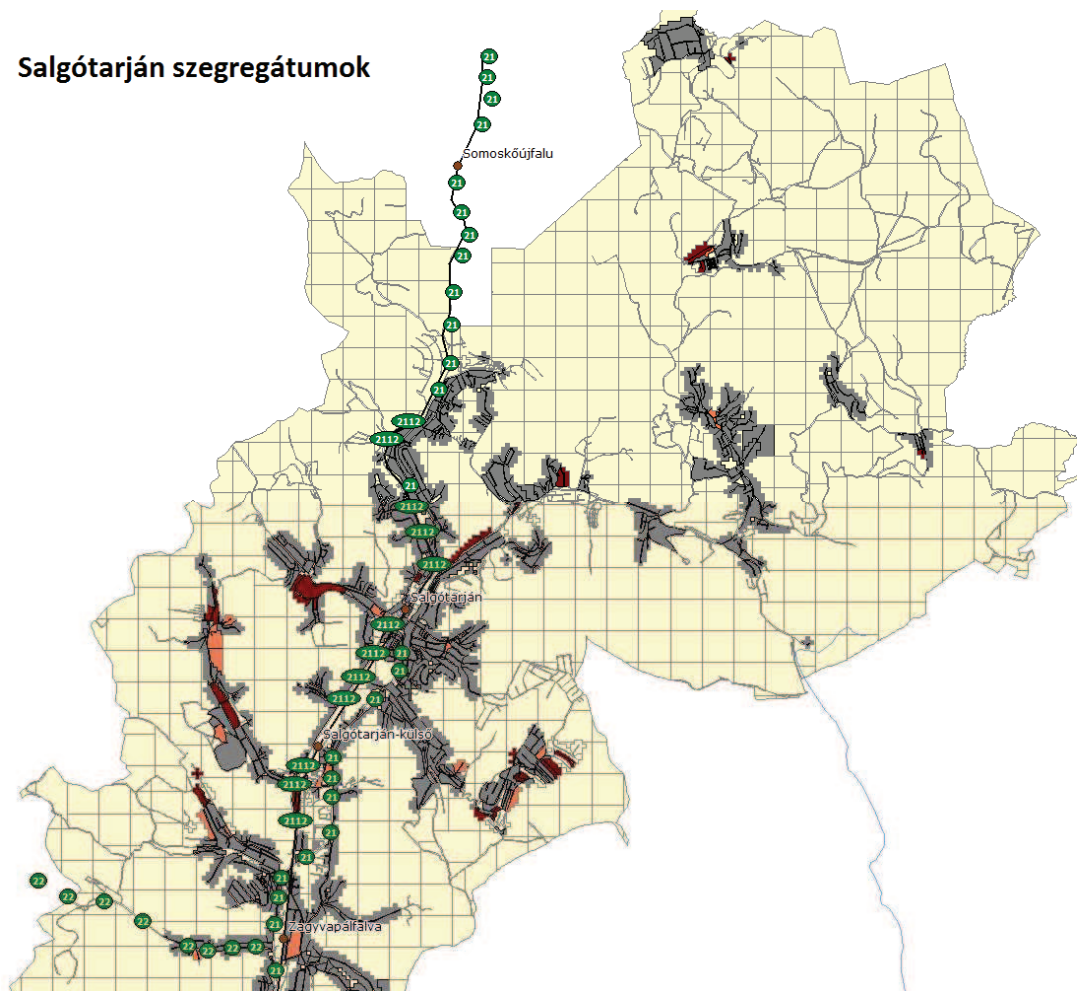
Elsősorban hajléktalanok veszik igénybe a népkonyhát, ahol átlagosan napi 80 adag étel kerül kiosztásra.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A készülő új Integrált Városfejlesztési Stratégia, illetve Antiszegregációs Terv elkészítéséhez a 2011-es népszámlálás adatai alapján a KSH elvégezte a településen található szegregátumok lehatárolását. A lehatárolás a Városrehabilitációs Kézikönyvben meghatározott ún. szegregációs mutató alapján történik.

A Kézikönyvben foglaltak szerint azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot. (A szegregációs mutató a 2011-es népszámlálási adatokból állítható elő.)

Salgótarján szegregátumok

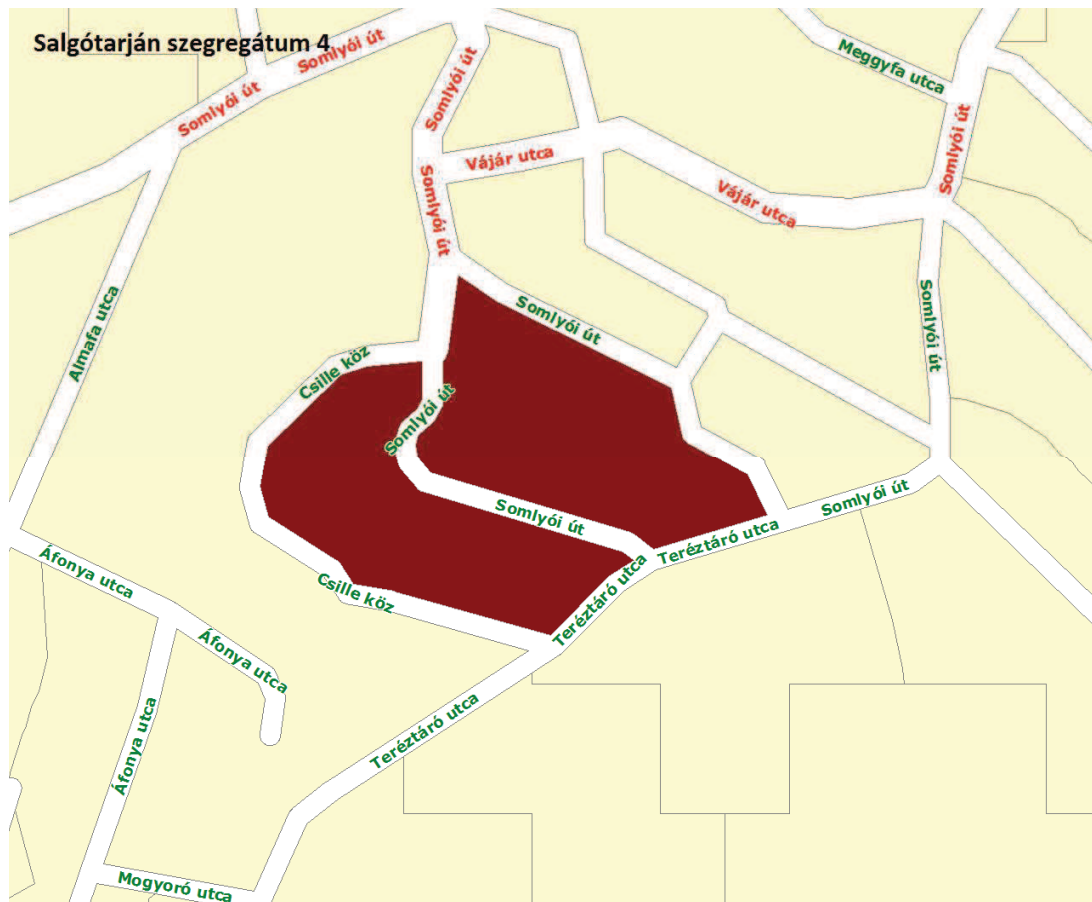
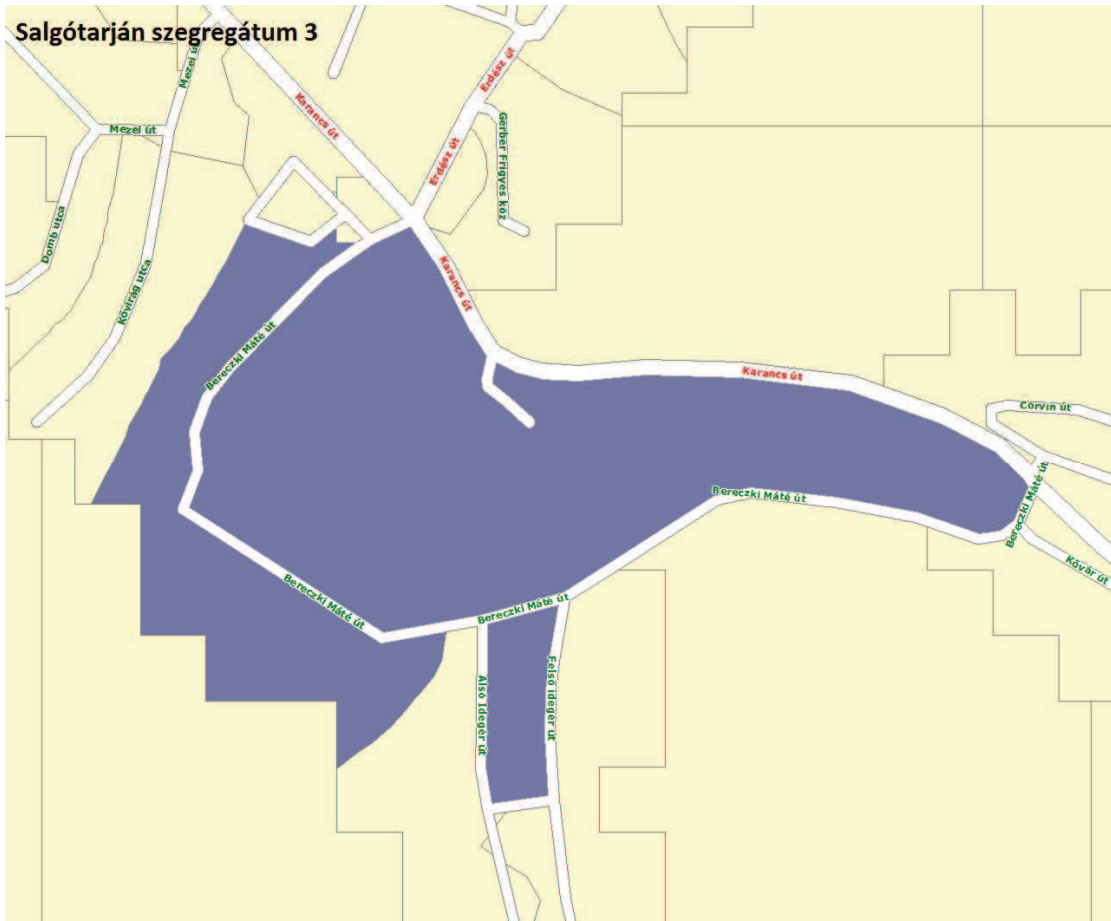
Azok a területek, ahol a szegregációs mutató 40 % feletti, az ilyen területek szegregáció szempontjából veszélyeztetett területnek számítanak. (Jelmagyarázat: a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a következő színek jelölik: 0-39% = szürke, 40-49%=narancs, 50-100%=barna)

A települési kartogram, jelzi, hogy mely területek tesznek eleget a szegregátum kritériumainak, vagyis ahol a szegregációs mutató 50%, illetve a fölötti értéket vesz fel.

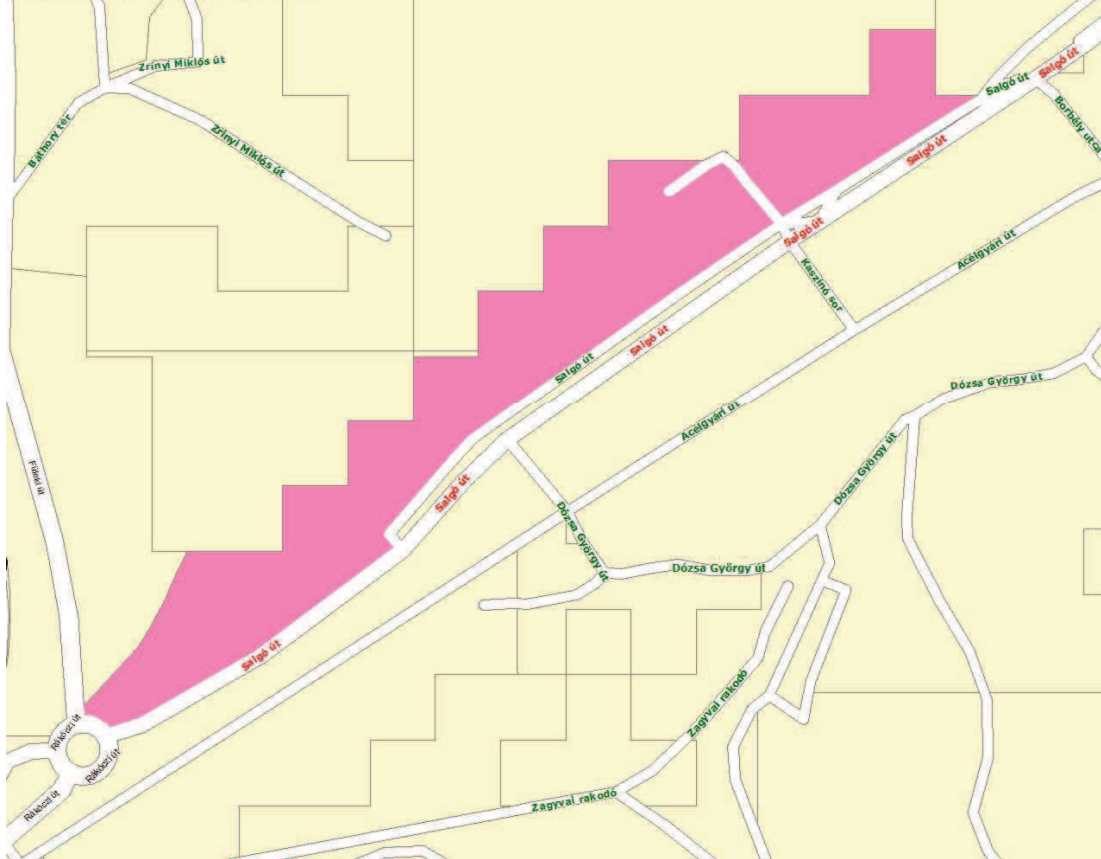
A térkép a település belterületén található szegregátumokat jeleníti meg.

A térkép olyan területeket is megjelenít, amelyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk, vagy intézeti háztartásban élők miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak.

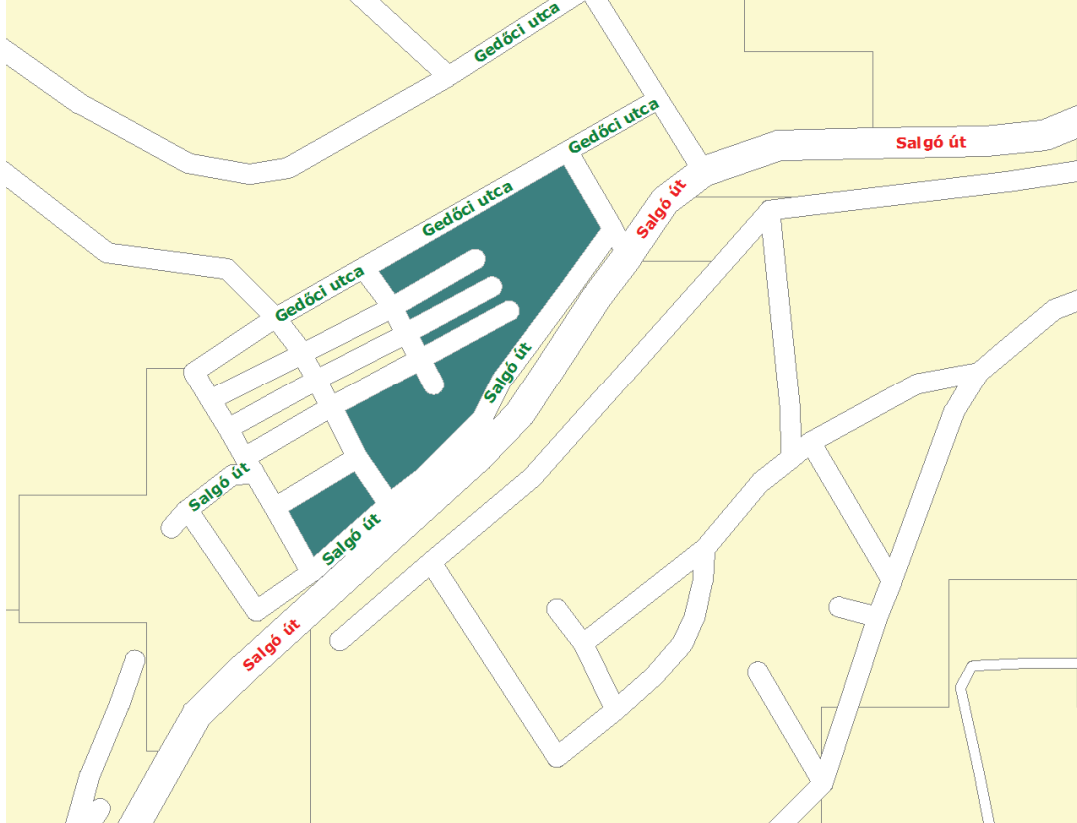
Amelyek 50 főnél nagyobb lakosságszámmal bírnak, azokról szegregátumonként külön térkép készült, a szegregációs területek pontos beazonosításához.

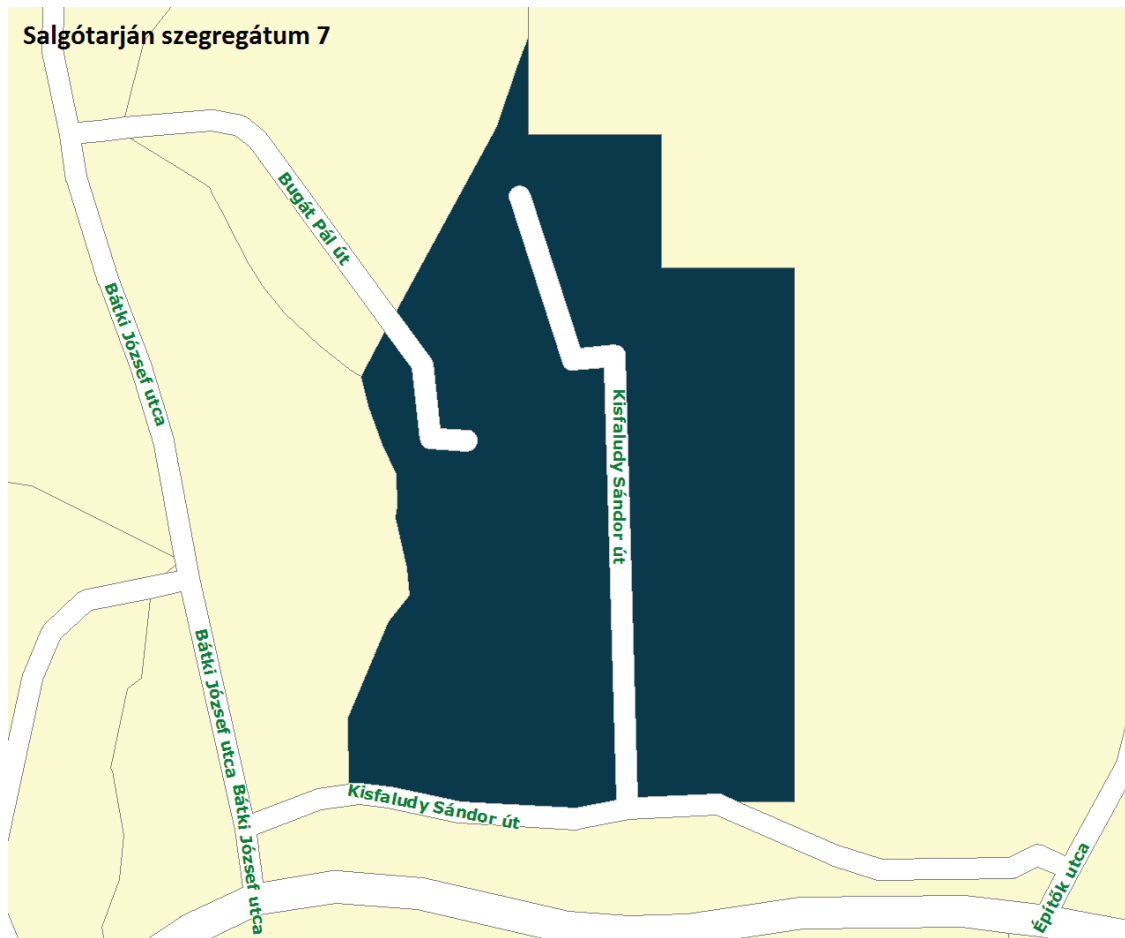

Salgótarján szegregátum 5

Salgótarján szegregátum 6

- a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői, kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői, stb.)

Az erre vonatkozó összefoglaló táblázatot ld. a következő oldalon

- b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A telepeken élő családok többnyire középkorú, többgyermekes családok. Életmódjuk, megélhetési nehézségeik, táplálkozási szokásaik miatt egészségi állapotuk normál átlagtól eltérő, alacsony iskolázottsággal. Jövedelmük többnyire a gyermekek után járó ellátások, szociális segély. Munkával, munkabérral az itt élő családok nem, vagy átmeneti jelleggel rendelkeznek, amíg a közfoglalkoztatások időtartama tart. Az itt élő gyermekek lakókörnyezetük miatt hátrányos helyzetűek, s ha még a nevelésbeli hiányosságokat is figyelembe vesszük, kimerítik a halmozottan hátrányos helyzetűek fogalmát.

- c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésnek folyamatai

A szegregációs térképen feketével jelölt, vagyis a szegregáció lehetőségét magában hordozó területeken a szegregáció megelőzése érdekében meg kell erősíteni a szociális információáramlás helyi rendszerét, amely intézményesen és tervszerűen feltérképezi a szükségleteket, és közvetíti az információt az ellátást biztosító szolgálatokhoz. A rendszer működtetését területi ellátás keretei között célszerű megszervezni, a Családsegítő Szolgálat koordinációjával. A jelzőfunkciók működtetése folyamatos monitorozást és az összegyűjtött információk elemzését jelenti. Ennek alapján a biztosítható a gyors beavatkozás a kedvezőtlen folyamatokba.

A veszélyeztetett területek esetében a beavatkozásoknak a terület szegregáltsági fokának növekedését kell megakadályozniuk. Ugyanakkor a beavatkozások következményeként a település más területein, illetve más, környező településeken (pl. városkörnyéki falvak) nem nőhet az alacsony státuszú népesség koncentrációja, és nem alakulhatnak ki új szegregátumok

Salgótarján - szegregátum adatok
Forrás: 2011. évi népszámlálás

Mutató megnevezése	1. szegregátum (Erdel út - Névtelen u. - Petöfi u. - Névtelen u.)	2. szegregátum (Kalkuk József út - Temető út - Kisvasút u. - Katalin u. - Petöfi út)	3. szegregátum (Karancs út - Kóvár út - Bereczki Máté út - Felső idegér út - Névtelen u. - Alsó idegér út - Bereczki Máté út)	4. szegregátum (Csille köz - Somyói út - Teréztéró u.)	5. szegregátum (Rákóczi út - Salgó út északi oldala)	6. szegregátum (Salgó út - Gedöci u.)	7. szegregátum (Kistalud Sándor út)
Legfejlebb általános iskola 8 osztályáva rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	73,9	62,6	73,0	69,0	67,5	81,7	71,7
Felsőfokú végzettségük aránya a 25 év feletti népesség körében	3,1	0,9	2,4	1,7	2,4	0,0	0,0
Alacsony presztizsú foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak magas aránya 2011-ben (7 8,9 kategóriájú foglalkoztatási főcsoportú/foglalkoztatottak) Az adat 2013. novemberben áll rendelkezésre							
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	97,5	69,1	76,1	75,5	68,8	76,5	73,8
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	20,0	44,4	52,6	53,8	56,9	69,4	70,4
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	20,0	31,5	28,1	34,6	38,5	36,1	44,4
Magas azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2011-ben a jövedelemforrások kizárólag állami vagy helyi támogatás volt							
A 2011. évi népszámlálás során jövedelemforrás nem került felvétele ezért a mutató nem állítható elő							
A komfort nélküli, félkomfortos és szükségjelások aránya a lakott lakásokon belül	45,5	43,1	77,9	92,3	57,7	96,3	5,7
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	54,5	43,1	36,8	76,9	40,8	61,1	20,0

A		B	M	N	O	P	Q	R	S
1. Salgótarján - városrész adatai									
2. Forrás: 2011. évi népszámlálás									
3.									
Mutató megnevezése		Salgótarján összesen*	1. szegregátum (Erkel út - Névtelen u. - Petőfi u. - Névtelen u.)	2. szegregátum (Kakukk József út - Termelő út - Kisvasút u. - Kazalm u. - Petőfi út)	3. szegregátum (Karancs út - Kóvár út - Bereczki Máté út - Felső idegér út - Névtelen u. - Alsó idegér út - Bereczki Máté út)	4. szegregátum (Osille köz - Somlyó út - Terézváros u.)	5. szegregátum (Rákóczi út - Salgó út - északi oldala)	6. szegregátum (Salgó út - Gedóci u.)	7. szegregátum (Kifaliúcy Sándor út)
4	Lakónépesség száma	37262	203	175	238	106	208	153	103
5	Lakónépesség 0-14 évesek aránya	13,5	17,7	22,9	35,3	33,0	25,5	33,3	21,4
6	Lakónépesség 15-59 évesek aránya	59,3	11,3	61,1	52,9	54,7	60,6	53,6	58,3
7	Lakónépesség 60+ évesek aránya	27,2	70,9	16,0	11,8	12,3	13,9	13,1	20,4
8	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	19,1	73,9	62,6	73,0	69,0	67,5	81,7	71,7
9	Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	17,9	3,1	0,9	2,4	1,7	2,4	0,0	0,0
10	Lakásállomány (db)	18105	12	62	76	46	84	65	35
11	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	8,8	41,7	43,5	73,7	91,3	58,3	96,9	5,7
12	Rendszerez munkajelvételemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	43,4	82,6	74,8	78,6	79,3	78,6	86,6	86,7
13	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajelvételemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	13,4	60,9	51,4	60,3	55,2	54,8	73,2	61,7
14	Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül	51,8	13,8	25,2	19,6	19,7	19,3	12,6	12,3
15	Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	46,3	63,6	69,6	68,6	73,8	69,7	81,5	81,0
16	Állandó népesség száma	37980							
17	A mutató a település egészére állítható elő, a településrészekre, akcióterületekre, szegregátumokra nem								
18	AZ USZÁLP								
19	TARTALMAZZA A								
20									
21									
22	2001 lakónépesség	42 528							
23	2011 Lakónépesség száma	37262							
24		87,6							
25									
26									
27	2001 Lakásállomány (db)	18 174							
28	2011 Lakásállomány (db)	18105							
29		99,6							

A fenti térképek jelenleg – a KSH és a Városrehabilitációs kézikönyv ismervei szerint jelenleg Zöldfa út - Hársfa út - Hősök úti területet szegregációs szempontból veszélyeztetett területként tartja számon a Zagyvapálfalvai városrészt, önkormányzatunk egy TÁMOP pályázat segítségével jelenleg erre a területre koncentráhatja figyelmét egy 24 hónapig tartó, settlement típusú beavatkozás segítségével:

A kitűzött céljaink egybeesnek a Salgótarján Megyei Jogú város által 2008-ban elkészített **Társadalmi-szociális helyzetfelmérés és Anti-szegregációs tervben** (továbbiakban Antiszegregációs terv), az **Integrált Városfejlesztési Stratégiában** (továbbiakban: IVS), valamint a **települési és a közoktatási esélyegyenlőségi tervben** kitűzött célokkal, feladatokkal.

A megvalósítás szakaszában álló projekt a Zöldfa út - Hársfa út - Hősök úti szegregált lakókörnyezetben élő, halmozottan hátrányos helyzetű, alacsony, illetve elavult iskolai végzettségű, szociális és anyagi gondokkal küzdő, roma és nem roma egyének és családok, illetve a település egésze számára nyújt olyan szolgáltatásokat, amelyek segítik a **hátrányos helyzetű emberek felzárkózását** és a társadalomba, a település életébe történő integrációját. Cél a generációkon át mélyülő hátrányos helyzet megszüntetése, a bevont személyek által a különböző programokon keresztül az **egész család** felzárkózása segítése.

A megvalósítás helyszíne a Zöldfa út - Hársfa út - Hősök úti szegregátum, illetve a településrészen található közoktatási intézmények és ezek területe.

Célok:

Javuljon a teleszerű lakókörnyezetben élők szolgáltatásokhoz való hozzáférése (beleértve a szociális, közösségi, oktatási, képzési, egészségügyi és munkaerő piaci szolgáltatásokat)

- Javuljon a bevont személyek képzettségi szintje.
- Növekedjen azon személyek száma, akik társadalmi felzárkózást segítő, különösen oktatási, képzési és foglalkoztatási programokba kapcsolódnak.
- Növekedjen a célterületen élő személyek közül foglalkoztatásba kerülők száma.
- Növekedjen teleszerű környezetben élő gyermekek óvodáztatási aránya.
- Javuljanak a programba bevont iskoláskorú gyermekek/ fiatalok iskolai előrehaladási esélyei, tanulmányi eredményei és szabadidő eltöltési lehetőségei.

A komplex telep-program helyszíne a **Zöldfa út és környéke** (Zöldfa út, Hársfa út, Hősök út). A szegregátum Zagyvapálfalva településrész északi oldalán a Gorkij lakótelep felett helyezkedik el. Funkcionális tagozódás szempontjából lakótelep, melybe kolónialakások is beékelődnek. A város belső részétől távol helyezkedik el. Több szempont szerint akár önálló városrészként is számon lehet tartani.

A Zöldfa-Hársfa utat lakó személyek döntően a pécskői cigánydombról ideköltöztetettek és azok leszármazottai. Rendkívül alacsony státuszúak, életükben minden fajta szociális és gazdasági probléma halmozottan jelen van.

Elsődleges célkitűzés a terület szociális státuszának emelése az ott élők intenzív bevonásával, amely egyik eleme a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiának. Oldani szükséges a terület jelenlegi elszigeteltségét, illetve ki kell alakítani és segíteni kell a közösségi funkcióknak a létrejöttét.

A feladatokat annak érdekében határoztuk meg, hogy az ott élő lakosság életkörülményei javuljanak, életésélyei növekedjenek.

A projekt keretében, a Déryné út 1. szám alatt került kialakításra egy közösségi ház, úgynevezett Csillag Szolgáltatópont, amelyben biztosítottak a telep lakóingatlanaiiban nem elérhető higiéniai szolgáltatások. A Csillag Szolgáltatópont alkalmas közösségi szintér szerepének betöltésére is. Ezen a helyszínen biztosított az állandó szociális munkás jelenléte, aki segíti a hozzá fordulóknak ügyeinek intézését. Elérhető itt védőnő, pedagógus és lelkipásztor is.

A projektbe 24 család, mindösszesen 124 fő bevonását terveztük, számukra egyéni fejlesztési terv készült, de a telep, sőt a többségi társadalom tagjai is bekapcsolódhatnak a közösségi rendezvényekbe. A projektbe bevont személyek közül 48 főt képzésben részesítünk, és a képzés időtartamára megélhetési támogatást biztosítunk számukra pályázati forrásból. Elérendő célul tűztük ki, hogy közülük 29 fő sikeresen elvégezze a képzést, és ezáltal javuljanak az elhelyezkedési esélyeik a munkaerőpiacon, valamint, hogy további 15 fő a program hatására más programba is bekapcsolódjon.

A gyermekek, tanulók számára szabadidős programokat, sportolásban való részvételt, segítségnyújtást a tanulásban, táborozási lehetőséget kínálunk, a felnőtteknek közösségfejlesztő szabadidős programokat, ismeretterjesztő előadásokat, hagyományápoló rendezvényeket, közös környezet-szépítést és rendszerben

tartást, színházlátogatást, a családok számára pedig kirándulást, családi napot, ennek keretében ingyenes egészségügyi szűrővizsgálatokat tervezünk.

A program magában foglalja a szociális, közösségi, oktatási, egészségügyi programok valamint a képzéshez, foglalkoztatáshoz kapcsolódó tevékenységek megvalósításán túl a lakhatási és a lakókörnyezeti körülmények javítását, a telepen élő hátrányos helyzetű állampolgárok lakhatási körülményeinek, és az infrastrukturális feltételeknek a javítását. A komplex telep-program pozitív hatással lesz elsősorban a bevont személyekre, hiszen segíti őket a társadalmi felzárkózásban, de hatással lesz a település egészére is, mivel a társadalmi integráció érdekében létrejön egy partneri és szervezeti szintű együttműködés. A bevont személyek felzárkózása révén kialakul egy elfogadó és befogadó attitűd a többségi társadalomban a szegregált környezetben élők iránt.

A projekt fő célkitűzései és egyes elemei a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia alapelvein alapulnak. Célunk, hogy az inaktív munkaképes emberek ismét dolgozzanak és felelősséget vállaljanak sorsukért. A juttatásokért cserébe magától a támogatottól is teljesítményt, eredményt várunk el. A szegénység által sújtott szegregátumban a foglalkoztatást, oktatást, egészségügyet, lakhatást összehangolva, együtt kezeljük a projekt során. A pályázat fontos eleme a monitoring, melynek célja a programok eredményességének és célzottságának kimutatása. A projektet a Türr István Képző és Kutató Intézettel (továbbiakban: TKKI) és a Kézfogás az Esélyegyenlőségért Közhasznú Egyesülettel (továbbiakban: Egyesület), konzorciumi partnereinkkel közösen valósítjuk meg. A TKKI a társadalmi felzárkózás területi központja, meghatározó szerepet játszik a leszakadt térségek hátrányainak leküzdésében. Az Egyesület székhelye a szegregátum közelében található, célkitűzése az esélyegyenlőség biztosítása.

A program közvetlen célcsoportjai elsősorban olyan családok, amelyek esetében a hátrányos helyzet második, harmadik generációkon át mélyülő. A projekt, különböző programjai segítségével biztosítható az egész család felzárkózásának segítése.

A program konkrét céljai:

Hálózat építés - együttműködés, párbeszéd elősegítése:

A helyi közösség különböző csoportjai és vezetői, valamint a gyermeces családok és intézmények/szolgáltatások közötti együttműködés, párbeszéd létrejötte, nem intézményi keretek között kialakított találkozási pontjainak biztosítása.

Ennek célja kettős, egyrészt megismerjék egymás napi munkáját, gondjait, másrészt közvetlenül tudjanak tapasztalatot cserélni.

Csillag Szolgáltatópont kialakítása, a szegregátumban élők szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása:

A Szolgáltatóponton a legalapvetőbb szükségleteknek megfelelően enyhíteni kell a lakások alacsony komfortfokozatából származó hátrányokat (fürdési, tisztálkodási, mosási, tanulási, stb).

Cél a helyes tisztálkodási magatartás, a helyes higiénés szokások, az erre való igény kialakítása, elsajátítása és az ehhez szükséges feltételek folyamatos biztosítása. Cél továbbá a szegregátumban élők számára - a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása érdekében - a segítők állandó jelenlétét biztosító settlement típusú közösségi szolgáltatóház létrehozása és működtetése.

A fejlesztések eredményeképpen a település teljes lakossága által elérhető szolgáltatások jöjjenek létre, melyek egyrészt segítik a hátrányos helyzetű szegregátumban élők életét, másrészt fejlesztik és erősítik a helyi közösséget.

A Szolgáltatóponton szükséges nyilvános Internet-elérési pontot, számítógép hozzáférést megteremteni, amely a gyermekek, fiatalok és szülők információhoz való hozzájutását, munkahely keresését, a digitális írástudás fejlesztését szolgálja.

A szükségletfelmérések alapján megállapított, olyan szolgáltatások biztosítása a szegregátumban, melyek a gyermekek és a családok helyzetét javíthatják (adósságkezelés, mobil szolgáltatások, szűrések), illetve a meglévő - de különösen a hátrányos helyzetű lakosság számára nem hozzáférhető - szolgáltatások jobb elérhetőségének biztosítása (kihelyezett szolgáltatások megszervezése, a részvétel ösztönzése). Szolgáltatások összekapcsolása, szakmai segítségnyújtás a családok ügyintézéséhez.

Szűrő vizsgálatok - Egyéni fejlesztési tervek készítésének célja:

- egyrészt kiemelkedően fontos a leghátrányosabb helyzetű gyermekek, családok egészségügyi szűrése, valamint a képességekre és készségekre irányuló szűrővizsgálatok megszervezése is.
- másrészt a szűrővizsgálatok megszervezésén és lefolytatásán túl, fontos feladat a vizsgálatok során kapott eredmények megfelelő értékelése és az egyén megfelelő szolgáltatáshoz való juttatása, illetve az egyénre szabott fejlesztési terv elkészítése.

A szűrővizsgálatok során kapott eredményeknek megfelelően lehessen fejleszteni a gyermeket, családot. A vizsgálatok megalapozzák az élő és konkrét fejlesztési tervek elkészítését. Az egészségügyi szűrés után megfelelő szolgáltatáshoz való juttatással megelőzhető a további egészségügyi állapotromlás.

Programok gyerekeknek, szülőknek:

A programba bevont iskoláskorú gyermekek/ fiatalok iskolai előrehaladási esélyei javulnak.

Tanítási időn kívül a megfelelő és értelmes elfoglaltság biztosítása a gyermekek részére. Iskolai felzárkóztatás segítése, korrepetálás, tehetséggondozás. Iskolai szünetekben napközbeni ellátás biztosítása a gyermek értelmes és hasznos időtöltésének biztosítása érdekében (nyári tábor bentlakásos - nem bentlakásos).

A korai iskolaelhagyás, a deviáns magatartás, a káros szenvedélyek lehetőségének csökkentése a szegregátumban élő gyermekek körében felvilágosító, prevenciós tevékenységek megszervezésén keresztül.

Fejlesztő, feszültség feldolgozó szabadidős program :

Az önvédelmi sport és a családon belül és oktatási intézményekben szerzett feszültségeket mozgással egybekötve vezeti le és tanít meg kordában tartani azokat. A feszültségmentes kiegyensúlyozott ember vidám, fogékony a külvilág eseményeire, kisugárzása pozitív mely környezetére és a többi emberre is jó hatással van, önbizalma önértékelése pozitív mellyel eredményeket, sikereket érhet el. Cél, keretet ad a sport az ember életének, nem szorul pótcselekvésre mint a bűnözés az alkohol és a drog. Ugyancsak a káros szenvedélyektől való megszabadulást segíti a református egyház hitre hívó szolgálata.

Az Istenhit, Krisztus szabadítása motivációt, a szabadulás, a boldogabb élet lehetőségét kínálja a szegregátumban élőknek.

Hagyományőrzés, nyelvi kultúra ápolása :

Megismerik a felmenőik szokásait, elsajátítják továbbadott élettapasztalataikat, bölcsességeiket, megfogadhatják életvezetési tanácsaikat. Múlt, jelen és jövő szorosan összekapcsolódik. Elsajátítják a helyes, választékos beszédet, mivel kommunikációs problémák nélkül az életben való boldogulás könnyebbé válik. A hagyományőrzés keretében megismerik az ünnepekhez kapcsolódó szokásokat, szerepjátékokon keresztül bővül a szókincsük, a mesék, mondák, legendák ebben nyújtanak segítséget.

Környezettudatosság fejlesztése :

A körzetben lakóknak kialakul a kulturált környezet iránti igénye, megszűnnek az illegális szemétkerakók. A tiszta környezet az egészségnevelésben is fontos, a környezetre való odafigyelés a személyiségre is pozitív hatással van.

Tanuláshoz szükséges eszközök biztosítása:

A taneszközök nem minden esetben állnak a szegregátumban élő tanulók rendelkezésére, pedig ezek szükségesek a tudás megszerzéséhez. Segítségükkel az iskolán kívüli feladat megoldása nem ütközik akadályba, megszűnnek a zavaró tényezők. Az iskolában kapott pozitív visszacsatolás által fejlődik a személyiség, nő az önbizalom és erősödik az önértékelés is. Nő az igény a több, magasabb tudás megszerzésére.

Nő a gyermekek óvodában töltött ideje :

A szülők - helyzetükből adódóan - nincsenek sok olyan hasznos és aktuális tudás birtokában, amelyek nélkülözhetetlenek a gyermekneveléshez. Fontos, hogy a szülők gyermekneveléssel kapcsolatos kompetenciái javuljanak, felismerjék a három éves kortól kezdődő, rendszeres óvodabajárás fontosságát. (Motivációs tréningek, képzések, rendezvénysorozatok)

A bevont személyek képzettségi szintje javul

A munkanélküli felnőttek nagyobb eséllyel jelenjenek meg a munkaerőpiacon. A pozitív minta alapján a tanulás, tudás érték legyen a gyermekek számára. Az alacsony iskolai végzettség vagy a befejezetlen tanulmányok megnehezítik a munkához jutást.

A szegregátumban élő személyek közül foglalkoztatásba kerülők száma:

A szülők munkaerő piaci helyzete nagyban javítja a gyermek lehetőségeit is, ezért fontos a szülők számára munkaerő piaci esélyeiket növelő képzések biztosítása (7-8. osztály befejezése, OKJ-s és egyéb szakképzés). A képzési programokkal a munkavállalói státusz növelése mellett (tudás megszerzése) szocializációs szerep erősítése is cél.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Salgótarján Megyei Jogú Város közigazgatási területén az alap egészségügyi szolgáltatások **minden** lakos számára elérhetők.

A fekvő és járó beteg szakrendelést a Szent Lázár Megyei Kórház és Rendelőintézet látja el, a felnőtt és gyermek háziorvosi ellátásról, illetve a fogorvosi alapellátásról az Önkormányzat gondoskodik.

Felnőtt háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi alapellátás Salgótarjánban

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a helyi önkormányzat köteles gondoskodni az egészségügyi alapellátásról. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152. § (1) bekezdése a értelmében a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról, valamint az iskola-egészségügyi ellátásról..

A fentiekben részletezett feladatokat Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása által fenntartott Egészségügyi - Szociális Központ szervezeti keretei között működtetett körzetekben közalkalmazott orvosokkal, valamint egyéni vállalkozó orvosokkal és gazdasági társaságokkal kötött megbízási szerződések alapján biztosítja.

Felnőtt háziorvosi ellátás

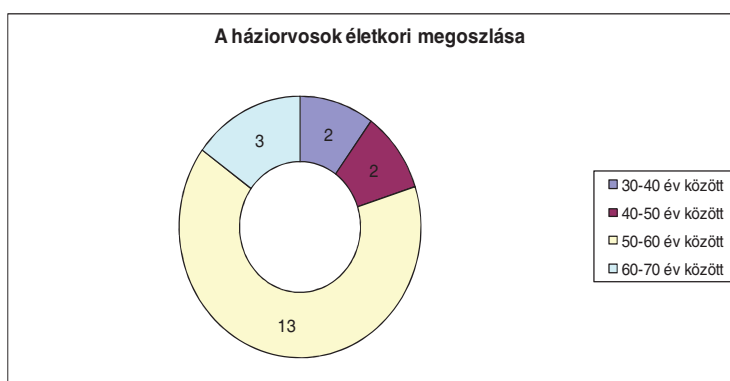
A 22 körzetből 5 önkormányzati, 17 pedig magántulajdonú rendelő.

A körzetekben 2 fő közalkalmazott, 11 fő egyéni vállalkozó, 6 Bt. és 1 Kft. látja el a feladatot, 2 körzet ellátása helyettesítéssel biztosított.

Az orvosok átlagéletkora 54,7 év: 30 – 40 év között: 2 fő; 40 – 50 év között: 2 fő; 50 – 60 év között: 13 fő; 60 – 70 év között: 3 fő

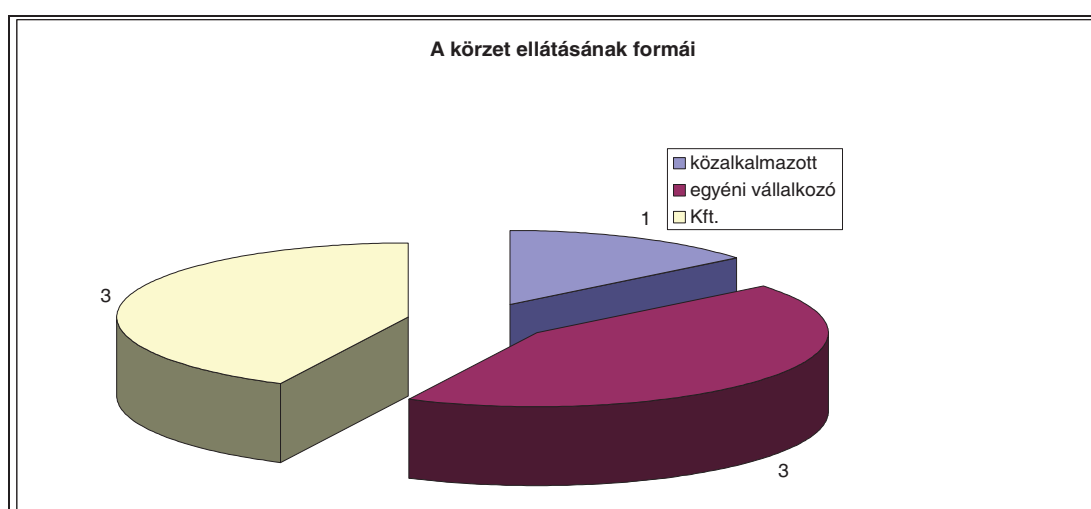
A házi orvosok mellett dolgozó asszisztensek közül 4 fő közalkalmazott.

Házi gyermekorvosi ellátás

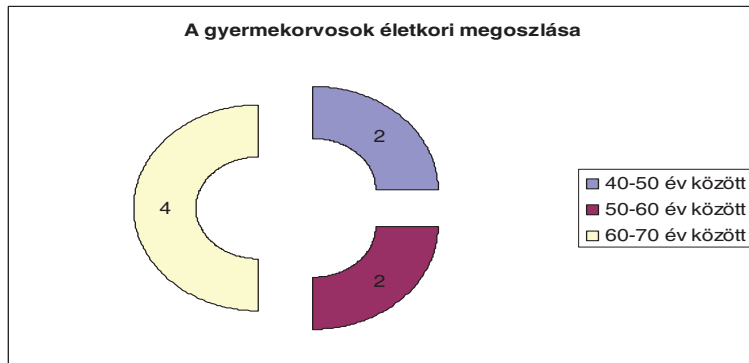
A salgótarjáni gyermekek ellátása 9 házi gyermekorvosi körzetben történik 7 orvos részvételével.

A 8 rendelő közül 4 önkormányzati tulajdonú, 4 magántulajdonban van.

A körzetek ellátásának formái: 1 fő közalkalmazott, 3 fő egyéni vállalkozó és 3 esetben Kft.

Az orvosok átlagéletkora: 58 év, . 40 – 50 év között: 2 fő; 50 – 60 év között: 2 fő; 60 – 70 év között: 4 fő

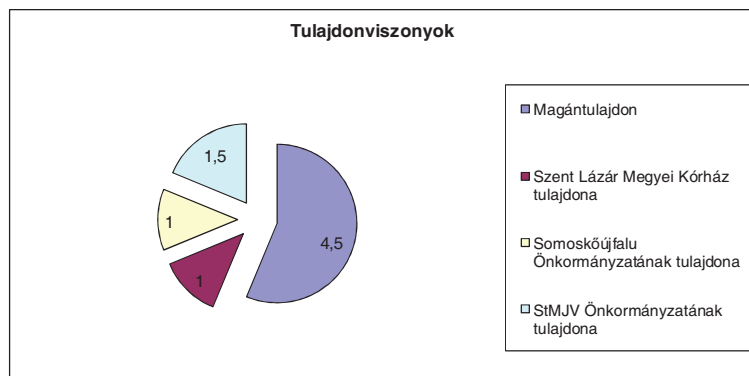

A gyermekorvosok mellett dolgozó asszisztensek közül 2 fő közalkalmazott.

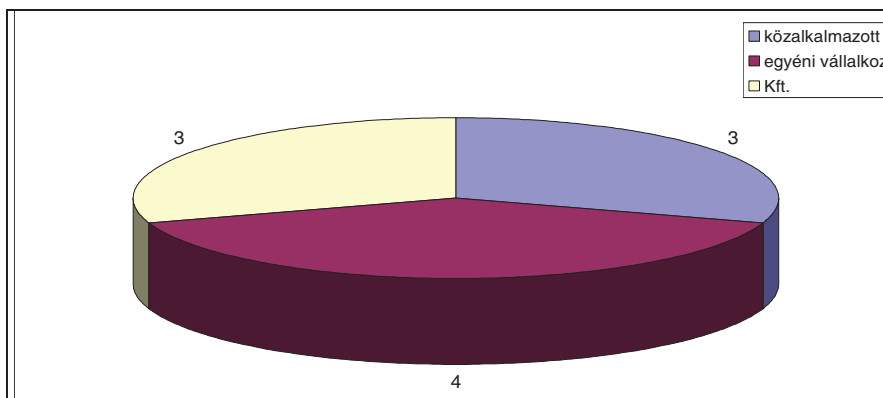
Fogászati alapellátás

A fogászati ellátás 10 körzetben, 8 rendelőben történik, 10 főállású orvos részvételével.

A 8 rendelő közül 4,5 magántulajdon, 1 a Szent Lázár Megyei Kórház, 1 a Somoskőújfalu Önkormányzatának, 1,5 pedig Salgótarján Önkormányzatának tulajdona.

A körzet ellátásának formája 3 fő közalkalmazott, 4-en egyéni vállalkozók, 3 esetben kft.

A fogorvosok átlagéletkora: 55 év: 30 – 40 év között: 1 fő; 50 – 60 év között: 6 fő; 60 – 70 év között: 2 fő

A fogorvosi asszisztensek közül 3 fő közalkalmazott.

Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti rendszer

Az alapellátás része a munkaidőn túli, illetve hétvégi és ünnepnapon ügyeleti ellátás biztosítása. A városi és városkörnyéki ügyeletet, valamint a hétvégi és ünnepnapon gyermekorvosi ügyeletet Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása működtette a tagönkormányzatok közigazgatási területére kiterjedően is a Szent Lázár Megyei Kórház épületében. Tanácsi döntésre a háziiorvosi ügyeleti ellátás átadásra került a kórház részére.

Fogászati ügyelet

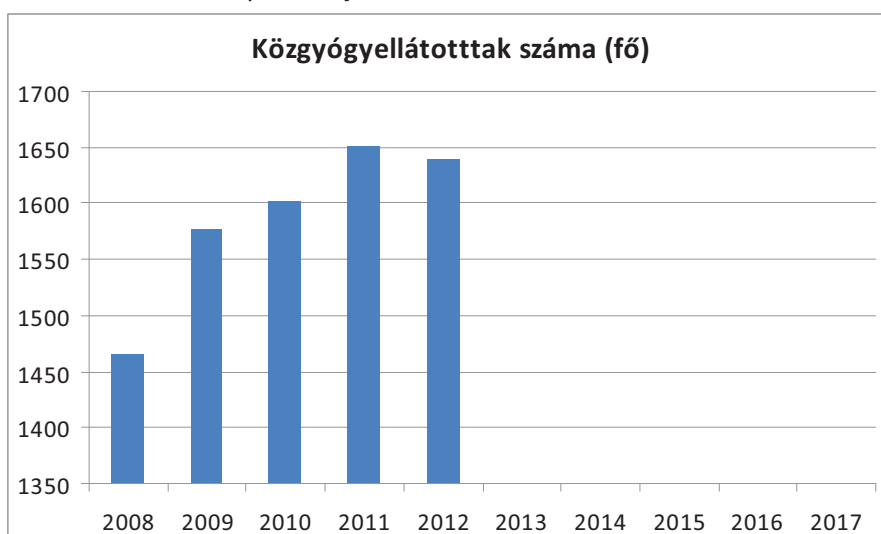
A fogászati ügyelet szintén a Társulás fenntartásában működik.

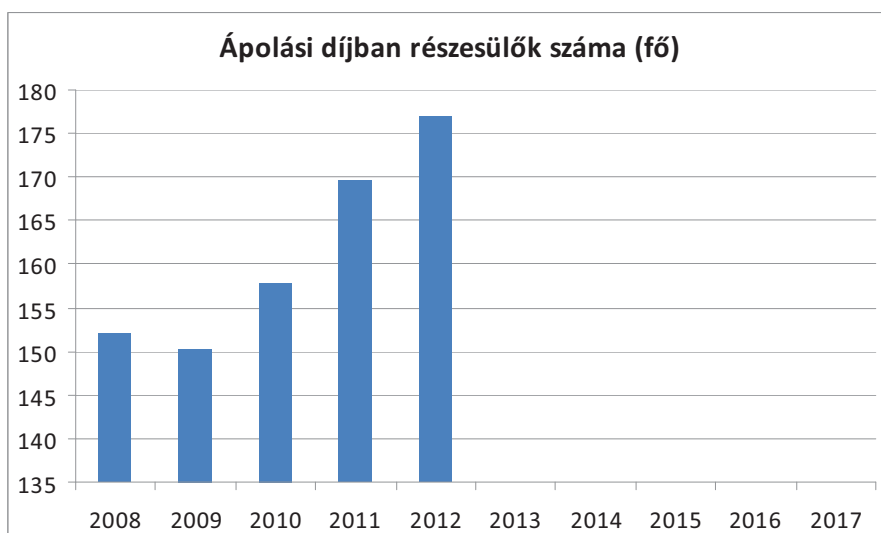
17 fő városi, illetve városkörnyéki fogorvos vesz részt az ellátásban. Az ügyeleten 2012. évben 1910 fő került ellátásra, ebből 1020 fő salgótarjáni lakos, 437 fő tartozik a salgótarjáni kistérség lakosai közé, és 453 fő egyéb településről érkezett.

Iskolaorvosi ellátás

Főállású iskolaorvos nincs, 3 fő háziorvos, valamint részmunkaidőben 2 fő vállalkozó háziorvos látja el a feladatot.

Jól tükrözi egy településen élők egészségi állapotát a közgyógyellátásban, valamint az ápolási díjban részesülők száma

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A védőnői szolgálat kezdetei **több, mint 90 évvel ezelőttre** nyúlnak vissza.

1915. június 13-án megalakult az Országos Stefánia Szövetség az Anyák és a Csecsemők Védelmére, melynek névadója és védnöke Stefánia belga királyi hercegnő volt. A szövetség megállapította, hogy a védelemnek fokozatosan az egész országra ki kell terjednie, és először a leginkább veszélyeztetett helyeken kell kezdeni a kiépítést.

Hazánkban, két egyetemi tanár, dr. Tauffer Vilmos szülész az anyavédelem, dr. Bókey János gyermekorvos pedig a csecsemővédelem kialakítását támogatta, amelyben a főszerepet az elméletileg és gyakorlatilag képzett védőnőknek szánták.

1915. novemberétől két hetes tanfolyam keretében elindult a Stefánia védőnőképzés, amely 1918-tól három hónapos, majd 1921-től egy éves képzési időt vett igénybe.

A védőnői munka központi feladata a prevencióban való aktív részvétel volt.

1927-ben Johan Béla az Országos Közegészségügyi Intézet igazgatója a Zöldkeresztes Egészségvédelmi Szolgálat keretein belül vidéken is megszervezte ezt az egészségvédő munkát. 1927-1940 között a két szolgálat párhuzamosan működött, majd a Stefánia Szövetség beolvadt a Zöldkeresztbe.

A II. világháború után egy új rendszert hoztak létre, a Védőnői Szolgálatot, amely állami keretek között működik a mai napig. A védőnői képzés 1975-ben főiskolai szintre emelkedett, az orvosi egyetemek Egészségügyi Főiskolai karán képzik a védőnőket négy évig, amely napjainkban alakul át egyetemi szintű képzéssé.

Ma a védőnő, elsősorban preventív feladatokra képzett, az alapellátás meghatározott területén dolgozó szakember, aki főiskolai végzettséggel kell, hogy rendelkezzen. A védőnőket (**területi és iskolavédőnőket**) a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása fenntartásában működtetett Egészségügyi – Szociális Központ foglalkoztatja, szakmai felügyeletüket az Nógrád Megyei Kormányhivatal Salgótarjáni Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézete vezető védőnői végzik. Preventív feladataikat az egészségügyi intézmények keretein belül ellátási területen, illetve oktatási intézményekben végzik. Ezen kívül védőnők tevékenykednek még a kórházakban is.

A **védőnői szolgálat az egészségügyi alapellátás részeként** a családok egészségének megőrzésére, segítségére irányuló megelőző tevékenységet, valamint a betegség kialakulásának, az egészségromlás megelőzése érdekében egészségfejlesztést végez.

Városunkban a védőnői szolgálatokat a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása fenntartásában működtetett Egészségügyi – Szociális Központ működteti.

Területi védőnői ellátás

A területi védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyasa anya, illetve 0-6 éves korú gyermek él. A védőnő feladatai a következők:

Nővédelem

A gondozás teljessége kiterjedhet az anyán és a csecsemőn túl a család és a gondozási körzet többi nőtagjára, a női életszakaszoknak megfelelően prevenció célból. Az egészségesebb életmód megvalósulása érdekében a védőnő gondozási tevékenysége során kiemelten foglalkozik:

- a családtervezéssel kapcsolatosan, segíti a női szerepre, anyaságra való felkészülést,
- közreműködik a betegségek megelőzésében, az elváltozások korai felismerésében.

Várandós anya gondozása

A nőgyógyászati vizsgálati lelettel rendelkező várandós anyának:

- Kiállítja és kiadja a várandós anya gondozási könyvét, a leletek és a saját megállapításait rögzíti a várandós gondozási könyvben.
- Közreműködik a várandós nő egészségi állapotát ellenőrző alapvető vizsgálatok elvégzésében, amelyek keretében az erre vonatkozó rendeletben foglalt vizsgálatokat önállóan végzi. Ezek a következők: testsúlymérés, testmagasság mérés, vérnyomásmérés, pulzusszámolás, emlők megtekintése, magzati szív működés vizsgálata, haskörfogat mérése, magzati mozgások észlelése, alsó végtagok megtekintése, vizelet vizsgálat, vércukor vizsgálata.
- Figyelemmel kíséri a várandós nő szociális, családi és munkahelyi körülményeit, egészségi és pszichés állapotát.
- Tájékoztatja a várandós nőt a rá vonatkozó jogosultságokról,
- Felkészíti a szülésre, újszülött fogadására ellátására, kiemelt figyelmet fordít az anyatejes táplálás elősegítésére.

A védőnői gondozás tanácsadáson, családlátogatáson, és közösségi programon valósul meg.

Gyermekágyas gondozása

Segítséget nyújt és tanácsot ad a szülést követő egészségi állapottal, és életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban. Feladata a veszélyeztetettség és a szövődmények megelőzése, illetve a problémák megfelelő időben történő felismerése, a családi kötődés támogatása.

Gyermekek gondozása a hatodik életévig

A védőnő a családlátogatásai, védőnői tanácsadásai alkalmával:

- Tanácsot ad a szoptatás helyes technikájára és a tejelválasztás fokozására. Segítséget nyújt az anyának abban, hogy gyermekét lehetőleg 6 hónapos koráig kizárólag szoptassa, majd később a csecsemő és kisgyermeknek táplálásával kapcsolatos tanácsokat ad.
- Figyelmet fordít a gyermek testi és pszichoszomatikus fejlődésére, szocializációjára, gondoskodik az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok megtörténtéről, szükség esetén a gyermeket háziorvosához irányítja.
- Segítséget nyújt az életkornak megfelelő egészséges életmódra nevelésről.
- Tájékoztatja a családokat az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról. Szervezi és dokumentálja ezeket.
- Felkészíti a családot a beteg csecsemő és gyermek gondozására-segítséget nyújt a gondozott családban előforduló egészségi, mentális, és környezeti veszélyeztetettség felismerésében, megelőzésében a harmonikus, családi környezet kialakításában
- Segítséget nyújt és tanácsot ad, együttműködve a háziorvossal és szükség esetén más illetékes szakemberekkel a fogyatékkal élő személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. Tr. 4§-nak a pontja szerinti fogyatékossggal élő, valamint magatartási zavarokkal küzdő gyermekek és családja életviteléhez.
- A gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a házi orvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermeket és családját fokozott gondozásba veszi.
- Felvilágosítást ad a családtámogatási formákról, és lehetőségekről.
- Részt vesz az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében é megvalósításában

Óvodában végzendő feladatok

- ellenőrzi a gyermekek személyi higiéniáját
- krónikus betegek magatartási zavarokkal küzdők életvitelét segíti
- egészségnevelési tevékenységet végez

- kapcsolatot tart a szülőkkel
- egészségnapokon részt vesz.

Családgondozás

- segítséget nyújt a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség felismerésében, megelőzésében, a harmonikus családi környezet kialakításában.
- soron kívül családlátogatást végez az iskolavédőnő írásbeli kérése alapján.
- a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása, vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén , a gyermekjóléti szolgálatot, és a házi gyermekorvost értesíti,

felvilágosítást ad a családtámogatási formákról, és lehetőségekről..

Iskola védőnői ellátás

Az iskolavédőnői tevékenység a védőnői szolgáltatás egy speciális területe, melynek során a 6-18 évesek egészségének megőrzése, fejlesztése az ahhoz kapcsolódó problémák megelőzése, korai felismerése, kiküszöbölése, és gyógyítása történik. Kerületében az általános és középiskoláinak védőnői feladatait főállású iskolavédőnők látják el.

Az iskolavédőnő egészségfejlesztő tevékenységét törzslapozó vizsgálatok közben, kiscsoportban, tanórák, tanfolyamok, egészségnapok, és fogadórák alkalmával végzi. A védőnői szűrések a jogszabályban meghatározott módon a következő vizsgálatokat tartalmazzák:

- Testi fejlettség vizsgálata (súly, hossz, mellkőrfogat)
- Vérnyomás mérés
- Mozgásszervek szűrése (lúdtalp, gerinc elváltozások)
- Golyvaszűrés 11 éves korban
- Érzékszervek vizsgálata: látásélesség , hallás
- Színlátás 11 éves korban
- Személyi higiéné ellenőrzése
- Kardiovaszkuláris szűrés 7. osztályban

A vizsgálatokkal kiszűrt tanulókat az iskolaorvoshoz, házi orvoshoz irányítjuk, majd gondozásba vétele, állapotának nyomon követése megtörténik.

Kiemelt feladat, egészségnevelés életkornak megfelelően:

- Személyi higiénia, tisztálkodás, fog és szájpolás
- Egészséges táplálkozás Egészséges életmód, testmozgás
- Fertőző betegségek megelőzése
- Egészség önkontroll vizsgálata, saját egészségi állapot változás észlelése
- Serdülőkori változások
- Egészségkárosító szerek,/ dohányzás, alkohol, drog/ ártalmairól
- Szűrővizsgálatok fontossága: mell, here önvizsgálata
- Szexuálisan terjedő betegségek megelőzése, fogamzásgátlás
- Párkapcsolat, családi életre nevelés
- Elsősegélynyújtó, polgárvédelmi tanfolyamok tartása, versenyekre felkészítés
- Egészségnapok szervezésében illetve egészségnapokon való részvétel

Salgótarjánban működő védőnői szolgálatok

A városban a védőnői körzetek működtetését az Egészségügyi – Szociális Központ végzi. A védőnők az intézménynél közalkalmazotti jogviszonyban állnak.

Jelenleg **10 területi védőnői körzet** működik, 4 önálló védőnői tanácsadóban. 2 körzet ellátása helyettesítéssel történik.

2013. I. félévében a 0-6 éves gyermek ellátottak száma 1882 fő, ebből fokozott gondozást igénylő 440 fő, a várandós anyák száma: 149 fő volt. Az oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott gyermekek száma 7 fő volt.

A városban **7 iskolavédőnői körzet** működik, 7 főállású iskolavédőnő alkalmazásával. 2013. I. félévében 5987 fő általános iskolás és középiskolás gyermek ellátása valósult meg.

A 0-6 éves gyermek ellátottak száma évente átlagosan 1800 fő körüli, ebből fokozott gondozást igénylő mintegy 350-400 fő, a várandós anyák száma meghaladja a 100 főt.

Az **iskolavédőnői** feladatok ellátása 7 körzetben főállású iskolavédőnők által valósul meg, átlagosan 6500 - 6700 fő általános iskolás és középiskolás gyermek ellátása történik meg.

A Szent Lázár Megyei Kórházban 2010 májusától szerveznek folyamatosan a szülésre felkészítő tanfolyamot, amely a terhesség 20. hetétől ajánlott.

Rövid elméleti előadás/beszélgetés után a vajúrást, szülést segítő légzőgyakorlatokat végzünk, illetve intimtornát, végül problémamentes várandótság esetén tornázunk. Ez egy könnyű, főbb izomcsoportokat érintő átmozgatás.

Az elméleti rész előadói: dietetikus, szülésznő, csecsemős nővére, védőnő, pszichológus.

A tanfolyam végén csoportos szülőszoba –és gyermekágyas osztály, újszülött részleg látogatását is beiktatjuk.

A tanfolyam térítésmentes.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A Szent Lázár Rehabilitációs Kórházi Osztályán és szakrendelés keretei között vehető igénybe

Rehabilitációs Kórházi Osztályán

Feladata:

Stroke betegek, végtag amputált betegek, idegsebészeti-, ortopédiai-, traumatológiai műtéten átesettek, összetettebb mozgásszervi problémájú neurológiai kórképekben szenvedő, reumatológiai és osteoporotikus betegek orvosi rehabilitációja.

Speciális feladata:

A kórházi mozgásszervi rehabilitációt igénylő betegek funkcionális diagnosztikája, a fizikai és pszichés terhelhetőség megítélése, kompenzatorikus fejlesztések tréningje, neuropszichiátriai-, logopédiai-, konduktív pedagógiai és ergoterápiás foglalkozás, gyógyászati és rehabilitációs segédeszközökkel való ellátás és használatának megtanítása.

Előzetes rehabilitációs szakkonferencia vagy szakvizsgálat vagy más szakorvosi vizsgálat (ortopédia, neurológia, traumatológia, reumatológia) útján kerülnek be előjegyzéssel elsősorban aktív, másodsorban tervezett rehabilitáció formájában hozzáférhető-Rehabilitációs kórházi osztály

Rehabilitációs Szakrendelés

Feladata:

Stroke betegek, végtag amputált betegek, idegsebészeti-, ortopédiai-, traumatológiai műtéten átesettek, összetettebb mozgásszervi problémájú neurológiai kórképekben szenvedő, reumatológiai és osteoporotikus betegek járóbeteg orvosi rehabilitációs vizsgálata.

Speciális feladata:

Speciális szakvizsgálat amputáltak protézis ellátása team keretek között, speciális gyógyászati segédeszközökkel való ellátás, gyógyhelyi rehabilitációs ellátás elbírálása. Előjegyzés útján orvosi és szakorvosi beutalás alapján vehető igénybe.

Fizioterápiás Részleg

Feladata:

Speciális fizioterápia biztosítása, mozgásszervi primer és szekunder kezelése a fizioterápia eszközével a különböző szakterületek fizioterápiás igényének kielégítése.

Fekvő és járóbeteg ellátás

A betegellátást érintő általános működési rend:

Orvosi elrendelés alapján fizioterápiás kezelőlappal (sz.e. kórtörténetével, zárójelentésével, utiköltség utalvánnyal) történik a kezelés elrendelése.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű lakosság számára kiemelten fontos a közétkeztetés az egészséges táplálkozás és az egészséges életmódra nevelés miatt.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. §-ának (3) bekezdése előírja, hogy a közétkeztetésben az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. Az önkormányzati és állami fenntartási köznevelési intézményekben a közétkeztetést a SODEXO Magyarország Szolgáltató Kft. biztosítja. A Kft. szolgáltatásának megtervezése és kivitelezése során igyekszik az egészséges táplálkozás szempontjait figyelembe venni, ezzel is segítve a rászorulóknak állapotának jobb irányba terelését.

Önkormányzatunk évről – évre részt vesz a települési önkormányzatok részére szociális nyári gyermekétkeztetésre kiírt pályázaton.

2011-ben 1292, 2012-ben 1959, 2013-ban 1065 gyermek szociális nyári étkeztetését biztosítottuk a város kijelölt iskoláiban. A települési önkormányzat csak abban az esetben jogosult a támogatásra, ha az ingyenesen vagy kedvezményesen biztosított napi egyszeri melegétkeztetéshez felhasznált alapanyag megvásárlására fordított összeg legalább harminc százalékának megfelelő értékben mezőgazdasági őstermelő, kistermelő vagy mezőgazdasági tevékenységet folytató mikrovállalkozás által megtermelt vagy előállított alapanyagokból biztosított. A szociális nyári gyermekétkeztetés nyújtó SODEXO Kft. e feltételnek minden évben hitelt érdemlően megfelelt.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Városunkban elhasználandó infrastruktúra áll rendelkezésre az egészségfejlesztő és sport programok tervezésére, lebonyolítására. A 2000 főt befogadó Városi Sportcsarnok leginkább az utánpótlásképző sportegyesületeknek biztosít edzéslehetőséget, de otthont ad a tánc, zumba, önvédelem után érdeklődőknek is. Nógrád megye egyetlen uszodája is magas kihasználtsággal működik, de ebből a lakosság csak a hajnali és az esti órákban kap lehetőséget. A mélyszegénységben élő lakosság lakóhelyeinek környékén infrastrukturális fejlesztéseket valósított meg, és tervez megvalósítani az Önkormányzat. A Budapesti úti Általános Iskolában létrejött műfüves pálya elősegíti olyan sportprogramok megvalósítását, amelyhez nem kell utazási költségekkel terhelni az egyébként is hátrányos helyzetben lévőket. Az Önkormányzat a hátrányos helyzetű városrészek egyesületeinek támogatásával segíti a sportolni vágyó lakosság lehetőségét.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása által fenntartott intézmény, az Egészségügyi-Szociális Központ által nyújtott szolgáltatásokon keresztül biztosítja. A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások magukban foglalják a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátási formákat.

Szociális alapszolgáltatások:

-
- **Étkeztetés:** Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen. Jellemzően a nyugdíjasok vagy valamilyen nyugdíjszerű ellátásban részesülők, a munkanélküliek vagy aktív korúak ellátásában részesülők, alacsony jövedelműek veszik igénybe a piaci árnál alacsonyabb térítési díjak miatt. Átlagosan 400 – 450 fő körüli az igénybevevők száma.
- **Házi segítségnyújtás** keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást: alapvető gondozási, ápolási feladatok ellátása, a lakókörnyezet higiénés állapotának megőrzésében való közreműködés.
- A családsegítés a szociális munka egyik alapvető eleme, a szociális és mentálhigiénés problémák kezelése, illetve krízishelyzetekben történő segítségnyújtás mellett a szociális ellátórendszerbe kerülő személyek első találkozási és belépési pontjaként és jelzőrendszerként szolgál. A szociális

szolgáltatások további szintjei erre a szolgáltatásra épülnek. A családsegítő szolgálatok nélkülözhetetlen szerepet töltenek be a város és a megye megváltozott társadalmi helyzete miatt. A fiatal aktív korú lakosságon belül magas a munkanélküliek száma, illetve gyakori a többgenerációs munkanélküliség, mely nagy anyagi hiányt keletkeztet a családokban, veszélyeztetve ezzel a létfenntartást. A munkanélküliség okozta kisebb fokú mentális problémák kezelése fontos szerepet játszik a további betegségek kialakulásának megelőzésében.

- A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.
- Közösségi ellátások a pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás, valamint a szenvedélybetegek részére alacsonyküszöbű ellátás.
- A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.
- A közösségi ellátások és a támogató szolgáltatás mindezáig pályázati finanszírozásból, a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatallal megkötött finanszírozási szerződések alapján működött.
- A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.
- Az utcai szociális munka keretében biztosítani kell az utcán tartózkodó hajléktalan személy helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérését, szükség esetén ellátásának kezdeményezését, illetve az ellátás biztosításához kapcsolódó intézkedés megtételét.
- A nappali ellátás hajléktalan személyek és elsősorban a saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére nyújtott szolgáltatás.
- Idősek nappali ellátását biztosító, Társulás fenntartásában működő idősek klubjai: Aranykor Idősek Klubja, Várkapu Idősek Klubja.
- Idősek Klubját működtet az önkormányzat a Nógrád Megyei Intézményfenntartó Központtal (jogutódja: Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság) kötött szolgáltatási szerződés alapján, 20 férőhelyen az Ezüsthelyő Idősek Klubjában.
- Fogyatékos személyek részére működtetett nappali ellátás a Félsgiget Napközi Otthonban valósul meg 20 férőhelyen. A kihasználtság 60-65%-os.
-

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése az **önkormányzat helyi közművelődési feladatairól szóló 26/2000.(XI.27.) Ör. sz. rendeletében**, valamint a **2009–2018--as** időszakra **szóló kulturális koncepciójában** - a helyi társadalom, a helyi közművelődés adott állapota, igényei, és lehetőségei ismeretében - határozta meg az önkormányzat közművelődési kulturális feladatait, törekvéseit, intézkedéseit és megalapozta közép- és hosszú távra a fejlesztés lehetőségeit. Az elsődleges cél, hogy erősödjön a település polgárainak városi identitástudata, valamint, hogy minden társadalmi réteg számára biztosított legyen a kulturális infrastruktúra igénybevétele, és ezzel javuljon a városlakók komfortérzete. A konkrét közművelődési feladatokat az önkormányzat által kötött közművelődési megállapodások, valamint a közösségi színtereket működtető önkormányzati intézmények alapító okiratait, szervezeti és működési szabályzata, éves munkatervei tartalmazzák.

Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a közművelődési feladatok ellátására, a város fejlődése és a kultúra fejlesztése iránti elkötelezettségéből és felelősségérzetéből, ezért jelentős mértékben támogatja a helyi kulturális, illetve közművelődési életet.

Az önkormányzat feladatának tekinti, hogy a város alapvető közművelődési, kulturális igényeihez biztosítsa az anyagi, tárgyi és személyi feltételeket, igyekszik folyamatosan korszerűsíteni az intézményhálózatot,

törekszik azok gazdaságosabb fenntartására, hatékonyabb működtetésére. Figyelemmel kíséri és támogatja a közművelődésben, illetve a kulturális szférában megjelenő innovációs folyamatokat is.

Kölcsönös empátia és tolerancia kialakítását célzó és segítő közművelődési törekvéseknek eddig is tág teret biztosított Salgótarján. A város történetében a különböző kultúrák egymás mellett élése, egymást erősítő, segítő hatása hagyományokra épül, ezért továbbra is hangsúlyos feladat, ennek az állapotnak a megőrzése és a közművelődésben az egyenlő hozzáférés elvének érvényesítése.

Salgótarjánban – ha ma még nem is kellő mértékben és intenzitással – de fontos szerepet vállalnak a városban működő kisebbségi (szlovák és roma) önkormányzatok, amelyeknek egyik feladata éppen a kisebbségi kultúra és hagyományörzés feltételrendszerének, önként vállalt javítása, segítése. A közművelődési intézmények is közreműködnek, segítséget nyújtanak a kisebbségi kulturális feladatok ellátásában, elsősorban rendezvények, események, találkozók megszervezésében.

Az önkormányzat díjmentességet biztosít a város lakóinak a nemzeti és kiemelkedő helyi ünnepek kapcsán szervezett egyes rendezvények, műsorok látogatására. Emellett számos városi programon van lehetőség a térítésmentes művelődésre, kikapcsolódásra, valamint a közösségi életbe való aktív bekapcsolódásra.

A kizárólagos önkormányzati tulajdonú **Salgótarjáni Közművelődési Nonprofit Kft-t** (a továbbiakban: SKN Kft.) látja el a városi közművelődési feladatokat. Az SKN Kft. céltudatosan, folyamatosan építkezik, szakmai tevékenységében az igényeknek megfelelően igyekszik alakítani arculatát, kulturális kínálatát. Folyamatos munkakapcsolatuk alakult ki a közművelődés területén működő városi, megyei intézményekkel és a különböző civil szervezetekkel. Az önkormányzat rendezvényeinek lebonyolítási költségei a közművelődési feladatok előirányzat keretein belül, az SKN Kft. működési támogatásánál szerepelnek az önkormányzat költségvetésében.

Az SKN Kft. működteti 2012-től a salgótarjáni **Bányászati Kiállítóhelyet**.

Az önkormányzat 2012. évtől a színházi tevékenység támogatását az SKN Kft. szervezeti keretein belül működő **Zenthe Ferenc Színháznak** biztosítja.

A „Salgótarján városközpontjának funkcióbővítő rehabilitációja” című ÉMOP-3.1.2/C-09-2f jelű projekt keretében megújul az **Apolló Mozi** épülete, amelyben helyet kap a **Salgótarjáni Ifjúsági Tanácsadó Iroda** (SITI) olyan közösségi terekkel, amelyek alkalmasak informális kiscsoportok, speciális csoportok, képzések, közösségek befogadására, programok lebonyolítására. A SITI népszerű a fiatalok, a város diáksága körében.

Az SKN Kft. által működtetett **Bátki József Közösségi Ház**, a **Salgótarjáni Városi Televízió**, a **Tarjáni Gyermektábor** és a **városi sportlétesítmények** tevékenysége, a kulturális koncepcióban meghatározottaknak megfelelően, magas színvonalon biztosít – többek között – közművelődési és kulturális programot minden társadalmi réteg számára.

Az önkormányzat az SKN Kft-vel megkötött közművelődési megállapodás alapján biztosít kedvezményes, térítésmentes közművelődési szolgáltatásokat.

A városrészekben lévő művelődési házak, közösség színterek

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Salgótarján Megyei központi Tankerülete által működtetett intézménynél biztosított közösségi színtér:

SÁIK Arany János Tagiskola szervezeti keretében

- **Gerelyes Endre Művelődési Ház** (Zagyvapálfalva városrészben)

A Salgó Vagyon Kft-nek vagyonkezelésre átadott közösségi színterek:

- **Rónafalui Művelődési Ház** (a tartalmi tevékenységet együttműködési megállapodás keretében a Rónafaluért Baráti Társaság civil egyesület folytatja)
- **Somoskői Művelődési Ház** – ebben jelenleg fiókkönyvtár is működik

A Salgó Vagyon Kft. kezelésében lévő **Salgóbányai Művelődési Ház** a „GeoTur – A Novohrad – Nógrád Geopark ökoturisztikai fejlesztése” című, ÉMOP-2.1.1/A-12-K2-2012-0001 azonosító számú projekt keretében újul meg.

A közművelődés területén fontos szerepet töltenek be a civil szervezetek is.

A **Dornyay Béla Múzeum** (a továbbiakban: múzeum) és a **Balassi Bálint Megyei Könyvtár** (a továbbiakban: könyvtár) 2013. január 1-től az önkormányzat fenntartásában működik.

A múzeum épületében kapott helyet a helyi alkotókat összefogó és támogató művészi kialakítású Városi Galéria, amely biztosítja a művek bemutatásához, befogadásához és értékesítéséhez szükséges feltételeket. A megyei hatókörű városi múzeum kultúráközvetítő, közművelődési tevékenységével hozzájárul az egész életen át tartó tanulás folyamatához, ezzel a múzeumot fenntartó közösség jólétéhez és életminőségéhez.

A megye legnagyobb nyilvános könyvtára arra törekszik, hogy lehetőséget biztosítson minden használónak arra, hogy a kulturális javak megismerését, a műveltség gyarapítását, az információhoz való szabad és korlátlan hozzáférést, az önképzést egy minőségi közösségi szintéren tudja érvényesíteni. A könyvtár látja el a 6 városrészi fiókkönyvtár, valamint a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében 105 Nógrád megyei települési könyvtárának könyvtári szolgáltatásokat biztosít.

A **Salgótarjáni Szimfonikus Zenekar** az elmúlt évek során Salgótarján kulturális életének egyik meghatározó szereplőjévé vált. Koncertjei a város művészetszerető közönsége körében rendkívül népszerűek. Művészeti munkájának támogatása a Salgótarjáni Szimfonikus Zenekar Egyesületen keresztül, a 2012. szeptember 1-től 2017. augusztus 31-ig terjedő, határozott időtartamra szóló közszolgáltatási szerződés szerint történik, a meghatározott közművelődési és művészeti feladatok ellátása céljából.

A **Salgótarjáni Néptáncművészetért Közalapítvány** és a hozzá kapcsolódó néptáncgyűttesek szerepe kiemelkedő jelentőségű a salgótarjáni néptánc-oktatásban, a néptánc kultúra megőrzésében. Az a művészi, művészetpedagógiai és közösségi érték, amit megteremtettek, a salgótarjáni kultúrtörténet elidegeníthetetlen része, egyik tartópillére a helyi művészeti életnek.

Az önkormányzat támogatja mindazon közösségépítő szakmai műhelyeket, amelyeknek értékmegőrző, értékközvetítő tevékenysége hozzájárul Salgótarján kulturális életének gazdagításához. A különféle kulturális vállalkozások, illetve kulturális feladatokat részben ellátó gazdasági, kereskedelmi szervezetek, gazdagítják a város kulturális arculatát, ezért az önkormányzat - a kölcsönös érdekek alapján – ezekkel a jövőben még szélesebb körben együtt kíván működni. Erre ösztönzi az önkormányzat az általa fenntartott közművelődési intézményeket is.

Az önkormányzat a 2013-2015-ös időszakra szóló középtávú vagyongazdálkodási tervében célul tűzte ki a korszerű közművelődési létesítmények kialakítását, fenntartását, fejlesztését és ennek érdekében pályázati források igénybe vételét.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A romák által is lakott települések harmadát jellemzik etnikai konfliktusok. Az összeütközések előfordulásának gyakorisága a település nagysága, illetve az etnikai kisebbség arányának emelkedésével párhuzamosan növekszik.

A szegregáció jellemzően felerősíti az etnikai feszültségeket. A szegregált települések több mint felén rendszeresen az összeütközések a romák és a nem romák között. Etnikai és jövedelmi – egyszerre van jelen. A szegregáció annál gyakoribb jelenség, minél nagyobb egy település. A lakóhelyi elkülönülés a romákra jellemző elsősorban. Magyarországon minden tíz településből háromban találni olyan részeket, ahol zömében romák élnek. Minél nagyobb a romanéesség aránya, annál nagyobb a szegregáció kialakulásának esélye. Azon településeknek, ahol a népesség negyede roma, 80 százalékában létezik szegregáció. A hatóságok egyre nagyobb figyelmet szenteltek az ilyen jellegű konfliktusoknak, és megelőzésükre több programot is elindítottak. A konfliktusok mélyebb megértéséhez elsősorban a tágabb szociális-gazdasági környezetet szükséges feltámasztani, mivel ezek nem egyszeri és partikuláris események, amelyek bezárhatók egy specifikus hely és idő keretei közé. Az „etnikai konfliktusokat” olyan folyamatoknak kell tekintenünk, amelyeknek a jellegét a demográfiai, szociális-gazdasági, intézményes-jogi, szimbolikus attitűd, valamint a konfliktuskezelési aspektusok határozzák meg. Az esélyegyenlőség a kisebbségek számára csak akkor biztosítható, ha a többség elfogadja a pozitív diszkrimináció intézményét” Itt elsősorban a többségi nemzet közigazgatási dolgozóinak felgyorsultabb nézetváltoztatására van szükség, amely hivatalos intézményekkel. A romák ügyeik elintézése során kapcsolatba kerülnek. A diszkrimináció felszámolása inkább segítené a roma kisebbség integrációját, tekintettel, hogy roma identitást megőrizve intenzívebben válnának a többségi társadalom által élt élet résztvevőivé. A romák munkanélkülisége egyrészt a rendszerváltozással együtt járó gazdasági szerkezeti változás következménye, másrészt az alacsony roma iskolázottság, a képzetlenség okozata és harmadrészen egyéni sajátosság eredménye is, a romák egy része inkább elvárja az állam róluk való gondoskodását, mint személyi kezdeményezéssel önmagukról gondoskodnának.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Magyarországon számottevően megnőtt a civil társadalom mozgástere. Adományozóknak tekintettük mindazokat, akik rokonságukon és szűkebb baráti körükön kívül eső személyeket, alapítványokat, egyesületeket, egyházakat, állami intézményeket természetbeni (használt ruha, élelem, könyv, játék stb.) vagy pénzadományokkal támogattak.

A szociális ellátással foglalkozó szervezetek főleg a természetbeni adományokat nyújtók és az önkéntes segítők jóindulatára számíthatnak. A kultúra legfontosabb támogatói a pénzt adományozók és az önkéntes munkát vállalók. Az oktatás a pénzt adományozók preferenciái között szerepel az első helyen. Az adományozás és az önkéntes munka indítékai elsősorban az, hogy a szolidaritás alapértéknek számít a magyar társadalomban.

Az állampolgárok kötelességüknek érzik, hogy részt vállaljanak a szociális problémák megoldásában, Ugyanakkor az állami felelősségvállalást is elengedhetetlennek tartják. A természetbeni adományt nyújtók és az önkéntes munkát végzők többsége a rászoruló (főleg ismerős) magánszemélyekre korlátozta támogató tevékenységét. A pénzt adományozók fele kizárólag szervezeteket, további egynegyede szervezeteket is támogatott, s nem egészen egyötödük segített adományaival kizárólag (jórészt ismeretlen) magánszemélyeket

Az önkéntes munka formája:

- Oktatási, kulturális, egészségügyi intézményben végzett munka
- Rászoruló gondozása, befogadása
- Hivatali ügyintézés
- Egyházi szervezet segítése
- Egyesületi munka
- Adománygyűjtés
- Jótékony célú rendezvényen végzett munka

A foglalkozás szintén szembetűnően befolyásolja a jótékonyági magatartást.

A jövedelmi szint és a jótékonyági magatartás közötti összefüggés szinte függvényszerűnek látszik. Meglepő módon, nemcsak az adományozók, de az önkéntes munkát végzők arányát is befolyásolja az, hogy a megkérdezettek háztartásában milyen magas az egy főre jutó jövedelem. A magasabb jövedelmi szinten élők egyértelműen jobb adományozók és önkéntes segítők, mint szegényebb társaik az adományozásból és az önkéntes munkából fakadó jóérzés, a segítségnyújtás öröme volt a jótékonyági tevékenység legfontosabb indítéka. A támogatott szervezet iránti bizalom szintén fontos tényezője volt a pénzadományokkal és az önkéntes munkával kapcsolatos döntéseknek.

Az emberek érzékenyebben ügyelnek a támogatottak megválasztására akkor, amikor a pénzük és idejük átengedéséről van szó, mint a természetbeni

Különösen az önkéntes segítők, de a pénzt adományozók közül is sokan nyilatkoztak úgy, hogy önkéntes munkájukkal vagy adományukkal valamilyen konkrét cél elérését kívánták segíteni.

Ennek a hátterében az áll, hogy az önkéntes segítők szervezése általában, de gyakran az adománygyűjtés is valamilyen jól körülhatárolt cél (például templomok, iskolák, szociális intézmények építése, renoválása, emlékművek felállítása, parkok telepítése, a lakókörnyezet szépítése stb.) megjelölésével történik.

Az állampolgárok azon törekvése, hogy saját kezükbe vegyék sorsuk irányítását, befolyás

Az emberek többségükben hajlandók arra, hogy a rászorulókon segítsenek, s még a nem jótékonykodók attitűdjei is pozitívak az adományokkal és az önkéntes munkával kapcsolatban. A felnőtt lakosság döntő többsége úgy érzi részt, kell(ene) vállalnia a rászorulóknak megsegítésében és a közösségi célok elérésében. Az adományok és az önkéntes munka éppen ezért nagyon fontos (egyelőre részben még kiaknázatlan) forrást jelent.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Salgótarján Megyei Jogú Városban a legutóbbi nemzetiségi önkormányzati választásokat (2010. október 3.) követően, a vonatkozó törvényi előírásoknak megfelelően alakult meg a roma és a szlovák nemzetiségi önkormányzat.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) mindkét nemzetiségi önkormányzattal évente köt együttműködési megállapodást az adott évre vonatkozó nemzetiségi önkormányzati feladatok ellátása feltételeinek biztosítása és a két önkormányzat közötti együttműködés részleteinek szabályozása tekintetében.

A roma nemzetiségi önkormányzattal kapcsolatos adminisztratív munkákban a Polgármesteri Hivatal működik közre a vonatkozó jogszabályok alapján. A nemzetiségi közösségeket érintő koncepciók és pályázatok tervezéséhez, illetve megvalósításához kikérjük a véleményüket, jogszabályban meghatározott esetekben a hozzájárulásukat. Az Önkormányzat képviselő-testületében külön tanácsnok segíti a nemzetiségi önkormányzat munkáját.

Ezen túlmenően az RNÖ a Salgótarján Foglalkoztatási Nonprofit Kft.-vel eseti megállapodásokat köt, hogy a különböző közmunkaprogramokba az RNÖ ajánlása alapján kerülhessenek be a roma nemzetiséghez tartozó és a jogosultsági feltételeknek is megfelelő rászoruló, valamint az utóbbi időben maga is tevékenyen részt vesz a közmunkaprogramban, mivel két fő adminisztrátort saját maga foglalkoztat, vállalva ennek rá eső költségeit.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nagyarányú munkanélküliség a romák között.	Munkaadók érzékenyítése, álláskeresés koordinálása. Közfoglalkoztatás folyamatos működtetése, romák bevonása.
Alacsony iskolázottság a romák között.	Helyi vonzáskörzetben levő felnőtt képző programok felmérése, szervezése.
Szocializációs problémák.	Társadalmi előítéletek, konfliktusok csökkentése
A tartós munkanélküliek aránya folyamatosan emelkedik.	Helyi/vonzáskörzetben lévő munkalehetőségek feltérképezése (fiatalok, romák, fogyatékkal élők elhelyezkedési lehetőségeit kideríteni) helyi foglalkoztatási programok feltérképezése, szervezése, indítása.
41-50 és az 50-56 év közöttiek esetében növekszik a munkanélküliek aránya.	Átképzési lehetőségek feltérképezése.
Az adósságspirálba került családok gyakran újra visszakerülnek a rendszerbe.	Családok nyomonkövetésére jó gyakorlatok gyűjtése, bevezetése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Magyarország jövőbeni gazdasági, társadalmi és politikai fejlődése azon múlik, hogy a most felnövekvő gyerekek felnőttként mennyire lesznek boldogok, egészségesek, jól képzettek, mennyire érzik magukat biztonságban, mennyire lesz erős az önbizalmuk, önbecsülésük. A demográfiai trendek a csökkenő születések, a növekvő előregedés világosan mutatják, hogy maximalizálni kell a jövőbeli humán erőforrásokat, vagyis maximalizálni kell az összes gyerek lehetőségét a jövőben, és a szegénység és kirekesztődés problémáját hatékonyan kell kezelni.

A hátrányos, halmozottan hátrányos, köztük roma gyermekek helyzetének javítása, a szegénység átörökítésének megakadályozása kulcskérdése a társadalmi felzárkózásnak. A KSH adatai szerint A 18 éven aluliak száma 2011. január 1-én 1.797.955 fő volt, arányuk az össznépességen belül 18,0%. A születések száma a 80-as évek közepe óta folyamatosan csökken, 2010-ben 90.335 gyermek született. A gyermekes családok fokozott szegénységi kockázata a magyarországi szegénység meghatározó jellemzője. A szegénység átörökítése szempontjából a helyzet jelentős romlását mutatja a foglalkoztatott nélküli háztartásokban élő gyermekek számának egyértelmű növekedése, illetve a problémák koncentrálódását jellemző területi eloszlása.

Salgótarján Nógrád megye székhelye, népességszáma 2011. december 31-én 36.467 fő, mely 699 fővel kevesebb a 2010. december 31-i népességszámnál és 8.748 fővel kevesebb a 2001. december 31-ei népességszámnál.

A demográfiai adatok alapján megállapítható, hogy a város népessége évről évre egyre nagyobb ütemben fogy, a lakosságra az előregedés jellemző. A népesség számának és megoszlásának változását az alábbi táblázat mutatja.

A népesség számának, korcsoportos megoszlásának változása Salgótarjánban					
Korcsoport	Népesség száma (fő) 2010. december 31-én	Megoszlása (%) 2010. december 31.	Népesség száma (fő) 2011. december 31.	Megoszlása (%) 2011. december 31.	2011. évi adatok a 2010. évi adatok százalékában
0-4	1628	4,4	1503	4,1	92,3
5-9	1802	4,8	1762	4,8	97,8
10-15	1856	5	1833	5	98,8
15-19	2184	5,9	2091	5,7	95,7
20-34	7031	18,9	6718	18,4	95,5
35-49	7605	20,5	7617	20,9	100,2
50-59	5594	15,1	5470	15,1	97,8
60-69	4877	13,1	4877	13,4	100
70<	4589	12,3	4596	12,6	100,2
Összesen:	37166	100	36467	100	98,1

Salgótarjánban 2011. évben az élve születések száma 266 (2010. 295 fő), a halálozás 627 (2010. 594 fő), ezáltal a természetes fogyás 361 (2010. 299 fő) volt.

A lakónépesség számának csökkenése egész Nógrád megyére jellemző. Nógrád megye a lakónépesség számát tekintve az ország legkisebb megyéje, lakónépessége 2006. december 31-én 213.030 fő, 2007. december 31-én 210.182 fő, 2008. december 31-én 207.637 fő, 2009. december 31-én 204.917 fő, 2010. december 31-én 201.919 fő, 2011. december 31-én 198.933 fő volt.

A megyében az élve születések száma 2006. évben 1961 fő, 2007. évben 1863 fő, míg 2008. évben 1814 fő, 2009. évben 1779 fő, 2010. évben 1668 fő, 2011. évben 1590 fő volt.

A halálozások száma 2006. évben 3107 fő, 2007. évben 3122 fő, 2008. évben 3004 fő, 2009. évben 3090 fő, 2010. évben 3016 fő, 2011. évben 3104 fő volt.

A házasságkötések száma 2006. évben 742, 2007. évben 668, 2008. évben 669, 2009. évben 626, 2010. évben 671, 2011. évben 594 volt.

A válások száma 2006. évben 510, 2007. évben 553, 2008. évben 510, 2009. évben 499, 2010. évben 511, 2011. évben 461 volt.

A gyermekek 11%-át (198 ezer főt) veszélyeztettként tartják nyilván a gyámhatóságok, túlnyomó többségüket anyagi okok miatt, de évek óta erőteljesen emelkedő tendenciát mutat a magatartási okokból veszélyeztetettek száma, amelynek hátterében sok esetben sorozatos iskolai kudarcok, súlyos krízisekkel, konfliktusokkal terhelt családi körülmények állnak. A hátrányos helyzetű régiókban a veszélyeztetett gyermekek aránya 2–3 szorososa a más régiók veszélyeztetettségi arányának. Problémát jelent az egységes fogalomrendszer hiánya is. A gyermekvédelem és az egészségügy a veszélyeztetett gyermek fogalmat használja –amelynek a megítélése számos szubjektív elemet tartalmaz – a közoktatás pedig – az objektív mutatókon alapuló – hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fogalommal dolgozik, ennél fogva a halmozottan hátrányos helyzet beazonosítására csak akkor nyílik lehetőség, ha a gyerek megjelenik a közoktatás rendszerében.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, ellátások

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti feladatokat jelenleg a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása által fenntartott Egészségügyi-Szociális Központ végzi:

Az Egészségügyi-Szociális Központ által ellátott gyermekjóléti alapellátás:

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata 2012-ben pályázatot nyújtott be az Új Széchenyi Terv Észak-Magyarországi Operatív Program támogatási rendszeréhez bölcsőde létesítésére, 52 férőhelyen. A pályázat elfogadott támogatási intenzitása 100%, a beruházás várhatóan 2014. szeptemberére fejeződik be.

Salgótarjánban a gyermekek napközbeni ellátása jelenleg családi napköziben biztosított.

Salgótarjánban 1999 óta működik családi napközi, mely a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást, négy csoportban 7-7 ellátotti létszámmal. A családi napközik 2013. július 1-je óta Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása fenntartásában vannak.

A városban működik ezen kívül két nonprofit kft. és egy egyházi fenntartásban működő családi napközi. Az önkormányzat ellátási szerződés keretében támogatást nyújt a salgótarjáni gyermekek ellátásához 7-7, illetve 14 férőhelyen.

Gyermekek átmeneti otthona

Ezen szolgáltatás keretében a családban nevelkedő, rászoruló gyermeket ideiglenes jelleggel az életkorához, egészségi állapotához és egyéb szükségleteihez igazodó, teljes körű ellátást biztosító a Gyvt-ben meghatározott ideig tartó átmeneti gondozásban kell részesíteni. Az átmeneti gondozásban részesített gyermek gondozásának, nevelésének célja, hogy ideiglenesen helyettesítse a gyermek gondozásában akadályoztatott szülő gondoskodását, együttes elhelyezést és ellátást biztosítson az otthontalanná vált szülő és gyermeke számára, valamint a szülőhöz történő visszakkerülés feltételei megteremtésének elősegítése.

Zabaron 12 férőhelyen működik gyermekek átmeneti otthona. Az intézmény 2010. januárjától működik, kialakítását az Észak-Magyarországi Fejlesztési Tanács által kiírt LEKI pályázatból nyert pénzüsszeg tette lehetővé.

A Gyermekek Átmeneti Otthona ellátottjai Salgótarjánban és a Salgótarjáni Kistérség területén élő 3-18 éves kor közötti gyermekek, akik átmenetileg ellátás, és felügyelet nélkül maradnak, valamint akiknek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett. Továbbá, azok az anyák, akik 14 éves kor alatti gyermekével együtt kéri elhelyezését.

2011-ben a kihasználtság így 92%-os, 2012-ben 75%-os volt.

A Gyermekek Átmeneti Otthona 12 fő befogadását teszi lehetővé, illetve az otthon ellátottjai a Salgótarján és Térsége területén élő 3-18 éves kor közötti gyermekek, akik átmenetileg ellátás, és felügyelet nélkül maradnának, valamint akiknek ellátásuk a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett. Továbbá, azok az anyák, akik 14 éves kor alatti gyermekével együtt kéri elhelyezését.

Cél:

Az átmeneti gondozás fontos célja és feladata, a meglévő hátrányok felismerése, feltárása, azok csökkentése, illetve megszüntetése.

Feladatrendsze:

Az alapellátás keretében a családban nevelkedő, rászorulógyermeket ideiglenes jelleggel az életkorához, egészségi állapotához és egyéb szükségleteihez igazodó, teljes körű ellátásban, átmeneti gondozásban részesíteni.

Segítünk abban, hogy a gondozott gyermek testileg, értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, korának megfelelően fejlődjen.

Módszertan

Befogadás:

A gyermekek átmeneti otthona alapellátás keretében, önkéntesen vehető igénybe.

A befogadás történhet krízishelyezéssel, és kérelem útján. Krízishelyezéssel azonnali a befogadás.

Kérelem útján történő elhelyezés esetében, a szülő, gondviselő kérelmet nyújt be gyermeke átmeneti gondozásba vételéhez. A kérelemben megjelöli az átmeneti gondozás kezdetének és várható befejezésének időpontját.

Ellátás biztosítja:

A gyermek ötszöri étkeztetését, ami legalább egy alkalommal meleg étel, illetve az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkezés.

A mindennapos tisztálkodáshoz, és testápoláshoz szükséges tisztálkodási, testápolási szereket, textíliákat.

A csecsemők, és kisgyermek ellátásához szükséges anyagokat, eszközöket.

A felzárkóztatás, illetve tehetség gondozás költségeit.

A művelődéshez, játékhoz, sporthoz szükséges eszközöket.

A szabadidős tevékenységhez szükséges és indokolt költségeket

Zsebpénzt 3 éves kortól.

A gondozási, nevelési, pedagógiai feladatok tartalmazzák:

A rendszeres orvosi ellenőrzést.

Az évszaknak és időjárásnak megfelelő ruházat beszerzését.

Beszélgetések, foglalkozások szervezését illetve pszichológus bevonását szükség esetén.

A helyes értékítélet és értékrend kialakulását.

Feladatunk továbbá, hogy a gyermeket korának, érettségi, és fejlettségi szintjének megfelelően készítsük fel az önálló életvitelre.

Átmeneti gondozás megszűnik, ha:

a megállapodásban foglalt gondozási idő letelik.

az átmeneti gondozásba vétel oka megszűnt, az átmeneti gondozás már nem indokolt.

a gyermek többször megsérti a házirendet.

Családok átmeneti otthona (Etes):

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Feladatrendszer:

Az otthonba kerülést követően a családokkal közös helyzetértékelés készül, a rendelkezésre álló erőforrások tisztázása (saját, rokonság által, társadalom és az otthon által) érdekében. Majd problémamegoldó stratégia és alternatívák kidolgozása készül az intézményből történő kikerülésre, a lakhatás hosszú távú megoldására

Segítenek abban, hogy a gondozott gyermek testileg, értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, korának megfelelően fejlődjen.

Módszertan

Befogadás:

A családok átmeneti otthona alapellátás keretében, önkéntesen vehető igénybe.

A befogadás történhet krízishelyezéssel, és kérelem útján. Krízishelyezéssel azonnali a befogadás.

Kérelem útján történő elhelyezés esetében, a szülő, gondviselő kérelmet nyújt be. A kérelemben megjelöli az átmeneti gondozás kezdetének és várható befejezésének időpontját.

Az ellátás biztosítja:

A családok külön lakószobában kerülnek elhelyezésre, a személyes dolgok részére tárolási lehetőség, étkezési, főzési, tisztálkodási, mosási lehetőség biztosított.

A gondozottai számára az életvitelszerű tartózkodás lehetőségét, szükség szerinti élelmiszerral, ruházattal, textíliával történő ellátást, a személyes higiéné feltételeinek megteremtését.

A művelődéshez, játékhoz, sporthoz szükséges eszközöket.

A gondozási, nevelési, pedagógiai feladatok tartalmazzák:

A rendszeres orvosi ellenőrzést.

Az évszaknak és időjárásnak megfelelő ruházat beszerzését.

Beszélgetések, foglalkozások szervezését illetve pszichológus bevonását szükség esetén.

A helyes értékítélet és értékrend kialakulását.

Feladatunk továbbá, hogy a gyermeket korának, érettségi, és fejlettségi szintjének megfelelően készítsük fel az önálló életvitelre.

Átmeneti gondozás megszűnik, ha:

Amennyiben a tartózkodási idő lejár és nem áll fenn olyan körülmény, amely annak meghosszabbítását indokolja

A házirend és /vagy az együttélés szabályainak többszöri, súlyos megsértése esetén

A térítési díjak meg nem fizetésekor a felügyeletei szerv kezdeményezésére

Amennyiben az ellátott a gondozási folyamatban való részvételt rendszeresen megtagadja

Amennyiben az ellátott olyan életvitelt folytat, amely a ház működésével összeegyeztethetetlen.

Menedék Családok Átmeneti Otthona

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a társulás által fenntartott intézményen kívül a Magyar Vöröskereszt Nógrád Megyei Szervezete által fenntartott Menedék Családok Átmeneti Otthonában ellátási szerződés útján biztosítja a családok átmeneti otthona ellátást, 3 férőhely működtetéséhez támogatást nyújtva.

Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A szolgáltatást nyújtó Gyermekjóléti Központ sokrétű, szerteágazó tevékenységet végez. Biztosítja a gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó gyermekjóléti szolgáltatásokat és speciális szolgáltatásokat. A Gyermekjóléti Központ szolgáltatásai ingyenesek, a működés nem hatósági, hanem szolgáltató jellegű. A segítségnyújtás főbb formái között információ közvetítés, tanácsadás, ügyintézés, érdekvédelem, mentális gondozás, életviteli tanácsadás szerepel. A családgondozás a családban jelentkező működési zavarok megoldása érdekében folyik, melynek fő módszere az egyéni esetkezelés és a csoportos szociális munka.

A Gyermekjóléti Központ szakmai tevékenysége Salgótarjánban 2011-ben, illetve 2012-ben					
Megnevezés		Szakmai tevékenységek száma 2011-ben	Szakmai tevékenységek száma 2012-ben	Különbözet aránya	%-os
Gondozott családok száma		259	280	8%	
Gondozott gyermekek száma		532	521	-2%	
Ebből alapellátásban gondozott		341	335	-1,80%	
Ebből védelemben vétel mellett gondozott		143	124	-5%	
Ebből szakellátásban lévő gyermekek		48	62	29%	
1	Információnyújtás	1098	1354	23%	
2	Tanácsadás	458	506	10,40%	
3	Segítő beszélgetés	964	918	-5%	
4	Hivatalos ügyekben való közreműködés	613	823	34%	
5	Családlátogatás	1250	1187	-5%	
6	Közvetítés más szolgáltatásba	100	109	9%	
7	Első védelemben vételi tárgyaláson való részvétel	48	44	-9%	
8	Felülvizsgálati tárgyaláson való részvételek	Átmeneti nevelésbe vétel	19	13	-31%
9		Védelemben vétel	28	33	17%
10	Elhelyezési értekezleten ill. tárgyaláson való részvétel	16	14	-14%	
11	Pszichológiai tanácsadás	139	90	-54%	
12	Jogi tanácsadás	235	312	7%	
13	Fejlesztőpedagógusi ellátás	272	87	-68%	
14	Konfliktuskezelés	15	17	13%	
15	Szakmaközi megbeszélés	3	2	-34%	
16	Esetkonferencia	3	21	70%	
17	Örökbefogadással kapcsolatos intézkedések	0	0	0	
18	Adományozás	81	136	68%	
19	Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása	6	1	-84%	
20	Összesen (1-20)	5 348	5 607	4,80%	

Gyermekjóléti szolgáltató tevékenység a kezelt probléma típusa szerint Salgótarjánban 2011-ben, illetve 2012-ben			
Megnevezés	Kezelt problémák száma 2011-ben	Kezelt problémák száma 2012-ben	Különbözet %-os aránya
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.)	840	929	10,50%
Gyermeknevelési	613	807	32%
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	199	183	-8,70%
Magatartászavar, teljesítményzavar	504	309	-39%
Családi konfliktus (szülők egymás közt, szülők-gyermek közti)	145	83	-43%
Szülők vagy a család életvitele	187	221	18%
Szülői elhanyagolás	76	39	-49%
Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	8	4	-50%
Fogyatékoság, retardáció	15	15	0
Szenvedélybetegségek	62	79	27%
Összesen	2 649	2 669	0,80%

A 2012. évi statisztikai adatok rövid összegzése a fenti táblázat alapján Salgótarjánban:

A táblázatokról látható, hogy lényeges változások nem következtek be a gondozotti számokban 2012-ben az előző évhez képest. Kissé nőtt a gondozott családok, valamint a szakellátásban lévő gyermekek száma, viszont minimális csökkenést mutat az összes gondozásban lévő gyermekek száma. Több szakmai tevékenység valamennyi növekedést mutat, kivéve a fejlesztőpedagógusi és a pszichológusi szolgáltatás, ahol jelentős csökkenés mutatkozik, mivel itt mindkét esetben személyi változás történt, és más rendszerben tudják csak fogadni a rászorulókat.

A szakmai tevékenységek száma 4,8 %-os növekedést mutatnak, a kezelt problémák összesen sorában azonban szinte nincs eltérés, csak 0,8 %-os a növekedés az előző évhez képest.

A Gyermekjóléti Központ alapfeladatain túl biztosított speciális szolgáltatásai:

Kapcsolattartási ügyelet,

Kórházi szociális munka

Utcai szociális munka

Készenléti szolgálat

Fejlesztőpedagógiai szolgáltatás

Jogi tanácsadás

Pszichológiai tanácsadás

Drog-prevenációs szolgáltatás

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Azoknak a családoknak, akik semmilyen módon sem képesek saját erőből átmenetileg, vagy tartósan megélhetésüket biztosítani, szelektív és célzott szociális gondoskodáson keresztül kell segítséget nyújtani. Ennek érdekében Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata biztosította és biztosítja az arra rászoruló gyermekek, gyermekes családok részére a pénzbeli, természetbeni, valamint a személyes gondoskodás keretébe tartozó alapellátásokat, elősegítve ezzel a Gyvt. legfontosabb célkitűzését: a gyermekek családban történő nevelését.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére, a Gyvt-ben meghatározott pénzbeli támogatásra, illetve a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények (pl. ingyen tankönyv) igénybevételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának alakulása:

	Kiskorú	Nagykorú fiatal felnőtt	Család
2011.	2559	279	1664
2012.	2477	322	1648
2013.	2352	288	1554

Az adatok éves átlagban kerültek feltüntetésre. A csökkenő létszámadatok ellenére megállapítható, hogy évről-évre magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma. A csökkenés nem feltétlenül a családok szociális helyzetének javulásával, hanem a csökkenő gyereklétszámmal és a jogszabályi feltételek változásával magyarázható.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó normatív kedvezmény, Gyvt. 151. § (5) bekezdése szerint, a gyermekétkeztetés esetén

a) a bölcsődés, az óvodás, az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a fogyatékos gyermekek nappali ellátását nyújtó a szociális törvény hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett a jogszabályban meghatározott életkorú és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után az intézményi térítési díj 100 %-át

b) az a) pont alá nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50 %-át,

c) három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50 %-át, d) az a) pont alá nem tartozó, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50 %-át kedvezményként kell biztosítani.

Az intézményes ellátásban részesülő gyermekek számára az étkeztetést vásárolt élelmezéssel, a Sodexo Magyarország Kft. közreműködésével biztosította az önkormányzat.

Évről-évre rengeteg problémát okoz a hátrányos helyzetű, nem 100%-os kedvezményben részesülő gyermekek étkeztetése. Tapasztalataink szerint, a családok gyakran a kedvezményes étkezési díjak kifizetésére sem képesek, ami miatt több esetben sor került a kedvezményes étkezés igénybevételének megszüntetésére.

Az önkormányzat szűkös anyagi lehetőségei miatt a gyermekek étkezési térítési díjának normatíván felüli támogatására jelenleg nem képes. A gyermek rendszeres étkezésének biztosítása és családból történő kiemelésének elkerülése érdekében az önkormányzat az arra különösen rászoruló családokat kérelemre, a

családgondozó támogatása mellett, esetenként rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megítélésével segítette.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Az önkormányzat a rendelet alapján rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti azt a gyermeket, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg, és a család időszakos létfenntartási gonddal küzd, illetve létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. A rendelet felsorolja a leggyakrabban előforduló rendkívüli élethelyzet eseteit és kötelezővé teszi a rendkívüli élethelyzet kialakulásának hitelt érdemlő módon történő igazolását.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megítélésére leggyakrabban családgondozói javaslatra, betegségből adódó többletkiadások miatt, valamint iskoláztatással kapcsolatos magas költségek miatt került sor. A támogatást teljes egészében az önkormányzat finanszírozza.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban 2011. december 31-ig 1111 család 1947 gyermeke részesült, 5.167 eFt összegben, 2012. december 31-ig 1151 család 1934 gyermeke, 6.242 eFt összegben. 2013. szeptember 30-ig 737 család, 1.593 gyermeke kapott rendkívüli gyermekvédelmi támogatást 5.441 eFt összegben.

Óvodáztatási támogatás

A támogatás a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság alapján, valamint a rendszeres óvodába járás feltételeinek vizsgálata és szülők iskolai végzettségére vonatkozó nyilatkozatok alapján a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek jogán nyújt évente két alkalommal a jogszabály módosítása alapján előleg formájában tárgyév június és december hónapjában gyermekenként 10 eFt, illetve 20 eFt összegű támogatást, a jogszabályi feltételek fennállása esetén.

Óvodáztatási támogatásban részesíthető az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek szülője, aki három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról. A támogatás további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogost gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének 3 éves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

2011. évben júniusában 70 fő decemberben 74 fő részesült ezen ellátásban.

2012. évben júniusában 100 fő, decemberben 99 fő részesült ezen ellátásban.

2013. június hónapjában esedékes óvodáztatási támogatásra jogosultak száma 112 fő, decemberben 84 fő.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata által biztosított óvodai és iskolai étkeztetés, illetve támogatás adatait az alábbi táblázatban foglaltuk össze, melyből látható, hogy az étkeztetésben résztvevők, mintegy 63%-a részesül étkezési kedvezményben.

Intézménytípus	Étkeztetettek száma (fő)	%-os arány
Óvoda	714	
Általános iskola	2067	
Gimnázium	238	
Szakközépiskola	34	
Szakiskola	6	
Kollégium	126	
Mindösszesen:	3193	
50% kedvezményben részesül	584	18
100% kedvezményben részesül	1448	45

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A népesség állampolgárság, korcsoport és nemek szerint, 2011 – Salgótarján m.jv.	Magyar			Nem magyar	Hontalan	Összesen
	csak magyar	magyar és más	együtt			
Férfi						
–4	720	6	726	2	–	728
5–9	923	2	925	4	–	929
10–14	928	7	935	2	–	937
15–19	1 147	3	1 150	5	–	1 155
Nő						
–4	687	2	689	3	1	693
5–9	806	4	810	2	–	812
10–14	925	1	926	1	–	927
15–19	1 022	6	1 028	3	–	1 031
Összesen						
–4	1 407	8	1 415	5	1	1 421
5–9	1 729	6	1 735	6	–	1 741
10–14	1 853	8	1 861	3	–	1 864
15–19	2 169	9	2 178	8	–	2 186

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek számára az egészségügyi-, a szociális-, a közoktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosított. Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés esélyegyenlősége csak a nem fizetős szolgáltatások esetére áll fenn, a fizetős programok számukra nehezen érhetőek el.

A város igyekszik reagálni a szociális helyzet területi változásaira. A szegregátumokban élők között is nagy szükség volt az elmúlt években gyermekvédelmi intézkedésekre.

Komplex telep-program(komplex humán szolgáltatás hozzáférés biztosítása) TÁMOP-5.3.6-11/1

- A beavatkozás alapja a célterületen zajló aktív, állandó (settlement típusú) szociális munka, és a célcsoport, valamint a helyi közösség minél teljesebb bevonása a fejlesztési folyamatokba.
- Elkülönülő, de a kölcsönhatásokra figyelő módon tervezett szociális, gyermekjóléti, közösségfejlesztési, oktatási, képzési, egészségügyi és munkaerő-piaci szolgáltatásokat szükséges nyújtani a szegregátumban élők számára, beleértve a helyben már működő szolgáltatások igénybevételét.
- Mindenki számára nyitott közösségi ház funkciót töltsön be.
- Biztosíthatja a település lakóinak találkozási lehetőségét, helyet adhat kisebb közösségek rendszeres programjainak, segítheti a megfelelő információkhoz való folyamatos hozzáférést.
- Elérhetővé teszi a szociális és gyermekjóléti, valamint a védőnői, munkaügyi stb. ellátásokat, lehetővé teszi a számítógép és internet használatot.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Ma a védőnő, elsősorban preventív feladatokra képzett, az alapellátás meghatározott területén dolgozó szakember, aki főiskolai végzettséggel kell, hogy rendelkezzen. A védőnőket (**területi és iskolavédőnőket**) a települési önkormányzat foglalkoztatja, szakmai felügyeletüket az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat vezető védőnői végzik.

Preventív feladataikat az egészségügyi intézmények keretein belül ellátási területen, illetve oktatási intézményekben végzik. Ezen kívül védőnők tevékenykednek még a kórházakban is.

A **védőnői szolgálat az egészségügyi alapellátás részeként** a családok egészségének megőrzésére, segítségére irányuló megelőző tevékenységet, valamint a betegség kialakulásának, az egészségromlás megelőzése érdekében egészségfejlesztést végez., fokozott gondval ügyelve a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek speciális körülményeire.

Területi védőnői ellátás

A területi védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-6 éves korú gyermek él. A védőnő feladatai a következők:

- nővédelem,
- várandós anya gondozása,
- gyermekágyas gondozása,
- gyermekek gondozása a hatodik életévig,
- óvodában végzendő feladatok,
- családgondozás.

Iskola védőnői ellátás

Az iskolavédőnői tevékenység a védőnői szolgáltatás egy speciális területe, melynek során a 6-18 évesek egészségének megőrzése, fejlesztése az ahhoz kapcsolódó problémák megelőzése, korai felismerése, kiküszöbölése, és gyógyítása történik.

Az iskolavédőnő egészségfejlesztő tevékenységét törzslapozó vizsgálatok közben, kiscsoportban, tanórák, tanfolyamok, egészségnapok, és fogadórák alkalmával végzi. A védőnői szűrések a jogszabályban meghatározott módon történnek.

A vizsgálatokkal kiszűrt tanulókat az iskolaorvoshoz, házi orvoshoz irányítják, majd gondozásba vétele, állapotának nyomon követése megtörténik

II. Salgótarjánban működő védőnői szolgálatok

A városban a védőnői körzetek működtetését az Egészségügyi – Szociális Központ végzi. A védőnők az intézménynél közalkalmazotti jogviszonyban állnak.

Jelenleg **10 területi védőnői körzet** működik, 4 önálló védőnői tanácsadóban. 2 körzet ellátása helyettesítéssel történik. A területi védőnők átlagéletkora: 43,8 év.

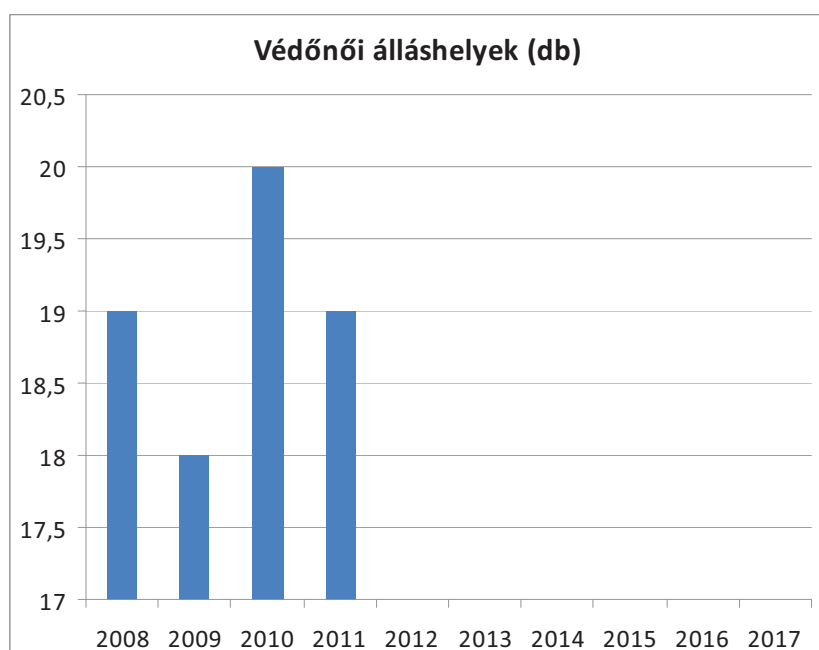
2013. I. félévében a 0-6 éves gyermek ellátottak száma 1882 fő, ebből fokozott gondozást igénylő 440 fő, a várandós anyák száma: 149 fő volt. Az oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott gyermekek száma 7 fő volt.

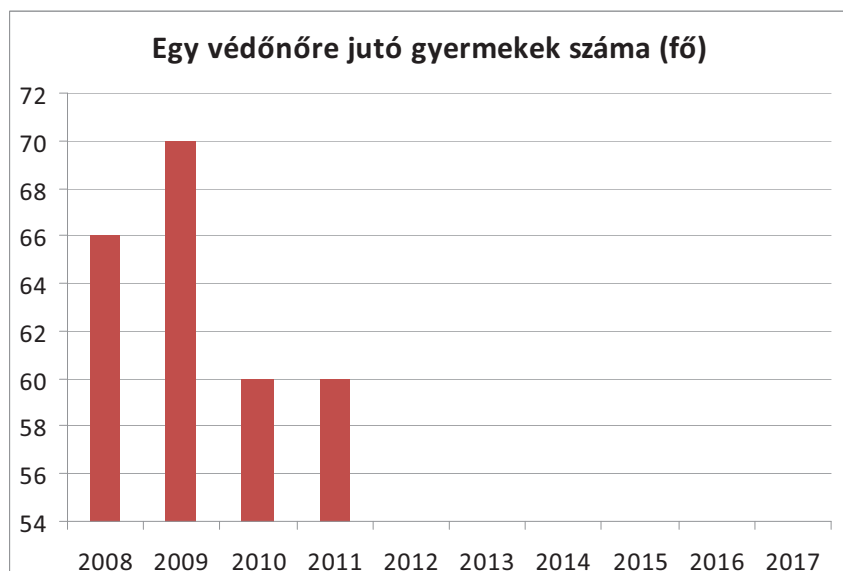
A városban **7 iskolavédőnői körzet** működik, 6 főállású iskolavédőnő alkalmazásával, egy körzet ellátása helyettesítéssel történik. Az iskolavédőnők átlagéletkora: 52 év. 2013. I. félévében 5987 fő általános iskolás és középiskolás gyermek ellátása valósult meg

II. Salgótarjánban működő védőnői szolgálatok

A városban a védőnői körzetek működtetését az Egészségügyi – Szociális Központ végzi. A védőnők az intézménynél közalkalmazotti jogviszonyban állnak.

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	216408	67484	148924
2009	3	239131	67098	172033
2010	1	229674	61941	167733
2011	1	226482	60575	165907
2012	1			

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	35	0
2009	42	0
2010	49	0
2011	49	0

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-5 éves korú eltérő fejlődésű kisgyermek korai gondozását, gyógypedagógiai vizsgálatát, fejlesztését, speciális ellátását, a szülőknek nyújtott tanácsadást, a család segítségét Salgótarjánban az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat látta el 2013. szeptember 1-ig.

A gyermekekkel azok állapotának, diagnózisának, aktuális problémájának megfelelő szakos gyógypedagógusok foglalkoztak. A tanévet mindig a gyermekek átfogó vizsgálatával kezdik meg, illetve friss szakértői vélemény alapján arra támaszkodva éves fejlesztési terveket készítenek.

A fejlesztési tervek kidolgozása, elkészítése egyénileg, illetve amennyiben a gyermekkel több gyógypedagógus foglalkozik team munkában történt.

Az órákat részben az intézmény dolgozói látták el alapóraszámában, részben szerződéssel megfelelő végzettségű gyógypedagógusok.

A korai gondozásban a 2011/2012-es tanévben 12 gyermeket (34 órában) , a 2012/2013-as tanévben 12 gyermeket (34 órában) láttak el.

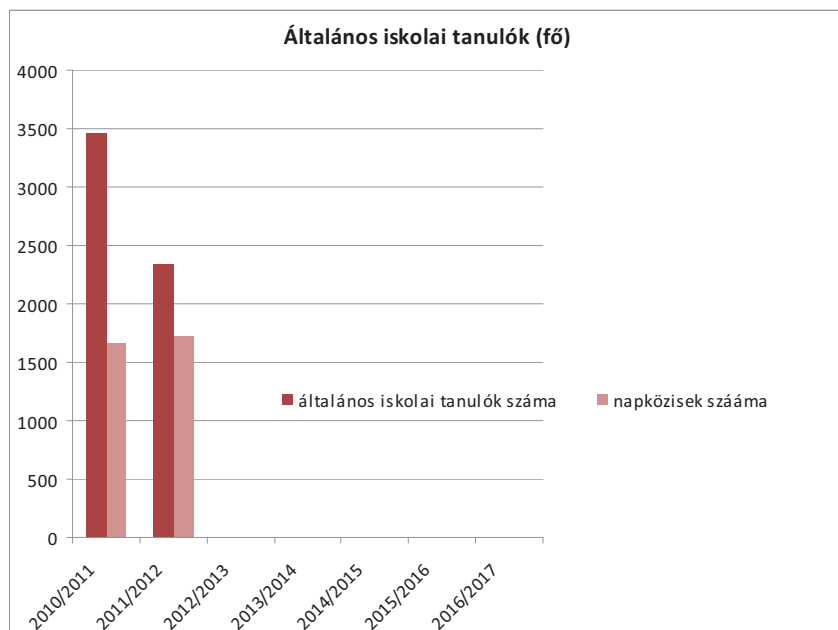
A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013.(II.26.) EMMI rendelet értelmében a korai gondozás, fejlesztés 2013. szeptember 1-től a különvált szakszolgálatok feladatkörébe tartozik.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a 90/2011. (IV.28.) Öh. sz. határozatával döntött a Gézengúz Alapítvánnyal való együttműködési megállapodás megkötéséről és térítésmentes helyiséghasználat biztosításáról. Az együttműködéssel az Önkormányzat segíti az Alapítvány salgótarjáni működését, ezáltal a sérült gyermekek a szakértői bizottság által javasolt fejlesztésen túl további fejlesztésben részesülhetnek.

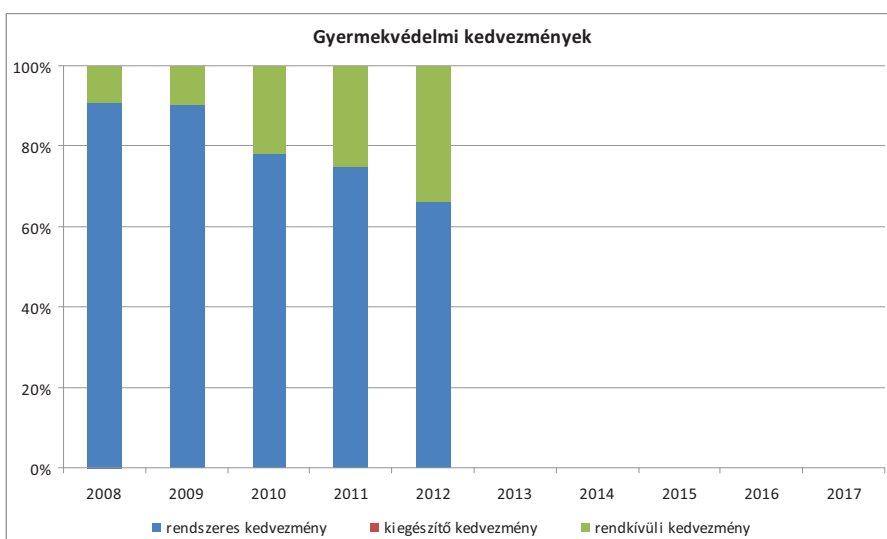
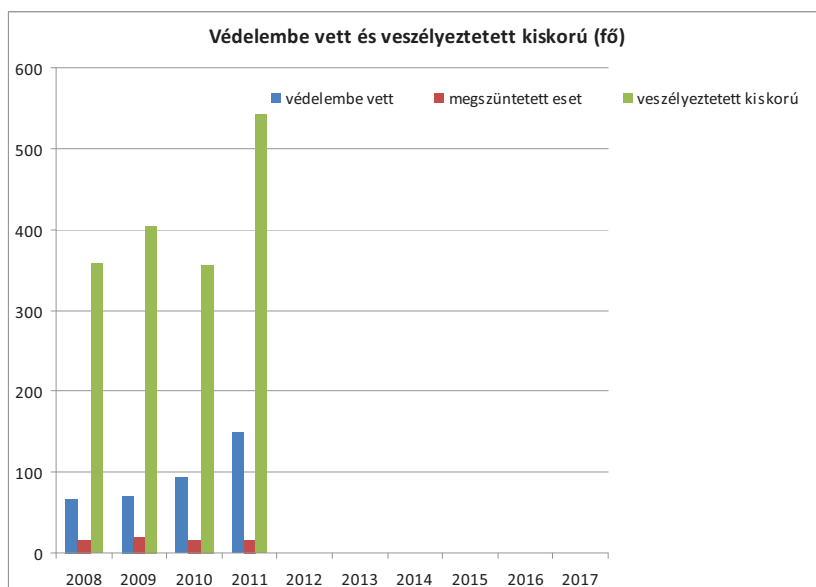
A Gézengúz Alapítvány 21 éve végez hiánypótló tevékenységet országos szinten a csecsemők és a kisgyermekes preventív ellátásának, habilitációjának és rehabilitációjának területén széles szakmai bázison alapuló összetett egészségügyi ellátási modelljével. Az Alapítvány a 2012-es évben biztosította a salgótarjáni lakcímmel rendelkező 0-6 éves korú gyerekeknek a korai diagnosztikai, terápiás és fejlesztő foglalkozások keretein belül gyermekneurológiai vizsgálatokat, a házi gyermekorvosok és védőnők szakmai munkáját támogató szűrővizsgálatokat, egyéni és csoportos gyógytornát, gyógypedagógiát, fejlesztő pedagógiai, valamint hidroterápiás ellátást. Ezen kívül a terápiában résztvevő gyerekek szüleinek, nevelésükben, gondozásukban résztvevőknek igény szerint szociális és gyógypedagógiai tanácsadást is nyújt. A 2012-es évben az Alapítvány elérhető diagnosztikus és terápiás szolgáltatásait a Salgótarjánban élő családok egyre növekvő számban vették igénybe. Az Alapítvány meghirdette a „DERŰ és BIZTONSÁG A CSALÁDBAN” SEGÍTŐ SZŰRŐPROGRAM-ot, amelynek célja a Gézengúz Alapítvány által kidolgozott, a napi gyakorlatban alkalmazott megfigyelésen alapuló szűrőprogram keretében a születéstől az önálló járás kialakulásáig a kisgyermekes megelőző jellegű szűrése (pl. a minimális idegrendszeri érintettség, rejtett idegrendszeri tünetek, tartási zavar, aszimmetria, stb.). Előzetesen 13 család jelentkezett be programunkra, majd 9 család vett részt egyéni és kiscsoportos (2-3 fő) konzultáción, tanácsadáson 2012-ben. A Salgótarjáni Általános Iskola és Kollégium székhelyintézményében a Tanuszoda medencéjében csecsemők részére neuro-hidroterápiás ellátást biztosítanak, valamint a nagyobb gyermekek számára lehetőség van rehabilitációs úszásoktatásra. Az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal kötött megbízási szerződés keretében komplex korai gyógypedagógiai ellátásában részesített 1 salgótarjáni gyermeket heti 4 órában az Alapítvány.

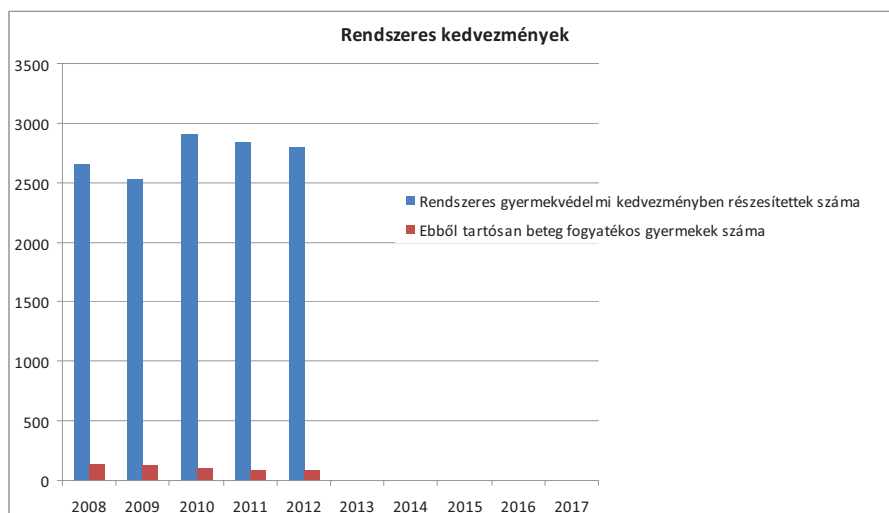
d) gyermekjóléti alapellátás

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008		56	1324	14	1312	1
2009		56	1326	14	1252	1
2010		53	1262	14	1227	1
2011		50	1385	13	1125	1

e) gyermekvédelem

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Városunkban a krízishelyzetbe került gyermekek/családok számára 2 önkormányzati, illetve társulási üzemeltetésben, valamint 1 a Magyar Vöröskereszt üzemeltetésében működő átmeneti otthon vehető igénybe:

- Gyermekek Átmeneti Otthona (Zabar)
- Családok Átmeneti Otthona (Etes)
- Családok Átmeneti Otthona (Salgótarján, Baglyasalja)

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségét a nem fizetős szolgáltatások elérésével lehet megteremteni. Az ingyenes programokat azokban a városrészekben kell létrehozni, amelyekben többségben élnek a hátrányos helyzetűek. Ezzel lehet elérni azt, hogy az utazás költségei sem okozzanak nehézséget. Ennek érdekében az Önkormányzat olyan egyesületekkel vette fel a kapcsolatot, melyek képesek a helyi viszonyok között olyan programokat létrehozni, melyen szívesen részt vesznek a lakosok. Önkormányzati támogatással (ingyenes létesítményhasználat, vissza nem térítendő pénzbeli támogatás) egyre nagyobb lefedettséggel, egyre több sportágban (labdarúgás, boks, kézilabda) biztosítjuk ingyenesen a lakótelepek gyermekeinek sport- és szabadidős lehetőségeket.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében, ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a települési önkormányzat az általa fenntartott óvodában és a közigazgatási területén az állami intézményfenntartó központ által fenntartott nevelési-oktatási intézményben a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Ennek megfelelően Salgótarján megyei Jogú Város Önkormányzata az általa fenntartott Salgótarjáni Összevont Óvodában és a közigazgatási területén lévő valamennyi, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Salgótarjáni Tankerülete által fenntartott nevelési-oktatási intézményben biztosítja a gyermekétkeztést.

Jelenleg a feladatellátást a Sodexo Magyarország Kft. biztosítja a Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának Költségvetési Intézmények Gazdasági Szolgálatával kötött Vállalkozási szerződés alapján.

Önkormányzatunk évről – évre részt vesz a települési önkormányzatok részére szociális nyári gyermekétkeztetésre kiírt pályázaton.

A gyermekjóléti szolgálat közreműködésével 2011-ben 1292, 2012-ben 1959, 2013-ban 1065 gyermek szociális nyári étkeztetését biztosítottuk a város kijelölt iskoláiban

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról rögzíti, hogy minden ember elidegeníthetetlen joga, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, semmilyen módon ne érhesse hátrányos megkülönböztetés. A törvény 27. §. (1) bekezdése értelmében az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, vagy közvetve hozzájárul.

A közoktatás-fejlesztési projektek támogatásának, illetve a kiegészítő támogatások odaítélésének alapvető feltétele a diszkrimináció-és szegregációmentesség, valamint az esélyegyenlőtlenség csökkentése érdekében folytatott esélyteremtő tevékenység tervszerű dokumentálása, települési közoktatási esélyegyenlőségi programok, intézkedési tervek kidolgozása és megvalósítása.

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a 28/2009 (II.27.) Öh.sz. határozatával fogadta el a Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési és Akciótervét.

A Terv fő célkitűzései az alábbiak voltak:

- tudatos esélyegyenlőségi szemlélet kialakítása a program által érintett valamennyi szereplő körében;
- teljes körű óvodáztatás biztosítása, kiemelt figyelemmel a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre;
- a diszkriminációmentesség, a szegregációmentesség, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának érvényesítése, az esélyegyenlőség elősegítése;
- a sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók integrált nevelésének-oktatásának hatékonyabb megvalósítása;
- a közszolgáltatások minél jobb elérhetőségének biztosítása szakmaközi együttműködések kiépítésével, működtetésével;

A közoktatásban megvalósuló esélyegyenlőség vizsgálatánál kiindulópontnak elsősorban a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, illetve az SNI gyermekek adatait lehet alapul venni.

Óvoda

Önkormányzatunk jelenleg az óvodai nevelés feladatát a Salgótarjáni Összevont Óvoda fenntartásával, 11 feladat-ellátási helyen látja el. E mellett a városban működik a Váci Egyházmegye Ordináriusa által fenntartott Jó Pásztor Katolikus Óvoda. 2009. szeptemberében Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a Jó Pásztor Katolikus óvoda fenntartójával, a Váci Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatóságával 10 évre szóló együttműködési megállapodást kötött. Az óvoda 3 csoporttal működik, Önkormányzatunk a feladatellátáshoz forrásokat nem biztosít. A gyermekek között 15 fő HH és HHH gyermek jelenleg nincs az óvodában.

A 2013/2014-es nevelési évet a Salgótarjáni Összevont Óvoda 46 óvodai csoporttal az október 1-ei állapotot figyelembe véve 952 gyermekkel kezdte meg, mely 976 óvodást jelent a számított létszám alapján. Az intézmény minden felvételi kérelmet teljesíteni tudott, így valamennyi jelentkező elhelyezése a szülői

szándék figyelembe vételével történt. Az óvodai beiratkozást szabályozó, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján 2014. szeptember 1-jétől az óvodakötelezettség hároméves kórtól áll be, az Összevont Óvoda minden kisgyermeket fogadni tud. Az óvodások száma a 2013/2014. nevelési évben várhatóan 1.077 fő, ez számított létszámmal 1.101 óvodást jelent.

Az óvodai hálózat jól lefedi a város területét. A halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik. A Salgótarjáni Összevont Óvoda évente igényli az óvodák egyszeri kiegészítő támogatását az integrációs felkészítés, illetve a 3. éves HHH gyermekek rendszeres óvodába járásának, beóvodáztatásának megsegítéséhez. A 2013. évi októberi statisztikai állapot alapján az óvodába járó gyermekek közül halmozottan hátrányos helyzetű 173 fő (18%), 18 fő integrálható sajátos nevelési igényű. Az óvodai sajátosságok miatt ez a szám év közben állandóan változik, hiszen a 3. életévüket betöltött gyermekek folyamatosan érkeznek az intézménybe.

A 18 integrált sajátos nevelési igényű gyermek ellátáshoz a központi óvoda gyógypedagógussal nem rendelkezik, az óvodások szakszerű ellátását az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola biztosítja.

Az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola gyógypedagógiai óvodájába 6 fő nem integrálható sajátos nevelésű igényű gyermeket nevelnek.

A város tagóvodáiban minimálisra 20-alá csökkent a más településről bejáró gyermekek száma. Ennek oka továbbra is indokolt, mivel a szülők óvodaválasztásában a gyermekek óvodába hordásának körülményei játszanak szerepet és a döntés meghozatalakor a munkahely közelsége legalább olyan súllyal esik latba, mint a lakóhely. Fentiek miatt a Salgótarjában dolgozó vidéki szülők, illetve a városközpontban dolgozó szülők jelentős része a munkahelyéhez közeli óvodát választja.

A Salgótarjáni Összevont Óvoda pályázati tevékenységével javította feltételrendszerét. Az integrációs pályázat elvárásainak megfelelően folytatódott az esélyteremtő pedagógiai munka. Az integrációs pedagógiai rendszer működtetésében résztvevő óvodapedagógusok képzéseken vettek részt, és a pályázatban előírt feladatokat valósítottak meg a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése érdekében.

Azokban a tagóvodákban, ahol a HHH gyermekek száma eléri a 15 %-ot (a 2009/2010-es nevelési évben 7 tagintézmény, a 2010/2011-es nevelési évben 9 tagintézmény, a 2012/2013-as nevelési évben 7 tagintézmény valamint a 2013/2014-es nevelési évtől 5 tagintézmény pályázati lehetőség kihasználásával valósul meg az integráció. Tagintézményenként a megosztási aránya eltérő, magas a Hétszínvirág, Nyitnikék, Baglyasalja és Szivárvány Tagóvodában.

Az Összevont Óvoda többi tagintézményében is a diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer (DIFER) mérésekre épülő egyéni fejlesztés történik, az integrációs pedagógiai módszer (IPR) alkalmazásával. Minden tagóvodában a DIFER mérési-értékelési rendszert alkalmazzák, amelyre épül a gyermekek egyéni fejlesztési tervük. A szakmai munkavégzés hatékonysága és a megfelelő motivációs szint biztosítása érdekében az óvodapedagógusok, szakemberek továbbképzéseken, kiegészítő és új diploma szerzést célzó tanulmányokon vesznek részt. Logopédiai foglalkoztató minden óvodában, tornaszoba 7 óvodában van. A szakmai munkavégzés hatékonysága és a megfelelő motivációs szint biztosítása érdekében a szakemberek továbbképzéseken, kiegészítő és új diploma szerzést célzó tanulmányokon vesznek részt. A horizontális tanulás megvalósítása érdekében, a pályázat hatására az óvodák közel 40 "Jó gyakorlatot" töltöttek fel az EDUCATIO szolgálati kosarába.

Az integrált oktatás, különleges gondozást a gyermekek életkorától és állapotától függően a fogyatékossgot megállapító Szakértői Rehabilitációs Bizottság szakvéleményében foglaltak szerint- a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szervezik meg. A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók gyermekek oktatását minden köznevelési intézmény vállalja. A 2012/2013. tanévben 28 (2,4%) SNI-s óvodáskorú gyermeket láttak el az óvodában. A gyermekek diagnózisa és SNI állapotfelmérése alapján komplex gyógypedagógiai diagnosztikai és megfigyelési rendszerre épülő egyéni fejlesztési tervek készülnek. A kontrollmérések és folyamatdiagnosztikai eljárások jelzik a fejlesztés hatékonyságát és az esetleges módosítások szükségességét.

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség az Új Széchenyi Terv keretében - TÁMOP - 3.1.11-12/2 kódszámmal pályázati felhívást tett közzé "Óvodafejlesztés" címmel, amelyre az önkormányzat pályázatot nyújtott be. A pályázat keretében megvalósul a Nyitnikék Tagóvoda teljes körű felújítása. A pályázat megítélt forrásösszetétele: saját forrás 6.315.567 Ft, támogatás 119.9995.763 Ft, összköltség 126.311.330 Ft. A felújítás időszakában a gyermekek elhelyezése a Napsugár Tagóvoda épületében biztosított, amely minden területen kielégítő. A gyermekek biztonságos utaztatásuk önkormányzati támogatással valósul meg. A „Partnerségben az integrált oktatás kistérségi modelljének kialakítására” című pályázat keretében a SKÁID valamennyi tagintézményében és az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola intézményben kialakításra kerültek tantermek az SNI tanulók egyéni és kiscsoportos fejlesztéséhez. Ez utóbbi intézmény utólagos akadálymentesítése 19.912 e Ft összegben realizálódott. Az eszközök fejlesztését az intézmények gyakorlatilag minden évben megoldották. A fejlesztésekben nagy arányban jelent meg a pályázati forrás, illetve az intézmények mellett működő alapítványok, egyesületek által nyújtott támogatás.

Iskola

A 2011/2012-es tanévben a Salgótarjáni Központi Általános Iskola és Diákotthon 7 feladatellátási helyén, az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat két feladat ellátási helyén, valamint az Uzoni Péter Gimnázium és Általános Iskolában folyt alapfokú oktatás.

A Salgótarjáni Általános Iskola és Diákotthon feladatellátási helyei a következők:

1. SKÁID Székhelyintézmény
2. SKÁID Arany János Tagiskola
3. SKÁID Beszterce-lakótelepi Tagiskola
4. SKÁID Kodály Zoltán Tagiskola
5. SKÁID Dornyay Béla Tagiskola
6. SKÁID Petőfi Sándor Tagiskola
7. SKÁID Diákotthon intézményegység

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott 4 középfokú oktatási intézmény 6 feladatellátási helyén folyt középfokú oktatás a 2011/2012-es tanévben. Ezen kívül az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat közoktatási intézmény speciális szakiskolai osztályaiban folyt szakképzés.

Középfokú oktatási intézmények feladatellátási helyei:

- Bolyai János Gimnázium és Szakközépiskola
- Madách Imre Gimnázium és Szakközépiskola
- Madách Imre Gimnázium és Szakközépiskola Kanizsai Dorottya Egészségügyi Tagintézmény
- Stromfeld Aurél Gépipari, Építőipari és Informatikai Szakközépiskola
- Táncsics Mihály Közgazdasági, Ügyviteli, Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari Szakközépiskola és Szakiskola
- Táncsics Mihály Közgazdasági, Ügyviteli, Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari Szakközépiskola és Szakiskola Kereskedelmi és Vendéglátóipari Tagintézmény

A J. L. SEAGULL Szakképző Iskola alapítványi fenntartású intézmény, amelyben középiskolai (9-12. ill. 13.) évfolyamokon nem folyik képzés, az iskola csak az ún. szakképző (1/11., és 1/13.) évfolyamokon indított szakmai vizsgára felkészítő osztályokat. A tanulók egy része támogatott, első szakképesítés megszerzésére irányuló képzésben, míg a többiek további szakképesítést megszerző képzéseken vettek részt.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkt.) 74. § (1) bekezdése szerint 2013. január 1-jétől az állam gondoskodik a köznevelési alapfeladatok ellátásáról az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével.

Az állami köznevelési közfeladat ellátásában fenntartóként részt vevő szerv - a 202/2012. kormányrendelet 3. § (1) bekezdés c) pontja értelmében - a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (továbbiakban: KLIK). Fentiek alapján a Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának fenntartásában lévő valamennyi köznevelési intézmény - kivéve a Salgótarjáni Összevont Óvodát – 2013. január 1. napjától állami fenntartásba került.

Az Nkt. 74. § (4) bekezdése kimondja, hogy a 3000 főt meghaladó lakosságszámú települési önkormányzat gondoskodik – a szakképző iskola kivételével – az illetékességi területén lévő összes, saját tulajdonában álló, az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló ingó és ingatlan vagyon működtetéséről. A működtetés keretében a települési önkormányzat saját forrásai terhére biztosítja a köznevelési feladatai ellátásához szükséges tárgyi feltételeket, továbbá az ingó és ingatlan vagyon működtetésével összefüggő személyi feltételeket.

A jelenleg az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények közül a Salgótarjáni Központi Általános Iskola és Diákotthon (a továbbiakban: SKÁID), a Bolyai János Gimnázium és Szakközépiskola, az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és a Váczi Gyula Alapfokú Művészetoktatási Intézmény működtetése továbbra is az önkormányzat feladata. Az intézmények feladatainak ellátását szolgáló ingatlan és ingó vagyon – az étkeztetés és működtetői feladatok ellátáshoz szükséges helyiségek kivételével – a KLIK ingyenes használatába került.

Jelenleg a KLIK által fenntartott szakképző iskolák (Madách Imre Gimnázium és Szakközépiskola, Stromfeld Aurél Gépipari, Építőipari és Informatikai Szakközépiskola, Táncsics Mihály Közgazdasági, Ügyviteli, Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari Szakközépiskola és Szakiskola) **fenntartásáról** és működtetéséről 2013. január 1-jétől a KLIK gondoskodik. Ezen intézmények esetében a feladatok ellátását szolgáló ingatlan és ingó vagyon – az étkeztetés és működtetői feladatok ellátáshoz szükséges helyiségek kivételével – a KLIK ingyenes vagyonezelésébe került. Az átadáshoz szükséges szerződéseket az önkormányzat megkötötte. A Salgótarjáni Bolyai János Gimnázium, a Salgótarjáni Általános Iskola és Kollégium, Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Váczi Gyula Alapfokú Művészeti Iskola, Nógrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Salgótarjáni Tagintézménye működtetése az önkormányzat feladata. A feladatok ellátását szolgáló ingatlan és ingó vagyon – az étkeztetés és működtetői feladatok ellátáshoz szükséges helyiségek kivételével – a KLIK ingyenes használatába került. Az átadáshoz szükséges szerződéseket az önkormányzat megkötötte.

2011/2012. tanév adatai:

Az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola gyógypedagógiai osztályaiba 100 sajátos nevelési igényű tanuló jár, közülük valamennyi hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya 63%.

A Hit Gyülekezete által fenntartott Uzoni Péter Gimnázium és Általános Iskolában a 2011/2012-es tanévben 176 általános iskolás diák tanul, ezen kívül a középiskolai oktatásban részt vevők száma a négy évfolyamon összesen 35. Az általános iskolások közül 86 tanuló hátrányos helyzetű (48,8 %), 2 tanuló pedig halmozottan hátrányos helyzetű (1,1 %). Az évfolyamok között a hátrányos helyzetű tanulók eloszlása 33-63% közötti. Sajátos nevelési igényű tanuló nincs közöttük.

A SKÁID-ban az SNI diákok száma 100, közülük 97-en integráltan nevelkedtek a SKÁID tagiskoláiban. A szakszerű ellátásukat biztosító gyógypedagógus az Arany (4,71% SNI), és Petőfi (4,39% SNI) tagiskolában van főállásban foglalkoztatva. Ezen kívül a fejlesztési igénytől függően az említett feladatellátási helyeken, valamint a székhelyen (1,49% SNI), a Beszterce-lakótelepi (2,87% SNI), a Dornyay (7,02% SNI), a Kodály (1,64% SNI) tagiskolákban az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat utazó gyógypedagógusa végzi, illetve segíti a fejlesztést. Az Uzoni Péter Gimnázium és Általános Iskolába SNI tanuló nem jár.

A SKÁID egyes tagiskolái között jelentős eltérések tapasztalhatók a hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók aránya tekintetében. A két tagiskola megszüntetésének következtében változott az egyes tagiskolák beiskolázási körzete, s ezzel együtt a körzetben élők körében a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók aránya. A körzetek kialakításánál a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körzeti aránya megfelelt a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (továbbiakban: Ktv.) 66. § (2)

bekezdésében előírt követelménynek. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók települési aránya 16%. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi körzeten belüli aránya egyik körzetben sem haladta meg 15 százalékpontnál nagyobb mértékben a települési arányt. Az eltérés mértéke a Petőfi Sándor Tagiskola körzetében a legnagyobb, ott ez a szám 7,1%. A földrajzi közelség miatt a Bóna Kovács Károly Tagiskola beiskolázási körzete az Arany János Tagiskola körzetébe került át. A Bóna Kovács Károly Tagiskola 2-8. évfolyamos tanulói a Dornyay Béla Tagiskolába kerültek. Mivel a Bóna Kovács Károly Tagiskolában magas volt a HH és HHH tanulók aránya, ezért nőtt a Dornyay Béla Tagiskolában a HH és HHH tanulók aránya.

A II. Rákóczi Ferenc Tagiskola 2-4. és 8. osztályai a Kodály Zoltán Tagiskolába, az 5-7. osztályai, valamint a felnőttoktatás a Petőfi Sándor Tagiskolába került. A II. Rákóczi tagiskola felvételi körzetéhez tartozó utcák a székhelyhez, a Dornyay Béla Tagiskolához, a Kodály Zoltán Tagiskolához és a Petőfi Sándor Tagiskolához kerültek. A körzetnek az Idegéri része, ahol sok a hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, a Kodály Zoltán Tagiskolához került. Így a Kodályban is növekedni fog arányuk.

A Petőfi Sándor Tagiskola lett a kötelező felvételt biztosító tagintézmény a felső tagozatos mátraszelei tanulók számára.

Az egyes tagiskolákban a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya nem azonos a körzetben élő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek arányával. Ennek az az oka, hogy elsősorban a nem hátrányos helyzetben levő családok élnek a szabad iskolaválasztás lehetőségével, és kérik gyermekük felvételét a közkedvelt tagiskolákban lévő szabad helyekre. A Ktv. szerint a körzeten kívüli iskolákban a szabad helyekre való felvételnél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, azonban körükben ritkán jelentkezik ilyen szándék.

A tagiskolák közül az adott tagiskolába járó hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók arányát illetően a két szélső értéket képviseli az Arany János Tagiskola (71,76% HH, 42,16% HHH, 4,71% SNI), illetve a székhely (17,59% HH, 0,75% HHH, 1,49% SNI). Ugyanakkor megállapítható, hogy kisebb a különbség az egyes tagiskolák között, mint 2008-ban, hiszen 2008-ban 80,3% volt a tagiskolákat jellemző legmagasabb átlagos HH arány, a legalacsonyabb pedig 8%. A 2011. júliusában lezajlott átszervezéssel jelentősen nőtt a HH-s és a HHH-s tanulók aránya a Kodály Zoltán Tagiskolában: a 2008. évi 17% HH, 1,15% HHH és 0,69% SNI arány helyett jelenleg 29% a HH, 8,7% a HHH és 1,64% az SNI tanulók átlagos aránya. A lakókörzeti szegregáció mellett az aránytalan megoszláshoz hozzájárul az iskolák specializációja, egyes tantárgyak emelt szintű oktatása is, mely egyes esetekben fokozza a szelekciót, de nem elég erős ahhoz, hogy a lakókörzeti szegregáció hatását ellensúlyozza. A székhelyen (idegen nyelv), a Kodály Zoltán Tagiskola (ének-zene), a Beszterce-lakótelepi Tagiskola (matematika-informatika-testnevelés) és a Petőfi Sándor Tagiskola (testnevelés) telephelyeken folyik emelt óraszámú oktatás. Ez utóbbi tagiskola vonzereje a speciális kínálat ellenére sem növekedett.

A tagintézményeken belül az egyes osztályokban a HH és a HHH tanulók arányait vizsgálva a fentieknél jelentősebb eltéréseket figyelhetünk meg. Az azonos évfolyamon lévő, párhuzamos osztályok között a legnagyobb különbség a HH és a HHH arány tekintetében a Kodály Zoltán Tagiskolában fordul elő (87,5% és 0%, illetve 35,29% és 0%). Több tagiskolában is van olyan osztály, ahol valamennyi tanuló hátrányos helyzetű (Dornyay Béla Tagiskolában egy osztály, Petőfi Sándor Tagiskolában két osztály).

Az osztályok közötti HH és HHH aránybeli nagy eltérések egyik oka az, hogy a megszüntetett II. Rákóczi Ferenc Tagiskola osztályai eredeti összetételükben kerültek áthelyezésre a Kodály Zoltán Tagiskolába, illetve a Petőfi Sándor Tagiskolába, így a két-két tagiskola osztályai között meglévő különbségek nem tudtak kiegyenlítődni. Hasonló helyzet figyelhető meg a Dornyay Béla Tagiskolában, ahová a Bóna Kovács Károly Tagiskola 2-8. osztályai kerültek, de itt a különbség az előzőnél jóval csekélyebb. Az eltérés mértékének csökkentése az újonnan belépő évfolyamok esetében lesz lehetséges, ezért fokozottan kell figyelni arra, hogy a HH és HHH tanulók eloszlása az első évfolyam osztályai között tagiskolákon belül egyenletes legyen.

A Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott négy középfokú intézményben tanuló 3145 nappali tagozatos diák közül a 2011/2012. tanévben 850 fő, azaz 27,0% a hátrányos helyzetű diákok aránya. Ezen kívül az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat közoktatási intézmény speciális szakiskolai osztályainak valamennyi, összesen 32 diákja hátrányos helyzetű. A gimnáziumi oktatásban résztvevők 13,9%-a, a szakközépiskolások 32,6%-a, a szakiskolások 55,0%-a, a speciális szakiskolások 100,0%-a tartozik ebbe a kategóriába.

Az intézményeink tanulói összlétszámának 43,0 %-a Salgótarjánban rendelkezik állandó lakhellyel, illetve tartózkodási hellyel, 57,0 %-a pedig más településekről naponta bejáró tanuló. A bejáró tanulók 18,5 %-a, a salgótarjániak 7,2 %-a hátrányos helyzetű, ezen belül halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az összes tanuló létszámához viszonyítva a vidékiek esetében 3,7 %, a salgótarjániak esetében 1,4 %.

Intézményenként vizsgálva megállapítható, hogy a hátrányos helyzetű tanulók aránya a Bolyai János Gimnázium és Szakközépiskolában 13,1 %-ra, a Madách Imre Gimnázium és Szakközépiskolában 21,6 %-ra, a Stromfeld Aurél Gépipari, Építőipari és Informatikai Szakközépiskolában 21,7 %-ra, a Táncsics Mihály Közgazdasági, Ügyviteli, Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari Szakközépiskola és Szakiskolában 41,7 %-ra módosult. Az elmúlt időszakban tehát valamennyi középiskolában növekedett a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma és ennek következtében aránya, de nem azonos mértékben. Az intézmények 27,0 %-os átlagánál lényegesen magasabb a Táncsics Mihály Közgazdasági, Ügyviteli, Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari Szakközépiskola és Szakiskola székhelyén tanuló hátrányos helyzetű diákok 40,8 %-os, a Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari Tagintézményben tanulók 42,9 %-os, a Madách Imre Gimnázium és Szakközépiskola Kanizsai Dorottya Egészségügyi Tagintézményében tanulók 36,6 %-os aránya.

Iskolatípusonként a hátrányos helyzetű tanulók körén belül a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányában ugyanaz a tendencia figyelhető meg, mint amit a hátrányos helyzetű tanulók aránya mutat. Nevezetesen legkisebb, 9,9 % az ebbe a csoportba sorolandó tanulók aránya a gimnáziumi képzésben, ezt követi a szakközépiskolai képzés, ahol 19,1 %, majd a szakiskolai képzés, ahol 46,5 % a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az összes hátrányos helyzetű tanuló létszámához viszonyítva. A szakiskolai képzésben minden negyedik diák, a speciális szakiskolai képzésben pedig a hátrányos helyzetűek több mint fele, 51,1 %-a halmozottan hátrányos helyzetű.

Intézményenként tekintve hasonló a sorrend, mint a hátrányos helyzetű tanulók esetében. A Bolyai János Gimnázium és Szakközépiskolában 10,9 %, a Madách Imre Gimnázium és Szakközépiskolában 17,4 %, a Stromfeld Aurél Gépipari, Építőipari és Informatikai Szakközépiskolában 24,2 %, a Táncsics Mihály Közgazdasági, Ügyviteli, Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari Szakközépiskola és Szakiskolában 20,8 % a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az iskola összes hátrányos helyzetű tanulói létszámához viszonyítva.

Középiskoláinkban a humán erőforrás-ellátottság kiemelkedően jónak minősíthető, mivel valamennyi tantárgy oktatásához rendelkezésre áll megfelelő képesítésű szaktanár, illetve szakoktató az intézményekben. A csekély mértékű, városi szinten az összlétszám 0,7 %-át kitevő integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók számára – az alapellátáson túl - minden intézményben biztosított a sajátos szükségletüknek megfelelő ellátás.

2013. évi adatok:

A Salgótarjáni Általános Iskola és Kollégium tagintézményein belül továbbra is jelentős eltérés mutatkozik a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számában a jegyző által vezetett nyilvántartás szerint. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körzeti arányát az alábbi táblázat tartalmazza:

A két szélsőséges értéket a Beszterce-lakótelepi Tagiskola (3,04%) és az Arany János Tagiskola (22,68%) képviseli. A Salgótarjáni Általános Iskola és Kollégium tagintézményei közül az Arany János Tagiskola, a Dornyay Béla Tagiskola és a Petőfi Sándor Tagiskola esetében a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körzeti aránya meghaladja a települési arányt, de a törvényben meghatározott 15%-ot nem éri el.

Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körzeti aránya

Kötelező felvételt ellátó iskola	HHH tanuló a felvételi körzetben (fő)	Összes tanuló a felvételi körzetben (fő)	Körzeti arány (%)	Települési aránytól való eltérés (%)
Arany János Tagiskola	200	882	22,68%	9,38%
Beszterce-lakótelepi Tagiskola	15	493	3,04%	-10,25%
Dornyay Béla tagiskola	57	291	19,59%	6,30%
Kodály Zoltán tagiskola	43	491	8,76%	-4,53%
Petőfi Sándor Tagiskola	131	703	18,63%	5,34%
Székhelyintézmény	20	646	3,10%	-10,20%
Összesen:	466	3506		

Települési arány: **13,29%**

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Salgótarján városában a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások kapcsán az alábbiakat mondhatjuk el:

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően - a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg. Az integráltan oktatható sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását minden köznevelési intézmény vállalja

A gyermekek ellátása utazó gyógypedagógiai hálózat életre hívásával lett megoldva. A teljes állásban dolgozó utazó gyógypedagógusok az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola. Speciális Szakiskola alkalmazásában állnak.

A Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola fogadja a tanulásban akadályozott, enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulókat, akik szakértői vélemény alapján nem integrálhatók. Gyógypedagógiai óvodai csoportban fogadják a nem integrálható óvodás korú gyermekeket. Felülvizsgálatuk a törvényi előírásnak megfelelően történik.

Az Illyés. Gyuláné Óvoda, Általános Iskola. Speciális Szakiskola fogadja az integráltan nevelt, értelmében akadályozott (közepesúlyos értelmi fogyatékos) tanulókat, továbbá az Intézmény feladata a fejlesztő nevelés-oktatás is.

A fejlesztő nevelés a Nógrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Salgótarjáni Tagintézményének a feladatkörébe tartozik.

Fejlesztőpedagógus minden általános iskolában - az ellátandó gyermekek számának megfelelően egy-két fő – dolgozik.

A logopédiai ellátást a Nógrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Salgótarjáni Tagintézményének logopédusaiktól kapják meg a rászoruló gyermekek. Az ellátás helyben történik, illetve lehetősége van a szülőknek ambuláns formában is kérni a foglalkozást.

Az SNI gyerekek fejlesztését utazó gyógypedagógusok látják el, akik az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola dolgozói.

A Nógrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Salgótarjáni Tagintézményének feladata- a szakértői bizottsági tevékenység mellett - a nevelési tanácsadás is.

Többek között terápiás, korrekciós és rehabilitációs segítséget nyújt a város köznevelési intézményeibe járó 3-18 éves korosztály számára, különböző egyéni, csoportos és családterápiás foglalkozások, terápiák keretében. Céljuk a segítségre szoruló gyermekek, tanulók személyiségének sokoldalú formálása; érzelmi, értelmi és szociális fejlesztése, az egyéni képességek, lehetőségek tudatos kibontakoztatása. A terápiás lehetőségek igénybevétele önkéntes, szülői vagy tanulói kérésre történik, a gyermekkel történő foglalkozás mellett a szülői konzultációt is magában foglalja, melynek során számítanak a család aktív együttműködésére.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belül szegregáció

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen valamely személy vagy csoport jogellenes elkülönítése egy oktatási intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban, valamint olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét. Továbbá az oktatási intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése. (2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról)

Alapvető feladat a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség megvalósítása és az esélyegyenlőtlenség megszüntetése, ezért Salgótarján köznevelési intézményeiben tilos a hátrányos megkülönböztetés, továbbá minden olyan különbségtétel, kizárás, korlátozás vagy kedvezés, amelynek célja vagy következménye az egyenlő bánásmód megszüntetése vagy akadályozása. A döntések, intézkedések meghozatalakor a gyermek, a tanuló mindenek felett álló érdekét kell figyelembe venni

Salgótarján köznevelési intézményhálózata jól kiépített, biztosítja a fenntartásában lévő óvodákban az óvodai ellátást. A 2013. január 1-ei törvényi változások következtében az alap-és középfokú, valamint a művészeti oktatás állami fenntartásba került. A törvényi előírásoknak megfelelően Salgótarján biztosítja a feladatkörébe tartozó köznevelési intézmények működtetéséhez szükséges feltételeket.

A város területén található köznevelési intézményekben jelentős eltérés van mind a gyereklétszám, mind az gyermekek összetétel tekintetében. Vannak ún. elit intézmények, ahol elenyésző a HHH gyermekek, valamint a roma tanulók száma.

Az intézmények szakember ellátottsága megfelelő, viszont városunkban is – csakúgy, mint országosan is – vannak hiány szakok, főleg a gyógypedagógiai ellátáshoz szükséges szakemberek hiányoznak.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Ebben a fejezetben szükséges szót ejteni az országos kompetenciamérés helyi vonatkozású eredményeiről, az évfolyamisméltlésekről és a továbbtanulási mutatókról.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Salgótarján Megyei Jogú Város az esélyegyenlőség növelése, a tehetséges, szociális szempontból rászoruló salgótarjáni fiatalok tanulmányainak segítése, a városban való letelepedésének elősegítése céljából ösztöndíj rendszert működtet.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat célja a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása. Az ösztöndíjra pályázatot adhatnak be az érettségi előtt álló középiskolások, valamint már a felsőoktatásban részt vevő szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok. Az ösztöndíjrendszerben való részvétel önkéntes. Az Ösztöndíjrendszerhez Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata 2001 óta minden évben csatlakozott, s a Közgyűlés a „Salgótarján Jövőjéért” Közalapítvány Kuratóriumát bízta meg az ösztöndíjak odaítélésével.

A **Bursa Hungarica** Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat 2014. évi fordulójára **112** fő pályázott. A pályázók közül **75 fő** részesül havi 2000 Ft önkormányzati támogatásban, ebből **72 fő** 10 hónapra kapja az ösztöndíjat, **3 fő** 3x10 hónapon keresztül részesül havi 2000 Ft önkormányzati támogatásban, amennyiben felvételt nyer egy felsőoktatási intézmény nappali tagozatára.

Az önkormányzat a 2014. évköltségvetésében 1 715 000 Ft-tal támogatja a nyertes pályázókat.

A „Salgótarján Jövőjéért” Közalapítvány Kuratóriuma évek óta rendszeresen támogatja a tehetséges, szociálisan hátrányos helyzetű felsőoktatásban részt vevő fiatalokat. Így történt ez a tavalyi évben is. A 2013/2014-es tanévre kiírt pályázatra 48 pályamunka érkezett be. Ebből 30 fő felelt meg a pályázati kiírásnak, s így ők a 2013/2014. tanévben havi 5000 Ft támogatásban részesülnek 10 hónapon keresztül. Az önkormányzat 1 500 000 Ft-ot biztosított a Közalapítvány részére az ösztöndíjak kifizetéséhez.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

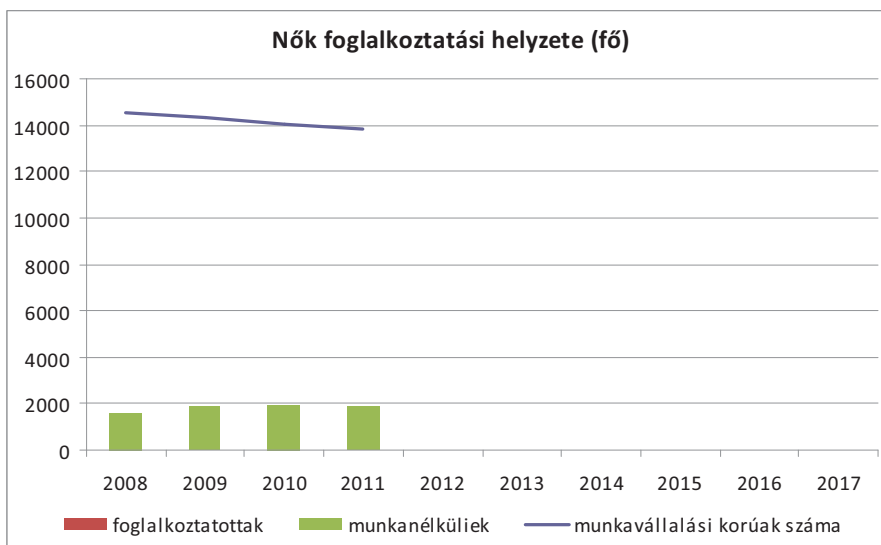
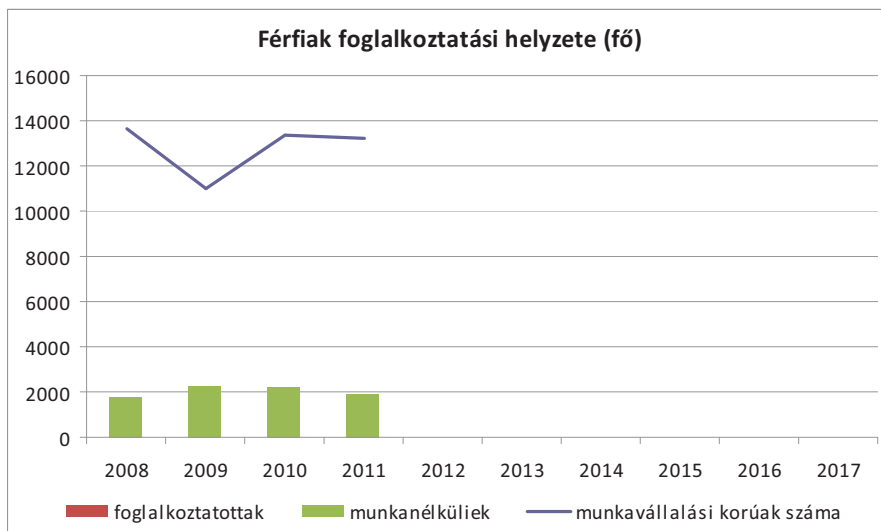
A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A köznevelési rendszer átalakításával az önkormányzat fenntartó státuszából működtető státuszba került.	2013. január 1. napjától a köznevelési rendszer átalakításából adódóan újra kell gondolni azokat a feladatokat, programokat, támogatási rendszert, amelyet az Önkormányzat, mint fenntartó biztosított.
A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek nyilvántartási rendszere kiépült, de nincs megoldva a HHH-s gyermekek teljes körű felmérése.	Megbízható adatszolgáltatási és monitoring rendszer felállítása a közoktatási intézmények bevonásával. Nyilatkozattétel ösztönzése.
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése
Demográfiai mutatók alapján növekvő gyerekszámhoz nehéz igazodni	Gyerekszámhoz igazodó intézményhálózat működtetése
Problémát jelent az egységes fogalomrendszer hiánya: a gyermekvédelem, az egészségügy, a „vesélyeztetett gyermek” fogalmat használja, amelynek a megítélése számos szubjektív elemet takar és mást alkalmaznak a köznevelési intézmények.	Rendszeres szakmai találkozók megszervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

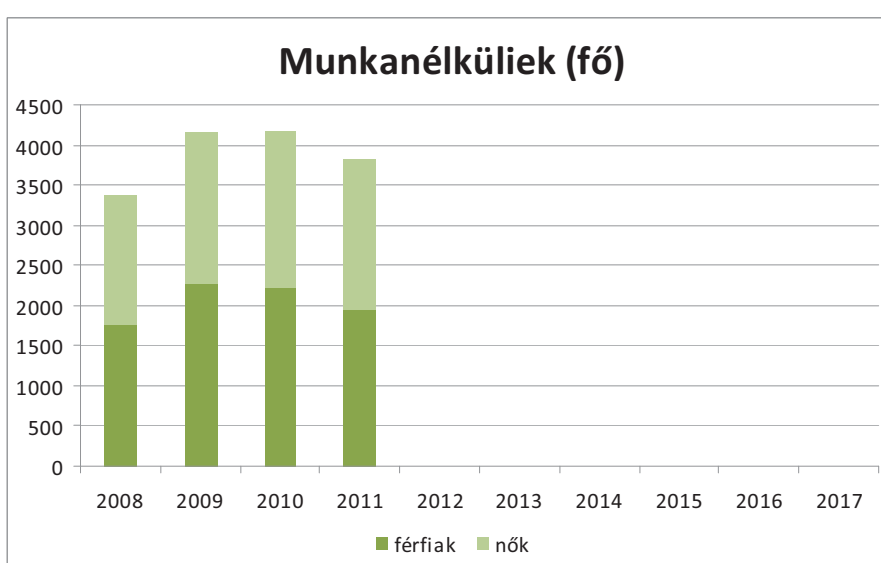
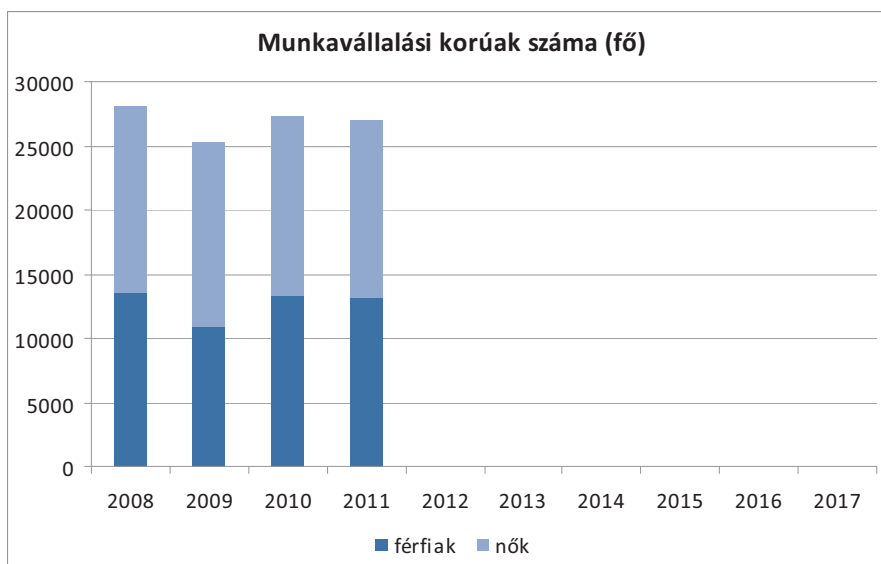
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők és férfiak foglalkoztatottságának mutatói hasonló képet mutatnak a városban. 2010-től csökken ugyan a munkanélküliség, de jelentősebb javulás inkább a férfiak foglalkoztatásában tapasztalható.

A 2011-es adatokból számított munkanélküliségi ráta rávilágít a Nógrád megyei megyeszékhely egyik legsúlyosabb problémájára, a kiemelkedően magas munkanélküliségre. A gazdaságilag aktív népesség egyötöde munkanélküli volt 2011. október 1-jén, ez magasabb a megyei átlagnál (19%) és jelentősen meghaladta az országos (13%) munkanélküliségi rátát.

A gazdaságilag aktív népesség nemek szerinti megoszlása Salgótarjánban - annak következtében, hogy egyre több nő került be a munkaerőpiacra - a 2001. évi 53, illetve 47%-os férfi-nő arányról a legutóbbi népszámlálás idejére 51 és 49 százalékra változott.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Országos adatok szerint a foglalkoztatást segítő és képzési programok elősegítik a munkavállalás esélyét.

Salgótarjánban a Munkaügyi Központ különböző tanfolyamokat indítani, melyek egyrészt nyelvi képzések, másrészt szakmatisztító képzések. A foglalkoztatást segítő képzéseken jellemző a nők részvétele, de elmondható, hogy túlnyomó többségében a férfiak vesznek rajtuk részt, a nők aránya 35-40% között mozog. A képzések sikeres elvégzését követően az elhelyezkedés a szakmától és a gyakorlati kiszervezéstől is függ, nagyobb eséllyel sikerül elhelyezkedniük, ha a képzés során szakmai gyakorlaton vesznek részt.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei, jellemzően a roma nők tekintetében

A roma nőket a roma férfakkal összehasonlítva egyértelműen megállapítható, hogy iskolai végzettségük alacsonyabb, ezért nagyobb hátrányt szenvednek a munkaerőpiacon, jövedelmük is alacsonyabb. A munkaerőpiacon való megjelenésüket, elhelyezkedésüket erősen befolyásolja a hagyománytisztelő gondolkodásmód, a tradíciók követése, a korai gyermekvállalás, esetlegesen a „főállású anya” szerep. Egészségi állapotuk rosszabb, kevésbé jutnak hozzá az egészségügyi és szociális ellátó rendszerekhez, így várható élettartamuk is rövidebb. Az esetek nagy részében nem kap elég hangsúlyt veszélyeztetettségük: családon belüli kiszolgáltatottságuk, esetenként még gyermekként történő férjhez adásuk, ahogy emberkereskedelem és prostitúció áldozatává válásuk sem.

A roma nőkkel szembeni nemi alapú diszkrimináció származású diszkriminációval is tetéződik. Bizonyos problématerületeken rendkívül jellemző a roma nők szinte kizárólagos jelenléte, ezért ezekben az esetekben koncentrált beavatkozásokra van szükség. Mivel a roma nők hátrányainak nagy része legfőképp az alacsony iskolai végzettségre vezethető vissza, így a Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia egyik fő prioritása a roma nők iskolai és munkaerő-piaci hátrányainak csökkentése.

A roma nők szinte minden téren: az iskolai végzettség, a munkaerő-piaci részvétel, illetve a jövedelem viszonylatában elmaradnak a roma és a nem roma férfiaktól valamint a nem roma nőktől egyaránt. Többnyire nem rendelkeznek végzettséggel, talán ha az általános iskolát befejezik.

Esetükben az iskolázottsági szakadék nem csak etnikai, hanem társadalmi nemi szerepekből adódó okokra is visszavezethető. A roma nőknél a magas iskolai lemorzsolódási mutatókért felelős tényezők: motivációvesztés, a hátrányos helyzetből adódó szocializációs különbségek, melyeket az iskola a gyakorlatban sokszor nem megfelelően kezel, a minőségi integrált oktatáshoz való hozzáférés hiánya stb.

A szocializmus időszakában a roma nők közül jóval kevesebben rendelkeztek munkahellyel, mint a roma férfiak. A rendszerváltás után viszont a roma nők is a roma férfiakhoz hasonló arányban veszítették el a munkahelyeiket, így jelenleg is jóval alacsonyabb körökben a foglalkoztatottak aránya, mint a férfiak között. A cigányvizsgálatok adataiból kiderül, hogy a fiatal roma nők döntő többsége számára elérhetetlen a munkaerő-piaci integráció, melynek legfőbb okai: a területi hátrányok okozta szegregáció (hátrányos helyzetű régiók roma telepei, melyben az infrastruktúra sem kielégítő, nincs megfelelő, illetve megfizethető közlekedés), a munkalehetőség hiánya, az alacsony iskolai végzettség, a korai gyermekvállalás. Azok, akik a családalapítás miatt lemondanak továbbtanulási szándékukról, akár egész életükre elvesztik annak az esélyét, hogy valaha stabil munkahelyük legyen. A családalapítás és a munkaerő-piaci esélyek konfliktusával fiatalabb korban (kevesebb tapasztalat birtokában) szembesülnek a romák. Másrészt családjuk és szomszédjaik tapasztalatai alapján különösen erősek lehetnek azok a megfontolások, amelyek következtében a roma fiatalok egy jó része esetleg jelentősen alulbecsli az iskolázottság munkaerő-piaci hozadékát. Ezért inkább nagyobb hangsúlyt fektethetnek a gyermekvállaláson keresztül történő státuszemelkedésre, ami persze tovább csökkenti az esélyét bármilyen jövőbeni integrációs folyamatnak.

Széles körben elfogadott megközelítés, hogy jelentős motivációs erőként működik az a körülmény, hogy a kilátástalan munkaerő-piaci helyzetben a korai gyermekvállalás „az egyetlen lehetőség a felnőtté válásra, a tisztelet kivívására, az önbecsülés megszerzésére. A roma nők egyharmada 15-16 évesen már anyává válik, és nagyjából kétharmaduk szül legkésőbb 20 éves koráig. A régiókat vizsgálva jól látható, hogy a kedvezőtlen munkaerő-piaci lehetőségeket nyújtó területeken átlagában is magas marad a termékenység (például a nagyon szegény keleti országrészben), míg a romák számára is valamivel jobb lehetőségeket felkínáló régiókban (mint például Közép - és Nyugat Dunántúl) a termékenység csökkenése hasonló a nem roma népességben megvalósuló trendekkel. Tehát a termékenységet a munkaerő-piaci esélyek jelentősen befolyásolják.

A roma nők egészségi állapota

A romák rossz életkörülményei, a célzott tájékoztatás hiánya, a minőségi egészségügyi ellátáshoz való korlátozott hozzáférés és a magasabb egészség-kockázatoknak való kitettség következtében a roma társadalom egészéhez hasonlóan a roma nők egészségi állapota is rosszabb az átlag populációhoz viszonyítva.

A hátrányos helyzetű csoportok - köztük a roma nők - számára a települési egyenlőtlenségek, szegregáció, alacsony jövedelem, alacsony iskolai végzettség, diszkriminatív ellátás, előítéletesség stb. okán lényegesen nehezebb a közfinanszírozott nőgyógyászati és egyéb egészségügyi ellátáshoz való jutás, ezért az intézményi és jogi szabályozás felülvizsgálata elengedhetetlen. Számukra anyagilag lényegesen nehezebben elérhetőek a fogamzásgátló gyógyszerek, és kevésbé befogadhatóak az egyéb szokásviláguktól idegen születésszabályozó módszerek. Ezért körükben jóval magasabb azok száma, akik a születésszabályozásnak a legveszélyesebb - az egészséget és a pszichét is rendkívül károsító eljárást - az abortuszt választják. A roma nők ötöde életében átesett már abortuszon, igen magas azon a nők aránya, akikkel ez a beavatkozás többször is megtörtént. (Nemzeti felzárkóztatási stratégia 2011-2020 – Helyzetelemzés)

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A munka és a gyermekvállalás összehangolása érdekében a családok számára nagy segítséget jelentenek a településen működtetett családi napközik.

1999 óta működik családi napközi, mely a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást, négy csoportban 7-7 ellátotti létszámmal.

A családi napközik 2013. július 1-je óta Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása fenntartásában vannak.

A városban működik ezen kívül két nonprofit kft. és egy egyházi fenntartásban működő családi napközi. Az önkormányzat ellátási szerződés keretében támogatást nyújt a salgótarjáni gyermekek ellátásához 7-7, illetve 14 férőhelyen.

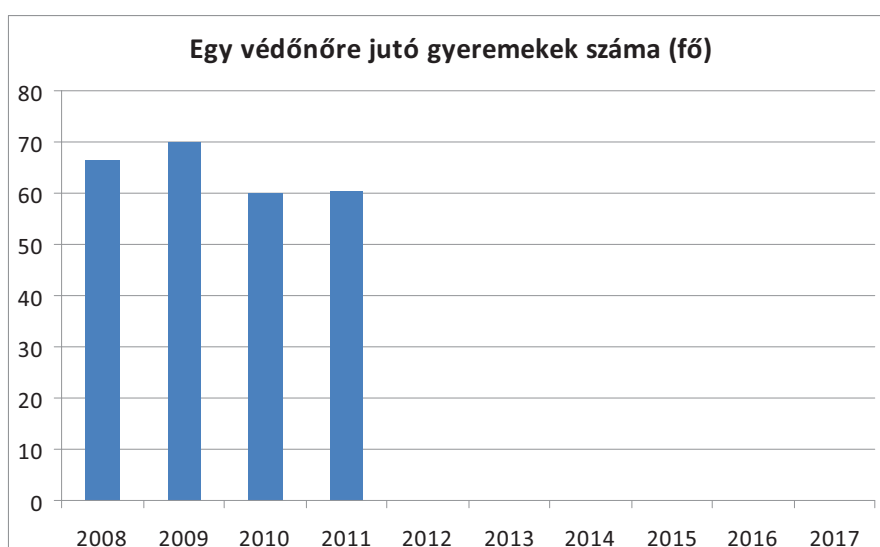
Pályázati forrásból 2014-ben megvalósul az új, 52 férőhelyes bölcsőde, amellyel további segítséget nyújt az Önkormányzat gyermek- és a munkavállalás összehangolásában.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A működő védőnői szolgálat célja - az alapellátás részeként - a családok egészségének megőrzése, egészségromlásuk megelőzése érdekében végzett egészségnevelés.

A védőnő a gondozási tevékenységet azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya illetve 0-6 éves korú gyermek él. A nővédelem területén a védőnő tanácsot ad a családtervezéssel kapcsolatban, segíti a nők anyaságra való felkészülését.

A gyermekágyas, szoptató anyákat a szülészeti intézetből történő távozást követően 24 órán belül meglátogatja, segítséget nyújt és tanácsot ad a szülést követő egészségi állapotra vonatkozóan a szoptatással, a gyermekgondozással valamint a családtervezéssel összefüggő kérdésekben. A 0-6 éves korú gyermekek esetében családlátogatás és tanácsadás során segíti a harmonikus szülőgyermek kapcsolat kialakulását, az egészséges életmód és az egészséges táplálkozás gyakorlásához szükséges ismeretek elsajátítását, a gyermeknevelést, a szocializációt.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

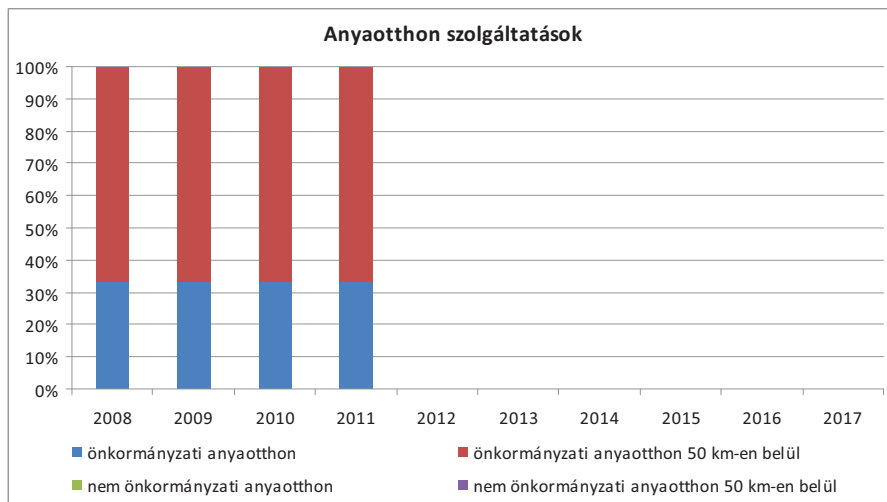
A Családok Átmeneti Otthona 16 fő befogadását teszi lehetővé. Az otthon ellátottjai a Salgótarján és Térsége területén életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis következtében otthontalanná vált szülők és gyermekeik részére, bántalmazott vagy várandós anyák részére, szülészetéről kikerülő anyák és gyermekeik részére valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét átmeneti időre, – az elhelyezést kiváltó okok megszűntéig - otthonszerű elhelyezés formájában, együttes lakhatást és ellátást biztosítson.

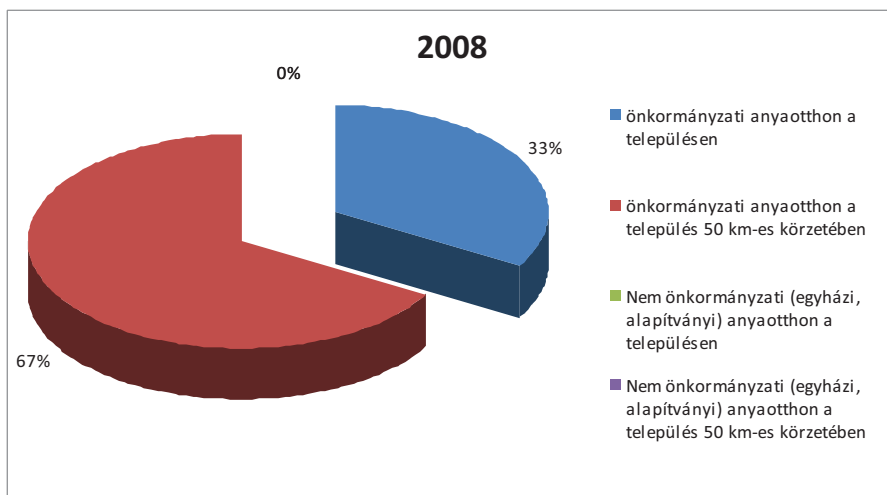
Célja:

Az átmeneti gondozás fontos célja és feladata, a meglévő hátrányok felismerése, feltárása, azok csökkentése, illetve megszüntetése. Mindez annak érdekében, hogy a gyermekek veszélyeztetettségét megelőzze, vagy a már kialakult veszélyeztetettséget megszüntesse, és ezzel is a családok megtartó erejét erősítse.

Feladatrendszere:

- ◆ Az otthonba kerülést követően a családokkal közös helyzetértékelés készül, a rendelkezésre álló erőforrások tisztázása (saját, rokonság által, társadalom és az otthon által) érdekében. Majd problémamegoldó stratégia és alternatívák kidolgozása készül az intézményből történő kikerülésre, a lakhatás hosszú távú megoldására
- ◆ Segítünk abban, hogy a gondozott gyermek testileg, értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, korának megfelelően fejlődjék.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nők bevonása a közéletbe	A nőket helyi szinten fokozottan érintő problémák beazonosítása. A problémákkal kapcsolatos fórumok, programok, tréningek szervezés
Nők foglalkoztatásának növelése	A helyben lévő foglalkoztatást segítő programok feltérképezése. Nők részvételének növelése a foglalkoztatást segítő átképzési programokban. Családbarát munkahelyi intézkedések bevezetése, népszerűsítése az önkormányzat intézményeiben.
A családon belüli erőszak előfordul, de nincs adat, sem kidolgozott módszer	Családon belüli erőszak előfordulásának feltérképezése. Jó gyakorlatok összegyűjtése, kezelési módszerek kidolgozása. Partnerek (egészségügy, oktatás) bevonása.
Nők bevonása a közéletbe	A nőket helyi szinten fokozottan érintő problémák beazonosítása. A problémákkal kapcsolatos fórumok, programok, tréningek szervezés
Nők foglalkoztatásának növelése	A helyben lévő foglalkoztatást segítő programok feltérképezése. Nők részvételének növelése a foglalkoztatást segítő átképzési programokban. Családbarát munkahelyi intézkedések bevezetése, népszerűsítése az önkormányzat intézményeiben.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az Európai Unió átlagéletkora jelenleg körülbelül 40 év, azonban 2060-ra 47 évre nő! Az EU 27-es tagállamokban az 55 évet betöltöttek és az 55 év felettiak népességi aránya az 1990-ben jegyzett 25 %-ról 2010-re 30 %-ra nőtt. Becslése szerint 2060-ra eléri a 40 %-ot. Ez a tendencia valamennyi EU országban számos problémát vet fel: a szociális rendszerek teljes átstrukturálására van szükség, a nyugdíjrendszer, az egészségügyi hálózat szintén strukturális váltás előtt áll. Fel kell készülni a XXI. század egyik legnagyobb társadalmi-gazdasági kihívására az időskorú állampolgárok mennyiségi és minőségi összetételének ugrásszerű növekedésére. Az Esélyegyenlőségi Program cél-feladatrendszere lehetőséget nyújt az időskorú lakossággal kapcsolatos szemlélet, gondolkodás, cselekvés paradigma váltására.

Salgótarján MJ Város statisztikai adatai szerint, a 60 év felettiak száma, 2008-ban 6932 fő, 2009-ben 7080 fő 2010. -ben 7168 fő. Salgótarján lakónépessége 2010-ben 37166 fő. A 60 éven felüliek részaránya: 26,5 %, melyből 61 % nő, 39 % férfi.

A 2010. december 31-i adatok szerint a 0-18 éves gyermekek száma: 6269 fő volt, a lakosság 16,8 %-a. Az időskorúak aránya ugyanebben az évben: 26,5 %. Az utóbbi arány fokozatosan növekszik.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama
- csökken vagy stagnál a születések száma

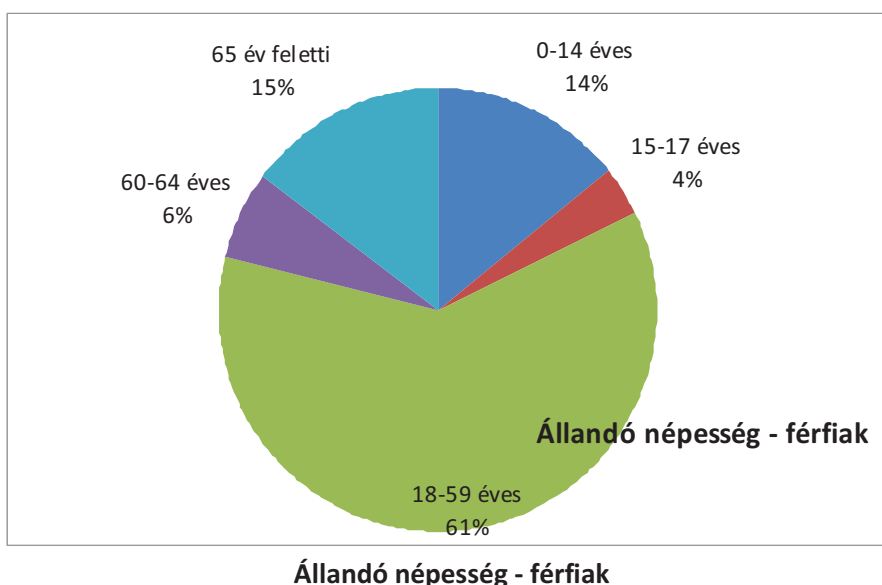
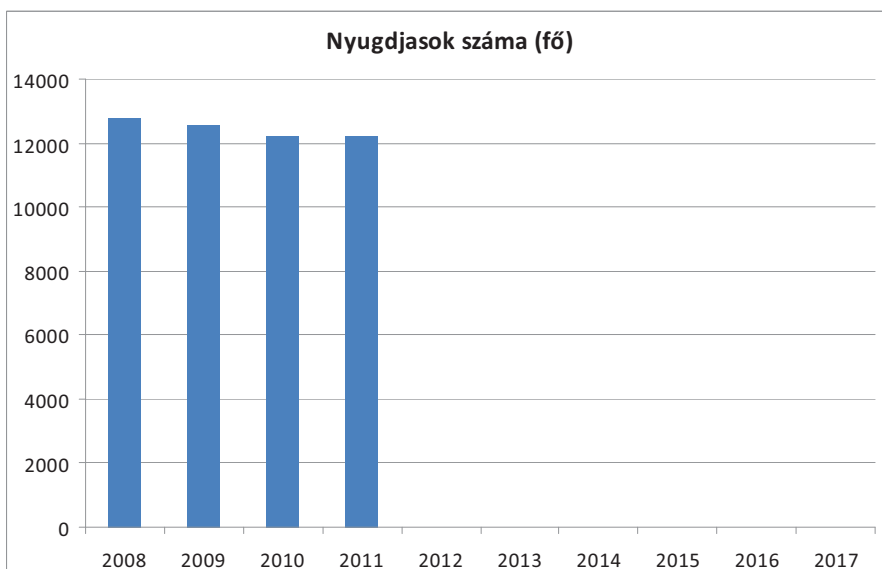
Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. Városunkban az egyedül élő idősök aránya igen magas.

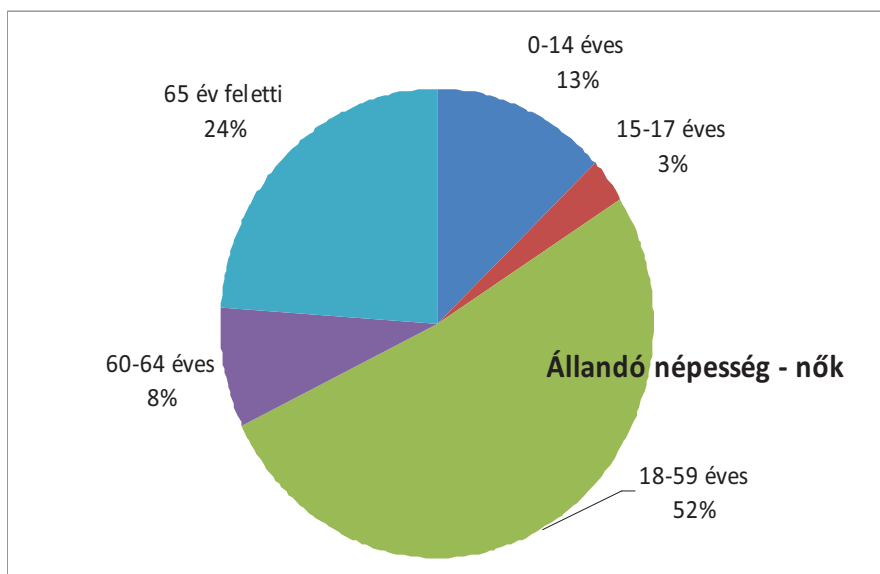
Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

Az elmúlt években az időskorúak esetében egy új folyamat indult el - igaz még csak kevés számban. Egyre többen igénylik a betegségeket megelőző szűrő vizsgálatokat, az aktív időskort jellemző szellemi, fizikai, mentális frissesség megőrzését, az életen át tartó tanulás fontosságát, a minőségi időskor megélését.

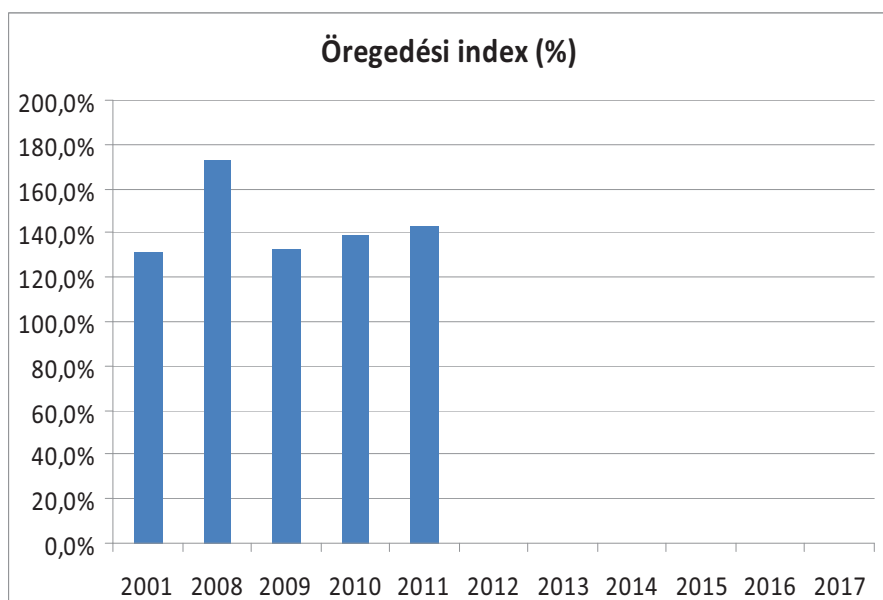
Ugyanakkor sajnálatos tényként kell megállapítani, hogy az időskorú népességben belül is növekszik a szegénység, a mélyszegénység, különösen az egyedül élő, kevés nyugdíjjal rendelkezők esetében. Különösen nagy gondot jelent a gyógyszerek beszerzése, a korábbi nagyobb lakásban való maradás esetén a rezsiköltség, de jelentkezik az ételmezés és a ruházat biztosítása terén is a forráshiány.

Az időskorúak körében nő a közép- és felsőfokú végzettségűek száma. Ez a minőségi növekedés új kihívásokat jelent a felszabaduló, szellemi tudás - elmélet + gyakorlat + tapasztalat - társadalmi-gazdasági levezetésének megtalálására, az egyén és közösség érdekében.

Állandó népesség - nők

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel is az egészségesek, az aktívak szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkezik, vagy családi vállalkozáson belül hasznosítja tudását.

A legutóbbi népszámlálási adatok tükrében Salgótarján gazdaságilag aktív népességének foglalkoztatottsága korcsoportonkénti megoszlásban a következő táblán látható.

3.1.5.1 A népesség korcsoport, gazdasági aktivitás és nemek szerint, 2011 – Salgótarján m.j.v.										
Gazdasági aktivitás	-14	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-74	75-	Összesen
Gazdaságilag aktív népesség										
aktív kereső	-	42	1 772	3 627	3 538	3 272	142	5	1	12 399
gyermekgondozási ellátás mellett dolgozó	-	-	7	26	8	-	-	-	-	41
nyugdíj járadék mellett dolgozó	-	-	1	18	80	189	275	48	18	664
Foglalkoztatott együtt	-	42	1 780	3 668	3 596	3 431	517	54	16	13 104
munkanélküli	-	31	709	935	812	727	80	1	-	3 275
Gazdaságilag aktív népesség együtt	-	73	2 489	4 603	4 408	4 158	577	55	16	16 379

- d) b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

- a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

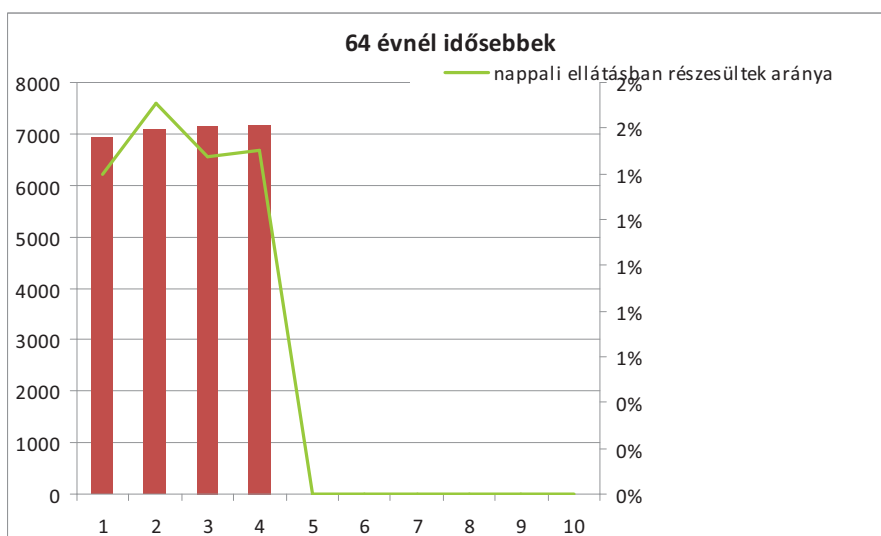
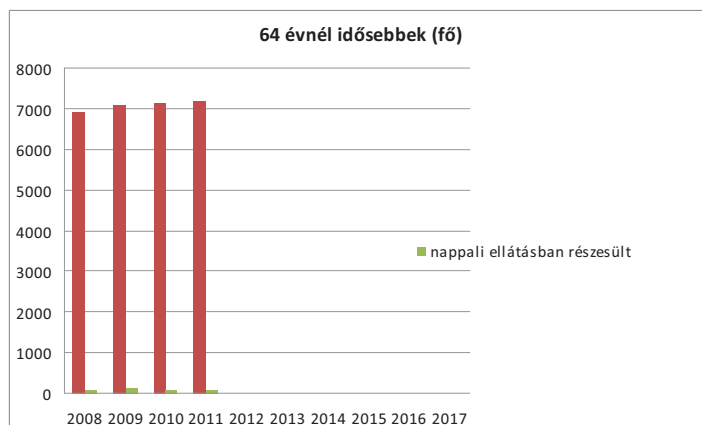
A helyi közszolgáltatások terén az idősökkel való foglalkozás magas színvonalú, teljes körű. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része Salgótarján minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. A városban a szolgáltatások köre rendkívül színes képet mutat. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának.

Időskorban a szervezet homeosztázisának egyensúlya gyakran egyidejűleg változik meg, többféle panasz megjelenésével és egyidejű kifejeződésével kell számolnunk. Az idősödéssel mindinkább megjelenik az úgynevezett "5i"

- immobilitás,
- inkontinencia,
- instabilitás,
- intellektuális hanyatlás,
- iatrogenia.

Az egészségügyi állapot indikátorai jelentős társadalmi különbséget mutatnak a képzettség, jövedelem, korábbi munkaerő-piaci pozíció összefüggésében. Az életkor előrehaladásával emelkedik a mindennapi életvitelükben korlátozott személyek, mások segítségétől függő ápolásra szoruló aránya. Az idősök jelentős hányadát fenyegeti az izoláció, kirekesztődés veszélye, mely a betegségkockázatok növekedésével jár. A 65 év feletti többsege kórházi aktív ápolást igényel.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően - lakásán, lakókörnyezetében biztosítja.

A házi gondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete:

- saját környezetében,
- életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosítható legyen.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, célja a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes 65 év feletti időskorú, vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek jelzése alapján, az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása.

Segítségével fenntarthatók a biztonságos életvitel feltételei, krízishelyzetben lehetőséget nyújt az ellátást igénybevevő személynél történő gyors megjelenésre és segítségnyújtásra.

Nappali szociális ellátás – Idősek Klubja

Az Idősek klubja a 18. életévét betöltött, egészségi állapota vagy idős kora miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaga ellátására részben képes személyek napközbeni gondozására, tartózkodására szolgál.

Az intézmény az elsődleges prevenció céljával segítséget nyújt a mentálisan sérült, krízisben lévő személyek részére is.

A nappali ellátást nyújtó intézmények célja, hogy a saját otthonukban élők részére biztosítson lehetőséget: a napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

Személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátáson belül:

Ápolást –gondozást nyújtó intézmény - idősek otthona

A szolgáltatás feladata, hogy az Intézmény alapdokumentumában (Alapító Okiratában) meghatározott Idősek Otthona ellátást biztosítsa a szolgáltatást igénybevevők részére.

Az intézmény feladata, hogy a szolgáltatást úgy nyújtsa az ellátottak részére, hogy az megfeleljen:

- az intézményi működést szakmailag is érintő szabályozásoknak, így:
- szakmai programnak,
- az alapító okiratnak,
- a szervezeti és működési szabályzatnak, valamint
- a házirendnek;
- a jogszabályokban meghatározott szakmai szempontoknak, az ott meghatározott feladat ellátási követelményeknek.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés az idősek számára a város közgyűjteményeiben, és a József Attila Művelődési és Konferencia Központban elérhető. Számos civil szervezet szervez a fenti intézményeiben a tagjai számára rendezvényeket, rendszeres látogatói a megyei könyvtár író-olvasó találkozóinak, kiállítások megnyitójának, „Világjáró” rendezvénysorozatának. Sokan tagjai a Múzeum Baráti Körnek.

a) idősek informatikai jártassága

Az idős korosztály egy része szívesen ismerkedik az informatikai eszközökkel, a távközlés vívmányaival. Sokan közülük részt vettek a „Kattints rá nagy!” , a könyvtárak idősek számára indított informatikai képzéseiben, s számosan a TÁMOP 2.1.2 pályázaton akkreditált informatikai vagy nyelvi képzésen vettek részt. Jelentős motiváció számukra, hogy a számítógép segítségével kapcsolatot tudnak tartani távol dolgozó, vagy lakó gyermekeikkel, unokáikkal, rokonaikkal.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időskorra való felkészülésnek még nem alakultak ki hagyományai. A nyugdíjba vonulás után megmaradó több szabad idő depresszív tünet-együttest generál. A megbirkózási stratégiák megismerésével, mind szélesebb ismeretterjesztő programok keretében kell segítséget adni az időskori problémák megoldására. Ennek formája a támogató kisebb közösségek létrehozása, mely egyben véd az elmagányosodástól, a fölöslegesség érzésétől is. Ebben nagyon nagy szerepet kapnak a különböző civil és karitatív szervezetek, illetve az időseket aktívabb életre készítő programok, melyek egyben alkalmasak a szemléletváltásra a nemzedéki kapcsolattartásban.

Szükség van az alábbi - a városban már nagyrészt működő - gyakorlatok fejlesztésére, erősítésére:

- rendszeres beszélgetések az időseket érintő témákról;
- fiatalokkal való találkozások, közösségi kapcsolatok kialakítása;
- olyan programokba való bevonás, amely a csoportkohéziót erősíti;
- színházi előadások látogatása, illetve kirándulások szervezése;
- klubfoglalkozások, társas programok, képzőművészeti körök szervezése;
- igény szerint mentálhigiénés gondozás, valamint lelki segélyszolgálat biztosítása.

Az idősebb korosztály egyrészt nagy szakmai tapasztalatokkal rendelkezik, másrészt sokan keresik az aktív elfoglaltság és szabadidő-eltöltés lehetőségeit, így az önkéntességben fontos szerepet játszhatnak. A kulturális intézmények és a nagyközönség számára elérhető épített örökség szakmai irányítással történő bemutatása és fenntartása (helyi értékek megőrzése, helytörténeti gyűjtemények létrehozása-gondozása, helytörténeti körök működtetése) vagy kulturális rendezvények megvalósítása potenciális lehetőségeket rejt az idősebb korosztályok bekapcsolására az önkéntesség jegyében. Önkéntes tevékenység keretében az idősek tudásuk és tapasztalataik révén nagy segítséget nyújthatnak a civil szervezetek működéséhez is

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élő idősek száma	Idősek segítése generációk közötti együttműködés keretében, idősek információs társadalomba történő bevonásának támogatása: pályázatainkkal támogatjuk az Idősek Internet hozzáféréseinek és használatának erősítését.
Áldozattá válás időskorban	Környezet, otthon védelmét szolgáló intézkedések bővítése
Generációk közötti kapcsolati nehézségek	Generációk közötti együttműködést elősegítő jó gyakorlatok, modellek gyűjtése, ezek nyomán a programok szervezése. Önkéntes programok szervezése idősotthonok és iskolák számára
Magas az egyedül élő idősek száma	Idősek segítése generációk közötti együttműködés keretében, idősek információs társadalomba történő bevonásának támogatása: pályázatainkkal támogatjuk az Idősek Internet hozzáféréseinek és használatának erősítését.
Generációk közötti kapcsolati nehézségek	Generációk közötti együttműködést elősegítő jó gyakorlatok, modellek gyűjtése, ezek nyomán a programok szervezése. Önkéntes programok szervezése idősotthonok és iskolák számára

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A 2011-es népszámlálás adataiból csak Nógrád megyére vonatkozó adatokat tudtunk kinyerni. Feltételezhetően a különböző fogyatékos-ság-típusok népességre vetített százalékos adatai hasonló arányt mutatnak.

A fogyatékos-ság típusa	Nógrád megye			
	Férfi	Nő	Összesen	
			Fő	Népesség %-ban
Mozgássérült	3098	3815	6913	3,42
Gyengénlátó, aliglátó	843	1399	2242	1,11
Vak	124	135	259	0,13
Nagyothalló	837	962	1799	0,89
Süket	156	137	293	0,14
Súlyos belszeri fogyatékos	646	754	1400	0,69
Mentálisan sérül (pszichés sérült)	673	746	1419	0,7
Értelmi fogyatékos	731	481	1212	0,6
Beszédhibás	248	183	431	0,21
Beszéd-fogyatékos	226	102	328	0,16
Autista	76	23	99	0,05
Süketvak (látás- és hallássérült)	35	60	95	0,05
Egyéb	24	19	43	0,02
Ismeretlen	29	25	54	0,03
Fogyatékos-sággal élők	6029	6915	12944	6,39

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan pontos, értékelhető statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre, melynek alapján átfogó képet kaphatnánk a fogyatékkal élők szociális, egészségügyi, lakhatási és foglalkoztatási helyzetéről.

A megváltozott munkaképességű emberek munkába segítése fontos, kiemelt feladat az önkormányzatnál.. Hivatalunk egyre több esetben szembesül a fogyatékos emberek elhelyezkedési és megélhetési nehézségével. Tapasztalataink szerint nagyon sok munkáltató fél a fogyatékos munkatársak foglalkoztatásával járó nehézségektől. Úgy éreztük, hogy a városunkban működő intézményeink is hasonló helyzetben vannak. Azt gondoljuk, hogy a fogyatékos emberek foglalkoztatásával járó nehézségek ellensúlyozásaképp nagyon fontos, hogy a munkáltatók megismerjék azokat az előnyöket is, melyeket a megváltozott munkaképességű munkatársak biztosítanak.

Megváltozott munkaképességű személyek közé tartoznak azok a fogyatékos és egészségkárosodott személyek, akiknek a) az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű; b) akik legalább 40 százalékos egészségkárosodással rendelkeznek; c) akiknek munkaképesség csökkenése legalább 50 százalék az erről szóló szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás időbeli hatálya alatt; vagy akik fogyatékos-sági támogatásban, vagy vakok személyi járadékában részesülnek.

Egészségkárosodott az a személy, akinek betegsége (egészségkárosodása) egészségügyi eszközökkel gyógyítható, szinten tartható, javítható. Rövidebb-hosszabb ideig, vagy akár életen át tartó állapot, amely egészségügyi beavatkozást igényel. Ebbe a kategóriába tartozik minden olyan betegség, amely nem fogyatékos.

Fogyatékos személy: az 1998. évi XXVI. Törvény 4.§. szerint az a személy, aki érzékszervi- így különösen látás, hallás, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során

Magyarországon a fogyatékos emberek alig 16 százaléka áll alkalmazásban. Városunk is egyre több esetben szembesült ezeknek az embereknek az elhelyezkedési és megélhetési nehézségével.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Úgy érzékeljük, hogy az intézmények közül sok munkáltató fél a fogyatékos munkatársak foglalkoztatásával járó nehézségektől. Felismerve, hogy a fogyatékos emberek foglalkoztatásával járó nehézségek ellensúlyozásaképp nagyon fontos megismertetni a munkáltatókkal azokat az előnyöket is, melyekben a megváltozott munkaképességű munkatársak személyén keresztül részesülhetnek..

Fontosnak tartjuk a továbbiakban is erősíteni a munkáltatók pozitív hozzáállását, és arra ösztönözni őket, hogy a jelenlegi, minden szempontból nehéz gazdasági környezetben is nyitottak legyenek a társadalmi felelősségvállalásra, a sokszínű, változatos foglalkoztatásra. Ennek - illetve a törvényi előírásoknak való megfelelés - érdekében szeretnénk további érzékenyítő tréningeket szervezni.

Konkrét további lépések:

- A megváltozott munkaképességű jelentkezők folyamatos figyelemmel kísérése, az adatok rendezése a szükséges kritériumok alapján (fogyatékos típusa, foka, végzettség, eddig betöltött munkakörök, keresett, betöltendő munka). Az intézményeknél felmérni az esetleges (szerintük szóba jövő és az összes kínálkozó) munkalehetőségeket.
- A nagyobb eredmény elérése érdekében a fogyatékos típusok megoszlását figyelembe véve újabb tájékoztató beszélgetések, érzékenyítő tréningek szervezése, melyek segítségével a munkaadók megbizonyosodnak a fogyatékos embertársaink munkavégző képességéről és munkahelyi beilleszkedésük lehetőségeiről. (Az ehhez szükséges forrás megkeresése.)

A fogyatékos emberek mentális és egészségi állapotának javítása érdekében a civil szervezetek működését és rehabilitációs célú programját támogatja az önkormányzat.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Támogató Szolgálat

A Támogató Szolgálat *célja*, hogy a mozgás-, hallás-, értelmi- és látássérült, valamint más okból akadályozott fogyatékos személyek lakókörnyezetükben történő ellátása, elsődlegesen a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása.

Feladatai:

- Információnyújtás a szociális ellátásokról és azok elérhetőségéről, a fogyatékos személyeket megillető jogokról, érdekképviseleti szervekről, egyesületekről, alapítványokról – a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása.
- Az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának biztosítása szállító szolgálat működtetésével.
- Szükség esetén eljárás hivatali ügyekben, nyomtatványok beszerzésében, kitöltésében, eljuttatásában, egyéb ügyek intézésében.
- Személyi segítségnyújtás, a fejlesztő tevékenységekhez való hozzájutás biztosítása.
- Hivatalos helyekre, egészségügyi intézményekbe való eljutás megszervezése.

- Munkaerő-piaci szolgáltatások elérésében való közreműködés.
- Mentális tanácsadás, előadások létrehozása, szülőklub, önszolgálati csoport megszervezése.
- Jelnyelvi tolmács elérhetőségének elősegítése.
- Gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás segítése.
- A társadalmi integráció elősegítése.

Fogyatékos személyek nappali ellátása, Felsősziget Napközi Otthon

A fogyatékosok nappali ellátását igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő, napi életritmust biztosító szolgáltatás nyújtása, személyre szóló gondozás, fejlesztés biztosítása. A szolgáltatás feladata, hogy az Intézmény *alapító okiratában* meghatározott nappali ellátást biztosítsa a kliensek részére.

Az Intézmény feladata, hogy a szolgáltatást úgy nyújtsa az ellátottak részére, hogy az megfeleljen:

- az intézményi működést szakmailag is érintő szabályozásoknak, így:
- jelen szakmai programnak,
- az alapító okiratnak
- a szervezeti és működési szabályzatnak, valamint
- a házirendnek;
- a jogszabályokban meghatározott szakmai szempontoknak, az ott meghatározott feladat-ellátási követelményeknek.

A fogyatékkal élők nappali intézményének feladatai:

- Az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatás nyújtása
- A helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak.
- Hat-nyolc fős csoportok kialakítása, a csoportok kialakításánál figyelembe kell venni az ellátást igénybe vevők életkorát és fejlettségi szintjét.
- Egyéni fejlesztő programokra épülő foglalkozás szervezése

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	570	28
2009	535	29
2010	491	30
2011	1505	34

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	13	0	0
2009	13	0	0
2010	12	0	0
2011	12	0	0

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége
SMJV Önkormányzata tulajdonában lévő középületek akadálymentesítettsége:

- Polgármesteri Hivatal: Fizikai akadálymentesítettség
- Gagarin Általános Iskola SKÁID (Salgótarján, József A. út 2.): Komplex akadálymentesítettség
- Arany J. Általános Iskola SKÁID (Salgótarján, Budapesti út 66.): Fizikai akadálymentesítettség
- „Közösségi Tér” (Salgótarján, Déryné út 1.): Komplex akadálymentesítettség
- Városi Sportcsarnok (Salgótarján Kassai sor 54.): Komplex akadálymentesítettség
- Salgótarjáni Közművelődési Nonprofit Kft. épülete (Salgótarján, Fő tér 5.): Komplex akadálymentesítettség
- Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Szakközépiskola (Salgótarján, Acélgyári út 3.): Komplex akadálymentesítettség
- Kodály Zoltán Tagiskola SKÁID (Salgótarján, Mártírok útja 3.): Komplex akadálymentesítettség
- Orvosi rendelő (Salgótarján, Május 1 út 67.): Komplex akadálymentesítettség
- Női átmeneti szálló /épülő/ (Salgótarján, Hősök út 35.): Komplex akadálymentesítettség
- Éjjeli menedékhely (Salgótarján, Hősök út 35.): Komplex akadálymentesítettség
- Besztercei Általános Iskola SKÁID (Salgótarján, Beszterce tér 4.): Fizikai akadálymentesítettség
- Autóbuszpályaudvar (Salgótarján, Bartók B. út 6.): Komplex akadálymentesítettség
- Nyitnikék Tagóvoda /épülő/ (Salgótarján, Budapesti út 66.): Komplex akadálymentesítettség

- Orvosi rendelő (Salgótarján, Május 1 út 67.): Komplex akadálymentesítettség
- Városi Sportcsarnok (Salgótarján Kassai sor 54.): Komplex akadálymentesítettség
- Autóbuszpályaudvar (Salgótarján, Bartók B. út 6.): Komplex akadálymentesítettség

- Polgármesteri Hivatal: Fizikai akadálymentesítettség

- Förster tér Salgótarján 3881/3. hrsz.: Fizikai akadálymentesítettség
- Rákóczi és Bem úti útkereszteződés: Fizikai akadálymentesítettség
- Rákóczi-Pécskő úti csomópont: Fizikai akadálymentesítettség
- Rákóczi-Arany úti csomópont: Fizikai akadálymentesítettség
- Bem-Bajcsy Zs. út: Fizikai akadálymentesítettség
- Akadálymentesített parkoló: Pécskő úti, Erzsébet téri, Kassai sori, Alkotmány úti parkolók

- Női átmeneti szálló /épülő/ (Salgótarján, Hősök út 35.): Komplex akadálymentesítettség
- Éjjeli menedékhely (Salgótarján, Hősök út 35.): Komplex akadálymentesítettség

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az Európai Unió támogatással megvalósuló felújítások, fejlesztések keretében folyamatosan növekszik az olyan épületek, közterületek száma, ahol az akadálymentesség megvalósul. A Polgármesteri Hivatal és a Kormányablak kerekesszékekkel is megközelíthető, amely jelentősen megkönnyíti a hivatalos ügyek intézését. A Salgótarjáni Közművelődési Nonprofit Kft. székhelyén beépített lift segíti a kultúrához való hozzáférést a fogyatékkal élők számára. A sportlétesítmények, és a Tarjáni Gyermektábor megközelítése akadálymentes. A Városi Tanuszodában lehetőség van a fogyatékkal élők vízbe engedése, kiemelése.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékkal élők kedvezőtlen munkaerő piaci helyzete a városban nagyon erősen érzékelhető	Akadálymentesítés vizsgálata-fejlesztése a közlekedésben, munkalehetőségek feltérképezése, nyílt munkaerő piaci, foglalkoztatáspolitikai eszközök felserítése, alkalmazási feltételeinek megteremtése.
Támogatott foglalkoztatás, védett munkahelyek hiánya a városban	Védett munkahelyek feltérképezése a vonzáskörzetben. Támogatott foglalkoztatást elősegítő programot működtető civil szervezetek felkeresése, együttműködés
Fogyatékkal élők elszigetelődése	Csoport behatárolása, felkutatása, civilek, intézmények bevonása
A fogyatékkal élőkre pontos, értékelhető statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre, melynek alapján átfogó képet kaphatnánk a fogyatékkal élők szociális, egészségügyi, lakhatási és foglalkoztatási helyzetéről.	Adatok gyűjtése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Salgótarjánban az önkéntesen szerveződő, bejegyzett civil szervezetek száma több mint 300-ra tehető. Ezek a szervezetek olyan személyeket integrálnak, akiknek tudása, tapasztalata, elkötelezettsége megkérdőjelezhetetlen, akik szakértelmüket, kapcsolataikat kínálják fel közérdekű feladatok elvállalása érdekében. A bejegyzett szervezeteken túl a városban közel 30-ra tehető azoknak az informálisan működő csoportoknak a száma amelyek meghatározó szerepet töltenek be a közösségi életben, jogi státusuk viszont majdnem lehetetlenné teszi pályázati forráshoz jutásukat.

A civil szervezetek működésének segítését, az információs és tanácsadási szolgáltatásokat, a civil szakmai ismeretterjesztést korábban a Nógrád Megyei Civil Szolgáltató Központ végezte. A központ szerepkörét 2012. július 1-jétől a Civil Közösségek Házában működő Nógrád Megyei Civil Információs Centrum vette át.

A civil információs centrum az alábbi feladatokat látja el:

- igény esetén közreműködik a civil szervezetek törvény szerinti adminisztratív (elektronikus úton teljesítendő) kötelezettségeik teljesítésében,
- elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését,
- részt vesz a civil szervezetek és az üzleti szféra kapcsolatainak és együttműködési lehetőségeinek fejlesztésében,
- folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszert működtet jogi, közhasznúsági területen; pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben; pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan; számítógép-kezelés területén,
- folyamatos információs szolgáltatást biztosít a civil törvény szerinti intézkedések végrehajtásának megvalósulásáról,
- az e célra létrehozott számítógépes rendszeren keresztül adatot szolgáltat a Civil Információs Portál számára a feladataival kapcsolatos adatok és információk terjesztése érdekében.

A Civil Információs Centrum a kötelező feladatokon túl infrastruktúra biztosításával is segíti a civil szervezetek működését.

A Salgótarjáni Megyei Jogú Város Önkormányzatának tulajdonában lévő Civil Közösségek Háza klubhelyisége térítésmentesen áll rendelkezésre a civil szervezetek összejöveteleihez, rendezvényeihez.

A Civil Közösségek Házában működik a Salgótarjáni Civilekért Közhasznú Alapítvány is, amely koordinálja a Ház napi munkarendjét. Az alapítványt 2009-ben magánszemélyek és szervezetek hozták létre. A salgótarjáni civil szervezetek szakmai működését, programjaik megvalósítását segíti anyagi lehetőségeinek függvényében, valamint támogatja a Salgótarjáni Civil Kerekasztal működését. Működési területei: érdekérvényesítés, az egészség megőrzése, szociális tevékenység, nevelés és oktatás, ismeretterjesztés, környezetvédelem, közbiztonság, kulturális tevékenység, a sport segítése, az ifjúságvédelem és nyugdíjas korosztály értékeinek megőrzése, az esélyhátrányok csökkentése Forrásai: támogatások, adományok és pályázatokon nyert pénzeszközök.

Városunkban 1995-től működik a Civil Fórum. E fórumon minden civil szervezet részvétele és véleménynyilvánítása biztosított, ahol az önkormányzat vezetése és a civil szervezetek képviselői találkoznak egymással. 2003-ban megalakult a Városi Civil Kerekasztal, (45 alapító szervezet) amely 6 szakmai alapon szerveződő tagozatot hozott létre. 2008-ban újjá alakult ez az ügyvivő testület, Salgótarjáni Civil Kerekasztal néven 107 civil szervezet döntése alapján. Hat szekcióban folyik a munka. A kerekasztal

érdek-képviselési, kapcsolatteremtési, kapcsolatépítési, információk áramoltatásának feladatait vállalta fel. Delegáltjai tanácskozási joggal vesznek részt a bizottsági üléseken.

2000 óta évente rendezik meg a Civil Kavalkád rendezvénysorozatot, amely a város civil szervezetei számára bemutatkozási, kapcsolatépítési lehetőséget kínál. Ekkor kerül sor a Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata által alapított „Salgótarján Civil Társadalmáért” díj átadására. A programon átlagosan 100 szervezet képviselteti magát. Az utóbbi években az egyes városrészek kiemelt hangsúlyt kaptak a rendezésben. Fontosnak tartották a civil szervezetek, hogy egymás értékeit megismerjék, erősítsék a partnerséget, véleményt cseréljenek a civil munkáról.

A Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata kötelező és önként vállalt feladatainak ellátásában számít a civil szervezetek közreműködésére. Az önkormányzat nem kíván egyedüli és kizárólagos szereplője lenni azon szolgáltatások üzemeltetésének, amelyekkel a város lakosságának jólétét, művelődését, oktatását segíti elő. Az ezekhez kötődő programok, tevékenységek ellátását kész az arra alkalmas és ilyen szándékkal fellépő, megfelelő feltételrendszerrel rendelkező civil szervezetekkel megosztani, közösen végrehajtani.

Az újonnan kialakítandó intézmények és szolgáltatások, különösen a kötelező feladatként létrehozandók esetében az önkormányzat vállalja, hogy minden esetben részletesen megvizsgálja a civil együttműködés lehetőségét és feltételrendszerét. Ennek keretében felméri, hogy az adott szolgáltatás ellátása a jogszabályi feltételeknek és a szakmai elvárásoknak megfelelően ellátható-e civil szervezetek által is. Amennyiben a feltételeknek megfelelően és az önkormányzati intézményrendszerben való működtetéshez képest költséghatékonyabb megoldást kínál a civil szervezeti keret, úgy minden akadályt el kell hárítani a szerződéses együttműködés kialakítása előtt.

Az önkormányzat a civil szervezetek és együttműködő partnerei között sem tesz különbséget ideológiai, világnézeti, nemzetiségi vagy felekezeti alapon.

Az együttműködés alapfeltétele az esélyegyenlőség, az információhoz való hozzáférés lehetőségeinek megteremtése. Az információs hálózat fejlesztése érdekében az önkormányzat támogatja a szervezetek együttműködését abban, hogy a városi civil szervezetek adatbázisának frissítése folyamatos legyen. Az infrastruktúra felmérése feltétele az információs hálózat kiépítésének a hálózatfejlesztés tervezésének.

Az önkormányzat, a Civil Információs Centrum és a Salgótarjáni Civilekért Közhasznú Alapítvány együttműködésével elérhetők:

- a helyi pályázatokkal kapcsolatos információk,
- a lakosságot és a helyi közösségek tagjait érintő koncepciók, fejlesztési tervek, programok és jogszabálytervezetek.

Az önkormányzat a kétirányú, nyitott kommunikáció kiépítésében érdekelt. Minden, a salgótarjáni lakosság érdekeinek érvényesítéséért aktívan cselekvő szervezet és közösség számára a folyamatos párbeszéd lehetőségét kínálja. Ahogyan az együttműködésben sem, úgy a kommunikációban sincsenek kivételezett helyzetűek: egyedül a szervezetek aktivitásán múlik a párbeszéd intenzitása és mélysége.

Fórumai:

Salgótarjáni Civil Fórum

A Salgótarjáni Civil Kerekasztal választott bizottsága évente egy alkalommal civil fórumot hív össze, melynek témái között a civil szervezetek és az önkormányzat együttműködésének tapasztalatai és jövőbeni tervei szerepelnek.

Az önkormányzat saját – a civil szférát érintő – döntései meghozatalát megelőző időszakban konzultációt kezdeményez az illetékes civil képviselőkkel, illetve civil szervezetek képviselőivel.

A Salgótarjáni Civil Fórum a bejelentkezésükkel együttműködési szándékukat kinyilvánító salgótarjáni civil szervezetek autonóm tanácskozó összejövetele. A fórum a civil szervezetek kapcsolatainak fejlesztését, a közös érdekérvényesítés lehetőségeinek elősegítését, a civil társadalom erőinek összefogását, működésük hatékonyságának javítását szolgálja.

Feladatai:

- Működési Szabályzatának elfogadása
- a Salgótarjáni Civil Kerekasztal megválasztása,
- a szekciók megalakítása.

A fórumot évente a Salgótarjáni Civil Kerekasztal választott bizottsága és a salgótarjáni Civil Információs Centrum rendezi meg.

Salgótarjáni Civil Kerekasztal

A Salgótarjáni Civil Kerekasztal a Civil Fórum által megválasztott képviselők rendszeresen ülésező tanácskozó testülete. A két civil fórum közti időszakban munkaterv alapján foglalkozik az időszerű, civil szektort érintő kérdésekkel, az együttműködési lehetőségekkel, a partnerséget alakító kérdésekkel. A szekciók együttműködési szándéka szerint keresi az Nemzeti Együttműködési Alap és az Európai Unió alapjai által teremtett közös pályázati lehetőségeket. Segíti a helyi, megyei, regionális és országos, valamint szakmai civil kezdeményezéseket.

Működési rendje szerint munkatervet készít és a munkaterv alapján évente legalább hat ülést tart. A Salgótarjáni Civil Kerekasztal ülései nyilvánosak.

Tanácskozási joggal meghívott az illetékes városi alpolgármester, a városi civil referens, a Civil Információs Centrum képviselője, a Salgótarjáni Civilekért Közhasznú Alapítvány kuratóriumának elnöke, valamint a napirend tárgyalásában illetékes külső szakértők, előadók, képviselők.

Salgótarjáni Civilekért Közhasznú Alapítvány

Az Alapítvány elsődleges célja a salgótarjáni civil érdekérvényesítési rendszer (Civil Fórum), és választott tanácsadó- és döntéshozó testületének (a Salgótarjáni Civil Kerekasztal) működésének támogatása, továbbá, hogy a salgótarjánihoz hasonló civil érdekérvényesítési rendszerek jöjjenek létre Nógrád megye településein és támogassa ezek együttműködését.

Az Alapítvány célja továbbá a Civil Fórum, illetve a Salgótarjáni Civil Kerekasztal jelenlegi és jövőbeni szakmai szekcióinak, működésének, illetve az általuk kezdeményezett projektek megvalósításának támogatása, a tagok képzésének, a tagok közötti kommunikációnak az elősegítése.

Az Alapítvány céljai elérésénél különösen az alábbi konkrét tevékenységek gyakorlati megvalósításában érdekelt:

- a Salgótarjáni Civil Fórum előkészítésének, lebonyolításának támogatása,
- a választott tanácsadó- és döntéshozó testület, a Salgótarjáni Civil Kerekasztal működtetésének segítése (a szükséges tárgyi-, technikai- és személyi feltételek kialakítása, működtetése),
- a Kerekasztal szakmai szekcióinak működtetésének segítése (a szükséges tárgyi-, technikai- és személyi feltételek kialakítása, működtetése),

Az önkormányzat és a civil szervezetek közötti kölcsönös kommunikáció formái az alábbiak:

- a civil kapcsolatokért felelős alpolgármester és a civil szervezetek, közösségek párbeszéde,
- az önkormányzati tisztségviselők és a civil szervezetek, közösségek közötti párbeszéd,
- az önkormányzat hivatalának a területért felelős munkatársa és a civil szervezetek, közösségek közötti párbeszéd,
- a civil szervezetek vagy az önkormányzat által kezdeményezett nyilvános fórumok,
- valamint a önkormányzat által életre hívott civil konzultációs fórum.

A civil szervezetek és közösségek támogatása

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata szerepet vállal a civil szervezetek támogatásában. Elsősorban a városi civil szervezetek számára nyújtja mindazon támogatásokat, amelyekkel saját működésüket, illetve a város lakossága számára nyújtott szolgáltatásaikat fenntarthatják. A nem városi

szervezetek számára abban az esetben lehet támogatást nyújtani, ha a felkínált programjuk, szolgáltatásuk hiánypótló Salgótarján városában.

Annak érdekében, hogy az önkormányzat a rendelkezésére álló erőforrásokat a lehető leghatékonyabban fordítsa a civil szervezetek és közösségek támogatására, többféle támogatási formát alkalmaz.

- Az önkormányzat költségvetésében minden évben elkülöníti a civil szervezetek közvetlen pénzügyi támogatását szolgáló költségvetési előirányzatot (civil alap). Az önkormányzat lehetőségei szerint évről évre növeli a költségvetési előirányzatot, legalább az előző évi inflációval megegyező arányban.

A költségvetési támogatás pályázati eljárás keretében történő finanszírozás lehet: működési támogatás, programok támogatása, eseti támogatás és önerő hozzájárulás. A költségvetési előirányzat, amely jelenleg működési és programtámogatást nyújt, bővítése esetén alkalmas lehet civilek szervezetek számára pályázati önrész biztosítására. Az önrész kardinális kérdés a civil szervezetek számára, hiszen a legtöbb pályázati kiírás már elvárja ennek meglétét, azonban csak igen kevesen rendelkeznek vele. Civil szervezetek költségvetési támogatásáról szóló rendelkezéseket a koncepció melléklete tartalmazza.

-A civil szféra speciális jogi és adózási feltételek mellett működik, széleskörű pályázati lehetőségekkel rendelkezik. Ezen ismeretek speciális tudást igényelnek, amelynek továbbadására Civil Információs Centrum nyújt lehetőséget.

Az önkormányzat folyamatosan gondoskodik a „civil irodai” jellegű szolgáltatások biztosításáról. Az igénybe vehető szolgáltatások a következők: információ és tanácsadás, irodai infrastruktúra igénybevétele, módszertani segítségnyújtás. A szolgáltatások magas színvonalon történő biztosítása érdekében Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata együttműködik a Civil Információs Centrummal, s költségvetéséből hozzájárul annak működési költségeihez. A szolgáltatások igénybevételére a salgótarjáni civil szervezetek és közösségek jogosultak.. Az önkormányzat bővítette a civil szervezetek számára nyújtott szolgáltatásokat a Salgótarjáni Civil Közösségek Házának létrehozásával.

-Az önkormányzati hivatalon belül a civil referens és a szakirodák munkatársai konkrét ügyekben nyújtanak segítséget a civil szervezeteknek.

-Az önkormányzat a civil szervezetek és közösségek támogatásába bevonja mindazon tárgyi eszközeit, amelyek a polgármesteri hivatalban, illetve az önkormányzati intézményekben nélkülözhetővé váltak. Ezeket az eszközöket az önkormányzat pályázat útján ingyenes használatba adja, vagy odaajándékozza. A civil szervezetek működéséhez, kapcsolatrendszerük bővítéséhez, elhelyezésükhöz közösségi teret biztosít az önkormányzat a

– Civil Információs Centrumban,

– az önkormányzati intézményeken keresztül (pl. Salgótarjáni Közművelődési Nonprofit Kft.)

– a Civil Közösségek Házában.

Az önkormányzat a civil szervezetektől eredő kezdeményezés esetén segíti a civil szektor legitim képviseletének létrehozását, több együttműködési megállapodás megkötésére került sor az önkormányzat és a civil szektor között. Ez a tendencia várhatóan folytatódik az elkövetkezendő időben is.

Számos civil szervezet járult hozzá eddig is Salgótarján sikereihez, fejlődéséhez.

A civil koncepciónak is köszönhetően a jövőben még nagyobb számban vehetnek részt a város- és közösségépítésben a helyi civil szervezetek. Fontos, hogy az eredményesen működő szervezetek visszajelzést kapjanak a közösségtől, illetve a nyilvánosság is megismerje a nélkülözhetetlennek tekinthető tevékenységüket.

Az önkormányzat a civil szervezetek tevékenységének önkormányzati elismerését kifejező díjat alapított „Salgótarján Civil Társadalmáért” elnevezéssel. A díjat évente egy helyi civil szervezetnek ítéli oda, s az elismerés átadására a Salgótarjáni Civil Kavalkád keretein belül kerül sor.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának érdeke az, hogy minél több erős, jól működő civil szervezet legyen Salgótarjánban. Civil szervezetek nélkül nem lehet helyi demokráciáról beszélni.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata elismeri a civil szervezetek fontos szerepét az esélyteremtés területén, ezért a kiemelt problémák kezelése érdekében együttműködési megállapodást kötött azokkal a szervezetekkel, amelyek hathatós segítséget nyújtanak az esélyegyenlőség szempontjából érzékeny csoportoknak: a fokozottan rászoruló, mélyszegénységben élőknek, a nagycsaládoknak és az időseknek.

A civil szervezetek a civil szervezetek támogatási rendjét tartalmazó rendeletben rögzített célok és feladatok megvalósításához, illetve az ehhez szükséges fejlesztések elvégzéséhez minden évben pályázat keretében nyernek támogatást.

Fontos feladat a társadalom peremére szorult, különböző hátrányokkal küzdő embertársaink segítése. E hátrányok leküzdését hivatott programok valósulnak meg önkormányzati és civil összefogással: a fogyatékkal élők rehabilitációját, integrálódását elősegítő programok az oktatás, sport területén, a szociális hátrányokkal küzdő családok segítése, gyermekek ingyenes vagy kedvezményes táboroztatása, idősek, fogyatékos emberek terápiája. Mindezek mellett az elmúlt évben számos, a serdülőknak mentálhigiénéjével foglalkozó program is szerveződött önkormányzati támogatással a civil szervezetek munkájának köszönhetően: családi életre nevelés, felvilágosító programok, drog-prevenációs előadás, személyiséget és tanulási készséget fejlesztő tréningek.

Nagyon fontos a város életében a helyi hagyományok megőrzése, a kulturális értékek ápolása, népszerűsítése, a közösségi összefogás erősítése, valamint a természeti értékeinek megőrzése is. Az évek során hagyománnyá vált, hogy ezek az értékek a civil szervezetek közvetítésével jutnak el a lakosokhoz, rendezvények, foglalkozások, emléknap, közös kirándulások szervezése, és még sok nagyon színes és sokakat vonzó, közösséget kövacsoló program keretében.

A civil szervezetek közül jó néhány rendszeres működésével és kiejánlott programjaival az egészségmegőrzés, a betegség megelőzés terén fejt ki tevékenységet. Törekedve arra, hogy tagjaik testi-lelki egészsége, életminősége javuljon. A város lakosságának egészét érintik, kiemelt rendezvényeik pl. Városi Egészségnap, demonstráció a rákbetegség megelőzése céljából, helyi és országos rendezvények vállalása. Ilyen a

Belszervi Betegek Salgótarjáni Egyesülete,
Egészséges Életért Klub,
Halló Mentálhigiénés Egyesület,
Magyar Rákellenes Liga Salgótarjáni Alapszervezete.

Közelítik egymáshoz a különböző életkorú generációkat. A város egészére kiterjedő rendezvény a Sréter Ferenc Népfőiskolai Egyesületet szervezésében a „Szeretet-nap.”

A fogyatékkal élő személyek esélyhátrányát is igyekeznek csökkenteni, érdekeiket képviselni és védeni. Szolgáltatásaikkal az egyedülállók, a betegek, az idősek mentális problémáit próbálják mérsékelni az alábbi szerveződések:

Háztartások Foglalkoztatásáért Alapítvány,
Csend Hangjai Alapítvány,
Eszterlánc Alapítvány,
HA-JÓ Gyermekek-és Ifjúságsegítő Egyesület,
Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Nógrád Megyei Szervezete,
Vakok és Gyengénlátók Nógrád Megyei Egyesülete,

Mozgáskorlátozottak Egymást Segítő Egyesülete,
Mozgáskorlátozottak Nógrád Megyei Egyesülete,
Magyar Vöröskereszt Nógrád Megyei Egyesülete,
Abigél Közhasznú Egyesület, Krétakör Alapítvány.

Az egyesületek együttműködésre, és tapasztalataik átadására törekcsenek. Fórumok, előadások, nyitott egyesületi napok rendezésével a tájékoztatás megadásá is lehetővé válik.

Sportprogramokkal szintén az egészségmegőrzésben, fizikai kondíció megőrzésében segíthetik tagjaikat, s az érdeklődőket a Salgó Völgye Lovas Sportegyesület, Salgótarjáni Hegyikerékpár Egyesület.

A Bereczki Máté Kertbarát Kör Hasznos szabadban tölthető tevékenységekkel, kertészettel, haszon- és dísznövények termesztésének módszereivel ismertetik meg tagjaikat, szerveznek kiállításokat, tapasztalatcseréket.

A kultúrával, közművelődéssel foglalkozó civil szervezetek egy része a városközpontban élők kulturális igényeit igyeccsenek kielégíteni. A peremkerületi városrészekben működő szervezetek azért töltenek be hiánypótló szerepet, mert az itt élő időződő lakosság művelődési igényeit kielégítik. A távolságból eredő esélyhátrányt tudják csökkenteni. Vetített képes előadások, kiállítások, évfordulókhöz és hagyományápoláshoz kapcsolódó rendezvényeik közkedveltek és nagy létszámmal látogatottak:

Baglyasalja Barátainak Köre,
Bányász-Kohász Dalkör,
Lélekipendítők Társasága,
Madách Hagyományápoló Egyesület,
Mikszáth Kálmán Társaság,
Nógrád Megyei Fotóklub Egyesület,
Nógrádi Történelmi Múzeum Baráti Köre,
Nyitott Könyv Egyesület,
Sréter Ferenc Népfőiskolai Egyesület,
Salgótarjáni Tájak Korok Múzeumok Klub Egyesülete,
Nógrád Megyei Finn Baráti Társaság,
Magyar Pedagógiai Társaság Nógrádi Tagozata,
Magyar Nóta és Népzenei Egyesület,
Magyar Éremgyűjtők Egyesülete Nógrád Megyei Szervezete.

Néhány civil szervezet programjaikkal, a tájékoztatási lehetőségeikkal, az időcs korosztály problémáit megismerő és a megoldásban segítséget nyújtó tevékenységükkel, a koruknál és egészségi állapotuknál fogva hátrányos helyzetben levő emberek megsegítésére vállalkoznak. Az egyedülálló, olykor elszigetelten élő időcs folyamatos és rendszeres támogatásával foglalkoznak.

Nógrád Megyei Bányász-Kohász Hagyományápoló Egyesület,
Nyugdíjasok Nógrád Megyei Képviselete,
Nyugdíjasok Nógrád Megyei Szövetsége,
TESZ Nógrád Megyei Szervezete,
Erzsébet Egészségügyi és Szociális Alapítvány,
Követ Kőre Alapítvány,
Rónafaluért Baráti Társaság,
Salgótarjáni Civilekért Közhasznú Alapítvány.

Az együttműködő civil szervezeteknek egyrészt a működését támogatja az önkormányzat, valamint az általuk képviselt csoportok helyzetét javító programokhoz nyújt támogatást:

- • szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása;
- • nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés;
- • gyermek- és ifjúságvédelem
- • egészségmegőrző preventív, életvitelt megkönnyítő programok,
- • kulturális és hagyományőrző tevékenységek, melyek hozzájárulnak a város idős lakosainak hasznos, ellátást nem igénylő aktív időskorának meghosszabbításához.

c) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Salgótarján Megyei Jogú Városban a legutóbbi nemzetiségi önkormányzati választásokat (2010. október 3.) követően, a vonatkozó törvényi előírásoknak megfelelően alakult meg a roma és a szlovák nemzetiségi önkormányzat.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) mindkét nemzetiségi önkormányzattal évente köt együttműködési megállapodást az adott évre vonatkozó nemzetiségi önkormányzati feladatok ellátása feltételeinek biztosítása és a két önkormányzat közötti együttműködés részleteinek szabályozása tekintetében.

A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzattal (továbbiakban: SZNÖ) kötött megállapodás rendelkezik az SZNÖ részére adott évben juttatott pénzügyi támogatás mértékéről, a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal (továbbiakban: RNÖ) kötött megállapodás a pénzügyi támogatáson túl a részükre juttatott egyéb nem pénzügyi támogatásokat is nevesíti, úgy, mint a működéshez irodahelyiség biztosítása, illetve a városi televízióban való megjelenés lehetősége.

A két nemzetiségi önkormányzattal kapcsolatos adminisztratív munkákban a Polgármesteri Hivatal működik közre a vonatkozó jogszabályok alapján. A nemzetiségi közösségeket érintő koncepciók és pályázatok tervezéséhez, illetve megvalósításához kikérjük a nemzetiségi önkormányzatok véleményét, jogszabályban meghatározott esetekben a hozzájárulásukat. Az Önkormányzat képviselő-testületében külön tanácsnok segíti a nemzetiségi önkormányzatok munkáját.

Ezen túlmenően az RNÖ a Salgótarján Foglalkoztatási Nonprofit Kft.-vel eseti megállapodásokat köt, hogy a különböző közmunkaprogramokba az RNÖ ajánlása alapján kerülhessenek be a roma nemzetiséghez tartozó és a jogosultsági feltételeknek is megfelelő rászorulóknak, valamint az utóbbi időben maga is tevékenyen részt vesz a közmunkaprogramban, mivel két fő adminisztrátort saját maga foglalkoztat, vállalva ennek rá eső költségeit.

Az SZNÖ – mivel a magukat szlovák nemzetiséghez tartozónak vallók száma jóval kisebb a legutóbbi népszámlálási adatok alapján és valószínűsíthetően kevesebb köztük a halmozottan hátrányos helyzetűek száma – szociális témában nem fejt ki érdemi tevékenységet, ellenben komolyan hozzájárul a város kulturális életének gazdagabbá tételéhez, különösen az évente megrendezésre kerülő Tarjáni Szlovák-Magyar Folk Napok elnevezésű rendezvény megszervezésével, amelyhez az Önkormányzat külön támogatást nyújt.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Salgótarján Megyei Jogú Város 3 térségi társulás tagja:

Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása A Társulás az alábbi feladatokat látja el:

- egészségügyi feladatok,
- szociális feladatok,
- gyermekjóléti feladatok

A Társulás szociális és gyermekjóléti feladatainak ellátására költségvetési szervet alapított, Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ néven.

Kelet-Nógrádi Hulladékkultivációs Társulás és a Kelet-Nógrád Térségi Hulladékgazdálkodási Társulás esetelegesen, mint munkaadók jelentkezhetnek az esélyegyenlőség intézkedéseinek megvalósítása során.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Salgótarján népesség nemzetiség szerint, 2011														
A nemzetiség, az anyanyelv, a családi, baráti közösségben használt nyelv válaszok legalább egyike szerint														
magyar	bolgár	cigány (romani, beás)	görög	horvát	lengyel	német	örmény	román	ruszin	szerb	szlovák	szlovén	ukrán	hazai nemzetisé- gek együtt
32 009	15	2 008	5	3	17	136	8	37	6	–	113	1	6	2 353

Az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzatok együttműködései:

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata törvényi szabályozás kereteinek megfelelően együttműködési megállapodás alapján kapcsolatot ápol a szlovák nemzetiségi önkormányzattal és a roma nemzetiségi önkormányzattal.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok és helyi szervezetek (állami és önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek) széles körben bevonásra kerültek a program elkészítése során. A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a teleülésen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. A bevonás eszközei:

- > Telefonos egyeztetés, adatgyűjtés
- > Online kapcsolattartás
- > Személyes kapcsolatfelvétel során interjúztatás

Az elkészítés során bevont szervezetek között található többek között minden esélyegyenlőségi célcsoportot képviselő civil szervezet, a Civil Kerekasztal, a Nógrád Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja, közoktatási, közművelődési és kulturális intézmények, a települési nemzetiségi önkormányzatok.

A helyi esélyegyenlőségi programot elfogadás előtt a jogszabályi előírásnak megfelelően véleményezik.

A programot STMJV Önkormányzata Közgyűlése nyilvános ülésen fogadja el, melyen bárki részt vehet. Az elfogadást követően a program széleskörű nyilvánosságának biztosításával minden, a településen érintett szervezetnek folyamatosan lehetősége lesz véleményezni a programot, javaslatokat, észrevételeket tenni az intézkedési tervhez, melyeket figyelembe veszünk a HEP megvalósítása, felülvizsgálatai során.

A nyilvánosságot biztosító eszközök:

- > az önkormányzat honlapja
- > helyi média,
- > az önkormányzat és a partnerszervezetek rendezvényei,
- > a dokumentum elérhető lesz az önkormányzati fenntartású intézményeknél és a programban érintett civil szervezeteknél,

A beérkezett vélemények, észrevételek rendszeres időközönként összegyűjtésre és kiértékelésre kerülnek.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Nagyarányú a munkanélküliség a romák között	Munkaadók érzékenyítése, álláskeresés koordinálása. Közfoglalkoztatás folyamatos működtetése, romák bevonása.
	Alacsony iskolázottság a romák között	Helyi/vonzáskörzetben levő felnőttképző programok felmérése, szervezése
	Romákkal kapcsolatos szocializációs problémák	Közösségi programokba való bevonás
	A tartósan munkanélküliek aránya folyamatosan emelkedik	Helyi/vonzáskörzetben levő munkalehetőségek feltérképezése (fiatalok, romák fogyatékkal élők elhelyezkedési lehetőségét kideríteni) helyi foglalkoztatási programok feltérképezése, szervezése, indítása.
	41-50 és az 56-60 év közöttiek esetében növekszik a munkanélküliség.	Helyi/vonzáskörzetben lévő átképzési, felnőttképzési lehetőségek felmérése, létrehozása.
	Adósságcspadba került családok gyakran néhány év múlva újra visszakerülnek a rendszerbe.	Családok helyzetének nyomon követése jó gyakorlatok gyűjtése, bevezetése.
Gyermekek	A köznevelési rendszer átalakításával az önkormányzat fenntartó státuszról működtetői státuszba került.	Feladatokat, programokat, támogatási rendszer újragondolása.
	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartási rendszere kiépült, de nincs megoldva a HHH gyerekek teljes felmérése.	Megbízható adatszolgáltatási és monitoring rendszer felállítása a közoktatási intézmények bevonásával. Nyilatkozattétel ösztönzése.
	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése.
	A város egyes oktatási intézményeiben növekvő képet mutat a HH és HHH-s gyermekek aránya	Iskolai óvodai körzethatárok folyamatos figyelemmel kísérése
	Problémát jelent az egységes fogalomrendszer hiánya: a gyermekvédelem, az egészségügy a „veszélyeztetett gyermek” fogalmat használja, amelynek a megítélése számos szubjektív elemet takar és mást alkalmaznak köznevelési intézmények.	Rendszeres szakmai találkozók szervezése.

Idősek	Magas az egyedül élő idősök száma.	Idősök segítése generációk közötti együttműködés keretében. Idősök információs társadalomba történő bevonásának támogatása: pályázatainkkal támogatjuk az idősök Internet hozzáféréseinek és használatának erősítését.
	Áldozattá válás időskorban.	Környezet, otthon védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
	Generációk közötti kapcsolati nehézségek.	Generációk közötti együttműködést elősegítő jó gyakorlatok, modellek gyűjtése, ezek nyomán programok szervezése. Önkéntes programok szervezése idősothtonok és iskolák számára.
Nők	Alacsony a roma származású nők foglalkoztatottsága	Munkaerőpiaci lehetőségek el kutatása
	Alacsony a nők foglalkoztatása.	Nők foglalkoztatásának növelése. A helyben/vonzáskörzetben levő foglalkozást segítő programok feltérképezése. Nők részvételének növelése a foglalkoztatást segítő (át)képzési programokban.
	A nemek esélyegyenlőségével kapcsolatban nem állnak rendelkezésre széles körben feltárt városi szintű adatok.	Női esélyegyenlőségi fórum létrehozása
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élők kedvezőtlen munkaerőpiaci helyzete a városban nagyon erősen érzékelhető	Akadálymentesítés vizsgálata-fejlesztése a közlekedésben. Városi munkalehetőségek feltérképezése, nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatáspolitikai eszközök felderítése, alkalmazási feltételeinek megteremtése.
	Támogatott foglalkoztatás/védett munkahelyek hiánya a városban.	Védett munkahelyek feltérképezése a vonzáskörzetben. Támogatott foglalkoztatást elősegítő programot működtető civil szervezetek felkeresése, együttműködés.
	Fogyatékkal élők elszigetelődése.	Célcsoport behatárolása, felkutatása, civilek, intézmények bevonása.
	Kevés adat áll rendelkezésre a városban élő fogyatékos emberekről.	Adatok begyűjtésének megszervezése.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkaadók érzékenyítése.	Civil szervezetek, Munkaügyi Központ helyi kirendeltsége, közmunkaprogramot működtető: Salgótarján Közfoglalkoztatási Nonprofit Kft., Polgármesteri Hivatal szakemberei (esélyegyenlőségi referens, szociálpolitikai referens)
	Álláskeresés koordinálása.	
	Közfoglalkoztatás folyamatos működtetése.	
	Romák nagyobb arányú bevonása a közfoglalkoztatásba.	
	Hely/vonzáskörzetben levő felnőttképző programok feltérképezése, szervezése.	
	Társadalmi előítéletek, konfliktusok	
Családok helyzetének nyomon követése, jó gyakorlatok gyűjtése, bevezetése.		
Gyermekek	Feladatok, programok, támogatási rendszer újragondolás	KLIK, Óvodavezetők munkaközössége, Polgármesteri Hivatal Népjóléti Irodája Felelős: a területért felelős alpolgármester
	Megbízható adatszolgáltatási és monitoring rendszer felállítása a közoktatási intézmények bevonásával. Nyilatkozattétel	
	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése.	
	A város egyes oktatási intézményeiben növekvő képet mutat a HH és HHH-s gyermekek aránya	
Rendszeres szakmai találkozók szervezése.		
Idősek	Idősek segítése generációk közötti együttműködés keretében.	Polgármesteri Hivatal Népjóléti Irodája (esélyegyenlőségi referens, szociálpolitikai referens), városi civil szervezetek, Városi Rendőrség, KLIK, időseket ellátó szociális szolgálatok vezetői Felelős: a területért felelős alpolgármester
	Idősek információs társadalomba történő bevonásának támogatása.	
	Környezet, otthon védelmét szolgáló intézkedések bővítése.	
	Generációk közötti együttműködést elősegítő jó gyakorlatok, modellek gyűjtése, ezek nyomán programok szervezése.	
	Önkéntes programok szervezése idősothonok és iskolák számára.	

Nők	A nőket helyi szinten fokozottan érintő problémák beazonosítása.	Civil szervezetek, Munkaügyi központ helyi kirendeltsége, Felnőttek gimnáziuma, Polgármesteri Hivatal szociálpolitikai referens, esélyegyenlőségi referens Felelős: a területért felelős alpolgármester
	A problémákkal kapcsolatos fórumok, programok, tréningek szervezése.	
	A helyben/vonzáskörzetben lévő foglalkozást segítő programok feltérképezése.	
	Nők részvételével növelése a foglalkoztatást segítő (át)képzési programokban.	
	Családbarát munkahelyi intézkedések bevezetése, népszerűsítése az önkormányzat intézményeiben.	
	Jó gyakorlatok összegyűjtése, kezelési módszerek kidolgozása.	
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés vizsgálata-fejlesztése a közlekedésben	Civil szervezetek, Munkaügyi központ, Polgármesteri Hivatal szociálpolitikai referens, esélyegyenlőségi referens Felelős: a területért felelős alpolgármester
	Városi munkalehetőségek feltérképezése	
	Nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatáspolitikai eszközök felderítése, alkalmazási feltételeinek megteremtése	
	Védett munkahelyek feltérképezése a vonzáskörzetben.	
	Támogatott foglalkoztatást elősegítő programot működtető civil szervezetek felkérése, együttműködés.	
	Fogyatékos célcsoport (látássérültek) behatárolása, felkutatása.	
	Helyi adatgyűjtés megszervezése a fogyatékos emberekről	

Jövőképünk

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata legfontosabb célja, a városban élő állampolgárok jólétének, biztonságának megteremtése, életminősége folyamatos támogatása.

Az Önkormányzat valamennyi rendelkezésre álló lehetőséggel és eszközzel igyekszik a roma származású emberek esélyegyenlőségét biztosítani.

A szociális egészségügyi intézményekkel együttműködve törekszik a mélyszegénységben élő emberek életminőségének javítására, jobb lakhatási körülmények biztosítására, testi-lelki egészségük megőrzésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a nemek közötti egyenlőség biztosítását, valamint a nők számára azonos esélyeket teremteni az élet minden területén.

Folyamatosan odafigyelünk az időseket érintő problémákra, különösen az elmagányosodott és krízishelyzetbe kerülőkre.

Kiemelt területként kezeljük a gyermekek testi és lelki jólétét segítő szolgáltatások működtetését, biztosítását.

Figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők jólétét szolgáló politikák nyomán követésére, jó gyakorlatok megismerésére, kidolgozására, bevezetésére, különös tekintettel a fogyatékos emberek munkavállalásának elősegítésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

1.

Intézkedés címe:	Romák és/vagy mélyszegénységben élők 1. Romák munkához jutásának segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nagyarányú a munkanélküliség a romák között
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A munka-erőpiaci szolgáltatások szélesebb körének biztosítása . Egyénre szabott segítő szolgáltatások biztosítása az álláskeresésben. Pályaorientációs tanácsadás igénybevételének lehetősége, pályaválasztási tanácsadás, álláskereső tréning segítségével. R.: Partnerek bevonása, források megteremtése, információs csatornák kiépítése K.: Információs szolgálat létrehozása H.: Folyamatos fenntartás, foglalkoztatási lehetősége folyamatos felmérése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Érzékenyítő tréningek szervezése. A tartós elszegényedés, a mélyszegénységbe süllyedés megelőzése érdekében az álláskeresők számára elhelyezkedést segítő képzések, átképzések szervezése. Veszélyeztetett célcsoportok (nők, roma nők, alacsony iskolázottságú egyének, gyermeküket egyedül nevelők, életkori besorolás szerint hátrányos helyzetűek: pályakezdő fiatalok, 45 év fölöttiek, stb.) számára személyre szabott, illetve speciális, csoportos programok szervezése, információs pont létrehozása. Prevenációs és korrekciós beavatkozások tervezése (iskolai programok, tréningek, álláskeresési technikák, vállalkozóvá válás lehetőségei).
Résztevők és felelős	Területért felelős alpolgármester
Partnerek	Munkaügyi központ . Civil szervezetek Vállalkozások
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 1 év K: 1-3 év H.:3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Programba bevontak száma, érzékenyítő tréningek száma, roma munkavállalók részvételi aránya. Álláskereső programok mennyisége, kínálat sokszínűsége. Álláskeresési technikák elsajátításának sikeressége. Információ szolgáltatásokat igénybevevők száma. Fenntarthatóság: folyamatos aktív részvétel a foglalkoztatási lehetőségek közvetítése érdekében.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázatok megjelenésének, sikerességének biztonsága. Résztevő szakemberek esetleges elmozdulása a rendszerből valamilyen oknál fogva. A folyamatok dokumentáltságának alapos kidolgozása. Civil szervezetek bevonása.
Szükséges erőforrások	Anyagi erőforrás biztosítása pályázati forrás felhasználásával.

2.

Intézkedés címe:	Romák és/vagy mélyszegénységben élők 2. Társadalmi előítéletek, konfliktusok megszüntetése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Társadalmi előítéletek, konfliktusok megszüntetése szükséges jó gyakorlatok alkalmazásával,
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Szemléletformáló rendezvények tartása, helyi szintű akciók, rendezvények bonyolítása. R: Pályázati források felkutatása, tervezés, kivitelezés K: Pályázati források felkutatása, tervezés, kivitelezés H: Pályázati források felkutatása, tervezés, kivitelezés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Előítéletek csökkentése érdekében városi konferenciák, rendezvények, iskolai programok szervezése. Mediáció bevezetése. Folyamatos egyeztetés a partnerek és a célcsoport között.
Résztevők és felelős	Területért felelős alpolgármester.
Partnerek	Esélyegyenlőségi referens , Civil szervezetek, RNÖ helyi szervezete, RNÖ,
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 1 év K: 1-3 év H.:3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Mediációk száma. Szemléletformáló műsorok, cikkek megjelentetése a nyomtatott és elektronikus sajtóban. Rendezvények, szemléletformáló alkalmak száma, jelenléti ívek, fotók. Fenntartása a megvalósulást követően, folyamatosan
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kapcsolattartás és párbeszéd a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal és civil szervezeteikkel (Kézfogás az Esélyegyenlőségért). Jogvédő szervezetek bevonása a programmegvalósítás sikeressége érdekében.
Szükséges erőforrások	Pályázati pénzügyi források

3.

Intézkedés címe:	Romák és/vagy mélyszegénységben élők 3. Foglalkoztatási programok, felnőttképzési lehetőségek keresése, a tartós munkanélküliek számára
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Tartós regisztrált munkanélküliek aránya növekedik
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A hosszabb ideje munka nélkül lévők elhelyezkedési lehetőségei javulhatnak. A munkaerő-piaci szolgáltatások szélesebb körének biztosítása: csoportos és egyéni segítő programok R: partnerek bevonása, források megteremtése K: felzárkóztatás, képzés H: visszacsatolás, kiértékelés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Hely/vonzáskörzetben lévő felnőtt képző programok feltérképezése. A további elszegényedés, az adósságcsapda
Résztvevők és felelős	Területért felelős alpolgármester
Partnerek	Munkaügyi Központ TKKI NKIK
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 1 év K: 1-3 év H.:3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Beiskolázott tartós munkanélküliek száma, képzések száma, képzést eredményesen elvégzettek száma, megszerzett végzettséggel munkát találók száma. R: együttműködések dokumentálása K: képzések bonyolítása, részvételek, sikeresen lezárt képzés H:kliensek javuló életlehetőségei a képzés megszerzése, munkába állás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázatok megjelenésének, sikerességének esetlegessége. Célcsoport motiváltsága.
Szükséges erőforrások	Pályázati pénzügyi forrás

4.

Intézkedés címe:	Romák és/vagy mélyszegénységben élők 4. Adósságkezelésben lévő családok nyomon követése, utógondozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Adósságcsapdába kerülő családok újra visszakerülnek az adósságkezelés rendszerébe
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	R: A lakosságnak és a közszolgáltatóknak több információja lesz az adósságkezelés lehetséges módjairól K.-H.: a kölcsönös kommunikáció fenntartása és az önkormányzati és civil adósságkezelési szolgáltatásba bevonható személyek számának növekedése H:
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az esetkezelések felülvizsgálata, kontroll elemek beépítése, utógondozás megvalósítása. A közszolgáltatók felé az adósságkezelési szolgáltatás gyakorlati folyamatának bemutatása (a párbeszéd erősítése, konferencia szervezése) egyéb adósságkezelési programok felkutatása, azokban való közreműködés, a lakosság és partnerek tájékoztatása
Résztevők és felelős	Területért felelős alpolgármester
Partnerek	Szociális gondozók, ESZK Adósságkezelő Szolgálat, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 1 év K: 1-3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Utógondozott családok száma, csökken a felhalmozott adósság, megállapított támogatások esetszáma. Fenntarthatóság: folyamatos információáramlás biztosítása .
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Szolgáltatók passzivitása.
Szükséges erőforrások	Pályázati pénzügyi forrás.

5.

Intézkedés címe:	Gyermekek 1. Családoknál a kialakult veszélyeztető tényezők csökkentése, megszüntetése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Növekszik gondozás alatt lévő gyermekek száma, iskolai problémák, csavargás, iskolakerülés, súlyos magatartási, beilleszkedési zavarok
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Biztonságos családi háttér kialakítása a gyermekek számára: R: partnerek bevonása, intézkedési terv kidolgozása K: programok, fórumok szervezése, veszélyhelyzetet jelző figyelő szolgálat, intézményi ellátások H: az intézkedések révén a veszélyeztető tényezők lehetőség szerinti megelőzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Családgondozás rendszerének hatékonyabbá tétele, Életvezetési tanácsadás, családsegítés, gyermekvédelmi szociális ellátások körének bővítése, gyermekek napközbeni ellátását biztosító szolgáltatások fejlesztése, gyermekvédelmi jelzőrendszer hatékony működtetése, köznevelési intézményrendszer fenntartói változása miatt az önkormányzat szerepének átgondolása.
Résztvevők és felelős	Területért felelős alpolgármester
Partnerek	Önkormányzat, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, KLIK
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-3 év K: 3-5 év H. 5-10 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Intézkedési terv, ellátások száma, a Szolgálat statisztikai alapján R: Intézkedési terv készítése K: Szervezett programok H: Kezelt esetek száma Pénzügyi lehetőségek rendelkezésre állása esetén folyamatosan fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Szakemberek, bevont célcsoport, pályázatok
Szükséges erőforrások	Pályázati pénzügyi forrás

6.

Intézkedés címe:	Gyermekek 2. HH gyermekek célzott fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A családok rossz anyagi helyzete, esetlegesen szétesése miatti gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó problémák száma jelentős.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Társadalmi beilleszkedést segítő programok szervezése, kompetenciafejlesztés. R.:Partnerek bevonása, intézkedési terv készítése K.: Programszervezés H.: Eredményes fenntartása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A hátrányos helyzetű gyermekekkel foglalkozó szakemberek továbbképzése. Szülők bevonása a kompetenciafejlesztés érdekében. Intézményekkel folyamatos kapcsolattartás a program sikeressége érdekében.
Résztevők és felelős	Területért felelős alpolgármester
Partnerek	Önkormányzat, városi intézmények, civil szervezetek, KLIK
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-3 év K.: 3-5 év H: 5-10 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szolgáltatott adatok száma, bevont közoktatási intézmények száma, programdokumentációk R.: Együttműködési megállapodások K.: Szervezett programok H.: Szervezett programok
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Megfelelően motivált és megfelelő számú résztvevő szakember, pénzügyi források rendelkezésre állása, célcsoport bevonása
Szükséges erőforrások	Marketing, pályázati pénzügyi forrás

7.

Intézkedés címe:	Gyermekek 3. HHH nyilatkoztatás hatékonyságának biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A 2013. szeptemberi jogszabályváltozás szükségessé teszi
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R.: Minden érintett tájékoztatása K:-H: Évenkénti aktualizálás.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A 2013. szeptemberétől hatályos jogszabály szerinti nyilatkoztatási gyakorlat kidolgozása, felülvizsgálata érintett családok, partnerek tájékoztatása pontos nyilvántartás vezetése
Résztvevők és felelős	Területért felelős alpolgármester
Partnerek	Közművelődési Intézmények, ESZK
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-3 év K:3-5 év H. 5-10 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid-, közép és hosszútávon is a 100 % nyilatkoztatás a cél, vagyis, hogy minden rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő szülő nyilatkozzon a HHH státusz új feltételrendszernek való megfeleléséről. Dokumentáltság: rövid-közép- és hosszútávon is pontos, folyamatosan aktualizált adatbázis
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Adatszolgáltatás következtelensége.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

8.

Intézkedés címe:	Gyermekek 4. Szegregálódási folyamatok lefékezése az iskolákban és az óvodákban
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A város egyes oktatási intézményeiben növekvő képet mutat a HH és HHH-s gyermekek aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A törvényi előírásoknak megfelelően módosítani kell a szegregálódási folyamatok lefékezése érdekében a körzethatárokat.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Körzethatárok felülvizsgálata az esélyegyenlőségi szempontok figyelembevételével
Részvevők és felelős	Területért felelős alpolgármester
Partnerek	Népjóléti Iroda, KLIK
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Egyenletesebbé válik a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma óvodákban és az iskolákban. Az óvodai és iskolai beiratkozások figyelemmel kísérése, szükség esetén körzethatárok módosítását kell kezdeményezni.. Fenntarthatósága folyamatos
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Adatszolgáltatás következtelensége.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

9.

Intézkedés címe:	Nők 1. Roma nők munkához jutásának segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nagyarányú a munkanélküliség az alacsony végzettségű roma származású nők között.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A munka-erőpiaci szolgáltatások szélesebb körének biztosítása . Egyénre szabott segítő szolgáltatások biztosítása az álláskeresőknél. Pályaorientációs tanácsadás igénybevétele lehetősége, pályaválasztási tanácsadás, álláskereső tréning segítségével. R.: Partnerek bevonása, források megteremtése, információs csatornák kiépítése K.: Információs szolgálat létrehozása H.: Folyamatos fenntartás, foglalkoztatási lehetősége folyamatos felmérése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Érzékenyítő tréningek szervezése. A tartós elszegényedés, a mélyszegénységbe süllyedés megelőzése érdekében az álláskeresőknél számára elhelyezkedést segítő képzések, átképzések szervezése. Veszélyeztetett célcsoportok (nők, roma nők, alacsony iskolázottságú egyének, gyermeküket egyedül nevelők, életkori besorolás szerint hátrányos helyzetűek: pályakezdő fiatalok, 45 év fölöttiek, stb.) számára személyre szabott, illetve speciális, csoportos programok szervezése, információs pont létrehozása. Prevenációs és korrekciós beavatkozások tervezése (iskolai programok, tréningek, álláskeresőknél technikák, vállalkozóvá válás lehetőségei).
Résztevők és felelős	Területért felelős alpolgármester
Partnerek	Munkaügyi központ . Nők civil szervezetei Vállalkozások Intézmények, vállalkozások.
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 1 év K: 1-3 év H.:3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Munkába álló nők száma. Álláskeresőknél technikák elsajátításának sikeressége. Információ szolgáltatásokat igénybevevők száma. Fenntarthatóság: folyamatos aktív részvétel a foglalkoztatási lehetőségek közvetítése érdekében.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázatok megjelenésének, sikerességének biztonsága. Résztevő szakemberek esetleges elmozdulása a rendszerből valamilyen oknál fogva. A folyamatok dokumentáltságának alapos kidolgozása. Civil szervezetek bevonása.
Szükséges erőforrások	Anyagi erőforrás biztosítása pályázati forrás felhasználásával.

10.

Intézkedés címe:	Nők 2. Nők foglalkoztatásának növelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Alacsony a nők foglalkoztatása, a szülés utáni időkiesés miatt nehéz az újra elhelyezkedés, a munkáltatók fenntartásai a kisgyermekes anyák alkalmazásával szemben.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A családok anyagi körülményeinek javítása a munka világába való visszajutással. R.: Partnerek bevonása, intézkedések definiálása K.: Lehetséges munkáltatókkal kapcsolattartás, együttműködés H.: Fenntartás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A helyben/vonzáskörzetben levő foglalkozást segítő programok feltérképezése. Nők részvételének növelése s foglalkoztatást segítő (át)képzési programokban- Családbarát munkahelyi intézkedések bevezetése, népszerűsítése az önkormányzat intézményeiben. A gyermekek napközbeni ellátásokat biztosító intézmények megismertetése, részmunkaidős alkalmazási formák, távmunka lehetőségek felkutatása.
Résztevők és felelős	Területért felelős alpolgármester
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-3 év K.: 3-5 év H: 5-10 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Programok, képzések száma, résztvevők száma R.: Együttműködési megállapodások K.: Szervezett programok H.: Szervezett programok Tájékoztatók szervezése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázatok, szemléletváltás, partner-munkahelyek bevonása.
Szükséges erőforrások	Pályázati pénzügyi forrás

11.

Intézkedés címe:	Nők 3. Női esélyegyenlőségi fórum létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzatban a női esélyegyenlőség kérdése nem kapott még fórumot. Nincs kapcsolat nőikkel kapcsolatos kérdésekben, döntések meghozatalában az önkormányzat és a nőket képviselő civil szervezetek között. A nemek esélyegyenlőségével kapcsolatban nem állnak rendelkezésre széles körben feltárt városi szintű adatok.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: A női esélyegyenlőségi jogok érvényesítésének erősítése városi szinten R: 2 év Női Esélyegyenlőségi Fórum felállításával lehetővé válik a nőket képviselő civil szervezetek aktív részvétele és véleményük, szempontjaik érvényesítése a városi döntéshozatalban, egyúttal egy gender szempontú felmérés végzése is megkezdődhet városi szinten. K: 5 év Női Esélyegyenlőségi Fórum működtetése és adatgyűjtések aktualizálása H:Folyamatos működtetés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Női Esélyegyenlőségi Fórum (NEF) felállítása helyi civil szervezetek bevonásával 2. Női Esélyegyenlőségi Fórum tanácskozásainak rendszeres összehívása 3. Gender szempontú felmérés kezdeményezése, adatbázis összeállítása
Résztevők és felelős	Területért felelős alpolgármester.
Partnerek	Esélyegyenlőségi referens Önkormányzat dolgozói Nőket képviselő civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2 év K: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.-K.: Megtartott rendezvények meghívói, jelenléti ívek, fotók, munkaanyagok, H.: adatbázis. Fenntarthatósága folyamatos.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Résztevők motiváltsága, anyagi eszközök megléte, adatgyűjtés bonyolultsága.
Szükséges erőforrások	Pályázati pénzügyi forrás

12.

Intézkedés címe:	Idősek 1. Egyedül élő idősek segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas az egyedül élő idősek száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az egyedül élő idősek jobb körülményeinek elősegítése Általános: szabadidős és egyéb közösségi tevékenység kereteinek fejlesztése, hozzáférés biztosítása és népszerűsítése R: partnerek bevonása, részletes intézkedési terv kidolgozása K: szabadidős közösségi tevékenységeket népszerűsítő programok H: fenntartás, ellenőrzés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Idős emberek segítése generációk közötti együttműködés keretében, erre jó gyakorlatok megismerése, program kidolgozása, együttműködési keretek meghatározása. Önkéntesség bevezetése iskolák, időseket ellátó szolgáltatók bevonása
Résztevők és felelős	Területért felelős alpolgármester
Partnerek	Civil szervezetek, közművelődési intézmények, közösségi terek
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-3 év K: 3-5 év H: 5-10 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Mutató: kampányok, programok, résztvevők száma Dokumentáltság: programszervezési dokumentumok Fenntarthatósága folyamatos
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati források esetlegessége
Szükséges erőforrások	Pályázati pénzügyi forrás, HR.

13.

Intézkedés címe:	Idősek 2. Környezet, otthon védelmét szolgáló intézkedések bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Áldozattá válás időskorban
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: az idősek körében növelni a bűnmegelőző rendőrségi, civil tájékoztató előadásokat, konzultációkat, konkrét gyakorlati tanácsok az elektronikus és mechanikus személyi és vagyonvédelmi eszközökről. Rövid távú (2 év): Szükséges a városrészekben előbbé tenni a rendőrség, polgárőrség és az időskorú lakosság személyes kapcsolatait. Az aktív időskorúak körében „kortárs segítő” csoportokat kell létrehozni a megelőző munka szélesítése érdekében. K: Tájékoztató programok H: Fenntartás, ellenőrzés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az idősekhez szóló figyelemfelhívás, szórólapok terjesztése. Civil csoportok szervezésében felvilágosító rendezvények tartása.
Résztevők és felelős	Területért felelős alpolgármester
Partnerek	Civil szervezetek, lakóközösségek, önkormányzat, rendőrség, polgárőrség
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-3 év K: 3-5 év H. 5-10 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Mutató: kampányok, programok, résztvevők száma, áldozatok számának csökkenése Dokumentáltság: intézkedési terv, programszervezési dokumentumok, együttműködési megállapodások Fenntarthatósága folyamatos
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati források esetlegessége.
Szükséges erőforrások	Pályázati pénzügyi forrás

14.

Intézkedés címe:	Idősek 3. Generációk közötti együttműködést elősegítő jó gyakorlatok, modellek gyűjtése, ezek nyomán programok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Generációk közötti kapcsolati nehézségek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A generációk közelebb kerüljenek egymáshoz, elfogadják a fiatalok az időseket. R: Intézkedési terv K: Kapcsolatfelvétel az intézményekkel, civil szervezetekkel, idősek szervezetivel, intézményeivel.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Programok szervezése, ahol a generációk együtt vesznek részt.
Résztevők és felelős	Területért felelős alpolgármester
Partnerek	Civil szervezetek, közművelődési- , köznevelési intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-3 év K:3-5 év H. 5-10 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Mutató: programok, résztvevők száma, Dokumentáltság: programszervezési dokumentumok, együttműködési megállapodások Fenntarthatósága folyamatos
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati források estelegessége
Szükséges erőforrások	Pályázati pénzügyi forrás

15.

Intézkedés címe:	Idősek 4. Időskori leépülés, elmagányosodás megszüntetése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Időskori leépülés, elmagányosodás
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Aktív időskor elérése, időskori leépülés, elmagányosodás megelőzése, perifériára jutás csökkentése, demenciát megelőzése. A városban működő idős- és nyugdíjas klubok szolgáltatásainak bővítése egyedülálló idős emberek bevonásával. Civil szervezetek fokozott szerepvállalása. R: Infokommunikációs csatornák felmérése K: Közösségfejlesztő rendezvények szervezése H: Infokommunikációs eszközök biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rendszeres előadássorozatok, tanfolyamok szervezése, egészségmegőrzés népszerűsítése idős korosztály számára. Informatikai kompetenciák fejlesztése.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, önkormányzati intézmények, egészségügyi intézmények, kulturális intézmények, közösségi színterek.
Partnerek	Nyugdíjasok, önkormányzati dolgozók, önkéntesek, civil szervezetek, családok.
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-3 év K.: 3-5 év H: 5-10 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Résztvevők száma, Partnerek, bevont szervezetek száma . Alakuló civil szerveződések száma. A fenntarthatóság fontos eleme a folyamatos monitoring, valamint az együttműködő civilek folyamatos kapcsolattartása, tapasztalatcseréje. R: Programba bevont partnerek száma K: Rendezvények, alkalmak száma H: Fenntartott eredmények
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Cégek bevonása, pénzügyi lehetőségek hiánya
Szükséges erőforrások	Pályázati pénzügyi és humán erőforrás biztosítása, közösségi színterek biztosítása.

16.

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők 1. Fogyatékkal élőkről adatgyűjtés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés adat áll rendelkezésre a városban élő fogyatékos emberekről. Ez jelentősen akadályozza esélyegyenlőségük biztosítását.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Szükséges egy olyan adatbázis létrehozása erről az esélyegyenlőségi célcsoportról, melyhez az önkormányzat és az őket képviselő civil szervezetek számára folyamatosan fontos információt ad. R: partnerek bevonása K: információ- és adatgyűjtés H: kiértékelés, visszacsatolás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Helyi adatgyűjtés egészségügyi intézmények, egészségügyi szolgáltatók, civil képviseletek önkéntesek bevonásával. A folyamatosan karbantartott adatbázisból elemzések kimutatások készítése, a megállapítások figyelembevétele koncepciók készítése során.
Résztevők és felelős	Területért felelős alpolgármester
Partnerek	Civil szervezetek Fogyatékkal élők egyesületei, Önkormányzat.
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-3 év K.: 3-5 év H: 5-10 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az adatbázisba felvitt fogyatékkal élő személyek száma.2. Szolgáltatási koncepcióban a fogyatékkal élők igényeihez és lehetőségeihez szabott szolgáltatások számának növekedése. Az adatgyűjtés és adatfeldolgozás folyamatában megfelelően kidolgozott módszerek használata. Folyamatos adatgyűjtés és frissítés. Adatkezelés biztonságossága. R: Adatbázis-struktúra meghatározása K: Adatgyűjtés, adatfeltöltés H: Kiértékelés, folyamatos használat Fenntarthatóság: Folyamatos ellenőrzés, visszacsatolás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az adatgyűjtés nem teljes körű. A vizsgálatok megállapításainak bekerülése a szolgáltatási koncepcióba nem következik be. Az információgyűjtés módja, pénzügyi források
Szükséges erőforrások	Pályázati pénzügyi forrás és humán erőforrás biztosítása

17.

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők 2. Fogyatékkal élők munkaerő-piaci helyzetét javító program 1. (nyílt munkaerő-piacon)
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Fogyatékkal élők kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzete.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Fogyatékkal élők életkörülményeinek javítása R: partnerek bevonása, intézkedési területek kidolgozása K: együttműködés beindítása a munkahelyekkel, tájékoztató fórumok, intézményi formák H: eredmények fenntartása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Akadálymentesítés vizsgálata-fejlesztése a közlekedésben. Városi munkalehetőségek feltérképezése, nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatáspolitikai eszközök felderítése, alkalmazási feltételeinek megteremtése.
Résztevők és felelős	Területért felelős alpolgármester
Partnerek	Civil szervezetek, munkaügyi központ, NKIK, munkáltatók
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-3 év K: 3-5 év H. 5-10 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Mutató: programok száma, Munkát találók száma Dokumentáltság: tájékoztató anyagok, résztvevők Forrás: R - együttműködési megállapodások K - tájékoztató fórumok Fenntarthatósága folyamatos
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi, technikai források
Szükséges erőforrások	Pályázati pénzügyi forrás

18.

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők 3. Fogyatékkal élők munkaerő-piaci helyzetét javító program 2.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Támogatott foglalkoztatás/védett munkahelyek hiánya a városban
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Fogyatékkal élők életkörülményeinek javítása a foglalkoztatási volumen növelésével. Állásbörzék rendszeres szervezése fókuszban a célcsoporttal. Helyi munkáltatók bevonása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Támogatott foglalkoztatási lehetőségek, védett munkahelyek felderítése a vonzáskörzetben . Állásbörze szervezése évenként. Folyamatos kapcsolattartás az érintett szervezetekkel Folyamatos kapcsolattartás helyi munkaadókkal
Résztevők és felelős	Területért felelős alpolgármester Esélyegyenlőségi referens
Partnerek	Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2014. 05.05- folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A fogyatékkal élők foglalkoztatási aránya nő, amely a munkaszerződések számával dokumentálható. A családok terhei csökkennek, bevételeik nőnek.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi forrás megléte, célcsoport aktivitása
Szükséges erőforrások	Foglalkoztatási mentor alkalmazása Pályázati pénzügyi forrás

19.

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők 4. Fogyatékkal élők elszigetelődése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagoknak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	információs és kapcsolatteremtő fórumok erősítése, informatikai ismeretek bővítése a célcsoportban R: infokommunikációs csatornák felmérése, partnerek bevonása, pályázati források felmérése K: közösségfejlesztő fórumok működtetése, képzések H: internet-elérés bővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás fórumok szervezése civil szerveződések támogatása olyan támogatások, képzések, amely az internethez való hozzáférést segítik
Résztevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Civil szervezetek, Fogyatékkal élők egyesületei,
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-3 év K: 3-5 év H: 5-10 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Mutató: megalakult önszervező, információs csoportok, online fórumokhoz való hozzáférés Dokumentáltság: civil szervezetek jelentése vonatkozó adatbázis bázis és aktuális adatai működő civil csoportok száma internetelérések száma a fogyatékkal élők körében R - programba bevont partnerek száma K - fórumok száma, hozzáférések száma H - fenntartott eredmények Időszakos visszacsatolás szükséges a civil szerveződések fenntartása és fejlesztése érdekében
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Költségvetési, pályázati forrás
Szükséges erőforrások	Pályázati pénzügyi forrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	Romák és/vagy mélyszegénységben élők 1. Romák munkához jutásának segítése	A munkaerőpiaci szolgáltatások szélesebb körének biztosítása. Egyénre szabott segítő szolgáltatások biztosítása az álláskeresésben. Pályaaorientációs tanácsadás igénybevételeinek lehetősége, pályaválasztási tanácsadás, álláskereső tréning segítségével. R.: Partnerek bevonása, források megteremtése, információs csatornák kiépítése K.: Információs szolgálat létrehozása H.: Folyamatos fenntartás, foglalkoztatási lehetősége folyamatos felmérése	A Salgótarjáni Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának gazdasági programja 2007 – 2018.	Érzékenyítő tréningek szervezése. A tartós elszegényedés, a mélyszegénységbe süllyedés megelőzése érdekében az álláskeresők számára elhelyezkedést segítő képzések, átképzések szervezése. Veszélyeztetett célcsoportok (nők, roma nők, alacsony iskolázottságú egyének, gyermeküket egyedül nevelők, életkori besorolás szerint hátrányos helyzetűek: pályakezdő fiatalok, 45 év fölöttiek, stb.) számára személyre szabott, illetve speciális, csoportos programok szervezése, információs pont létrehozása. Veszélyeztetett célcsoportok számára prevenciós és korrekciós beavatkozások tervezése (iskolai programok, tréningek, álláskeresési technikák, vállalkozóvá	Területért felelős alpolgármester	2015.12.31.	Programba bevontak száma, érzékenyítő tréningek száma, roma munkavállalók részvételi aránya. Álláskereső programok mennyisége, kínálat sokszínűsége. Álláskeresési technikák elsajátításának sikeressége. Információ szolgáltatásokat igénybevevők száma.	Anyagi erőforrás biztosítása, Pályázatok, résztvevő szakemberek	Fenntarthatóság: folyamatos aktív részvétel a foglalkoztatási lehetőségek közvetítése érdekében. pályázatok segítségével folyamatos

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetésében feltárt esélygyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	Romák és/vagy mélyszegénységben élők 2. Társadalmi előítéletek, konfliktusok megszüntetése	Szemléletformáló rendezvények tartása, helyi szintű akciók, rendezvények bonyolítása. R: Pályázati források felkutatása, tervezés, kivitelezés K: Pályázati források felkutatása, tervezés, kivitelezés H: Pályázati források felkutatása, tervezés, kivitelezés	Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának gazdasági programja 2007 – 2018 A Salgótarjáni Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	Előítéletek csökkentése érdekében városi konferenciák, rendezvények, iskolai programok szervezése. Mediáció bevezetése. Folyamatos egyeztetés	Területért felelős alpolgármester	2016.12.31.	Mediációk száma. Szemléletformáló műsorok, cikkek megjelenítése a nyomtatott és elektronikus sajtóban. Rendezvények, szemléletformáló alkalmak száma, jelenléti ívek, fotók.	Pályázati pénzügyi források résztvevő szakemberek biztosítása	Pályázati támogatással folyamatosan fenntartható
3	Romák és/vagy mélyszegénységben élők 3. Foglalkoztatási programok, felhőképzési lehetőségek keresése, biztosítása a tartós munkanélküliek számára	A hosszabb ideje munka nélkül lévők elhelyezkedési lehetőségei javulhatnak. A munkaerő-piaci szolgáltatások szélesebb körének biztosítása: csoportos és egyéni segítő programok R: partnerek bevonása, források megteremtése K: felzárkóztatás, képzés H: visszacsatolás, kiértékelés	Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának gazdasági programja 2007 – 2018 A Salgótarjáni Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	Hely/vonzáskörzetben lévő felnőtt képző programok feltérképezése, szervezése. A további elszegényedés, az adósságcsapda	Területért felelős alpolgármester	2015.12.31.	Beiskolázott tartós munkanélküliek száma, képzések száma, képzést eredményesen elvégzettek száma, megszerzett végzettséggel munkát talalók száma. R: együttműködések dokumentálása K: képzések bonyolítása, részvételek, sikeresen lezart képzés H: kliensek javuló életlehetőségei a képzés megszerzése, munkába állás.	Pályázati pénzügyi és emberi erőforrás biztosítása szükséges	Önkormányzati döntés alapján folyamatosan
4	Romák és/vagy mélyszegénységben élők 4. Adósságkezelésben lévő családok	Adósságcsapdába kerülő családok újra visszakerülnék az adósságkezelés rendszerébe	Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának gazdasági programja 2007 – 2018	Az esetkezelések felülvizsgálata, kontroll elemek beépítése, utógondozás megvalósítása. a	Területért felelős alpolgármester	2015.06.30.	Utógondozott családok száma, csökken a felhalmozott adósság, megállapított támogatások	Pályázati pénzügyi és emberi erőforrás biztosítása	Folyamatosan

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	A helyzetelemzés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	nyomon követése, utógondozása	K.-H.: a kölcsönös kommunikáció fenntartása és az önkormányzati és civil adósságkezelési szolgáltatásba bevonható személyek számának növekedése	A Salgótarjáni Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója	közszolgáltatók felé az adósságkezelési szolgáltatás gyakorlati folyamatainak bemutatása (a párbeszéd erősítése, konferencia szervezése) egyéb adósságkezelési programok felkutatása, azokban való közreműködés, a lakosság és partnerek tájékoztatása			esetszáma. Fenntarthatóság: folyamatos információáramlás biztosítása		
II. A gyermekek esélyegyenlősége									
1	A családok rossz anyagi helyzete, esetlegesen szétválasztása miatti gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó problémák száma jelentős.	Társadalmi beilleszkedést segítő programok szervezése, kompetenciafejlesztés R.:Partnerek bevonása, intézkedési terv készítése K.: Programszervezés H.: Eredményes fenntartása	Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása Közzoktatási Intézkedési Terv Salgótarján Megyei Jogú Város Középtávú Gyermekek és Ifjúsági Konceptiója A Salgótarjáni Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója	A hátrányos helyzetű gyermekekkel foglalkozó szakemberek továbbképzése. Szülők bevonása a kompetenciafejlesztés érdekében. Közzoktatási intézményekkel folyamatos kapcsolattartás a program sikeressége érdekében.	Területért felelős alpolgármester	2016.12.31.	Szolgáltatott adatok száma, bevont közoktatási intézmények száma, programdokumentációk R.: Együttműködési megállapodások K.: Szervezett programok H.: Szervezett programok	Marketing, pénzügyi, lehetőleg pályázati források, szakemberek.	folyamatos
2	Növekszik a gondozás alatt lévő gyermekek száma, iskolai problémák, csavargás, iskolakerülés, súlyos magatartási, beilleszkedési	Biztonságos családi háttér kialakítása a gyermekek számára: R: partnerek bevonása, intézkedési terv kidolgozása K: programok, fórumok szervezése,		Családgondozás rendszerének hatékonyabbá tétele, Életvezetési tanácsadás, családsegítés, gyermekvédelmi szociális ellátások körének bővítése, gyermekek	Területért felelős alpolgármester	2016.06.30.	Intézkedési terv, ellátások száma, a Szolgáltatás statisztikai alapján R: Intézkedési terv készítése K: Szervezett programok H: Kezelt esetek száma Pénzügyi lehetőségek	Szakemberek, célcsoport bevonása pályázatok felkutatása szükséges	Pályázati pénzügyi források rendelkezésre állása esetén folyamatosan fenntartható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		zavarok	veszélyhelyzetet jelző figyelő szolgálat, intézményi ellátások		napközbeni ellátását biztosító szolgáltatások fejlesztése és kapacitásának bővítése, gyermekvédelmi jelzőrendszer hatékony működtetése, köznevelési intézményrendszer fenntartói változása miatt az önkormányzat szerepének átgondolása			rendelkezésre állása esetén folyamatosan fenntartható		
3	Gyermekek 3.HHH nyilatkozatás hatékonyságának biztosítása	A 2013. szeptemberi jogszabályváltozás szükségessége teszi	R.: Minden érintett tájékoztatása K:-H: Évenkénti aktualizálás.	SZTK, Közoktatási Esélyegyenlőségi Program	A 2013. szeptemberétől hatályos jogszabály szerinti nyilatkozatási gyakorlat kidolgozása, felülvizsgálata érintett családok, partnerek tájékoztatása pontos nyilvántartás vezetése	Területért felelős alpolgármester	2014.06.30.	Rövid-, közép és hosszútávon is a 100 % nyilatkozatás a cél, vagyis, hogy minden rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő szülő nyilatkozzon a HHH státusz új feltételrendszernek való megfeleléségerőli. Dokumentáltság: rövid- közép- és hosszútávon is pontos, folyamatosan aktualizált adatbázis	Humán erőforrás biztosítása szükséges	folyamatos
4	Gyermekek 4. Szegregálódási folyamatok lefékezése az iskolákban és az óvodákban	A város egyes oktatási intézményeiben növekvő képet mutat a HH és HHH-s gyermekek aránya	A törvényi előírásoknak megfelelően módosítani kell a szegregálódási folyamatok lefékezése érdekében a közzétartásokat.	Salgótarján Megyei Jogú Város Középtávú Gyermekek és Ifjúsági Konceptiója, Iskolai pedagógiai programok	Közzétartások felülvizsgálata az esélyegyenlőségi szempontok figyelembevételével	Területért felelős alpolgármester	2014.12.31.	Egyenletesebbé válik a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma óvodákban és az iskolákban. Az óvodai és iskolai beiratkozások figyelemmel kísérése,	Humán erőforrás szükséges	folyamatos

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Nők 2. Nők foglalkoztatásának növelése	Alacsony a nők foglalkoztatása, a szülés utáni időkiesés miatt nehéz az újra elhelyezkedés, a munkáltatók fenntartásai a kisgyermekes anyák alkalmazásával szemben.	A családok anyagi körülményeinek javítása a munka világába való visszajutással. R.: Partnernek bevonása, intézkedések definiálása K.: Lehetőségek munkáltatókkal kapcsolattartás, együttműködés H.: Fenntartás	Nincs ilyen dokumentum	A helyben/vonzáskörzetben levő foglalkozást segítő programok feltérképezése. Nők részvételének növelése a foglalkoztatást segítő (át)képzési programokban- Családbarát munkahelyi intézkedések bevezetése, népszerűsítése az önkormányzat intézményeiben. A gyermekek napközbeni ellátásokat biztosító intézmények megismertetése, rész munkaidős alkalmazási formák, távmunka lehetőségek felkutatása.	Területért felelős alpolgármester	2014.12.31.	Programok, képzések száma, résztvevők száma R.: Együttműködési megállapodások K.: Szervezett programok H.: Szervezett programok pénzügyi és humán erőforrások megléte	Pályázatok, szemléletváltás, partner-munkahelyek bevonása Megfelelő pályázati pénzügyi és humán erőforrások megléte	folyamatos
2	Nők 1. Roma nők munkához jutásának segítése	Nagyrányú a munkanélküliség az alacsony végzettségű roma származású nők között.	A munka-erőpiaci szolgáltatások szélesebb körének biztosítása . Egyénre szabott segítő szolgáltatások biztosítása az álláskeresésben. Pályaorientációs	Hivatali Esélyegyenlőségi terv	Érzékenyítő tréningek szervezése. A tartós elszegényedés, a mélyszegénységbe süllyedés megelőzése érdekében az álláskeresők számára elhelyezkedést segítő képzések, átképzések	Területért felelős alpolgármester	2015.03.30.	Munkába álló nők száma. Álláskeresői technikák elajátításának sikeressége. Információ szolgáltatásokat igénybe vevők száma. Fenntarthatóság: folyamatos aktív	Anyagi erőforrás biztosítása pályázati forrás felhasználásával.	Pályázati erőforrások igénybe vételével folyamatos

Intézkedés sorszáma	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		tanácsadás igénybevételeinek lehetősége, pályaválasztási tanácsadás, álláskereső tréning segítségével. R.: Partnerek bevonása, források megteremtése, információs csatornák kiépítése K.: Információs szolgálat létrehozása H.: Folyamatos fenntartás, foglalkoztatási lehetősége folyamatos felmérése	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	szervezése. Veszélyeztetett célcsoportok (nők, roma nők, alacsony iskolázottságú egyének, gyermeküket egyedül nevelők, életkori besorolás szerint hátrányos helyzetűek: pályakezdő fiatalok, 45 év fölöttiek, stb.) számára személyre szabott, illetve speciális, csoportos programok szervezése, információs pont létrehozása. Prevenációs és korrekciós beavatkozások tervezése (iskolai programok, tréningek, álláskeresési technikák, vállalkozóvá válás lehetőségei).	1. Női Esélyegyenlőségi Fórum (NEF) felállítása helyi civil szervezetek bevonásával 2. Női Esélyegyenlőségi Fórum tanácskozásainak rendszeres összehívása 3. alpolgármester Gender szempontú felmérés kezdeményezése, adatbázis összeállítás	Területért felelős	2015.12.31.	R.-K.: Megtartott rendezvények meghívói, jelenléti ívek, fotók, munkaanyagok, H.: adatbázis.	Pályázati pénzügyi források és emberi erőforrás folyamatos biztosítása	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
3	Nők 3.Női esélyegyenlőségi fórum létrehozása	Az önkormányzatban a női esélyegyenlőség kérdése nem kapott még fórumot. Nincs kapcsolat nőikkel kapcsolatos kérdésekben, döntések meghozatalában az önkormányzat és a nőket képviselő civil szervezetek között. A nemek	Általános cél: A női esélyegyenlőségi jogok érvényesítésének erősítése városi szinten R: 2 év Női Esélyegyenlőségi Fórum felállításával lehetővé válik a nőket képviselő civil szervezetek aktív részvétele és véleményük, szempontjaik	Hivatali Esélyegyenlőségi terv	1. Női Esélyegyenlőségi Fórum (NEF) felállítása helyi civil szervezetek bevonásával 2. Női Esélyegyenlőségi Fórum tanácskozásainak rendszeres összehívása 3. alpolgármester Gender szempontú felmérés kezdeményezése, adatbázis összeállítás	Területért felelős	2015.12.31.	R.-K.: Megtartott rendezvények meghívói, jelenléti ívek, fotók, munkaanyagok, H.: adatbázis.	Pályázati pénzügyi források és emberi erőforrás folyamatos biztosítása	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
		esélyegyenlőségével kapcsolatban nem állnak rendelkezésre széles körben feltárt városi szintű adatok.	érvényesítése a városi döntéshozatalban, egyúttal egy gender szempontú felmérés végzése is megkezdődhet városi szinten. K: 5 év Női Esélyegyenlőségi Fórum működtetése és adatgyűjtések aktualizálása H:Folyamatos működtetés	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
IV. Az idősek esélyegyenlősége											
1	Idősek 1. Egyedül élő idősek segítése	Magas az egyedül élő idősek száma	Az egyedül élő idősek jobb körülményeinek elősegítése Általános: szabadidős és egyéb közösségi tevékenység kereteinek fejlesztése, hozzáférés biztosítása és népszerűsítése R: partnerek bevonása, részletes intézkedési terv kidolgozása K: szabadidős közösségi tevékenységeket népszerűsítő programok H: fenntartás, ellenőrzés	Nincs ilyen dokumentum	Idős emberek segítése generációk közötti együttműködés keretében, erre jó gyakorlatok megismerése, program kidolgozása, együttműködési keretek meghatározása. Önkéntesség bevezetése iskolák, időseket ellátó szolgáltatók bevonása	Területért felelős alpolgármester	2017.12.31.	Mutató: kampányok, programok, résztvevők száma Dokumentáltóság: programszervezési dokumentumok	Pályázati források, pénzügyi forrás, HR.	Fenntarthatósága folyamatos	
2	Idősek 2. Környezet, otthon védelmét szolgáló intézkedések bővítése	Áldozattá válás időskorban	Általános cél: az idősek körében növelni a bűnmegelőző rendőrségi, civil tájékoztató	Nincs ilyen dokumentum	Az idősekhez szóló figyelemfelhívás, szórólapok terjesztése. Civil csoportok szervezésében felvilágosító	Területért felelős alpolgármester	2017.12.31.	Mutató: kampányok, programok, résztvevők száma, áldozatok számának csökkenése Dokumentáltóság: intézkedési terv,	Pályázati pénzügyi források, emberi erőforrások szükségességek.	Fenntarthatósága folyamatos	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélygyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			előadásokat, konzultációkat, konkrét gyakorlati tanácsok az elektronikus és mechanikus személynél és vagyonszociális eszközökről. Rövid távú (2 év): Szükséges a városrészekben élőbbé tenni a rendőrség, polgárőrség és az időskorú lakosság személyes kapcsolatát. Az aktív időskorúak körében „körtárs segítő” csoportokat kell létrehozni a megelőző munka szélesítése érdekében. K: Tájékoztató programok H: Fenntartás, ellenőrzés		rendezvények tartása.			programszervezési dokumentumok, együttműködési megállapodások		
3	Idősek 3. Generációk közötti együttműködést elősegítő jó gyakorlatok, modellek gyűjtése, ezek nyomán programok szervezése	Generációk közötti kapcsolati nehézségek	R: Intézkedési terv K: Kapcsolatfelvétel az intézményekkel, civil szervezetekkel, idősök szervezeteivel, intézményeivel.	Nincs ilyen dokumentum	Programok szervezése, ahol a generációk együtt vesznek részt.	Területért felelős alpolgármester	2014.09.30.	Mutató: programok, résztvevők száma, Dokumentálttság: programszervezési dokumentumok, együttműködési megállapodások	Pályázati pénzügyi források, emberi erőforrások szükségességek.	Fenntarthatósága folyamatos
4	Idősek 4. Időskori	Időskori leépülés,	Aktív idősor elérése,	Nincs ilyen	Rendszeres	Területért	2016.06.30.	Résztvevők száma,	Megfelelő	folyamatosan civil

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	leépülés, elmagányosodás megszüntetése	elmagányosodás megelőzése, perifériára jutás csökkentése, dementalódás megelőzése. A városban működő idős- és nyugdíjas klubok szolgáltatásainak bővítése egyedülálló idős emberek bevonásával. Civil szervezetek fokozott szerepvállalása. R: Infokommunikációs csatornák felmérése K: Közösségfejlesztő rendezvények szervezése H: Infokommunikációs eszközök biztosítása	időskori leépülés, elmagányosodás megelőzése, perifériára jutás csökkentése, dementalódás megelőzése. A városban működő idős- és nyugdíjas klubok szolgáltatásainak bővítése egyedülálló idős emberek bevonásával. Civil szervezetek fokozott szerepvállalása. R: Infokommunikációs csatornák felmérése K: Közösségfejlesztő rendezvények szervezése H: Infokommunikációs eszközök biztosítása	dokumentum	előadássorozatok, tanfolyamok szervezése, egészségmegőrzés népszerűsítése idős korosztály számára. Informatikai kompetenciák fejlesztése.	felelős alpolgármester		Partnerek, bevont szervezetek száma . Alakuló civil szervezetek száma. A fenntarthatóság fontos eleme a folyamatos monitoring, valamint az együttműködő civilek folyamatos kapcsolattartása, tapasztalatcseréje. R: Programba bevont partnerek száma K: Rendezvények, alkalmak száma H: Fenntartott eredmények	pályázati pénzügyi és humán erőforrás biztosítása, közösségi színterek biztosítása.	szervezetek és pályázatok segítségével
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Fogyatékkal élők 3. Fogyatékkal élők munkaerő-piaci helyzetét javító program 2.	Támogatott foglalkoztatás/védett munkahelyek hiánya a városban	Fogyatékkal élők életkörülményeinek javítása a foglalkoztatási volumen növelésével. Állásbörzék rendszeres szervezése fókuszban a célcsoporttal. Helyi munkáltatók bevonása.	Nincs ilyen dokumentum	Támogatott foglalkoztatási lehetőségek, védett munkahelyek felderítése a vonzáskörzetben . Állásbörze szervezése évenként. Folyamatos kapcsolattartás az érintett szervezetekkel Folyamatos kapcsolattartás helyi munkaadókkal	Területért felelős alpolgármester Esélyegyenlőség i referens	2014.06.01.	A fogyatékkal élők foglalkoztatási aránya nő, amely a munkaszerződések számával dokumentálható. A családok terhei csökkenni, bevételeik nőnek.	Pályázati pénzügyi forrás biztosítása az állásbörze lebonyolításához	Támogatások igénybevételeivel folyamatosan

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélygyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	Fogyatékkal élők 1. Fogyatékkal élőkrol adatgyujtés	Kevés adat áll rendelkezésre a városban élő fogyatékos emberekről. Ez jelentősen akadályozza esélygyenlőségük biztosítását.	Szükséges egy olyan adatbázis létrehozása erről az esélygyenlőségi célcsoportról, mely az önkormányzat és az őket képviselő civil szervezetek számára folyamatosan fontos információt ad. R: partnerek bevonása K: információ- és adatgyűjtés H: kiértékelés, visszacsatolás	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Helyi adatgyűjtés egészségügyi intézmények, egészségügyi szolgáltatók, civil képviselők önkéntesek bevonásával. A folyamatosan karbantartott adatbázisból elemzések kimutatások készítése, a megállapítások figyelembevétele koncepciók készítése során.	Területért felelős alpolgármester	2014.12.31.	Az adatbázisba felvitt fogyatékkal élő személyek száma. Szolgáltatási koncepcióban a fogyatékkal élők igényeihez és lehetőségeihez szabott szolgáltatások számának növekedése. Az adatgyűjtés és adatfeldolgozás folyamatában megfelelően kidolgozott módszerek használata. Folyamatos adatgyűjtés és frissítés. Adatkezelés biztonságossága. R: Adatbázis-struktúra meghatározása K: Adatgyűjtés, adatfeltöltés H: Kiértékelés, folyamatos használat	Pályázati pénzügyi forrás és humán erőforrás biztosítása	Fenntarthatóság: Folyamatos ellenőrzés, visszacsatolás
3	Fogyatékkal élők 2. Fogyatékkal élők munkaerő-piaci helyzetét javító program 1. (nyílt munkaerő-piacon)	Fogyatékkal élők kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzete a városban nagyon erősen érzékelhető	Fogyatékkal élők életkörülményeinek javítása R: partnerek bevonása, intézkedési területek kidolgozása K: együttműködés beindítása a munkahelyekkel, tájékoztató fórumok, intézményi formák H: eredmények	Nincs ilyen dokumentum	Akadálymentesítés vizsgálata-fejlesztése a közlekedésben. Városi munkalehetőségek feltérképezése, nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatáspolitikai eszközök felelőse, alkalmazási feltételeinek megteremtése.	Területért felelős alpolgármester	2015.06.30.	Mutató: programok száma, Munkát találók száma Dokumentáltság: tájékoztató anyagok, résztvevők Forrás: R - együttműködési megállapodások K - tájékoztató fórumok	Megfelelő pályázati pénzügyi és személyi forrás biztosítása.	Fenntarthatósága folyamatos

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélygyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
4	Fogyatékkal élők 4. Fogyatékkal élők elszigetelődése	Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagoknak kapcsolatteremtésre, önszolgáltató csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van	Az intézkedéssel elérni kívánt cél fenntartása	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			információs és kapcsolatteremtő fórumok erősítése, informatikai ismeretek bővítése a célcsoportban R: infokommunikációs csatornák felmérése, partnerek bevonása, pályázati források felmérése K: közösségfejlesztő fórumok működtetése, képzések elérés bővítése	nincs ilyen dokumentum	Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás fórumok szervezése civil szerveződések támogatása olyan támogatások, képzések, amely az internethez való hozzáférést segítik	Önkormányzat	2017.03.30.	Mutató: megalakult önszolgáltató, információs csoportok, online fórumokhoz való hozzáférés Dokumentált: civil szervezetek jelentése vonatkozó adatbázis bázis és aktuális adatai működő civil csoportok száma internetelérések száma a fogyatékkal élők körében R - programba bevont partnerek száma K - fórumok száma, hozzáférések száma H - fenntartott eredmények	Pályázati pénzügyi forrás	Időszakos visszacsatolás szükséges a civil szervezetek fenntartása és fejlesztése érdekében

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

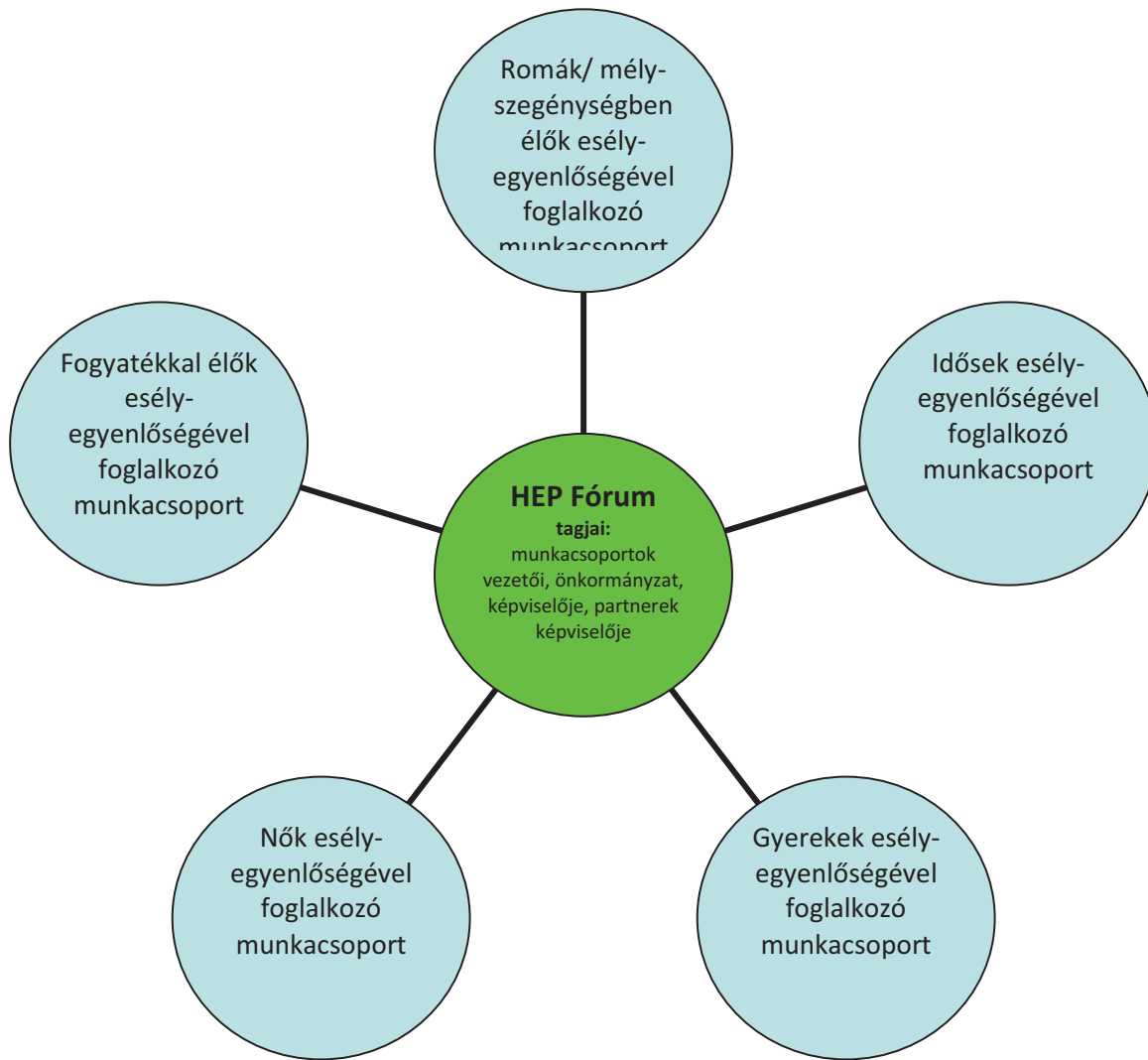
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Salgótarján Megyei Jogú Város Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Salgótarján város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

A Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE		
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE		
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE		
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE		
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE		
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE		

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértéssel és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

**Salgótarján Megyei Jogú Város
Alpolgármestere**

Szám:6036/2014

**Kiegészítés
a
„Javaslat
Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadására”**

című előterjesztéshez

Tisztelt Közgyűlés!

Az új Helyi Esélyegyenlőségi Program (továbbiakban HEP) elkészítését Salgótarján Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala a Türr István Képző és Kutató Intézet (továbbiakban TKKI) mentorálásával végezte el. A tervezetet az esélyegyenlőségi célcsoportokat képviselő civil szervezetek, intézmények, hivatalok - amely szervezeteket az elkészítési jegyzékben feltüntettünk – képviselőiből álló települési Esélyegyenlőségi Fórum megvitatta. A Fórum mind a helyzetelemzést, mind az intézkedési tervet elfogadta, azt részletesen kidolgozott, alapos, minden szükséges elemre kiterjedő, átfogó munkának találták, kisebb pontosításokra és kiegészítésre tettek javaslatot, és vállalták, hogy a kiegészítésre vonatkozó javaslatukat eljuttatják a Polgármesteri Hivatal részére 2014. február 4. napjáig. Az Esélyegyenlőségi Tanács ezt követően, az Esélyegyenlőségi Fórumon elhangzottakkal egyetértve, a kért pontosításokat és kiegészítéseket beledolgozva a tervezetbe, 1/2014.ET. sz. határozatával elfogadásra javasolta a Közgyűlésnek. Az anyagküldés napjáig beérkezett javaslatokat, észrevételeket tartalmazza a tervezet.

Az anyagküldést követően beérkezett javaslatokat feldolgoztuk, és javasoljuk beépítésüket a HEP tervezetébe.

E mellett egyes pontokat, alpontokat pontosítottunk, kiegészítettünk.

Fentiek alapján a határozati javaslat 1. melléklete kiegészül, jelen előterjesztéshez csatolt 1. melléklet szerinti tartalommal.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a „**Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadására**” című előterjesztést ezen kiegészítéssel fogadja el.

Salgótarján, 2014. február 6.

Fenyvesi Gábor
alpolgármester

1. Kiegészítés, a HEP bevezetőjéhez:

3. oldal – „A település bemutatása” cím, „Városrészei” alcímet követő szöveg helyébe az alábbi szöveg lép:

„Salgótarjánnak 16 városrésze van. Ezek közül 5 egykori község, amelyeket a városhoz csatoltak. Somoskőújfalu 2006-ig tartozott Salgótarjánhoz, ezt követően önálló település lett.

Salgótarján modern belvárosa 1960-1985 között nyerte el jelenlegi formáját. Az akkori városvezetés döntése alapján a korábbi középületek és lakóépületek lebontásra kerültek, helyükön egy egységes, modern építészeti stílust képviselő, több rangos építészeti díjjal elismert, esztétikus és jól működő városközpont került kialakításra. A belváros értékes, önmagukban is magas műszaki színvonalat képviselő közösségi építészeti alkotásai közül a legjelentősebbek, a József Attila Művelődési Központ, a Karancs Szálló épületegyüttese, a Pécskő Áruház, a Lakberendezési Áruház, az Évi Áruházak, a Gagarin és a Bolyai iskolaépületek, a Városháza, a Mozi és a Múzeum, a Pénzügyi és Számviteli Főiskola és a hozzá kapcsolódó kollégiumok.

A középületek mellett a belvárosban és az egyes városrészekben 4 nagyobb és 1 kisebb lakótelep épült. Salgótarjánban a lakótelepek is sokkal szebbek, mint más városokban. Ennek egyik oka, hogy neves tervezők (Finta József és Magyar Géza) kaptak megbízást a lakóépületek tervezésére és sok igényes kialakítású, egyedi lakóépület épült. A másik ok Salgótarján fekvése, viszonylag távol voltak a panelgyárak, (Miskolcon és Budapesten) ezért a lakóépületek többsége egyedi, helyszínen készült (monolit vasbeton) szerkezetekkel épült fel. Változatos megjelenésűek, rendezett és átgondolt telepítéssel valósultak meg a lakótelepek toronyházai, szalagházai és pontházai.

A környező hegyekről, vagy légifelvételről nézve, Salgótarján belvárosa és a hegyek közé ékelődő városrészek látványa különleges építészeti élményt nyújt.”

2. A HEP 3.7 pontjában a Dornay Béla Múzeumról szóló szöveg az alábbi szöveggel egészül ki:

„A múzeum a társadalom mind szélesebb körében biztosítja a lehetőséget az ismeret- és élményszerzést, melyek a múzeum kiállításainak, valamint a gyűjtemények jobb megértését segítik elő.

A múzeum rendszeresen felméri a látogatók összetételét és igényeit, hogy ezáltal teljesebb körű kiszolgálást nyújthasson a különböző társadalmi csoportokból jövő, eltérő életkorú és felkészültségű látogatók számára.

A múzeum mindenki számára egyenlő hozzáférést biztosít a gyűjteményekhez, a kiállításokhoz és a programokhoz, különös figyelemmel fordul a hátrányos helyzetűek, a fogyatékkal élőek esélyegyenlőségének megteremtése felé.”

3. A HEP 3.7.c. pontja az alábbi szöveggel egészül ki:

„A szociális tevékenység, családsegítés és hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének segítése elő a Szent Lázár Lovagrend Salgótarjáni Szent Ilona Józsolgálati Alapítvány is, amelynek célja, hogy támogassa a rászorultakat, elesetteket, hajléktalanokat, hátrányos helyzetű, fizikai és szellemi fogyatékkal élőket, betegeket, időseket és gyermekeket.”

4. A 3.2.c. A „közfoglalkoztatás” című alpont az alábbi szöveggel egészül ki:

„Téli közfoglalkoztatott képzés - "Újra tanulok" TÁMOP 2.1.6. kiemelt projekt

A 2013. december elejétől 2014. március végéig terjedő négy hónap alatt Nógrád megyében eddig példa nélküli állóan, kb. 6 300 fő közfoglalkozásban dolgozó munkavállaló képzésére kerül sor.

A kiemelt projekt célja az alacsony iskolai végzettségű, illetve szakképzetlen felnőttek számára lehetővé tenni, hogy képzésben vegyenek részt és így javuljon munkaerő-piaci helyzetük. A program célja továbbá olyan felnőttek képzése, akiknek szakképzettsége elavulttá vált vagy alapul szolgál olyan egyéb új képesség, végzettség megszerzésére, amely valós munkaerő-piaci igényekre épül. A program lehetőséget kínál arra, hogy felzárkózzanak és iskolai végzettségétől függetlenül pótolják hiányzó kompetenciáikat, valamint arra, hogy munkaerő-piaci igényeknek megfelelő, egy konkrét munkatevékenység végzéséhez szükséges szakmai ismereteket, szakképzettséget szerezzenek.

Az Európai Unió pályázatból megvalósuló országos projekt irányítója a Nemzeti Munkaügyi Hivatal, konzorciumban a megyei/fővárosi kormányhivatalokkal. Nógrád megyében a Nógrád Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja a program vezetője, a lebonyolításban két fő partnere a Türr István Képző és Kutató Intézet (TKKI), valamint a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) Salgótarjáni Tankerülete.

A TKKI szervezésében az alacsony iskolai végzettségűek számára az ún. alapkompétencia-képzések, a KLIK fenntartásában álló megyei szakképző intézmények szervezésében pedig a szakmai képzések kerülnek lebonyolításra.

A szakmai képzések szakirányait a megye önkormányzatai által benyújtott igények figyelembevételével határozta meg a Munkaügyi Központ. Ennek megfelelően több mint 200 tanfolyam kerül megszervezésre, egyenként 10-25 fős tanulói létszámokkal, a megye különböző településein. A képzések helyszínének kiválasztásakor alapvető szempont volt, hogy a résztvevőknek egyáltalán nem, vagy minél kevesebbet kelljen utazniuk. A több mint 200 szakképzés megszerzésére irányuló tanfolyamon mintegy 50 szakmában folyt a közfoglalkoztatottak képzése a négy hónapos, téli időszakban. Néhány jellemző szakma az ötvenből, a teljesség igénye nélkül: betanított konyhai kisegítő, konyhai kisegítő, betanított útkarbantartó, ECDL7, egészségőr, erdőművelő, faipari gépkezelő, házi betegápoló, hulladékgyűjtő és -válogató, kisgépkezelő, motorfűrész kezelő, település karbantartó.”

5. Az 5.1.pont kiegészül a d) ”hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén” alponttal:

„d) ” hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén”

A nők foglalkoztatási területen jelentkező hátrányos megkülönböztetésének jellemző jelensége pl. az „üveglafon” mikor a nők ugyanolyan szakmai tudás és tapasztalat mellett a férfiaknál kisebb ívű karriert futhatnak csak be és magasabb pozícióba csak ritkábban kerülnek. A bérkülönbségek százalékos mértékét (gender gap) az Európai Unió országaiban rendszeresen mérik. Az értékét több tényező is befolyásolja: pl. a részdíds foglalkoztatás elterjedtsége, az ágazati hatás, az életkor stb. Az EU 27 átlagában az Eurostat 2011-ben 16%-ot, míg Magyarországon 18%-os bérhátrányt mutatott ki a nők hátrányára.

Másik ilyen tényező, amely a nők karrierlehetőségeit determinálja, az ún. szektorális hatás, ami azt jelenti, hogy bizonyos nemzetgazdasági ágakban a nők felülreprezentáltak főképp a szolgáltató szektorban, szociális területen, pedagógiai munkakörökben, mivel arányuk ezeken a területeken 55% fölötti.

A 2011-es Bisnode adatai szerint Magyarországon a nők 33% dolgozott vezető pozíciókban. A százalékos arány jellemzően csökken a magasabb alkalmazotti létszámmal rendelkező cégekben.

Fentiek tekintetében városi adatokkal nem rendelkezünk, de a jelenséget Salgótarján vonatkozásában is vizsgálni érdemes.”

6. Az 5.4. „A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak” alpontba az alábbi szöveg kerül:

„A családon belüli erőszak az Országos Kriminológiai Intézet meghatározása szerint nem más, mint „az együtt élő és egymással fizikai, érzelmi, anyagi, jogi függésben lévő személyek között megvalósuló erőszak, bántalmazás, visszaélés, amely magába foglalja a fizikai, szexuális, érzelmi bántalmazás vagy elhanyagolás valamennyi formáját”. A családon belüli erőszak önálló tényállásként került be az új Büntető törvénykönyvbe kapcsolati erőszak néven, mely 2013. július 1-jén lépett hatályba.

„Aki gyermekének szülője, továbbá az elkövetéskor vagy korábban vele közös háztartásban vagy egy lakásban élő hozzátartozója, volt házastársa, volt élettársa, gondnoka, gondnokoltja, gyámja vagy gyámoltja sérelmére rendszeresen az emberi méltóságot súlyosan sértő, megalázó és erőszakos magatartást tanúsít, a közös gazdálkodás körébe vagy közös vagyona tartozó anyagi javakat von el és ezzel a sértettet súlyos nélkülözésnek teszi ki, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető.

Minősített esetben: rendszeres elkövetés esetén testi sértést, vagy becsületsértést követ el, büntett miatt három évig, testi sértést, személyi szabadság megsértését, kényszerítés esetén egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető.”

Az országos adatok szerint hazánkban a nők ötödét érte erőszakos cselekedet. 2009-től 2013 júniusig csak távoltartás és áldozatvédelem volt lehetséges a magyar jogrendszerben. Az országos adatok azt mutatják, hogy ötször gyakrabban jelennek meg nők sértettként, mint elkövetőként.

Fentiekre vonatkozó megyei, illetve városi adatokkal jelenleg nem rendelkezünk, azonban az erre vonatkozó adatok megismerését szükségesnek tartjuk.”

7. A 5.6 „A nők szerepe a helyi közéletben” pontba az alábbi szöveg kerül:

„Napjainkban a világon egyre nagyobb figyelmet kap a nők gazdasági döntéshozatalban való részvétele. A nők egyre nagyobb létszámban kerültek be a az egyetemekre, főiskolákra, ma már a diplomás nők száma és aránya egyre magasabb, ugyanakkor a felső vezetésben, politikai életben kis számban vesznek részt.

A gazdasági társaságok vezetői állásaira jelölt nők kinevezésével kapcsolatos vélemények gyakorta az alábbiak: a kinevezés és előléptetés sztereotípiái, az üzleti kultúra férfiak általi uralma, valamint a vezetői kinevezési eljárások bizonytalan átláthatósága.

2012 januárjában átlagosan a vezetői pozíciók 13,7 %-át foglalták el a tagállamok legnagyobb nyilvánosan jegyzett társaságaiban a nők. A nem-ügyvezetőknek csak 15 %-a volt nő. Hazánkban jelenleg 5,3 százalék a női felső vezetők aránya.

Az Unió célul tűzte ki a nők arányának növelését a vállalatok felső vezetésében. Az Európai Bizottság 2012-es irányelvének értelmében azoknak a tőzsdén jegyzett cégeknek, amelyeknek évi 50 millió eurót meghaladja a bevétele és legalább 250 embert foglalkoztatnak, legkésőbb 2020-ig 40 százalékra kell emelniük a nők - arányát felügyelőbizottságaikban.

Statisztikák szerint Magyarországon évek óta 33,5 százalék a vezető beosztású nők aránya, és ez az arány az elmúlt években csak minimálisan változott. 2008-ban a nők aránya a cégvezetésben alig volt kevesebb, mint 33 százalék, és mára csupán fél százalékkal emelkedett, így elmondható, hogy a férfiak túlsúlya az évek során a bejegyzett vezetők körében nem változott. A női cégtulajdonosok körében, a nők aránya eléri a 39 százalékot, 5 évvel ezelőtt is 39,5 százalék volt a nők és férfiak aránya a cégtulajdonosok között. A fővárosi cégeknél a legmagasabb a női vezetők aránya, mely közel 33,5 százalék. A női tulajdonosok aránya eltérő képet fest a női vezetők arányához képest. A fővárosban az átlagnál kisebb a női cégtulajdonosok száma, valószínűleg itt a magasabb foglalkoztatás miatt többen az alkalmazotti létet választották

A legtöbb női vezetőt közintézményekben foglalkoztatják, főként az óvodai, közgyűjteményi, szociális intézmények vezetésében jelennek meg, míg alulreprezentáltak önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok esetében.

Vezetők megoszlása a város intézményeiben

	Szervezetek száma	Női vezetők	Férfi vezetők
Költségvetési szervek	6	24	7
Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok	5	11	13

8. Az 5.7 „A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések” pontba az alábbi szöveg kerül:

„A nők közül a romák, a kisgyermekes, sokgyermekes, gyermeküket egyedül nevelők, illetve a 45 év fölötti és 55 év fölötti nők számítanak hátrányos helyzetű csoportnak a munkaerőpiacon.

A roma nők fokozottan veszélyeztetett csoportot alkotnak. Alacsony iskolai végzettségük és a sok gyermek vállalása miatt nagyobb eséllyel válnak munkanélkülivé. Országos akció indult a roma nők képzésének növelésére a „Nő az esély” elnevezésű TÁMOP program segítségével.

A kisgyermekes anyukák aránya szintén magas a munkanélküliek között. Foglalkoztatásuk Magyarországon a legalacsonyabb (14%) az Unió országok között. Képzéseket szerveznek foglalkoztathatóságuk növelése érdekében. A bölcsődék, óvodák illetve más nappali ellátást biztosító intézmények rendelkezésre állásával számukra megoldható a gyermekfelügyelet.

Az alacsony iskolai végzettségű nők számára biztosítottak az át- és továbbképzési lehetőségeket. Az alacsony iskolai végzettség alulfizetett, alacsony presztízsű munkák elérését teszi lehetővé és nagyobb az esély a munkanélkülivé válásra.”

9. A 6.2.b. „Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén” alpont az alábbival egészül ki:

„Önkormányzatunkhoz nem érkeztek ezzel kapcsolatos panaszok.”

10. A 6.2.c. „hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén” alpont az alábbival egészül ki.

„Ami az idősebb nemzedék munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetést érinti, ilyen esetek nyilvánvalóan vannak, de hiteles adatok ezzel kapcsolatban nem állnak rendelkezésre.”

11. A HEP 1. táblázata helyébe jelen előterjesztés 1. táblázata kerül.

A fenti módosulások átvezetése után a tartalomjegyzék és a lapszámozás ennek megfelelően módosul.

1. táblázat

HEP elkészítési jegyzék¹

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Szent Lázár Megyei Kórház	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
Belső szervi Betegek Egyesülete	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
Salgótarjáni Közhasznú Nonprofit Kft.	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
Balassi Bálint Megyei Könyvtár	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
KLIK Borbély Isk.	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
KLIK St-i Tankerület	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
Magyar Rák-ellenes Liga Salgótarjáni Alapszervezete	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
Dornyay B. Múzeum	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
NMKH S: Járási Munkaügyi Központ	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
NMKH Munkaügyi Központ	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
St. Összevont Óvoda	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
Egészségügyi Szociális Központ	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
Salgótarjáni Civilekért Közhasznú Alapítvány	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
Salgótarjáni Civil Kerekasztal	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	
Református Egyházközség	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	R É T	

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

**Salgótarján Megyei Jogú Város
Alpolgármestere**

Szám:6036-1/2014

Kiegészítés II.
a
**„Javaslat
Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadására”**

című előterjesztéshez

Tisztelt Közgyűlés!

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját- (továbbiakban HEP) -az Esélyegyenlőségi Fórum résztvevőinek észrevételeivel kiegészítve – a Türr István Képző és Kutató Intézet (továbbiakban TKKI) munkatársa konzultációs céllal áttekintette az elfogadás előtt. A mentor 2014. február 13-án érkezett írásos észrevételére alapján további 2 intézkedéssel szükséges kibővíteni a Programot, amelyet az 1. mellékletben csatoltunk jelen kiegészítéshez.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a **„Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadására”** című előterjesztést a kiegészítésekkel együtt fogadja el.

Salgótarján, 2014. február 13.

Fenyvesi Gábor
alpolgármester

A HEP IT 4. „Romák és/vagy mélyszegénységben élők 4.” intézkedést követően besúrára kerül az alábbi két intézkedés.

Intézkedés címe:	Romák és/vagy mélyszegénységben élők 5. Romák képzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok az alacsony iskolázottsággal rendelkező a romák körében.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	R-K-H: Az érintett célcsoportból: az oktatásban résztvevőket képessé kell tenni arra, hogy a jövő kihívásainak meg tudjanak felelni. Olyan kulcskompetenciákkal rendelkezzenek, melyek biztosítják számukra a megújulás képességét, a szakma tanulás, változtatás lehetőségét is.
Tevékenységek(a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Helyi/vonzáskörzetben lévő felnőttképző programok felmérése, szervezése
Résztvevők és felelős	Területért felelős alpolgármester
Partnerek	Képző, szakképző intézmények, Munkaügyi Központok
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-3 év K: 3-5 év H: 5-10 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Beiskolázott romák száma, képzések száma Fenntarthatóság: anyagi, emberi erőforrás rendelkezésre állása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázatok megjelenésének, sikerességének esetlegessége. Célcsoport motiváltsága.
Szükséges erőforrások	Pályázati pénzügyi forrás.

Intézkedés címe:	Romák és/vagy mélyszegénységben élők 6. Átképzési lehetőségek, vállalkozóvá válás lehetőségei
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	41-50 és 50-56 év közöttiek esetében növekszik a munkanélküliek aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	R: A munkaerő-piaci szolgáltatások szélesebb körének biztosítása: csoportos, illetve egyéni (személyre szabott) segítő szolgáltatások, mint a munka-és pályatanácsadás, pályorientációs tanácsadás, álláskeresési technikák.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A tartós elszegényedés, a mélyszegénységbe süllyedés megelőzése érdekében az álláskeresők számára elhelyezkedést segítő képzések, átképzések szervezése. Speciális célcsoportok (nők, roma nők, alacsony iskolázottságúak, gyermeküket egyedül nevelők, életkori besorolás szerint hátrányos helyzetűek számára személyre szabott, illetve speciális, csoportos programok szervezése. Veszélyeztetett célcsoportok számára prevenciós és korrekciós beavatkozások tervezése (iskolai programok, tréningek, álláskeresési technikák, vállalkozóvá válás lehetőségei.
Résztvevők és felelős	Területért felelős alpolgármester
Partnerek	Képző, szakképző intézmények, Munkaügyi Központok
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 1 év K: 1-3 év H: 5-10 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása(rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Képzések, átképzések száma, vállalkozók számának emelkedése a célcsoport tagjai között, munkanélküliek számának csökkenése Fenntarthatóság: anyagi, emberi erőforrás rendelkezésre állása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Célcsoport motiváltsága.
Szükséges erőforrások	Pályázati pénzügyi forrás.

A fenti módosulások átvezetése után a „2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)”, a tartalomjegyzék és a lapszámolás ennek megfelelően módosul.